

**Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS 21, o. p. s.
(pracovní verze)**

Verze - Srpen 2014

Zpracovatel:

MAS 21, o. p. s.
Plzeňská 32

354 71 Velká Hleďsebe

 mas21

Facilitátor a odborný garant:

Centrum pro komunitní práci západní Čechy
Americká 29

301 38 Plzeň

CPKP

Obsah

Úvod	14
1. Základní informace	14
1.1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS 21	14
1.1.1. Identifikace právnické osoby	14
1.1.2. Místní partnerství a jeho orgány	17
1.2. HISTORIE MAS A ZKUŠENOSTI S ROZVOJEM ÚZEMÍ	18
1.3. DEFINOVÁNÍ ODPOVĚDNOSTÍ ZA REALIZACI	21
2. Popis zapojení veřejnosti a partnerů do přípravy ISÚ	21
2.1. POPIS PROCESU TVORBY ISÚ MAS 21	21
2.2. KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE V PROCESU TVORBY ISÚ MAS 21	22
3. Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie	23
4. Způsob vyhodnocování ISÚ	24
4.1. POPIS MONITOROVÁNÍ ISÚ	24
4.2. HODNOCENÍ REALIZACE ISÚ	24
4.3. ČASOVÝ PLÁN A POSTUP VYHODNOCENÍ ISÚ	25
4.4. ZPŮSOB ZVEŘEJNĚNÍ VYHODNOCENÍ ISÚ	26
4.5. HODNOCENÍ ČINNOSTI MAS	26
5. Analytická část	27
5.1 POLOHA, VNĚJŠÍ VZTAHY A DOPRAVNÍ DOSTUPNOST ÚZEMÍ	27
5.2 OSÍDLENÍ	30
5.3 OBYVATELSTVO	33
5.4 BYDLENÍ A DOMÁCNOSTI	43
5.5 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	48
5.5.1 Dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost	48
5.5.2 Vodohospodářská infrastruktura	53
5.5.3 Plynofikace	58
5.6 VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ A OSTATNÍ TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	59
5.7 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	63
5.7.1 Využití a ochrana půdy	63
5.7.2 Prostupnost krajiny, infrastruktura v krajině	65
5.7.3 Ochrana ovzduší	67
5.7.4 Ochrana vod	69
5.7.5 Ochrana před povodněmi	70
5.7.6 Přírodní dědictví	72
5.7.6.1. CHKO Slavkovský les	74
5.7.7 Odpadové hospodářství	80
5.7.8 Subjekty zabývající se ochranou přírody a krajiny	83
5.7.9 Environmentální výchova, vzdělání a osvěta (EVVO)	83
5.7.10 Obecní zdroje energie	84
5.7.11 Invazivní rostliny	85
5.8 OBČANSKÁ VYBAVENOST	85
5.8.1 Veřejné budovy a služby	85
5.8.2. Kulturní a společenský život	87
5.8.2.1. Zázemí pro kulturní a společenský život	88

5.8.2.2. Kulturní a společenská činnost.....	90
5.8.3 Kulturní dědictví.....	91
5.8.4. Sportovní zařízení.....	94
5.8.5 Školství.....	96
5.8.6 Sociální oblast.....	99
5.8.6.1 Sociální služby.....	99
5.8.6.2. Sociálně vyloučené lokality.....	101
5.8.7. Zdravotnictví.....	102
5.8.8 Nevyužité objekty.....	103
5.9. BEZPEČNOST.....	105
5.10. ZAMĚSTNANOST.....	107
5.11. PODNIKÁNÍ.....	114
5.11.1 Průmysl.....	116
5.11.2 Zemědělství.....	117
5.11.3 Sociální podnikání.....	120
5.12 CESTOVNÍ RUCH.....	120
5.12.1 Atraktivity pro cestovní ruch.....	121
5.12.1.1.Kulturní atraktivity.....	121
5.12.1.2. Přírodní atraktivity.....	125
5.12.2 Infrastruktura cestovního ruchu.....	126
Turistické a cykloturistické trasy.....	126
Jezdecká turistika.....	132
5.12.3 Interpretace místního dědictví.....	139
5.12.4 Produkty cestovního ruchu.....	142
5.13. VYHODNOCENÍ ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU ÚZEMÍ MAS 21.....	144
5.13. 1. Územní plánování.....	144
5.13. 2. Rozvojová území.....	146
5.13. 3. Lidský potenciál.....	147
5.13. 4. Oblasti rozvoje.....	149
5.13. 5. Financování rozvoje území.....	150
5.14. SOULAD S ROZVOJOVÝMI DOKUMENTY REALIZOVANÝMI V ÚZEMÍ MAS.....	151
5.15 ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB ÚZEMÍ MAS 21.....	159
5.15.1 SWOT analýza.....	159
5.15.1.1 SWOT analýza celková.....	160
5.15.1.2 SWOT analýzy oblastí rozvoje.....	163
5.15.2 Shrnutí analýz a popis rozvojových potřeb území.....	169
6. Strategická část.....	174
6. 1. VIZE.....	174
6. 2. MISE.....	175
6. 3. POPIS STRATEGICKÝCH CÍLŮ.....	175
6. 4. POPIS SPECIFICKÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ.....	176
6. 5. VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ, INSPIRACE.....	182
6. 6. INTEGRAČNÍ PRVKY.....	183
6. 7. INOVAČNÍ PRVKY.....	184
6. 8. MONITOROVACÍ INDIKÁTORY.....	186
6. 9. FINANČNÍ PLÁN A ČASOVÝ HARMONOGRAM.....	191
6. 10. NASTAVENÍ IMPLEMENTACE STRATEGIE A JEJÍHO MONITORINGU.....	191
Přílohy.....	192

Zkratky:

AOPK	-	Agentura ochrany přírody a krajiny
CpKP	-	Centrum pro komunitní práci
CT	-	Výpočetní tomografie
CZ – NACE	-	Klasifikace ekonomických činností
ČHMÚ	-	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	-	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	-	Český statistický úřad
ČVL	-	Čisté využití lůžek
EA	-	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
EVL	-	Evropsky významné lokality
EVVO	-	Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta
CHIR	-	Chirurgické oddělení
CHKO	-	Chráněná krajinná oblast
CHOPAV	-	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
ISÚ	-	Integrovaná strategie území
JPÚ	-	Jednoduché pozemkové úpravy
KIS	-	Kulturní a informační středisko
KPÚ	-	Komplexní pozemkové úpravy
MAS	-	Místní akční skupina
MHD	-	Městská hromadná doprava
MPSV	-	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MMR	-	Ministerstvo místního rozvoje
MŠ	-	Mateřská škola
MÚ	-	Městský úřad
NNO	-	Nestátní nezisková organizace

NPP	-	Národní přírodní památka
NPR	-	Národní přírodní rezervace
NS	-	Naučná stezka
NS MAS	-	Národní síť místních akčních skupin
OP	-	Operační program
ORL	-	nosní, ušní, krční oddělení
ORP	-	Obec s rozšířenou působností
OÚ	-	Obecní úřad
OZP	-	Osoby se zdravotním postižením
PČR	-	Policie České republiky
POV KV	-	Programa obnovy venkova Karlovarského kraje
PP	-	Přírodní památka
PR	-	Přírodní rezervace
ROP	-	Regionální operační program
RDG	-	Radiodiagnostické oddělení
SCLLD	-	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SDH	-	Sbor dobrovolných hasičů
SLDB	-	Sčítání lidu, domů a bytů
SONO	-	Ultrazvuk
SPL	-	Strategický plán LEADER
SPŠT	-	Střední průmyslová škola textilní
SRN	-	Spolková republika Německo
SŠ	-	Střední škola
SVL	-	Sociálně vyloučená lokalita
ÚPD	-	Územně plánovací dokumentace
ZO ČSOP	-	Základní organizace českého svazu ochránců přírody
ZŠ	-	Základní škola

ZUŠ - Základní umělecká škola

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1: Zakladatelé MAS 21, o. p. s. k 31. 7. 2014.....	15
Tabulka č. 2: Partneři MAS 21 k 31. 7. 2014.....	17
Tabulka č. 3: Seznam členů mikroregionů na území MAS 21, o. p. s. do konce roku 2013	19
Tabulka č. 4: Zakladatelé MAS 21, o. p. s. k 31. 12. 2005.....	20
Tabulka č. 5: Jednání pracovních skupin	21
Tabulka č. 6: Komunikace s cílovými skupinami.....	22
Tabulka č. 7: Působnost obcí MAS 21 v jednotlivých mikroregionech.....	28
Tabulka č. 8: Regiony na území MAS 21, o. p. s.	29
Tabulka č. 9: Porovnání regionů.....	29
Tabulka č. 10: Přehled silničních hraničních přechodů na území MAS 21	30
Tabulka č. 11: Sídlní struktura MAS 21 k 31. 12. 2012	31
Tabulka č. 12: Hustota obyvatelstva k 31.12.2012 - porovnání	31
Tabulka č. 13: Přehled částí obcí dle obcí MAS 21	32
Tabulka č. 14: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích MAS 21 (2008, 2012)	34
Tabulka č. 15: Věková struktura obyvatelstva MAS v jednotlivých obcích 2008 a 2012	40
Tabulka č. 16: Obydlené domy a obydlené byty, 2001, 2011	43
Tabulka č. 17: Hospodařící domácnosti na území MAS 21.....	46
Tabulka č. 18: Přehled dopravních spojů z / do jednotlivých obcí MAS 21.....	50
Tabulka č. 19: Využití síťové jízdenky EgroNet	53
Tabulka č. 20: Vodovody a kanalizace na území MAS 21	54
Tabulka č. 21: Přehledy záměrů obcí v oblasti vodohospodářské infrastruktury	57
Tabulka č. 22: Plynofikace v obcích MAS 21.....	58
Tabulka č. 23: Záměry členských obcí MAS 21 na obnovu veřejných prostranství.....	60
Tabulka č. 24: Přehled ukončených a zahájených KPÚ na území MAS 21	65
Tabulka č. 25: Zdroje znečištění ovzduší na území MAS 21	67

Tabulka č. 26: Staré ekologické zátěže na území MAS 21	70
Tabulka č. 27: Povodňové plány v území MAS 21	71
Tabulka č. 28: Přehled subjektů zabývajících se ochranou přírody.....	83
Tabulka č. 29: Přehled větrných elektráren na území MAS 21	84
Tabulka č. 30: Přehled záměrů na obnovu budov obecních úřadů	86
Tabulka č. 31: Seznam poboček České pošty, s. p. – stav k 31. 7. 2014.....	86
Tabulka č. 32: Kulturní nebo společenská střediska v obcích MAS 21	88
Tabulka č. 33: Záměry obcí na obnovu kulturních a společenských domů	89
Tabulka č. 34: Ohrožené kostely na území MAS 21	91
Tabulka č. 35: Ohrožené památky na území MAS 21	91
Tabulka č. 36: Záměry obcí na obnovu kulturního dědictví na území MAS 21, o. p. s.	92
Tabulka č. 37: Plánované opravy majetku Římskokatolické farnosti Cheb	93
Tabulka č. 38: Záměry na obnovu a rozvoj sportovního zázemí obcí MAS 21	95
Tabulka č. 39: Mateřské školy na území MAS 21	97
Tabulka č. 40: Základní školy dle regionů na území MAS 21 k 1. 9 2013	97
Tabulka č. 41: Plánované investice do infrastruktury pro děti a mládež	99
Tabulka č. 42: Přehled zařízení pro sociální služby a poskytovatelů sociálních služeb na území MAS 21	100
Tabulka č. 43: Aktivity obcí pro seniory.....	101
Tabulka č. 44: Záměry obcí v sociální oblasti	101
Tabulka č. 45: Sociálně vyloučené lokality na území MAS 21	102
Tabulka č. 46: Nevyužité stavby na území MAS 21	104
Tabulka č. 47: Bezpečnost v obcích (duben 2013 – březen 2014)	106
Tabulka č. 48: Údaje k nezaměstnanosti v jednotlivých obcích území k 31. 12. 2011.....	109
Tabulka č. 49: Zemědělské subjekty nabízející agroturistiku	118
Tabulka č. 50: Přehled pamětihodností regionálního významu	122
Tabulka č. 51: Přehled cyklotras vedoucích přes / na území MAS 21	126
Tabulka č. 52: Přehled značených turistických tras.....	128

Tabulka č. 53: Přehled naučných stezek na území MAS 21, o. p. s.	129
Tabulka č. 54: Přehled plánovaných investic do rozvoje turistické infrastruktury.....	131
Tabulka č. 55: Přehled hippostanic na území MAS 21.....	133
Tabulka č. 56: Přehled běžeckých tras na území MAS 21.....	134
Tabulka č. 57: Vývoj ubytovacích kapacit v jednotlivých obcích MAS 21.....	135
Tabulka č. 58: Přehled ubytovacích kapacit za jednotlivé mikroregiony	136
Tabulka č. 59: Množství ubytovacích zařízení na území MAS 21(2012).....	137
Tabulka č. 60: Přehled muzeí na území MAS 21, o. p. s.	139
Tabulka č. 61: Přehled publikací o území MAS 21.....	141
Tabulka č. 62: Přehled zpracovaných územně plánovaných dokumentací (ÚPD) obcí MAS 21 k 30. 5. 2014.....	144
Tabulka č. 63: Lidský potenciál.....	147
Tabulka č. 64: Přehled financování projektů realizovaných v SPL.....	151
Tabulka č. 65: Strategické dokumenty nižšího řádu.....	152
Tabulka č. 66: Strategické dokumenty vyššího řádu	153

Seznam grafů:

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel na území MAS 21 v letech 1991 - 2012.....	34
Graf č. 2: Relativní přírůstek obyvatelstva MAS 21 mezi roky 1991 a 2012.....	36
Graf č. 3: Struktura obyvatelstva MAS 21 podle věku a pohlaví, porovnání s ČR - SLDB 2001	38
Graf č. 4: Struktura obyvatelstva MAS 21, o. p. s. podle věku a pohlaví, porovnání s ČR - SLDB 2011	39
Graf č. 5: Vývoj indexu stáří 2008, 2012.....	41
Graf č. 6: Struktura obyvatel starších 15 let podle nejvyššího dokončeného vzdělání - 2011.....	42
Graf č. 7: Podíl dokončených bytů na území MAS 21, 2001 – 2012.....	45
Graf č. 8: Obydlené domy podle období výstavby nebo rekonstrukce, porovnání s vyššími územními celky.....	45
Graf č. 9: Obydlené domy podle období výstavby nebo rekonstrukce, porovnání mikroregionů MAS 21.....	46

Graf č. 10: Nárůst/pokles počtu hospodařících domácností.....	48
Graf č. 11: Porovnání využití půdy na území MAS 21 v roce 2008 a 2012	63
Graf č. 12: Využití půd v roce 2012.....	64
Graf č. 13: Množství odpadu (v t) v jednotlivých ORP za rok 2012	82
Graf č. 14: Podíl ekonomicky aktivních obyvatel na celkovém počtu obyvatel	108
Graf č. 15: Vývoj míry nezaměstnanosti na území MAS 21.....	112
Graf č. 16: Podíl nezaměstnaných osob na území MAS 21- porovnání s vyššími územními celky (2008 – 2011).....	113
Graf č. 17: Struktura uchazečů o zaměstnání na území MAS 21.....	114
Graf č. 18: Porovnání počtu nejvýznamnějších podnikatelských subjektů podle CZ NACE na území MAS 21(2008/2012)	115
Graf č. 19: Porovnání počtu podnikatelských subjektů na území MAS 21 dle právní subjektivity (2008/2012).....	116
Graf č. 20: Množství ubytovacích zařízení na území MAS 21 (rok 2012)	137

Seznam mapek:

Mapa č. 1: Poloha a území MAS 21	27
Mapa č. 2: Členství obcí MAS 21 v jednotlivých mikroregionech	28
Mapa č. 3: Regiony na území MAS 21, o. p. s.....	29
Mapa č. 4: Hustota osídlení na území MAS 21, o. p. s. (k 31. 12. 2012)	32
Mapa č. 5: Celkový přírůstek obyvatelstva mezi roky 2009 – 2013	36
Mapa č. 6: Přirozený přírůstek na území MAS 21, o. p. s. 2009 - 2013.....	37
Mapa č. 7: Migrační přírůstek na území MAS 21, o. p. s. 2009 -2013.....	37
Mapa č. 8: index stáří v jednotlivých obcích MAS 21 - 2011.....	41
Mapa č. 9: Index vzdělanosti v jednotlivých obcích MAS 21, o. p. s.	43
Mapa č. 10: Počet přímých vlakových spojů z obcí MAS 21 do Chebu	49
Mapa č. 11: Počet přímých autobusových spojů z obcí MAS 21 do Chebu.....	50
Mapa č. 12: Počet všech přímých spojů z obcí MAS 21 do Chebu	52

Mapa č. 13: Stav pozemkových úprav v katastrech obcí MAS 21	67
Mapa č. 14: Zdroje znečištění ovlivňující ovzduší na území MAS 21, o. p. s.	68
Mapa č. 15: Záplavová území na území MAS 21 – severní část	71
Mapa č. 16: Záplavová území na území MAS 21 – jižní část.....	72
Mapa č. 17: Chráněná území a památné stromy na území MAS 21	73
Mapa č. 18: Přehled chráněných území NATURA 2000 na území MAS 21, o. p. s.	73
Mapa č. 19: Sběrné dvory na území MAS 21.....	81
Mapa č. 20: Kriminalita v území MAS 21.....	107
Mapa č. 21: Podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	108
Mapa č. 22: Míra dlouhodobé registrované nezaměstnanosti	111

Seznam obrázků:

Obr. č. 1: Organizační struktura MAS 21, o. p. s.....	16
Obr. č. 2: Jednání ke SWOT analýze 29. 1. 2013	23
Obr. č. 3: Konference 29. 5. 2014.....	23
Obr. č. 4: Obnovené prostranství v okolí kaple sv. Josefa v Drmoulu	60
Obr. č. 5: Obnovený hřbitov v Dolním Žandově	60
Obr. č. 6: Chráněné oblasti přirozené akumulace vod v Karlovarském kraji.....	69
Obr. č. 7: Zranitelné oblasti na území Karlovarského kraje (Zdroj: www.kr-karlovarsky.cz/)	69
Obr. č. 8: Kyselka Anita u Nebanic.....	70
Obr. č. 9: Pastýřský buk v Lazech.....	72
Obr. č. 10: Vymezení území CHKO Slavkovský les Zdroj: http://mapy.nature.cz/	75
Obr. č. 11: Skládka pneumatik v lese a odpad podél cesty	82
Obr. č. 12: Bolševník na naučné stezce Stebnický potok	85
Obr. č. 13: Kostel sv. Wolfganga v Poustce	91
Obr. č. 14: Kostel sv. Mikuláše v Milhostově.....	91
Obr. č. 15: Zřícenina hradu Neuberg	92

Obr. č. 16: Zámek Hazlov.....	92
Obr. č. 17: Kostel sv. Anny ve Velké Hleděsebi	94
Obr. č. 18: Kostel Nanebevzetí pany Marie v M. Lázních	94
Obr. č. 19: Sportovní areál v Krásné	94
Obr. č. 20: Mateřská škola v Krásné	97
Obr. č. 21: Jízdárna na ekofarmě Sorkov.....	119
Obr. č. 22: Chov koní v Nebanicích.....	119
Obr. č. 23: Zámek Kynžvart.....	121
Obr. č. 24: Tvrz Okrouhlá.....	124
Obr. č. 25: Zámek Mostov	124
Obr. č. 26: Smírčí kříž v Závišíně	125
Obr. č. 27: Okolí Podhorního vrchu	125
Obr. č. 28: Na cestě k trojstátí – jedno ze zastavení	130
Obr. č. 29: Smraďoch.....	130
Obr. č. 30: Chebský hrázděný statek Milíkov	140
Obr. č. 31: Interiér Muzea Bouda ve Třech Sekerách.....	140
Obr. č. 32: Golfové hřiště v Mariánských Lázních	143
Obr. č. 33: Objekt bývalé továrny v Libé	146
Obr. č. 34: Tvorba SWOT analýzy	159

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Územní působnost MAS 21	192
Příloha č. 2: Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	193
Příloha č. 3: Silniční síť.....	193
Příloha č. 4: Zdroje znečištění ovzduší mimo území MAS 21	194
Příloha č. 5: Zdroje vytápění v obcích MAS 21	195
Příloha č. 6: Přehled maloplošných zvláště chráněných území na území MAS 21.....	197

Příloha č. 7: Památné stromy na území MAS 21, o. p. s.	198
Příloha č. 8: NATURA 2000 na území MAS 21, o. p. s.	199
Příloha č. 9: Sběrné dvory na území MAS 21.....	200
Příloha č. 10: Zařízení na sběr a výkup odpadů na území MAS 21, o. p. s.	201
Příloha č. 11: Nakládání s odpady v jednotlivých ORP	203
Příloha č. 12: Obnovitelné zdroje energie na území MAS 21 o. p. s.	204
Příloha č. 13: Přehled kulturní vybavenosti v obcích MAS 21	207
Příloha č. 14: Přehled kulturních a společenských akcí pořádaných obcemi / městy.....	208
Příloha č. 15: Přehled zájmových sdružení a spolků dle jednotlivých členských obcí.....	210
Příloha č. 16: Sportovní infrastruktura obcí MAS 21, o. p. s.	212
Příloha č. 17: Vzdělávací zařízení na území MAS 21 – školní rok 2012/2013.....	214
Příloha č. 18: Přehled mateřských škol na území MAS 21.....	215
Příloha č. 19: Přehled základních škol včetně speciálních a území MAS 21	216
Příloha č. 20: Přehled středních škol na území MAS 21	218
Příloha č. 21: Přehled základních uměleckých škol na území MAS 21	219
Příloha č. 22: Poskytovatelé sociálních služeb pro obyvatele MAS 21, o. p. s. (mimo území MAS) ..	219
Příloha č. 23: Přehled zařízení sociálních služeb na území MAS 21(rok 2012).....	220
Příloha č. 24: Přehled zdravotnických zařízení na území MAS 21(rok 2012)	220
Příloha č. 25: Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity dle SLDB 2011	221
Příloha č. 26: Míra nezaměstnanosti na území MAS 21, v porovnání s vyššími územními celky (2008 – 2011).....	223
Příloha č. 27: Podíl nezaměstnaných osob na území MAS 21 v porovnání s vyššími územními celky (2008 – 2011).....	225
Příloha č. 28: Struktura uchazečů o zaměstnání (2008 – 2011)	227
Příloha č. 29: Počet podnikatelských subjektů podle CZ NACE v porovnání let 2008 a 2012 v jednotlivých regionech MAS 21.....	230
Příloha č. 30: Množství bytovacích zařízení na území MAS 21(rok 2012) dle obcí	233
Příloha č. 31: Finanční spolupráce na projektech	234
Příloha č. 32: Prohlášení o spolupráci	238

Příloha č. 33: CHKO Slavkovský les 239

Úvod

V úvodu bych rád poděkoval všem, kteří se na této strategii podíleli – členům týmu pro přípravu a zpracování strategie, zástupcům jednotlivých obcí a mikroregionů a všech ostatních subjektů, jak ze strany neziskových organizací, tak podnikatelů a široké veřejnosti, kterým není lhostejný rozvoj našeho regionu a kteří přispěli ke tvorbě tohoto dokumentu.

Miroslav Podlipský, ředitel MAS 21, o. p. s.

1. Základní informace

1. 1. Základní informace o MAS 21

1.1.1. Identifikace právnické osoby

Název:	MAS 21, o. p. s.
Právní subjektivita:	obecně prospěšná společnost
IČ:	26 40 83 09
Sídlo:	Plzeňská 32, 354 71 Velká Hleďsebe
Okres:	Cheb
Kraj:	Karlovarský
NUTS II:	Severozápad

MAS 21, o. p. s. (dále jen Společnost) byla založena Zakládací smlouvou dne 15. prosince 2005 a byla zapsána do rejstříku obecně prospěšných společností, vedeného Krajským soudem v Plzni do oddílu O, vložky č. 96, a to usnesením uvedeného soudu ze dne 3. dubna 2006 čj. F 4095/2006, O 96/1. Společnost byla založena za účelem poskytování obecně prospěšných služeb v oblastech všestranného udržitelného rozvoje regionu Karlovarského kraje, ochrany jeho životního prostředí, podpory kultury, tělovýchovy a sportu, vědy a výzkumu, vzdělávání a výchovy a ochrany památek.

MAS 21, o. p. s. je společnost založená a fungující na principech LEADER:

- Strategie místního rozvoje odlišné dle jednotlivých regionů
- Vypracování a provádění strategie „zdola nahoru“
- Partnerství soukromého a veřejného sektoru
- Víceodvětvové akce
- Inovace
- Spolupráce
- Vytváření sítí

V roce 2011 byla Zakládací smlouva uvedena do souladu se zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších úprav (znění účinné ke dni 1. 1. 2011), dále jen Zákon, a to Dohodou o změně zakládací smlouvy (MAS 21 - ZAKL/2011/1) platnou a účinnou od 18. 3. 2011.

V tomtéž roce byl upraven i Statut Společnosti tak, aby byl v souladu se Zákonem. Statut podrobněji upravoval tehdejší vnitřní organizaci Společnosti.

Od roku 2011 došlo k ukončení účasti jednoho zakladatele ve Společnosti – SPORT - SERVIS ML s.r.o. V současné době má Společnost 12 zakladatelů, viz následující tabulka.

Tabulka č. 1: Zakladatelé MAS 21, o. p. s. k 31. 7. 2014

Název	IČ	Adresa
Mariánskolázeňsko	71203354	Tři Sekery 157, 354 73 Tři Sekery
Sdružení Ašsko	69459401	Kamenná 52, 352 01 Aš
Mikroregion Chebsko	71196471	Nám. Krále Jiřího z Poděbrad 14, 350 02 Cheb
Svazek obcí Kamenné vrchy	74475971	Nám. 5. května 164, 351 37 Luby
Sdružení obcí a firem Chebská pánev	70912173	Tuřany 7, 350 02 Cheb
Zahradní a parková spol. s r. o.	25205978	Chebská 252, 353 01 Mariánské Lázně
Lázně Františkovy Lázně a. s.	46887121	Jiráskova 23/3, 351 01 Františkovy Lázně
ZÁPADNÍ STAVEBNÍ DL a.s.	49196715	Karlovarská 156/38, 350 02 Cheb
Zemědělské družstvo „ROZVOJ“	00116084	Trstěnice 13, 353 01 Mariánské Lázně
Ing. Petr Potůček	40540367	Malé nám 233, 354 91 Lázně Kynžvart
TECLAN CZ s. r. o.	26371367	Svobody 565/25, 350 02 Cheb
Joker o. s.	26656892	Karlova 392/17, 350 02 Cheb

Společnost má v souladu se Zákonem ustanoveny následující orgány:

Ředitel

Ředitel je statutárním orgánem Společnosti, který řídí její činnost a jedná jejím jménem. Ředitel je jmenován správní radou. V roce 2013 byl ředitelem jmenován pan Miroslav Podlipský.

Správní rada

Správní rada dbá na zachování účelu, pro který byla Společnost zřízena a na řádné hospodaření s jejím majetkem.

Členové správní rady

- Martina Pospíšilová
- Miloslav Pernica
- Mgr. Stanislav Kříž
- Ing. Petr Potůček
- Jan Strachota
- Bc. Miloš Vondrášek

Dozorčí rada

Dozorčí rada je kontrolním orgánem Společnosti.

Členové dozorčí rady

- Mgr. Petra Lhotáková
- Luboš Pokorný
- Ing. Göran Wohlrab

V 2014 byl správní radou vydán a schválen Statut Společnosti, kterým správní rada upravuje vnitřní organizační uspořádání Společnosti a zřizuje fakultativní orgán Společnosti – místní partnerství, pod názvem **Tato kap. bude dopracována po ustavujících jednáních správní a dozorčí rady a po vydání aktualizovaného Statutu společnosti.**

Obr. č. 1: Organizační struktura MAS 21, o. p. s.

bude doplněno po vydání aktualizovaného statutu Společnosti

1.1.2. Místní partnerství a jeho orgány

Místní partnerství je složkou Společnosti, která byla vytvořena Společností jako nástroj provádění Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) a je tvořeno partnery – tzn. skupinou fyzických a právnických osob z oblastí veřejného, soukromého a neziskového sektoru, kteří mají zájem o rozvoj daného regionu. Plošné působení místního partnerství je vymezeno územím působnosti MAS 21 – viz příloha č. 1.

Tabulka č. 2: Partneři MAS 21 k 31. 7. 2014

Název	IČ	Adresa	Sektor
Mariánskolázeňsko	71203354	Tři Sekery 157, 354 73 Tři Sekery	veřejný
Sdružení Ašsko	69459401	Kamenná 52, 352 01 Aš	veřejný
Mikroregion Chebsko	71196471	Nám. Krále Jiřího z Poděbrad 14, 350 02 Cheb	veřejný
Svazek obcí Kamenné vrchy	74475971	Nám. 5. května 164, 351 37 Luby	veřejný
Zahradní a parková spol. s r. o.	25205978	Chebská 252, 353 01 Mariánské Lázně	soukromý
Lázně Františkovy Lázně a. s.	46887121	Jiráskova 23/3, 351 01 Františkovy Lázně	soukromý
Zemědělské družstvo „ROZVOJ“	00116084	Trstěnice 13, 353 01 Mariánské Lázně	soukromý
Ing. Petr Potůček	40540367	Malé nám 233, 354 91 Lázně Kynžvart	soukromý
TECLAN CZ s. r. o.	26371367	Svobody 565/25, 350 02 Cheb	soukromý
Joker o. s.	26656892	Karlova 392/17, 350 02 Cheb	neziskový
Město Mariánské Lázně	00254061	Ruská 155/3, 353 01 Mariánské Lázně	veřejný
Obec Vojtanov	00572721	Horní Vojtanov 40, 351 34 Skalná	veřejný
Obec Zádub - Závíšín	00572772	Zádub – Závíšín 92, 353 01 Mariánské Lázně	veřejný
Ing. Marek Babuška, CSc	62215621	Fibichova 1173/17, 460 01 Liberec	soukromý
Krajská hospodářská komora Karlovarského kraje	48365512	Nám. Krále Jiřího z Poděbrad 478/33, 350 02 Cheb	soukromý
ZO ČSOP Kladská	75035561	Goethovo náměstí 11/11, 353 01 Mariánské Lázně	neziskový
Městské muzeum Mariánské Lázně	00368997	Goethovo náměstí 11/11, 353 01 Mariánské Lázně	veřejný
Jezdecký klub Krásná	26640741	Krásná 79, 351 22 Krásná	neziskový
ZD Křižovatka	47724439	Křižovatka 86, 351 34 Křižovatka	neziskový
Tělovýchovná jednota Sokol Lázně Kynžvart	47723670	Nádražní, 354 91 Lázně Kynžvart	neziskový
Obec Tuřany	00572811	Tuřany 7, 350 02 Cheb	veřejný
Antonín Podvalský	10338934	Polná 5, 351 32 Hazlov	soukromý
FC Jiskra Hazlov	26551993	Hazlov 450, 351 32 Hazlov	neziskový
Tělocvičná jednota SOKOL Mariánské Lázně	18234895	Tyršova 438/17, 353 01 Mariánské Lázně	neziskový
Rybářská společnost Libá	70873909	Libá 199, 351 31 Libá	neziskový
Centrum pro volný čas	22740180	V Lukách 21, 353 01 Valy	neziskový

Místní partnerství MAS 21 má vytvořeny vlastní orgány:

Plénium

Plénium je nejvyšším orgánem místního partnerství a je tvořeno všemi partnery, viz výše tabulka č. 2 a je zodpovědné za distribuci veřejných prostředků a provádění Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Další jeho kompetence jsou vymezeny ve Statutu Společnosti.

Programový výbor

Programový výbor je rozhodovacím orgánem místního partnerství. Jeho kompetence jsou vymezeny ve Statutu společnosti.

Členové programového výboru:

Bude doplněno po ustavujících jednáních v rámci místního partnerství

Kontrolní výbor

Kontrolní výbor je kontrolním orgánem místního partnerství. Jeho kompetence jsou vymezeny ve Statutu Společnosti.

Členové kontrolního výboru

Bude doplněno po ustavujících jednáních v rámci místního partnerství

Výběrová komise

Výběrová komise je výběrovým orgánem místního partnerství. Jeho kompetence jsou vymezeny ve Statutu Společnosti.

Členové výběrové komise

Bude doplněno po ustavujících jednáních v rámci místního partnerství

Organizační struktura místního partnerství je zřejmá z obrázku č. 1, který je uveden v kap. 1.1.1.

Tato kap. 1.1.2. byla zpracována v předstihu s ohledem na požadavky standardizace MAS a s ohledem na předpokládanou organizační strukturu místního partnerství. Bude dopracována po všech ustavujících jednáních příslušných orgánů v rámci finalizace tohoto dokumentu.

1.2. Historie MAS a zkušenosti s rozvojem území

Od roku 1999 byly na území současné MAS 21, o. p. s. zakládány organizace, jejichž cílem bylo řešení společných problémů a koordinace rozvojových aktivit. Především iniciativou obcí vznikly různé typy neziskových organizací, ale i zájmová sdružení právnických osob. V tomto období byly založeny všechny mikroregiony, které následně stály u vzniku MAS 21, o. p. s. jako zakladatelé.

Jedná se o:

- Sdružení obcí a firem Chebská pánev
- Sdružení Ašsko
- Mariánskolázeňsko
- Svazek obcí Kamenné Vrchy

- Mikroregion Chebsko

Tyto mikroregiony vznikaly živelně za účelem realizace společných projektů atd. Nebylo zde nijak výjimečné, že jedna obec byla členem více svazků (viz tabulka č. 3). Ke konci roku 2013 ukončilo svoji činnost Sdružení obcí a firem - Chebská pánev. (v současnosti není ukončeno likvidační řízení) Zrušením nefunkčního sdružení se situace alespoň částečně zpřehlednila a zjednodušila. Nedošlo k narušení kontinuity rozvoje studovaného území. Většina obcí Chebské pánve byla členem jednoho ze sousedních mikroregionů, a to buď Svazku obcí Kamenné Vrchy nebo Mikroregionu Chebsko. Obce Tuřany a Nebanice, které byly členy pouze Chebské pánve, se rozhodly, že se zapojí do činnosti Svazku obcí Kamenné Vrchy (Nebanice) a obec Tuřany se stala partnerem MAS 21, o. p. s. samostatně.

Tabulka č. 3: Seznam členů mikroregionů na území MAS 21, o. p. s. do konce roku 2013

Sdružení Ašsko	Mikroregion Chebsko	Sdružení obcí a firem - Chebská pánev	Svazek obcí Kamenné vrchy	Mariánskolázeňsko
Aš	Dolní Žandov*	Odrava*	Křižovatka*	Drmoul
Hranice	Skalná*	Okrouhlá*	Luby	Dolní Žandov*
Hazlov	Libá	Třebeň*	Milhostov	Lázně Kynžvart
Krásná	Lipová	Tuřany	Nový Kostel	Tři Sekery
Podhradí	Milíkov	Nebanice	Plesná*	Valy
	Odrava*	Křižovatka*	Skalná*	Velká Hleďsebe
	Okrouhlá*	Pomezí nad Ohří*	Třebeň*	Vlkovice
	Poustka		Velký Luh	Stará Voda
	Třebeň*			Trstěnice
	Pomezí nad Ohří*			
	Plesná*			

*obce se členstvím v několika mikroregionech

V letech 2003 a 2004 spadalo sledované území do působnosti MAS Vladař, která má sídlo ve Valči. Představitelé mikroregionů se podíleli na činnosti MAS Vladař a získali tak cenné zkušenosti o fungování partnerství veřejné správy, soukromého a neziskového sektoru a o tvorbě strategických dokumentů.

V roce 2005 byla dokončena první společná strategie rozvoje s názvem Integrovaná rozvojová strategie venkovských regionů Chebska. V tomto roce z MAS Vladař vystoupilo Účelové sdružení obcí Slavkovský les pro obnovu venkova a mikroregiony Chebska tak byly územně odříznuty od centrálního území MAS Vladař a nemohly dále zůstat členy. Po několika jednáních se soukromou a neziskovou sférou byla v druhé polovině roku 2005 založena MAS 21, o. p. s.

Jak již bylo uvedeno v úvodu kap. 1.1. byla MAS 21, o. p. s. založena zakládací smlouvou dne 15. prosince 2005 a byla zapsána do rejstříku obecně prospěšných společností, vedeného Krajským soudem v Plzni do oddílu O, vložky č. 96. Přehled zakladatelů k 31. 12. 2005 je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 4: Zakladatelé MAS 21, o. p. s. k 31. 12. 2005

Zakladatel	IČ	Adresa
Mariánskolázeňsko	71203354	Tři Sekery 157, 354 73 Tři Sekery
Sdružení obcí a firem - Chebská pánev	70912173	Tuřany 7, 350 02 Cheb
Sdružení Ašsko	69459401	Kamenná 52, 352 01 Aš
Mikroregion Chebsko	71196471	Nám. Krále Jiřího z Poděbrad 14, 350 02 Cheb
Svazek obcí Kamenné vrchy	74475971	Nám. 5. května 164, 351 37 Luby
Zahradní a parková spol. s r. o.	25205978	Chebská 252, 353 01 Mariánské Lázně
Lázně Františkovy Lázně a. s.	46887121	Jiráskova 23/3, 351 01 Františkovy Lázně
Zemědělské družstvo „ROZVOJ“	00116084	Trstěnice 13, 353 01 Mariánské Lázně
SPORT - SERVIS ML, s.r.o.	25205013	Tyršova 621/21a, 353 01 Mariánské Lázně
ZÁPADNÍ STAVEBNÍ DL a.s.	49196715	Karlovarská 156/38,k 350 02 Cheb
Ing. Petr Potůček	40540367	Malé nám 233, 354 91 Lázně Kynžvart
TECLAN CZ s. r. o.	26371367	Svobody 565/25, 350 02 Cheb
Joker o. s.	26656892	Karlova 392/17, 350 02 Cheb

V MAS 21, o. p. s. se za 9 let existence vyměnilo na postu statutárního zástupce několik osob. V letech 2005 – 2011 byl předsedou správní rady a následně ředitelem RNDr. Jiří Bytel, kterého vystřídala na pozici ředitele Ing. Jana Klusáková (2011 – 2013). Od roku 2013 je ředitelem společnosti Miroslav Podlipký.

MAS 21, o. p. s. sídlí na adrese Plzeňská 32, 354 71 Velká Hleďsebe. Od roku 2005 organizace změnila 3x místo kanceláře. V prvopočátcích byla činnost zajišťována z kanceláře ve Velké Hleďsebi (Plzeňská 32, 354 71 Velká Hleďsebe), poté, od roku 2009 společnost přemístila kancelář do Průmyslové zóny Tři Sekery (Tři Sekery 157, 353 01 Tři Sekery) a v roce 2011 se přestěhovala na Městský úřad v Lázních Kynžvartu (Náměstí Republiky 1, 354 91 Lázně Kynžvart). V současné době je kancelář v Chebu na adrese K Nemocnici 2. Umístění kanceláře v Chebu, tedy mimo území MAS, bylo zvoleno s ohledem na rozlohu spravovaného území a na nejvhodnější dopravní dostupnost ze všech obcí z území.

V roce 2009 byla MAS 21, o. p. s. v rámci opatření IV.1.1. Místní akční skupina Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 vybrána k podpoře. Společnost získala finanční prostředky na provoz sekretariátu MAS a realizaci své rozvojové strategie s názvem „Strategický plán LEADER pro období 2009 – 2013“. Ke konci roku 2013 přinesla MAS 21, o. p. s. prostřednictvím opatření osy IV. LEADER Programu rozvoje venkova do svého území celkem 25 000 000,- Kč. V roce 2014 byla administrována poslední Výzva na předkládání projektů do opatření IV.1.2. PRV, kde bylo schváleno dalších 10 projektů v celkové výši 1 951 200,- Kč. Zároveň podpora provozu sekretariátu MAS umožnila žádat o podporu i v jiných dotačních titulech (Regionální operační program Severozápad, Program obnovy venkova, Program rozvoje venkova - opatření IV.2.1, podpora Karlovarského kraje ...), čímž do regionu bylo rozděleno dalších přibližně 8 000 000 Kč.

Společnost prošla za dobu své existence několika dramatickými obdobími, které se díky pevnému partnerství podařilo překonat. Dnes je MAS 21, o. p. s. organizací, která v sobě spojuje veřejné, soukromé a neziskové subjekty se společnou vizí, odhodlané spolupracovat na rozvoji celého území MAS.

1.3. Definování odpovědností za realizaci

Již z účelu založení MAS 21, o. p. s. vyplývá, že realizace předkládané strategie je cílem všech zainteresovaných subjektů (partnerů, zaměstnanců, ...). Pro provádění a kontrolu naplňování strategie byla zřízena složka Společnosti –, která prostřednictvím svých orgánů a kanceláře MAS zajišťuje provádění strategie. Za realizaci ISÚ je odpovědný

Bude dopracováno po aktualizaci Statutu Společnosti a následném stanovení kompetencí a odpovědností.

2. Popis zapojení veřejnosti a partnerů do přípravy ISÚ

2.1. Popis procesu tvorby ISÚ MAS 21

Tvorba integrované strategie rozvoje byla zahájena dne 29. 1. 2013, kdy MAS 21 uspořádala veřejné projednání, jehož cílem bylo vytvořit SWOT analýzu území a definovat rozvojové oblasti, které jsou (budou) pro území působnosti MAS 21 v období 2014 – 2020 prioritní. Na tomto setkání, které proběhlo v prostorách zasedací místnosti MěÚ Lázně Kynžvart, bylo tedy vedle SWOT analýzy území působnosti MAS definováno i šest rozvojových oblastí:

- Rozvoj pracovních příležitostí a rozvoj podnikání
- Cestovní ruch
- Infrastruktura
- Spolupráce, komunikace
- Občanská vybavenost
- Příroda a krajina

Pro každou z těchto rozvojových oblastí byly vytvořeny pracovní skupiny, jejichž jednání proběhlo během března 2013.

Tabulka č. 5: Jednání pracovních skupin

Rozvojová oblast	Místo jednání	Datum jednání
Příroda a krajina	zasedací místnost OU Krásná	5. 3. 2013
Spolupráce, komunikace	kulturní dům, Křižovatka	7. 3. 2013
Cestovní ruch	zasedací místnost OÚ Poustka	12. 3. 2013
Občanská vybavenost	kulturní dům Dolní Žandov	19. 3. 2013
Infrastruktura	knihovna, Velká Hleďsebe	26. 3. 2013
Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání	zasedací místnost MÚ Lázně Kynžvart	28. 3. 2013

Výstupem jednání pracovních skupin byl soubor aktivit, které by měly být v daných rozvojových oblastech realizovány, podporovány, popř. které v území působnosti MAS 21 chybí. SWOT analýza a výstupy z jednání pracovních skupin byly podkladem pro další analýzu současného stavu území MAS 21. Dalším podkladem pro analýzu byly i výstupy z dotazníkového šetření, které proběhlo od ledna do října 2013 v obcích z území MAS. Vyhodnocení dotazníkového šetření je součástí přílohy č. 2.

Druhé kolo jednání pracovních skupin proběhlo v rámci regionální konference MAS 21, jež se uskutečnila dne 29. 5. 2014 v prostorách kulturního domu v Dolním Žandově. Účelem této konference bylo diskutovat analytickou část ISÚ, která vznikla na základě zadání ze zrealizovaných jednání (veřejné projednání SWOT analýzy, pracovní skupiny a dotazníkového šetření) a definovat cíle i priority ISÚ MAS 21. Podkladem pro účastníky regionální konference byla analýza stávajícího stavu území MAS 21. Po realizaci regionální konference probíhal připomínkový proces podoby analytické i strategické části ISÚ prostřednictvím připomínkovacího formuláře na internetových stránkách MAS (do 30. 6. 2014). Výstupy z regionální konference MAS 21 a podklady i připomínky z následné diskuse byly podkladem pro tvorbu návrhu ISÚ MAS 21. Vytvořený návrh ISÚ MAS 21 byl zveřejněn k diskusi široké i odborné veřejnosti prostřednictvím internetových stránek „Pracovní skupiny pro udržitelný rozvoj. Po zapracování připomínek byl dne předložen k diskusi a schválení Plénu. ISÚ MAS 21 byla schválena dne

Veškerá dokumentace z komunitního projednávání (pozvánky, zápisy, tiskové zprávy, připomínkový formulář, fotodokumentace) je zveřejněna na webu MAS 21, v sekci Strategie 2014 – 2020: <http://mas21.cz/strategie-2014-2020/>

2. 2. Komunikační strategie v procesu tvorby ISU MAS 21

V předchozí kapitole byl popsán proces tvorby ISÚ MAS 21. Účelem této kapitoly je popsat, jakým způsobem byla ve výše uvedeném procesu tvorby oslokována široká i odborná veřejnost, partneři i klíčoví aktéři území působnosti MAS 21, což ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 6: Komunikace s cílovými skupinami

Aktivita	Popis komunikace s cílovými skupinami
Veřejné projednání SWOT analýzy území	Cílovou skupinou této aktivity byla odborná veřejnost, partneři MAS, obce, místní podnikatelské a neziskové subjekty. Informační kampaň probíhala prostřednictvím e-mailové konference MAS, zveřejněním pozvánky na internetových stránkách a zpravodaji MAS a zveřejnění tiskové zprávy na internetových stránkách MAS.
Jednání pracovních skupin k jednotlivým rozvojovým oblastem	Do ustanovených pracovních skupin se přihlašovali přímo účastníci veřejného projednání SWOT analýzy území. Dále se snažila MAS oslovit odborníky a klíčové aktéry působící v území MAS ovlivňující tématiku dané rozvojové oblasti.
Dotazníkové šetření v obcích	Cílovou skupinou byla široká veřejnost. V každé obci v území MAS proběhlo dotazníkové šetření ke zjištění potřeb obyvatel

územní působnosti MAS	dané obce. Součástí dotazníkového šetření byla i výzva k zapojení do tvorby ISÚ či zaslání informací o činnosti MAS 21. Všichni zájemci z řad účastníků šetření pak byli zařazeni do e-mailové konference MAS a byli zapojeni do další tvorby ISÚ.
Regionální konference MAS 21	Cílovou skupinou byla odborná veřejnost, partneři MAS, účastníci pracovních skupin, obce, místní podnikatelské a neziskové subjekty i zájemci z řad veřejnosti. Informační kampaň probíhala prostřednictvím e-mailové konference MAS, zveřejněním pozvánky na internetových stránkách a cílené telefonické kampani.
Připomínkování analytické a strategické části ISÚ na stránkách MAS	Cílem této aktivity bylo umožnit diskusi o stávající podobě ISÚ i zájemce, kteří se nemohli účastnit regionální konference.
Připomínkování návrhu ISÚ prostřednictvím internetového portálu MMR	Tato aktivita byla poslední veřejnou diskusí k podobě ISÚ MAS 21. Po realizaci této aktivity byl návrh ISU MAS 21 podroben schvalovacímu procesu organizace. Finální verze ISU MAS 21 byla schválena dne

Obr. č. 2: Jednání ke SWOT analýze 29. 1. 2013

Obr. č. 3: Konference 29. 5. 2014

3. Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie

Na přípravě a zpracování strategie se podíleli zaměstnanci MAS 21, o. p. s. v úzké spolupráci s Centrem pro komunitní práci západní Čechy :

Mgr. Tomáš Svoboda - odborný garant (CpKP západní Čechy)

Ing. Jana Klusáková

Ing. Karolína Slabejová

Ing. Olga Blašková

Miroslav Podlipský

Ing. Emil Machálek, CSc.

Mgr. Vladan Hruška, Ph.D.

Pavla Dusíková Jindrová

Mgr. Jan Martínek

Ing. Zora Rákosová

Linda Zemanová

4. Způsob vyhodnocování ISÚ

Důležitou součástí realizace ISÚ MAS 21 bude monitoring a hodnocení. Primárním účelem monitoringu bude sledování naplňování jednotlivých monitorovacích indikátorů na úrovni realizace projektů a tím i jednotlivých programových rámců a celé ISÚ. Vyhodnocení realizace celé ISÚ pak bude probíhat na základě monitorovacích ukazatelů stanovených k jednotlivým cílům ISÚ a programových rámců. MAS však nechce hodnotící činnost omezovat pouze na hodnocení realizovaných projektů a jejich dopadů v území, ale rovněž na hodnocení celé činnosti MAS a odrazu této činnosti na rozvoji aktivního občanského přístupu k rozvojovým aktivitám na území MAS.

4. 1. Popis monitorování ISÚ

Monitorování ISÚ budou sledovány rozpočtové prostředky, financované činnosti a údaje o výstupech na úrovni realizace projektů a ISÚ. Monitorování bude zaměřeno :

- na věcné plnění ISÚ dané monitorovacími indikátory
- na čerpání prostředků (čerpání financí podle plánu, rozložení finančních prostředků, dotace i vlastní podíl žadatele...)
- na shromažďování a vyhodnocování poznatků o způsobech provádění ISÚ.

4. 2. Hodnocení realizace ISÚ

Hodnocení bude řešit výsledky a dopady realizace ISÚ na základě posouzení její efektivity (míry, do jaké bylo dosaženo cílů), účinnosti (vztahy mezi použitými prostředky a dosaženými výsledky) a relevance (míry, do jaké se cíle podpory vztahují k potřebám a problémům území). Hodnocení bude z velké části vycházet z údajů získaných monitorováním. Podklady pro hodnocení budou získávány průběžně po celou dobu realizace ISÚ. Získaná data budou vyhodnocována v pravidelných intervalech. Hodnocení realizace ISÚ bude probíhat ve dvou rovinách hodnocení:

- a) monitorovací indikátory na úrovni jednotlivých cílů

Informačními zdroji budou:

- průběžné a následné monitorovací zprávy ze sledování projektů, které budou obsahovat údaje o naplňování indikátorů potřeb regionu
- ohlasy veřejnosti na realizované projekty

Základním prostředkem pro hodnocení bude porovnání cílů stanovených:

- v ISÚ v rámci stanovených monitorovacích indikátorů a stanoveného finančního plánu
- v jednotlivých realizovaných projektech v rámci stanovených monitorovacích indikátorů jednotlivých operačních programů

se skutečným stavem, který nastane po ukončení období, na které byly cíle stanoveny.

b) jak přispěje realizace ISÚ k dlouhodobému udržitelnému rozvoji území

V tomto směru budou jednotlivé aktivity či projektové záměry posuzovány z hlediska stanovených kritérií udržitelného rozvoje. Pro toto hodnocení bude využívána zjednodušená verze hodnotícího dotazníku používaného v regionu East Midlands ve Velké Británii (The East Midlands Regional Sustainability Checklist):

Zjednodušená verze dotazníku zahrnuje následující otázky:

- Jaké jsou dopady projektu z hlediska životního prostředí (dopady na vodu, vzduch, lesy, atd.)?
- Jak projekt ovlivní místní ekonomiku (lokalizace výrobních a spotřebních cyklů, dopady na regionální nerovnosti, na ekonomickou soběstačnost regionu atd.)?
- Jaké jsou sociální dopady projektu (kvalita, počet a stálost nových pracovních míst, dopady na sociální nerovnosti v regionu, na rozvoj místního sociálního kapitálu atd.)?
- Jak projekt posiluje místní potenciál k dalšímu rozvoji (kvality využití přírodních zdrojů, dopad na místní sociální, materiální a ekonomickou infrastrukturu, atd.)?

4. 3. Časový plán a postup vyhodnocení ISÚ

Plán hodnocení (evaluační plán) a monitorovací plán bude zpracovávat kontrolní orgán MAS (Kontrolní výbor) a bude jej předkládat ke schválení rozhodovacímu orgánu MAS (Programový výbor). Evaluační a monitorovací plán budou zpracovány na celé programovací období 2014 – 2020 a jejich plnění se bude vyhodnocovat vždy po roce.

Sběr dat pro vyhodnocení bude provádět sekretariát MAS, který bude tato data zpracovávat ve spolupráci s hlavním manažerem MAS. Na základě porovnání plánovaných výsledků a výsledků ve skutečnosti dosažených, budou vypracovány zprávy – roční vyhodnocení evaluačního plánu a roční vyhodnocení monitoringu, které budou předkládány jak orgánům MAS – Plénu, programovému výboru a kontrolnímu výboru, tak orgánům právnické osoby o. p. s. – správní radě, dozorní radě a řediteli. Za vyhodnocení těchto plánů bude zodpovědný hlavní manažer MAS.

Na základě vyhodnocení bude vypracována aktualizace jednotlivých programových rámců. Údaje budou využity především při sestavování Fichí, stanovení monitorovacích kritérií a cílových hodnot

hlavních monitorovacích indikátorů, na jejichž základě se bude hodnotit míra plnění realizace programových rámců a potažmo i celé ISÚ.

U každého projektu proběhnou min. 4 kontroly:

- před zahájením (ex – ante), kdy bude posuzováno, zda je uvedený projekt reálný a zda je v souladu s cíly danými touto strategií
- v průběhu realizace (on-going), zda jsou dodržovány dané podmínky,
- po ukončení realizace (ex-post), zda byly splněny předpoklady projektu,
- v době udržitelnosti projektu, zaměřena na udržitelnost výstupů projektu

V případě potřeby proběhnou další nahodilé kontroly (ad – hoc).

Sledování projektů bude prováděno sekretariátem MAS..... (bude doplněno po aktualizaci Statutu Společnosti).

4. 4. Způsob zveřejnění vyhodnocení ISÚ

Výsledky vyhodnocení ISÚ budou představeny jak orgánům MAS a orgánům právnické osoby, tak budou zveřejňovány ve výroční zprávě, na internetových stránkách a v tištěných materiálech MAS.

4. 5. Hodnocení činnosti MAS

Jak již bylo řečeno v úvodu této kapitoly, MAS nechce hodnotící činnost omezovat pouze na hodnocení realizovaných projektů a jejich dopadů v území, ale rovněž na hodnocení celé činnosti MAS a odrazu této činnosti na rozvoji aktivního občanského přístupu k rozvojovým aktivitám na území MAS (nastavení administrativních postupů MAS, komunikace se žadateli, přenos informací o realizaci ISÚ do území, transparentnost výběru projektů, atd.)

Podklady a informace budou získávány :

- od příjemců, včetně odmítnutých žadatelů
- od partnerů a zaměstnanců MAS
- od externích hodnotitelů (vzájemná hodnocení mezi MAS navzájem)

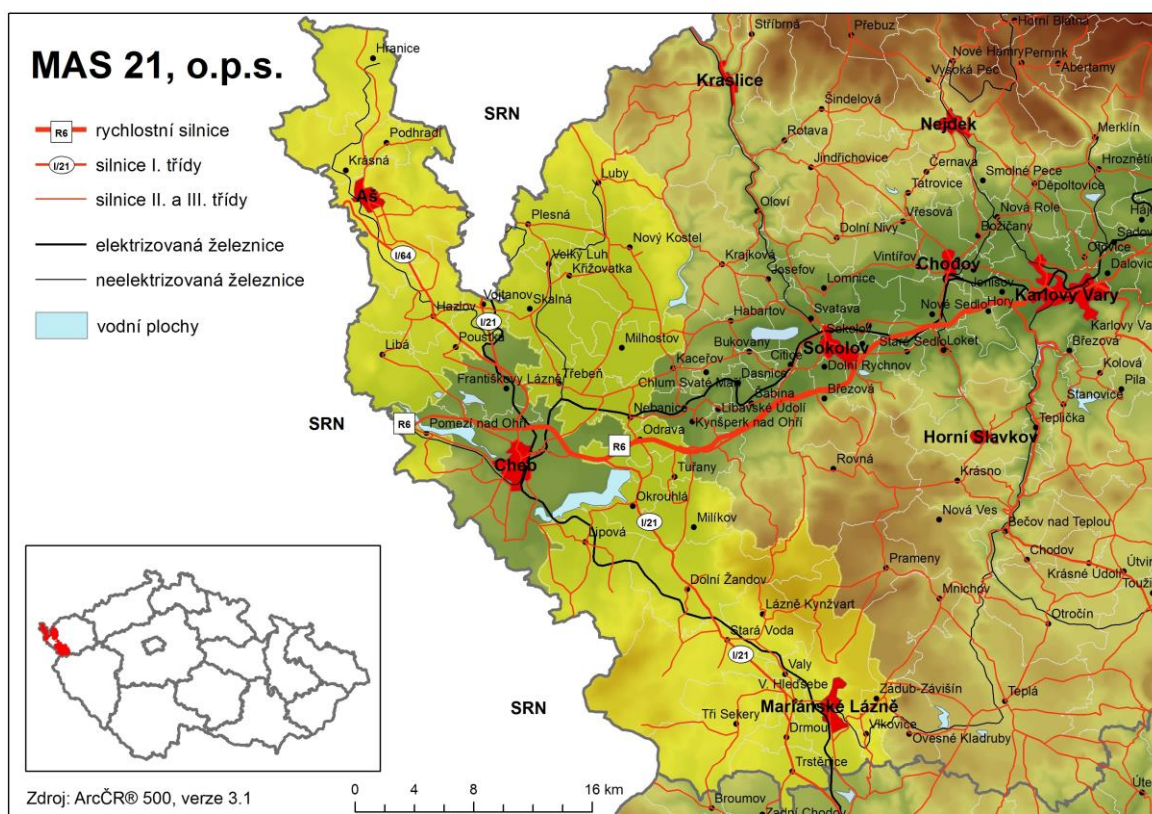
Hodnocení bude realizovat sekretariát MAS. Výsledky ve formě hodnotící zprávy budou předloženy jak orgánům MAS, tak orgánům právnické osoby. Hodnotící zpráva bude využívána jak pro vnitřní potřeby MAS (zlepšení a další rozvoj činnosti), tak jako doklad transparentnosti a k propagaci činnosti MAS. Hodnocení činnosti MAS bude probíhat 1 x ročně.

5. Analytická část

5.1 Poloha, vnější vztahy a dopravní dostupnost území

Území působnosti MAS 21 se rozkládá v Karlovarském kraji na území okresu Cheb. MAS 21 je nejzápadnější místní akční skupinou České republiky. Na západě sousedí státní hranicí se Spolkovou republikou Německo (Bavorsko, Sasko), na severovýchodě s okresy Sokolov a Karlovy Vary, na jihozápadě s okresem Tachov, který je součástí Plzeňského kraje, viz mapa č. 1.

Mapa č. 1: Poloha a území MAS 21

Území místní akční skupiny (MAS) tvoří 34 ze 40 obcí okresu Cheb. Do územní působnosti MAS nejsou zařazeny obce Prameny, Ovesné Kladruby, Mnichov, Teplá a města Františkovy Lázně a Cheb. Rozloha MAS činí 740,04 km², což je více než 70 % území okresu Cheb.

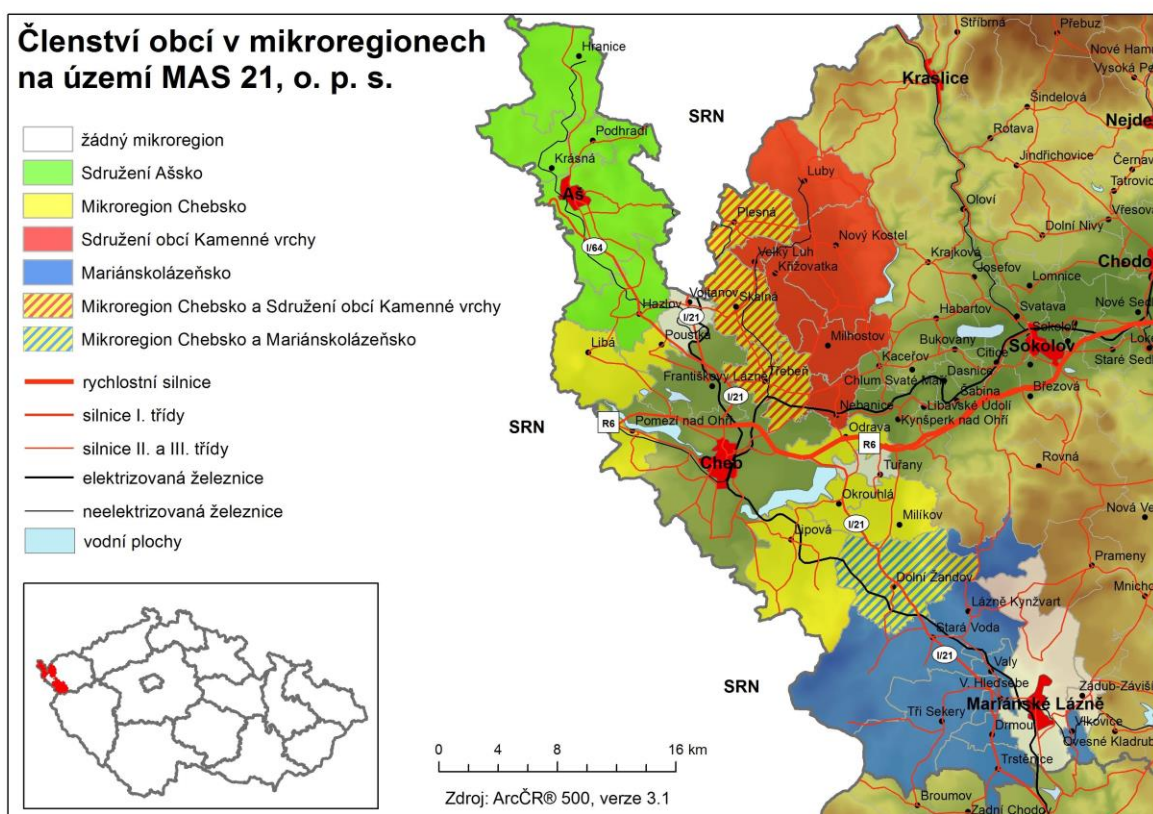
Většina obcí jsou členy mikroregionů, které působí na území MAS 21, viz tabulka č. 7 a mapa č. 2

Tabulka č. 7: Působnost obcí MAS 21 v jednotlivých mikroregionech

Sdružení Ašsko	Mikroregion Chebsko	Svazek obcí Kamenné vrchy	Mariánskolázeňsko	Samostatné obce
Aš	Dolní Žandov*	Křižovatka	Dolní Žandov*	Vojtanov
Hranice	Skalná*	Luby	Drmoul	Tuřany
Hazlov	Libá	Milhostov	Lázně Kynžvart	Mariánské Lázně
Krásná	Lipová	Nový Kostel	Tři Sekery	Zádub - Závíšín
Podhradí	Milíkov	Plesná*	Valy	
	Odrava	Skalná*	Velká Hleďsebe	
	Okrouhlá	Třebeň*	Vlkovice	
	Poustka	Velký Luh	Stará Voda	
	Třebeň*	Nebanice	Trstěnice	
	Pomezí nad Ohří			
	Plesná*			

*obce se členstvím ve více mikroregionech

Mapa č. 2: Členství obcí MAS 21 v jednotlivých mikroregionech

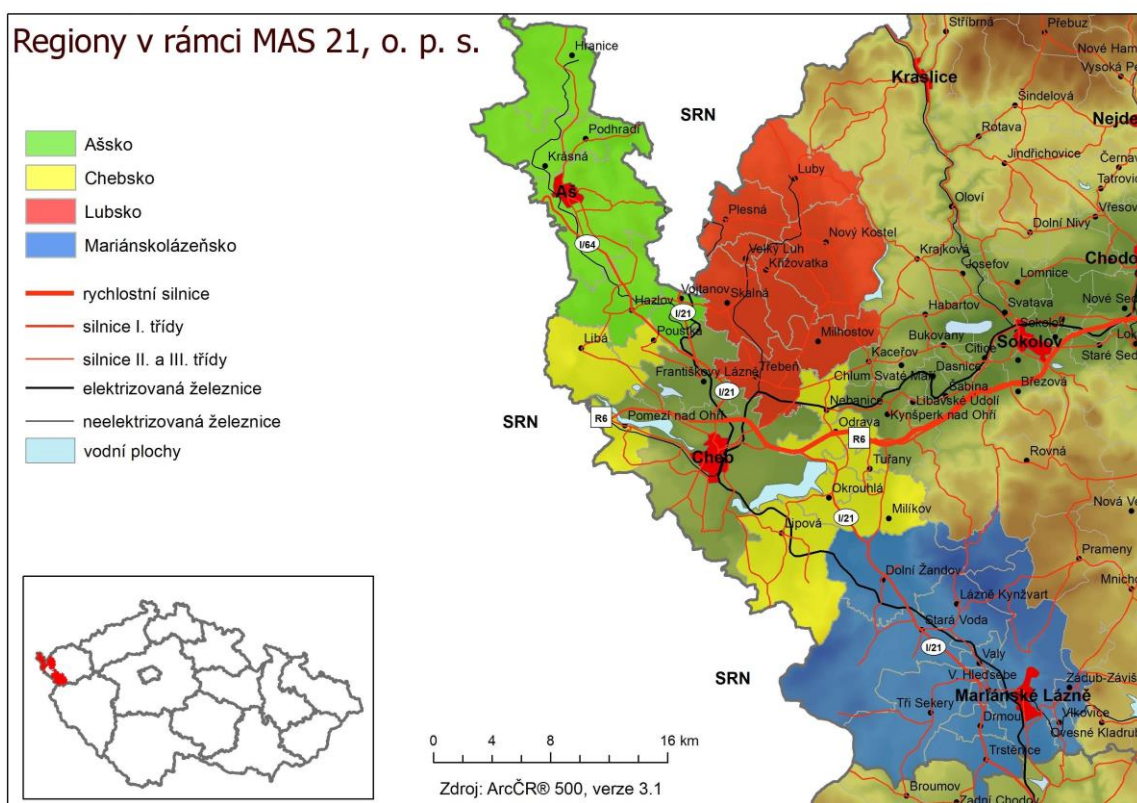

Na území MAS 21 lze dle regionálních podobností rozlišit 4 regiony, které zahrnují obce tak, že nedochází k překryvu a zároveň jsou v nich zahrnuty i samostatné obce a města (Mariánské Lázně, Vojtanov, Tuřany a Zádub – Závíšín), viz tabulka č. 8 a mapa č. 3. Cílem analýzy území je zhodnocení současné situace v regionu a definování jejich pozitivních i negativních rysů.

Tabulka č. 8: Regiony na území MAS 21, o. p. s.

Ašsko	Chebsko	Lubsko	Mariánskolázeňsko
Aš	Libá	Křižovatka	Dolní Žandov
Hazlov	Lipová	Luby	Drmoul
Hranice	Milíkov	Milhostov	Lázně Kynžvart
Krásná	Odrava	Nový Kostel	Mariánské Lázně
Podhradí	Okrouhlá	Plesná	Stará Voda
Vojtanov	Pomezí nad Ohří	Skalná	Trstěnice
	Poustka	Třebeň	Tři Sekery
	Tuřany	Velký Luh	Valy
	Nebanice		Velká Hleďsebe
			Vlkovice
			Zádub - Závíšíň

Mapa č. 3: Regiony na území MAS 21, o. p. s.

Tabulka č. 9: Porovnání regionů

	Počet obcí	Počet částí obcí	Výměra (ha)	Počet obyvatel
Ašsko	6	26	15 394	17 829
Lubsko	8	37	17 507	3 066
Chebsko	9	32	14 815	7 835
Mariánskolázeňsko	11	32	26 288	21 756
MAS 21, o. p. s.	34	127	74 004	50 486

Zdroj: Malý lexikon obcí 2013

Na území MAS 21 a města Chebu je 5 silničních a 9 turistických hraničních přechodů. V současné době se uvažuje o otevření turistického hraničního přechodu Hranice/Ebmath pro automobilovou dopravu a obnově železničního přechodu Aš/Selb.

Tabulka č. 10: Přehled silničních hraničních přechodů na území MAS 21

Název hraničního přechodu	Název hraničního přechodu
Svatý Kříž/Waldsassen Cheb/Schirnding Aš/Selb	Doubrava/Bad Elster Vojtanov/Schönberg

Pozn. Obyvatelé MAS 21 využívají i hraniční přechod, který leží mimo území MAS 21, na území města Chebu.

Rozvoj celého území je výrazně ovlivněn blízkostí státní hranice (množstvím hraničních přechodů) a trasováním základních komunikačních směrů. Významnou komunikací pro rozvoj regionu je silnice I/21 spojující dálnici D5 (Praha – Plzeň – Rozvadov) s rychlostní komunikací R6 (Karlovy Vary – Cheb). I/21 dále pokračuje na hraniční přechod Vojtanov/Schönberg. Silnice I/64 spojující Františkovy Lázně, Aš a hraniční přechod Aš/Selb je hojně využívána kromě osobní, také pro nákladní silniční dopravu. Významnou komunikací pro rozvoj regionu je již zmiňovaná rychlostní komunikace R6 (E48), která spojuje krajské město Karlovy Vary s městem Cheb a dále pokračuje na hraniční přechod Cheb/Schirnding. Výstavbou R6 došlo k výraznému zrychlení spojení měst Cheb a Karlovy Vary, což je výhodou především pro osoby dojíždějících za prací a do škol do krajského města. Intenzita osobní a nákladní dopravy na výše zmíněných komunikacích negativně působí na čistotu ovzduší a obecně na kvalitu životního prostředí. V regionu existuje hustá síť místních komunikací, všechna sídla jsou dostupná po komunikacích III. třídy. Odlišnosti lze zaznamenat ve stavu vozovek. Na Lubsku je za stěžejní považována oprava silnice II. třídy 212 Luby – Lázně Kynžvart, především v úseku Luby – Kynšperk. V ostatních částech upřednostňují opravu místních komunikací spojujících jednotlivé obce a jejich místní části. Ve stejných směrech jako hlavní silniční tahy existuje i železniční spojení.

5.2 Osídlení

Charakter osídlení území MAS 21 výrazným způsobem ovlivnily migrační přesuny po 2. světové válce (odsun německého obyvatelstva a osidlování českého pohraničí), tzv. středisková sídelní soustava a blízkost státní hranice, podél které bylo do roku 1989 hraniční pásmo. Vše přispělo ke značnému vylidnění venkovského prostoru a k destrukci ekonomického a sociálního prostředí venkovských sídel. Centrem regionu je město Cheb, které leží mimo území MAS 21. Na nižší regionální úrovni jsou centry města Mariánské Lázně s 13 337 obyvateli a Aš se 13 076 obyvateli (stav k 31. 12. 2012). Funkci lokálních center plní díky odlehle poloze města Luby, Plesná a Skalná. Ze 34 obcí MAS 21, o. p. s. má 18 obcí méně než 500 obyvatel, žije v nich necelých 10% obyvatel MAS. Ve dvou městech, která mají více než 5 000 obyvatel, žije více než polovina obyvatel.

Tabulka č. 11: Sídlní struktura MAS 21 k 31. 12. 2012

	Počet obyvatel	Počet obcí	Průměrný počet obyvatel obce	Podíl obyvatelstva v obcích (v %)				
				Do 199	200-499	500-999	1000 - 4999	Nad 5000
ČR	10 516 125	6 251	1 682	1,73	6,27	9,17	21,25	61,58
Karlovarský kraj	301 726	132	2 286	0,74	4,59	7,56	20,36	66,75
MAS 21, o. p. s.	50 486	34	1 485	1,86	7,94	8,50	29,38	52,32
Ašsko	17 829	6	2 972	1,02	1,21	3,02	21,41	73,34
Chebsko	3 066	9	340	15,85	37,35	46,80	-	-
Lubsko	7 835	8	979	1,93	13,44	6,56	78,07	-
Mariánskolázeňsko	21 756	11	1 978	0,57	7,32	8,28	22,52	61,31

Zdroj: data ČSÚ, vlastní výpočty

Na území MAS 21 o rozloze 740,06 km² žilo k 31. 12. 2012 celkem 50 486 obyvatel, což představuje hustotu osídlení 68 obyvatel/km². Průměr České republiky je 133 obyvatel/km² a průměr Karlovarského kraje je 91 obyvatel/km². Z porovnání je zřejmé, že území místní akční skupiny MAS 21 je řídko osídlené.

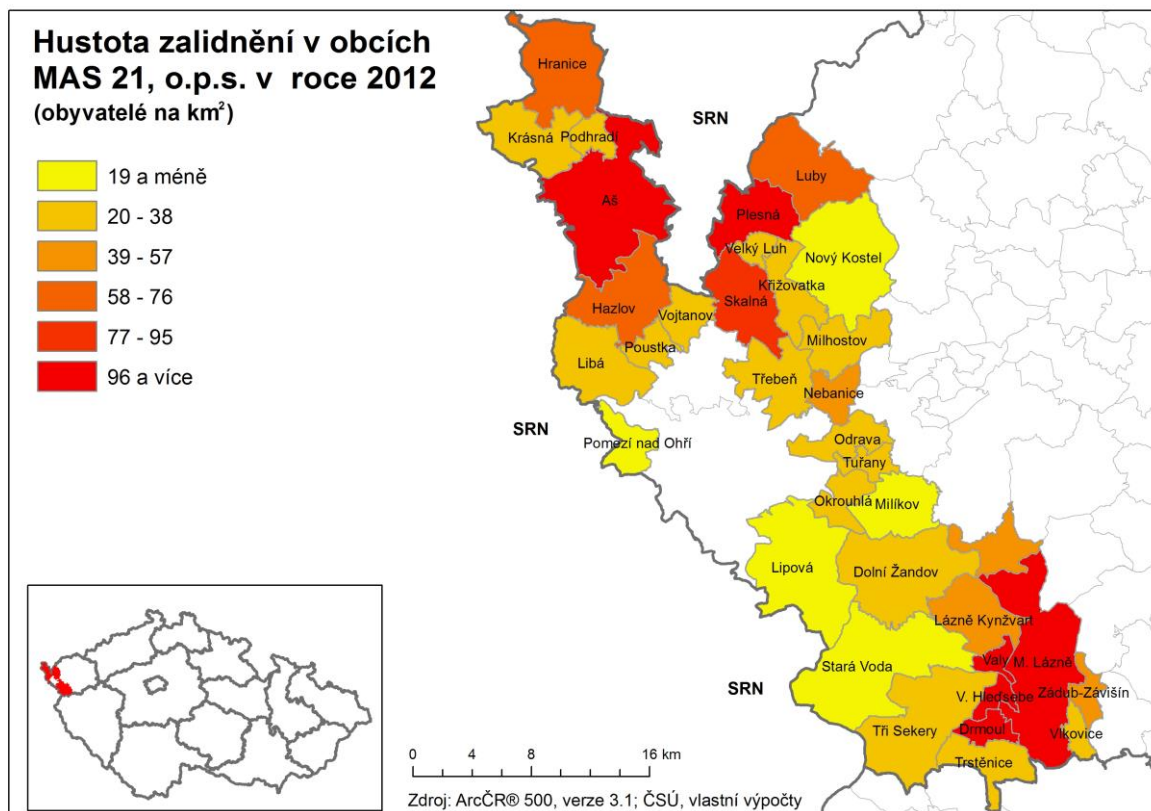
Tabulka č. 12: Hustota obyvatelstva k 31.12.2012 - porovnání

	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel	Hustota (obyv/km ²)
Ašsko	153,95	17 829	115,81
Chebsko	148,16	3 066	20,69
Lubsko	175,07	7 835	44,75
Mariánskolázeňsko	262,89	21 756	82,76
MAS 21, o. p. s.	740,06	50 486	68,22
okres Cheb	1 046,00	92 557	88,49
Karlovarský kraj	3 315,00	214 074	64,58
ČR	78 866,00	10 516 125	133,34

Zdroj: data ČSÚ, vlastní výpočty

V rámci MAS žije nejvíce obyvatel na 1 km² v oblasti Ašska a Mariánskolázeňska. Nejnižší hustota zalidnění je na území Chebska, které přiléhá k městu Cheb a neleží zde žádné město. Při detailnějším pohledu na hustotu zalidnění v jednotlivých obcích, je nejvyšší hodnota vidět ve městech Aš, Plesná, Skalná, Mariánské Lázně a k nim přiléhajících obcích Velká Hleďsebe, Drmoul a Valy.

Mapa č. 4: Hustota osídlení na území MAS 21, o. p. s. (k 31. 12. 2012)

MAS 21 o. p. s. působí na území 34 obcí chebského okresu, které dohromady spravují 127 částí obcí. Přehled částí obcí je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 13: Přehled částí obcí dle obcí MAS 21

Název obce	Název části obce	Název obce	Název části obce	Název obce	Název části obce
Aš	Aš	Nebanice	Hartoušov	Mariánské Lázně	Hamrníky
	Dolní Paseky		Nebanice		Chotěnov-Skláře
	Doubrava	Nový Kostel	Božetín		Kladská
	Horní Paseky		Čižebná	Mariánské Lázně	
	Kopaniny		Horka	Stanoviště	
	Mokřiny		Hrzín	Úšovice	
	Nebesa		Kopanina	Sekerské Chalupy	
	Nový Žďár		Mlýnek	Stará Voda	
	Vernéřov	Nový Kostel	Vysoká		
Hazlov	Hazlov	Odrava	Spálená	Trstěnice	Horní Ves
	Lipná		Dobroše		Trstěnice
	Polná	Odrava	Mostov	Tři Sekery	Chodovská Huť
	Skalka		Obilná		Krásné
	Táborská		Odrava		Tachovská Huť
	Výhledy		Potočiště		Tři Sekery
Hranice	Hranice	Okrouhlá	Jesenice	Valy	Valy
	Pastviny		Okrouhlá	Velká Hleděbe	Klimentov
	Studánka	Plesná	Lomnička		Malá Hleděbe
	Trojmezí		Plesná		Velká Hleděbe

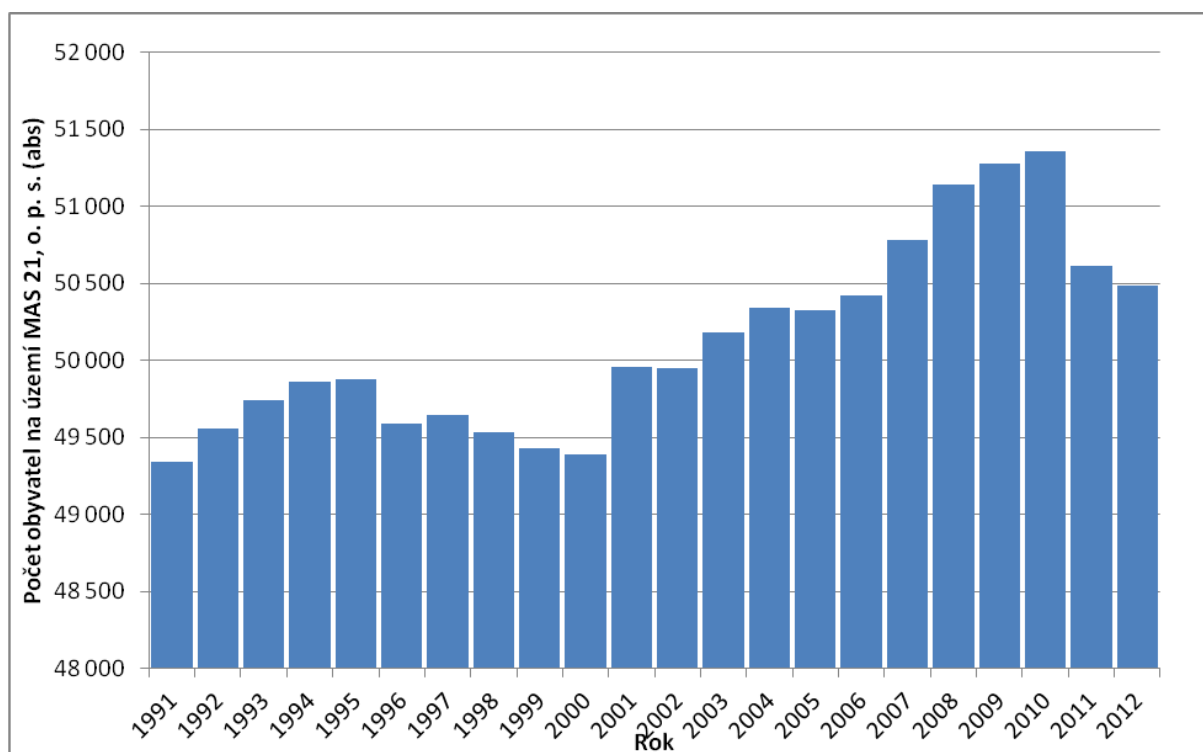
Krásná	Kamenná		Smrčina	Vlkovice	Martinov
	Krásná		Vackov		Vlkovice
Podhradí	Podhradí	Pomezí nad Ohří	Hraničná	Zádub - Závašín	Milhostov
Dolní Žandov	Dolní Žandov	Poustka	Pomezí nad Ohří	Milhostov	Zádub
	Horní Žandov		Ostroh		Závašín
	Podlesí	Poustka	Milhostov	Hluboká	
	Salajna	Kateřina		Milhostov	
	Úbočí	Skalná		Vackovec	
Křižovatka	Křižovatka	Skalná	Starý Rybník	Milíkov	Malá Šitboř
	Nová Ves		Vonšov		Milíkov
Libá	Hůrka		Třebeň		Zelená
	Libá	Doubí		Těšov	
Lipová	Dolní Lažany	Dvorek		Vojtanov	Velká Šitboř
	Dolní Lipina	Horní Ves			Antonínova Výšina
	Doubrava	Chocovice			Mýtinka
	Horní Lažany	Lesina		Vojtanov	
	Lipová	Lesinka		Zelený Háj	
	Mechová	Nový Drahov		Drmoul	Drmoul
	Mýtina	Povodí		Lázně	Lázně Kynžvart
	Palič	Třebeň		Kynžvart	Lazy
	Stebnice	Vokov			
Luby	Dolní Luby	Tuřany	Lipoltov		
	Horní Luby		Návrší		
	Luby		Tuřany		
	Opatov	Velký Luh	Velký Luh		

Zdroj: ČSÚ

5.3 Obyvatelstvo

Při dlouhodobém pohledu (od prvního sčítání lidu v roce 1869) zaznamenal vývoj celkového počtu obyvatel 3 fáze. Od poloviny 19. století do sčítání lidu v roce 1930 počet obyvatel rostl, a to ze 78 222 na 107 533. Vlivem 2. světové války a především vlivem odsunu původních německých obyvatel žilo v roce 1950 na území 34 členských obcí 47 560 obyvatel, do roku 1961 byl zaznamenán mírný nárůst počtu obyvatel. V průběhu 60. let 20. století se počet obyvatel stabilizoval okolo 50 000 obyvatel, okolo této hodnoty se počet obyvatel pohybuje dodnes. Současný počet obyvatel tedy nedosahuje ani poloviny počtu obyvatel z předválečného sčítání osob. Jedná se o přibližné údaje, protože v průběhu historie se metodika sčítání lidu měnila.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel na území MAS 21 v letech 1991 - 2012

Zdroj: ČSÚ

Na území Ašska, Lubska a Mariánskolázeňska došlo mezi roky 2008 a 2012 k poklesu počtu obyvatel. Ke snížení počtu obyvatel došlo především vlivem větších obcí (Aš, Hranice, Luby, Mariánské Lázně). Na území Chebska došlo k nárůstu počtu obyvatel, a to ve všech členských obcích.

Index maskulinity udává počet mužů na 100 žen. Mezi sledovanými roky se podíl mužů a žen v populaci MAS 21 mírně vyrovnal. Poměr mužů a žen v populaci je ovlivněn mnoha faktory, přirozenou i mechanickou měnou. Na území Mariánskolázeňska je výrazně více žen než mužů, tento stav je pravděpodobně způsoben mimo jiné i lázeňským cestovním ruchem, který dává pracovní příležitosti především ženám.

Tabulka č. 14: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích MAS 21 (2008, 2012)

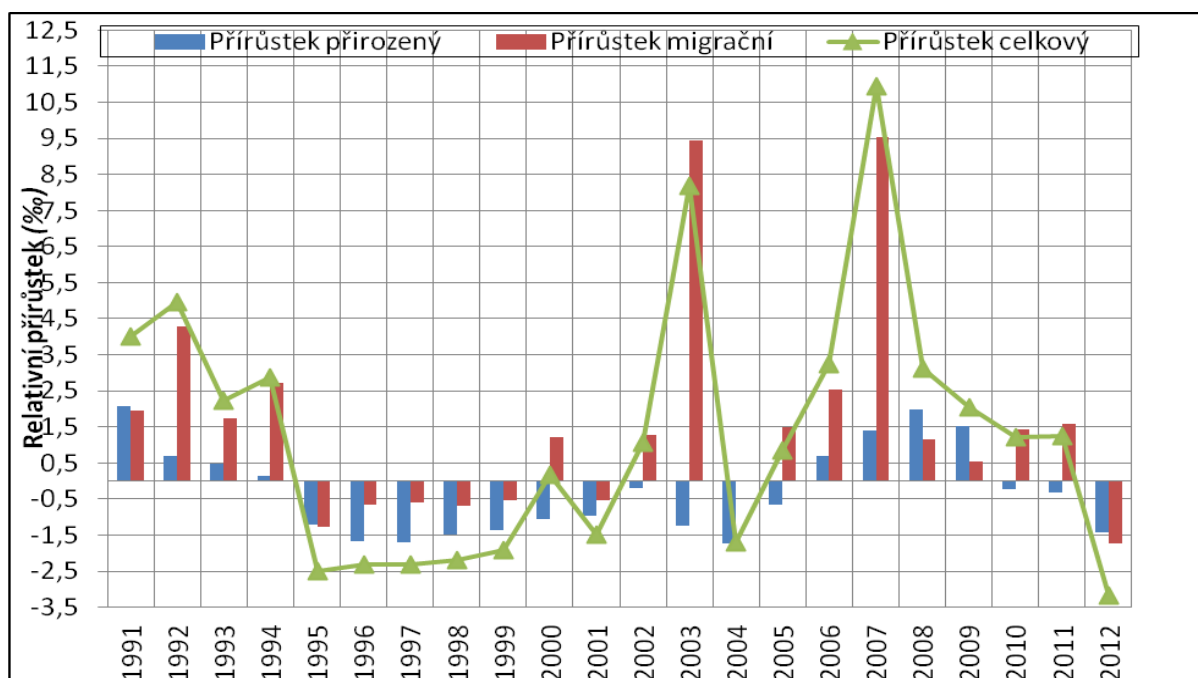
Obec	Počet obyvatel k 31.12. - celkem		Počet obyvatel k 31.12. - ženy		Počet obyvatel k 31.12. - muži		Index maskulinity	
	2008	2012	2008	2012	2008	2012	2008	2012
Ašsko	18 085	17 829	9 197	8 982	8 888	8 847	96,64	98,50
Aš	13 373	13 076	6 829	6 620	6 544	6 456	95,83	97,52
Hranice	2 212	2 190	1 152	1 124	1 060	1 066	92,01	94,84
Hazlov	1 634	1 628	807	801	827	827	102,48	103,25
Krásná	481	538	232	255	249	283	107,33	110,98
Podhradí	179	180	86	87	93	93	108,14	106,90
Vojtanov	206	217	91	95	115	122	126,37	128,42
Chebsko	2 807	3 066	1 406	1 515	1 401	1 551	99,64	102,38
Libá	706	732	351	367	355	365	101,14	99,46
Lipová	679	703	336	346	343	357	102,08	103,18

Milíkov	233	280	117	136	116	144	99,15	105,88
Odrava	218	247	110	122	108	125	98,18	102,46
Okrouhlá	248	255	125	123	123	132	98,40	107,32
Poustka	157	160	82	84	75	76	91,46	90,48
Pomezí nad Ohří	138	192	61	90	77	102	126,23	113,33
Tuřany	120	134	62	62	58	72	93,55	116,13
Neبانice	308	363	162	185	146	178	90,12	96,22
Lubsko	8 221	7 835	4 113	3 894	4 108	3 941	99,88	101,21
Křižovatka	295	275	150	134	145	141	96,67	105,22
Luby	2 443	2 216	1 236	1 101	1 207	1 115	97,65	101,27
Milhostov	356	346	173	171	183	175	105,78	102,34
Nový Kostel	569	514	286	254	283	260	98,95	102,36
Plesná	2 072	2 014	1 041	1 002	1 031	1 012	99,04	101,00
Skalná	1 930	1 887	969	961	961	926	99,17	96,36
Třebeň	412	432	197	205	215	227	109,14	110,73
Velký Luh	144	151	61	66	83	85	136,07	128,79
Mariánskolázeňsko	22 108	21 756	11 462	11 266	10 646	10 490	92,88	93,11
Dolní Žandov	1 212	1 211	597	593	615	618	103,02	104,22
Drmoul	865	919	444	462	421	457	94,82	98,92
Lázně Kynžvart	1 570	1 463	801	732	769	731	96,00	99,86
Mariánské Lázně	13 758	13 337	7 321	7 089	6 437	6 248	87,93	88,14
Stará Voda	492	452	226	203	266	249	117,70	122,66
Trstěnice	348	363	164	182	184	181	112,20	99,45
Tři Sekery	855	884	416	437	439	447	105,53	102,29
Valy	386	442	201	219	185	223	92,04	101,83
Velká Hleďsebe	2 201	2 226	1 093	1 132	1 108	1 094	101,37	96,64
Vlkovice	125	123	65	66	60	57	92,31	86,36
Zádub-Závišín	296	336	134	151	162	185	120,90	122,52
MAS 21 o.p.s.	51 221	50 486	26 178	25 657	25 043	24 829	95,66	96,77

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

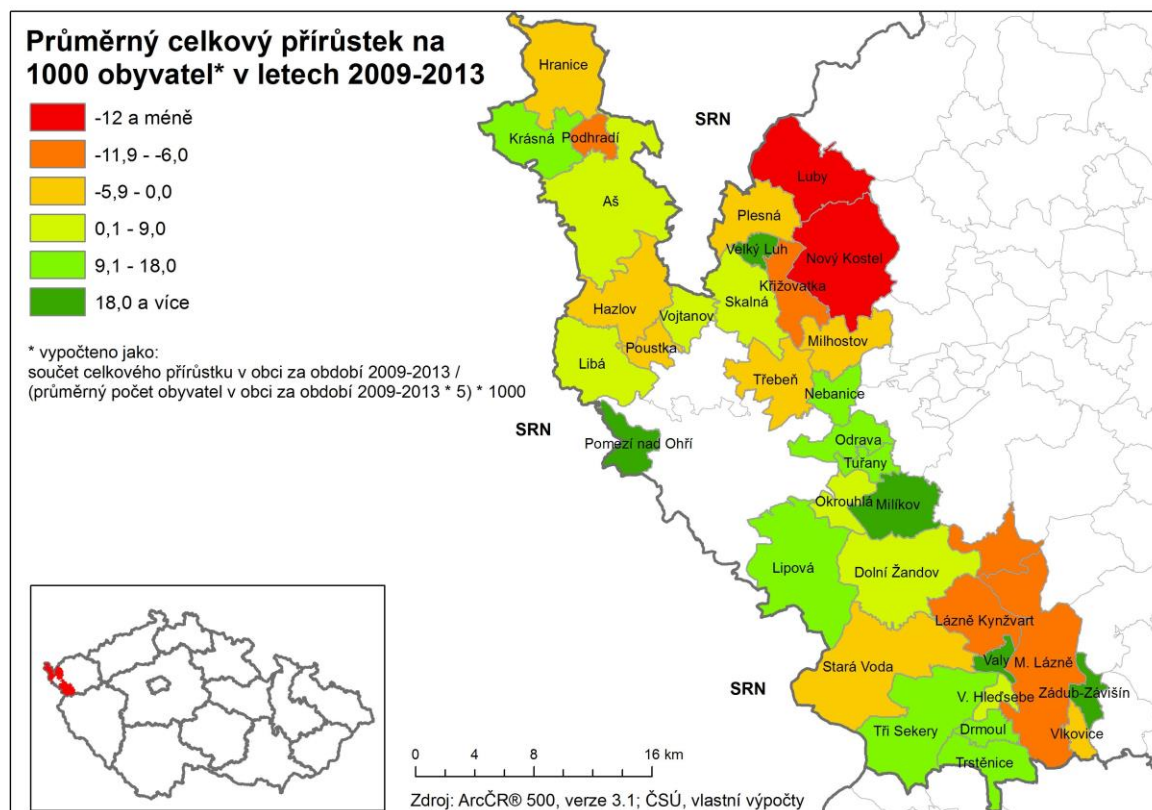
Trend vývoje počtu trvale žijících obyvatel MAS 21 je shodný s trendem celé České republiky. Ve 2. polovině 90. let klesal počet obyvatel jak vlivem migrace (odchodu obyvatel), tak vlivem přirozené výměny. Na území MAS 21 začal počet obyvatel stoupat již v roce 2000 a na úrovni celé České republiky v roce 2002 a to především vlivem migrace. Od 1. 5. 2004 se do demografických statistik započítávají i údaje občanů zemí z EU s přechodným pobytem a občanů třetích zemí s dlouhodobým pobytem na území ČR. Vzhledem k početnosti a věkové struktuře cizinců bydlících v obcích MAS 21 lze předpokládat vliv těchto osob na přirozeném přírůstku.

Graf č. 2: Relativní přírůstek obyvatelstva MAS 21 mezi roky 1991 a 2012

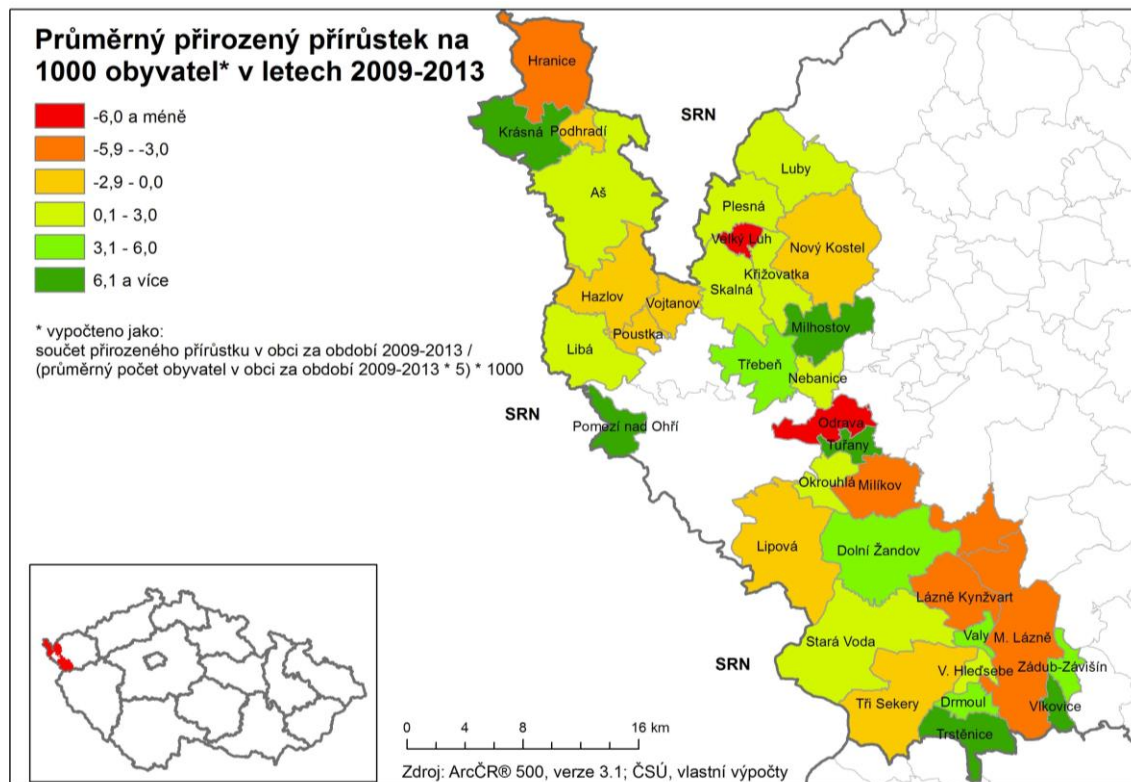
Zdroj: ČSÚ

Mapa č. 5: Celkový přírůstek obyvatelstva mezi roky 2009 – 2013

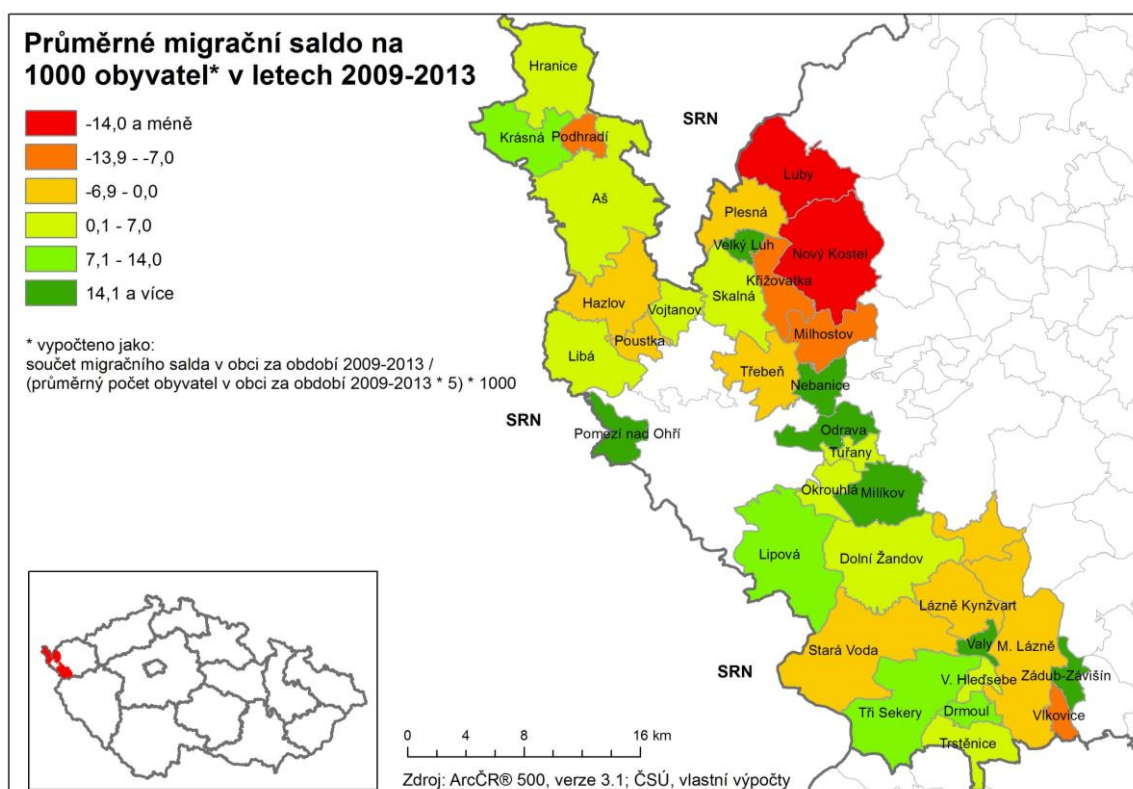

Mezi roky 2009 a 2013 ubylo nejvíce osob v obcích Lubska, a to především v Lubech a v Novém Kostele. Naopak kladných hodnot dosahovaly ukazatele celkového přírůstku na území Chebska (Pomezí nad Ohří, Milíkov)

Mapa č. 6: Přirozený přírůstek na území MAS 21, o. p. s. 2009 - 2013

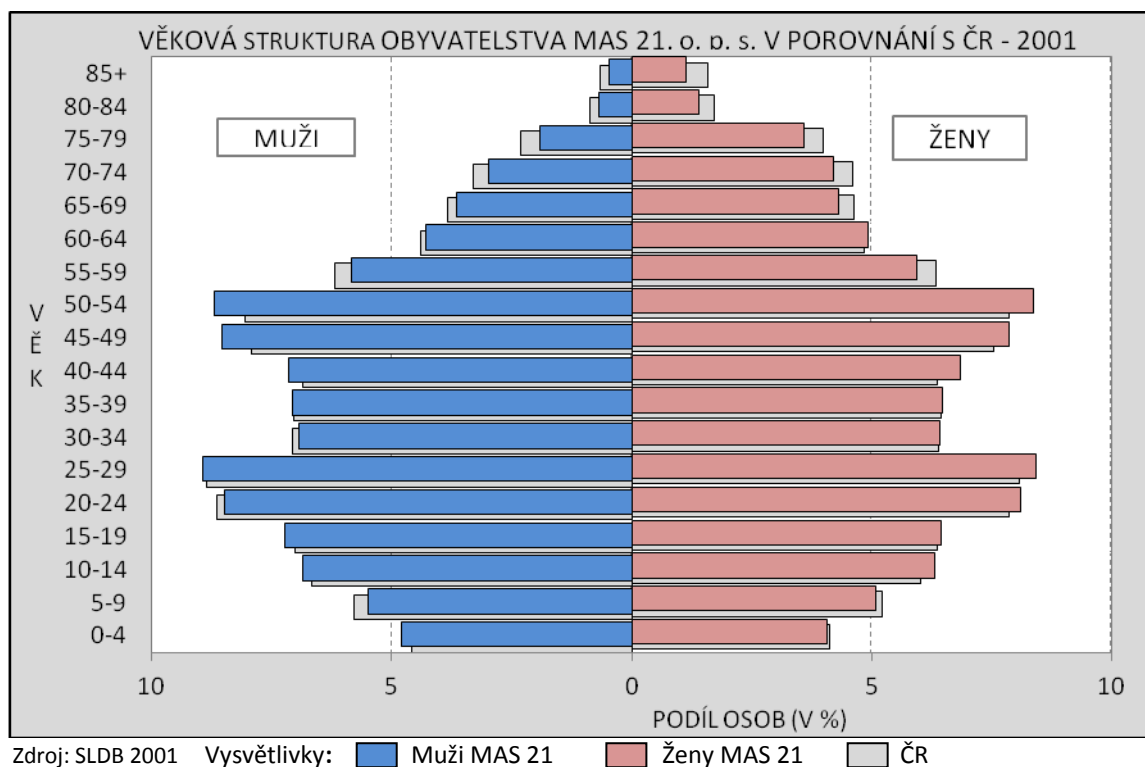

Mapa č. 7: Migrační přírůstek na území MAS 21, o. p. s. 2009 - 2013

Důsledky poválečného vývoje jsou viditelné i na složení obyvatelstva dle různých demografických charakteristik. Vliv historických událostí se postupně snižuje a mizí, ale i přes to při podrobném pohledu na složení a strukturu obyvatelstva MAS 21 je stále znatelný. V porovnání s věkovou strukturou České republiky jsou na struktuře obyvatelstva MAS 21 podle věku a pohlaví v roce 2001 a 2011 viditelné mírné odchylky. Zajímavý je nadprůměrný počet osob narozených v 50. letech 20. století.

Graf č. 3: Struktura obyvatelstva MAS 21 podle věku a pohlaví, porovnání s ČR - SLDB 2001

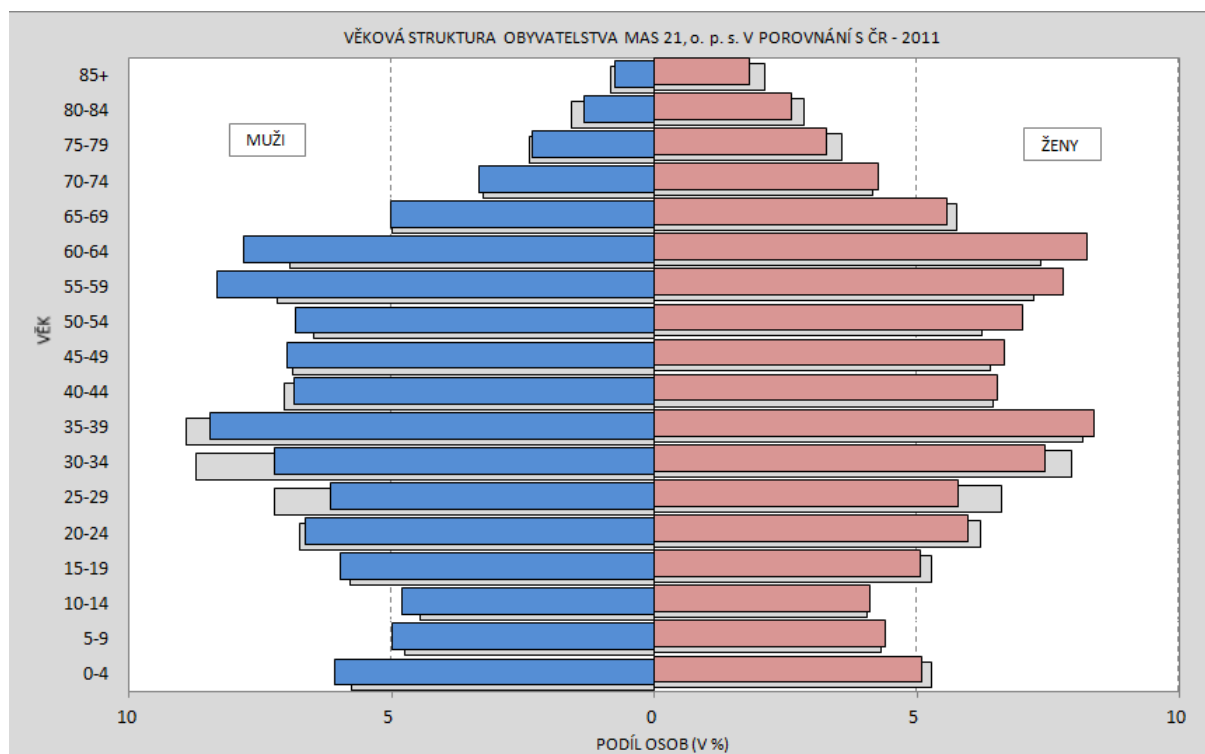

Při porovnání struktury obyvatelstva podle věku a pohlaví mezi roky 2001 a 2011 je znatelný proces stárnutí populace, kdy se rodí méně dětí a naopak populačně silné ročníky se posouvají a v průběhu následujících 5 a 10 let se budou posouvat do důchodového věku. Do dalších let je potřeba počítat s nárůstem podílu osob starších 65 let v důchodovém věku, zároveň s poklesem zaměstnaných osob v ekonomicky aktivním věku (15 - 64 let). Současný snižující se podíl dětské složky začne být znatelný cca za 10 -15 let, kdy se dnes narozené děti budou zapojovat na trh práce. Z porovnání let 2001 a 2011 také vyplývá snížení podílu osob, kterým bylo v roce 2001 25 let a v roce 2011 35 let, které lze vysvětlit vystěhováním osob této generace mimo území MAS 21.

Všechny výše zmíněné faktory budou ovlivňovat mimo jiné i sociální oblast na území MAS 21 a to negativně. Mladí lidé, kterých je čím dál méně, se stále častěji stěhují za vzděláním a prací mimo území MAS 21. Na venkově zůstávají generace starších osob, které se posouvají do důchodového věku. Na struktuře obyvatelstva podle věku a pohlaví dle výsledků SLDB 2011 je viditelné mírné rozšíření základny, které je způsobeno nárůstem narozených dětí v posledních deseti letech. S tímto trendem je spojena současná krizová situace především v mateřských školách, které z kapacitních důvodů odmítají přihlášené děti. Na území MAS 21 je situace palčivá především ve městech Aš, Mariánské Lázně, Lázně Kynžvart. Z terénního výzkumu vyplynulo, že v menších obcích tento problém není. Obce byly ochotny zareagovat na stávající situaci a kapacitně rozšířily stávající mateřské školy

(Milhostov), nebo dokonce založily nové mateřské školy (Krásná). Některé venkovské mateřské školy přijímají i děti mladší tří let.

Graf č. 4: Struktura obyvatelstva MAS 21, o. p. s. podle věku a pohlaví, porovnání s ČR - SLDB 2011

Zdroj: SLDB 2011 Vysvětlivky: ■ Muži MAS 21 ■ Ženy MAS 21 ■ ČR

Jak prozrazuje věková pyramida, která porovnává strukturu obyvatelstva podle věku a pohlaví na území MAS a ČR, lze na území MAS 21 v následujících letech očekávat intenzivnější nárůst podílu osob starších 60 let než jaký proběhne na území České republiky jako celku. Zároveň z porovnání věkových struktur mezi roky 2001 a 2011, konkrétně věkové skupiny 25 – 29 let v roce 2001 a 35 – 39 let v roce 2011, je viditelný pokles podílu osob této generace na území MAS 21, o. p. s. Pokles může být způsoben výrazným nárůstem jiných věkových skupin nebo migračním chováním této generace. V průběhu uplynulých 10 let se mírně vyrovnával podíl mužů a žen v populaci, a to jak na úrovni České republiky, tak i na úrovni Karlovarského kraje a MAS 21, o. p. s.

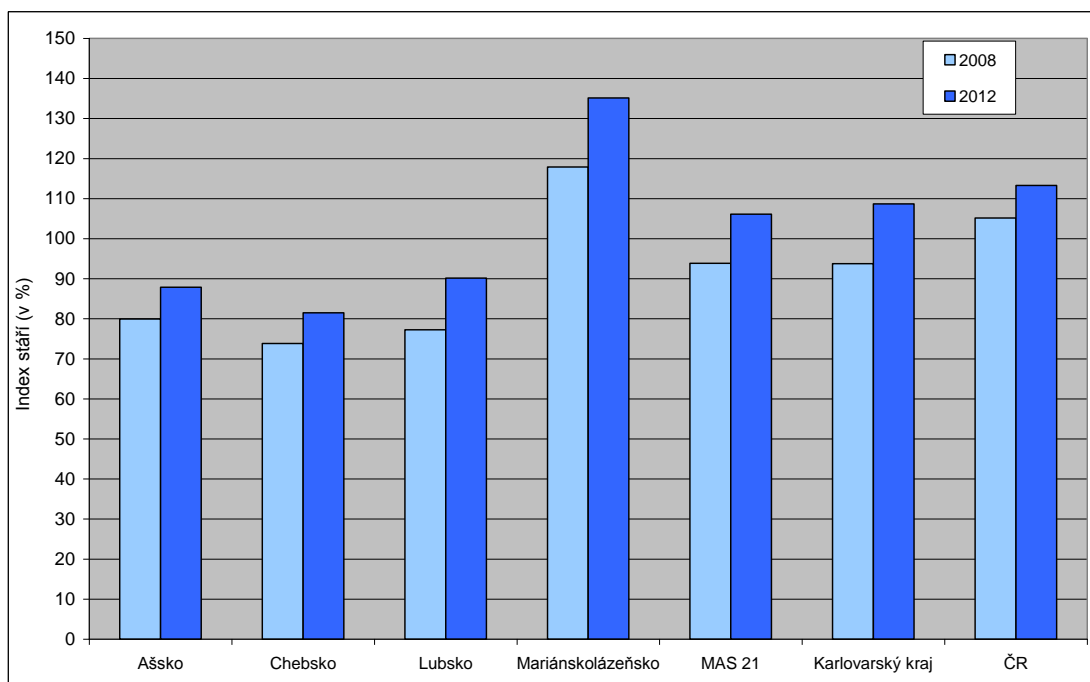
Mezi roky 2008 a 2012 došlo k nárůstu indexu stáří jak na území MAS 21, tak i na území celého okresu Cheb, Karlovarského kraje a celé České republiky. Jedná se tedy o celorepublikový trend, který je způsoben posunem silnějších ročníků do důchodového věku a nižším počtem osob do 15 let věku.

Tabulka č. 15: Věková struktura obyvatelstva MAS v jednotlivých obcích 2008 a 2012

Obec název	Obyvatelé ve věku 0–14 let celkem		Obyvatelé ve věku 15–64 let celkem		Obyvatelé ve věku 65 a více let celkem		Průměrný věk		Index stáří (65/0-14) * 100	
	2008	2012	2008	2012	2008	2012	2008	2012	2008	2012
Ašsko										
Aš	2 108	2 201	9 657	9 003	1 608	1 872	38,54	39,61	76,28	85,05
Hranice	292	301	1 574	1 542	346	347	41,03	41,75	118,49	115,28
Hazlov	267	244	1 184	1 173	183	211	39,03	40,67	68,54	86,48
Krásná	70	90	370	393	41	55	38,67	39,26	58,57	61,11
Podhradí	31	22	122	138	26	20	38,94	40,58	83,87	90,91
Vojtanov	27	31	149	153	30	33	40,23	40,86	111,11	106,45
Chebsko										
Libá	97	107	521	529	88	96	38,99	40,69	90,72	89,72
Lipová	109	107	487	477	83	119	39,04	40,84	76,15	111,21
Milíkov	35	44	162	192	36	44	41,04	40,44	102,86	100,00
Odrava	43	50	148	164	27	33	38,83	39,14	62,79	66,00
Okrouhlá	34	41	184	187	30	27	38,86	38,97	88,24	65,85
Pouстка	29	33	112	110	16	17	34,56	36,64	55,17	51,52
Pomezí nad Ohří	26	35	103	142	9	15	36,38	38,48	34,62	42,86
Tuřany	21	26	85	91	14	17	38,96	40,92	66,67	65,38
Nebanice	49	54	235	272	24	37	37,31	38,04	48,98	68,52
Lubsko										
Křižovatka	42	45	221	194	32	36	38,08	40,63	76,19	80,00
Luby	341	309	1 790	1 558	312	349	39,99	41,89	91,50	112,94
Milhostov	59	69	273	248	24	29	34,90	35,23	40,68	42,03
Nový Kostel	98	79	396	354	75	81	38,22	40,82	76,53	102,53
Plesná	332	314	1 503	1 424	237	276	38,51	40,26	71,39	87,90
Skalná	313	316	1 367	1 287	250	284	39,16	40,66	79,87	89,87
Třebeň	61	72	323	325	28	35	37,43	38,74	45,90	48,61
Velký Luh	20	26	104	106	20	19	40,68	40,02	100,00	73,08
Mariánskolázeňsko										
Dolní Žandov	190	204	893	844	129	163	38,20	39,04	67,89	79,90
Drmoul	133	150	630	635	102	134	39,02	39,90	76,69	89,33
Lázně Kynžvart	200	200	1 149	1 010	221	253	41,32	43,14	110,50	126,50
Mariánské Lázně	1 678	1 672	9 734	8 965	2 346	2 700	42,80	43,98	139,81	161,48
Stará Voda	100	77	353	320	39	55	35,90	39,08	39,00	71,43
Trstěnice	41	45	273	269	34	49	39,49	40,95	82,93	108,89
Tři Sekery	142	141	616	624	97	119	38,73	40,43	68,31	84,40
Valy	38	62	300	313	48	67	40,86	40,90	126,32	108,06
Velká Hleďsebe	288	303	1 619	1 588	294	335	40,20	41,31	102,08	110,56
Vlkovice	15	14	95	89	15	20	41,53	42,77	100,00	142,86
Zádub-Závišín	31	51	223	236	42	49	42,43	41,83	135,48	96,08
Ašsko	2 795	2 889	13 056	12 402	2 234	2 538	39,41	40,46	79,93	87,85
Chebsko	443	497	2 037	2 164	327	405	38,22	39,35	73,81	81,49
Lubsko	1 266	1 230	5 977	5 496	978	1 109	38,37	39,78	77,25	90,16
Mariánskolázeňsko	2 856	2 919	15 885	14 893	3 367	3 944	40,04	41,21	117,89	135,11
MAS 21	7 360	7 535	36 955	34 955	6 906	7 996	39,05	40,25	93,83	106,12
Karlovarský kraj	44 939	44 541	221 345	208 785	42 119	48 400	39,80	41,20	93,74	108,66
ČR (v tis.)	1 480	1 560	7 431	7 188	1 556	1 767	40,47	41,3	105,14	113,29

Zdroj: ČSÚ, výpočet

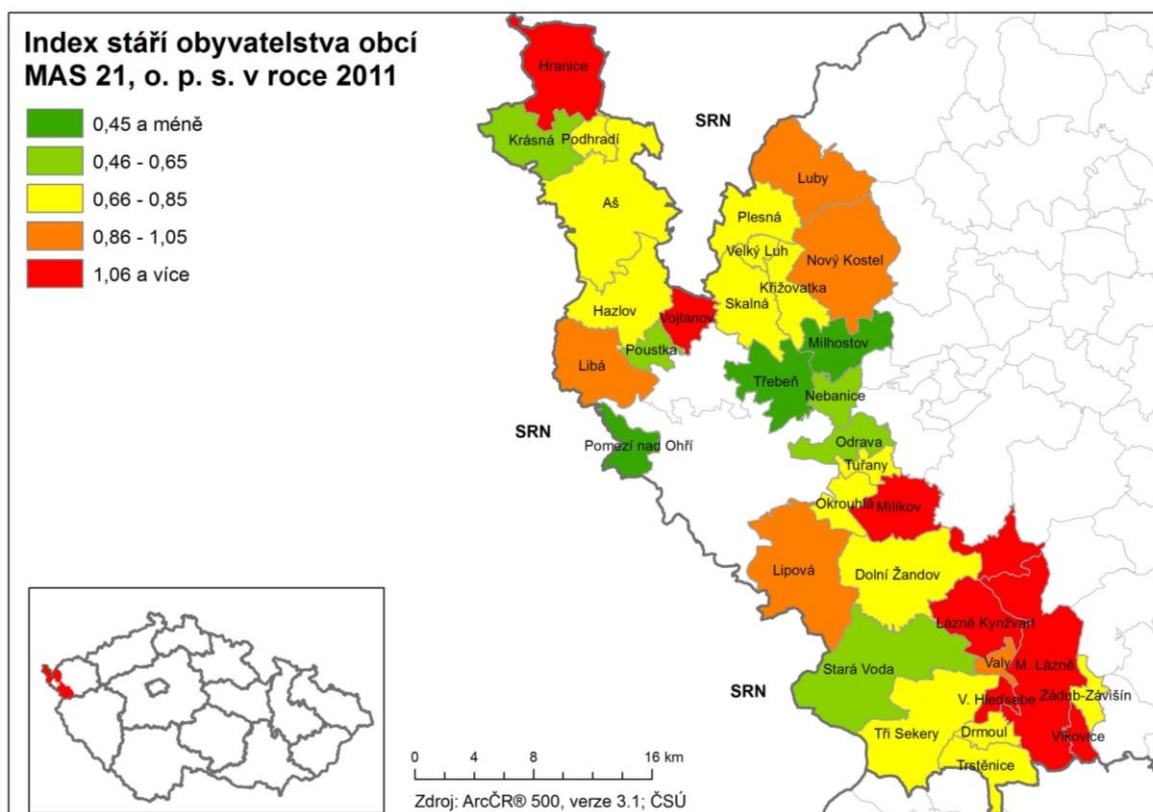
Graf č. 5: Vývoj indexu stáří 2008, 2012

Zdroj: data ČSÚ, výpočty

Nejstarší populace žije v obcích Hranice, Vojtanov, Milíkov, Lázně Kynžvart, Mariánské Lázně, Velká Hleďsebe, Vlkovice. Naopak nejméně osob starších 65 let na dětskou složku populace je v obcích Pomezí nad Ohří, Třebeň a Milhostov.

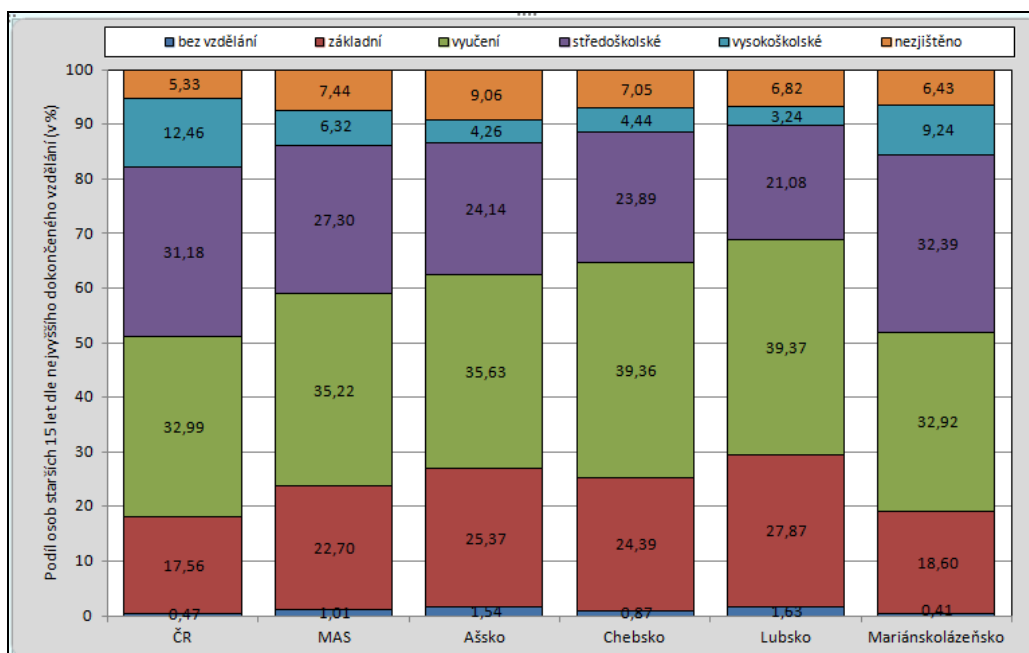
Mapa č. 8: index stáří v jednotlivých obcích MAS 21 - 2011

Struktura osob starších 15 let podle nejvyššího dokončeného vzdělání na území MAS 21, o. p. s. odpovídá venkovskému charakteru osídlení, tzn. vyšší podíl osob se základním vzděláním a vyučením, naopak nižší podíl osob s úplným středoškolským a vysokoškolským vzděláním.

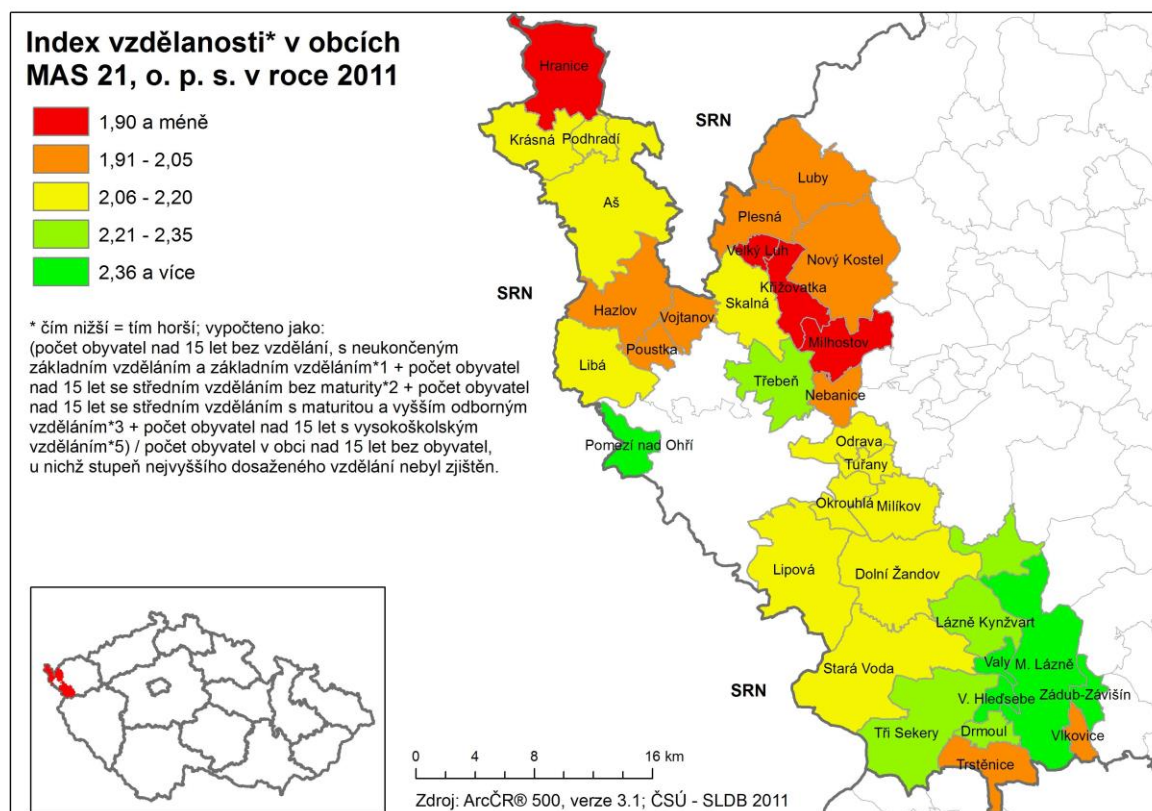
Z výsledků SLDB 2011 vyplývá, že Karlovarský kraj má nejhůřší vzdělanostní strukturu obyvatelstva staršího 15 let v celé České republice. V Praze má každý čtvrtý obyvatel starší 15 let vysokoškolské vzdělání (23,6 %), kdežto v Karlovarském kraji žije pouze 7 % vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Rozdíly mezi celorepublikovým průměrem a hodnotami za území MAS 21 se zvyšují, což dokládá zhoršující se vzdělanostní strukturu obyvatelstva studovaného území.

Graf č. 6: Struktura obyvatel starších 15 let podle nejvyššího dokončeného vzdělání - 2011

Zdroj: SLDB 2011

Mapa č. 9: Index vzdělanosti v jednotlivých obcích MAS 21, o. p. s.

5.4 Bydlení a domácnosti

Kvalita bydlení a jeho dostupnost jsou jedním z významných ukazatelů životní úrovně. Na území MAS 21 bylo podle výsledků posledního sčítání obyvatelstva v roce 2011 zjištěno celkem 8 668 obydlených domů a 19 343 obydlených bytů. V porovnání s rokem 2001 byl zaznamenán nárůst počtu jak obydlených domů, tak obydlených bytů.

Tabulka č. 16: Obydlené domy a obydlené byty, 2001, 2011

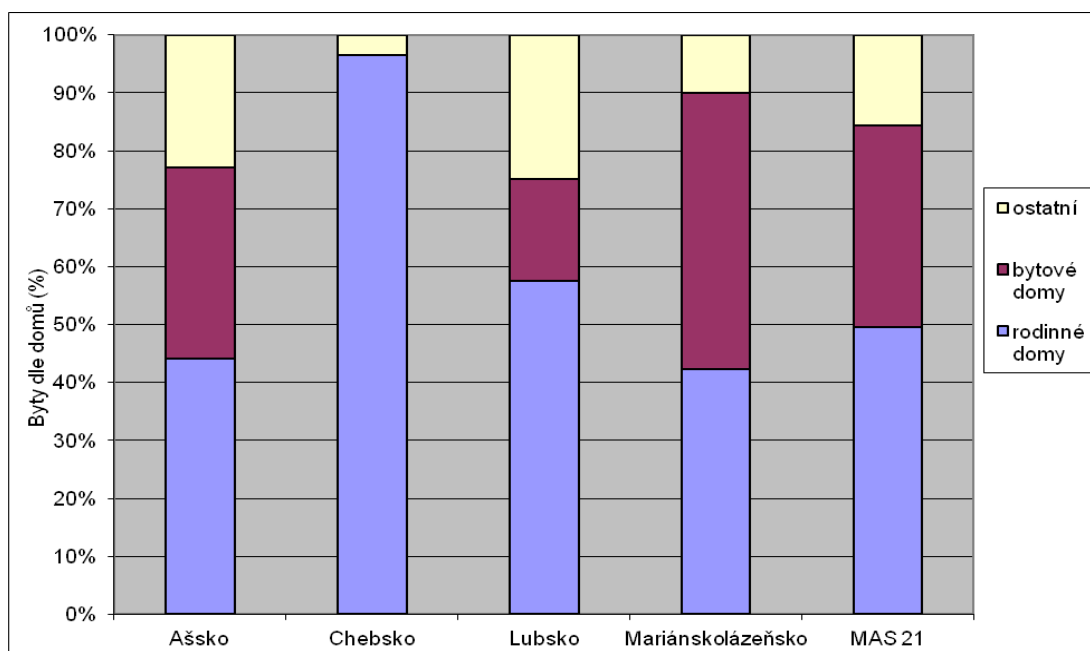
Obec název	Obydlené domy		Obydlené byty		Domy celkem		Podíl obydlených domů (%)	
	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011
Ašsko								
Aš	1769	1 933	4800	5 050	1893	2139	93,45	90,37
Hranice	427	447	834	809	509	545	83,89	82,02
Hazlov	293	321	543	553	319	369	91,85	86,99
Krásná	129	161	149	182	139	176	92,81	91,48
Podhradí	51	54	54	65	66	70	77,27	77,14
Vojtanov	50	57	66	72	62	73	80,65	78,08
Chebsko								
Libá	182	215	213	248	200	250	91,00	86,00
Lipová	153	185	181	211	195	225	78,46	82,22
Milíkov	63	75	75	89	102	115	61,76	65,22

Odrava	66	73	74	76	82	96	80,49	76,04
Okrouhlá	46	57	78	92	54	66	85,19	86,36
Pouстка	22	30	36	43	25	35	88,00	85,71
Pomezí nad Ohří	17	37	28	53	22	42	77,27	88,10
Tuřany	31	37	36	43	40	45	77,50	82,22
Nebanice	53	68	104	119	57	74	92,98	91,89
Lubsko								
Křižovatka	65	70	84	88	70	83	92,86	84,34
Luby	418	425	869	883	481	504	86,90	84,33
Milhostov	51	55	105	116	57	64	89,47	85,94
Nový Kostel	111	123	171	181	142	158	78,17	77,85
Plesná	405	432	683	742	448	490	90,40	88,16
Skalná	335	402	596	695	378	446	88,62	90,13
Třebeň	82	98	112	129	102	115	80,39	85,22
Velký Luh	38	41	40	42	42	43	90,48	95,35
Mariánskolázeňsko								
Dolní Žandov	240	241	406	398	282	300	85,11	80,33
Drmoul	206	267	252	322	222	287	92,79	93,03
Lázně Kynžvart	228	246	613	562	253	275	90,12	89,45
Mariánské Lázně	1300	1 358	5990	5 812	1379	1475	94,27	92,07
Stará Voda	111	126	135	152	125	141	88,80	89,36
Trstěnice	78	87	114	132	84	92	92,86	94,57
Tři Sekery	172	243	222	293	203	273	84,73	89,01
Valy	90	124	106	142	96	134	93,75	92,54
Velká Hleďsebe	398	452	730	806	429	492	92,77	91,87
Vlkovice	32	36	38	43	41	44	78,05	81,82
Zádub-Závišín	83	92	89	100	101	112	82,18	82,14
Ašsko	2 719	2 973	6 446	6 731	2 988	3 372	91	88
Chebsko	633	777	825	974	777	948	81	82
Lubsko	1 505	1 646	2 660	2 876	1 720	1 903	88	86
Mariánskolázeňsko	2 938	3 272	8 695	8 762	3 215	3 625	91	90
MAS 21	7 795	8 668	18 626	19 343	8 700	9 848	90	88

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

V letech 2001 – 2012 bylo na sledovaném území dokončeno celkem 1 566 bytů. Z následujícího grafu je zřejmé, že ve sledovaném období převládala výstavba rodinných domů.

Graf č. 7: Podíl dokončených bytů na území MAS 21, 2001 – 2012

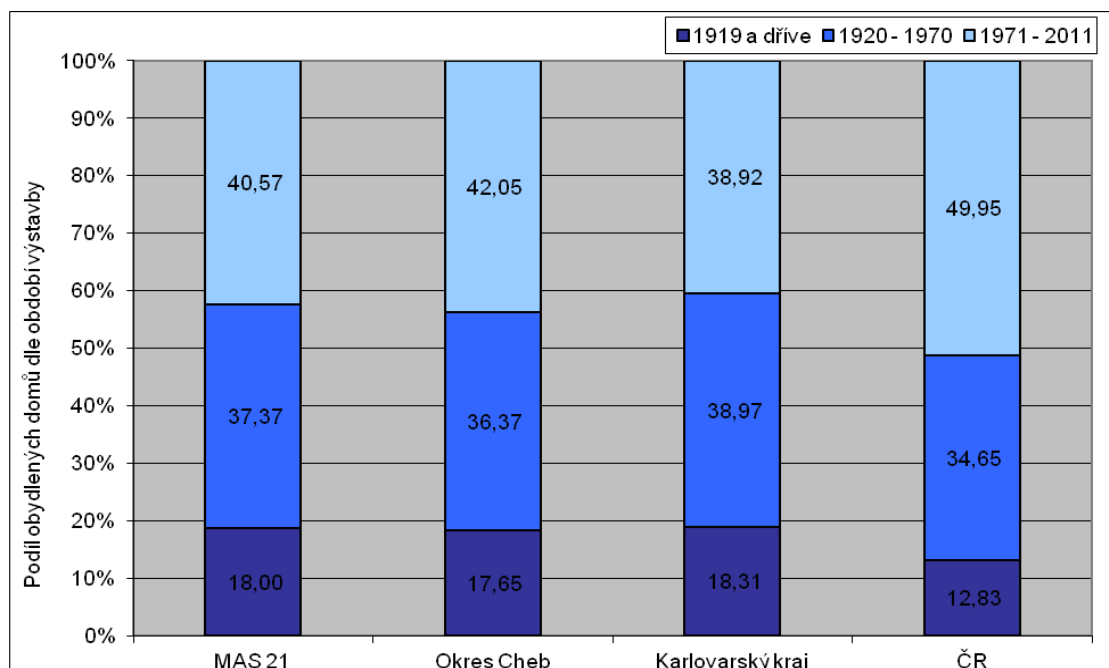

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Bytové domy byly postaveny ve větších sídlech regionu (Aš, Plesná, Skalná, Mariánské Lázně, Lázně Kynžvart), výstavba rodinných domů je charakteristická pro menší sídla.

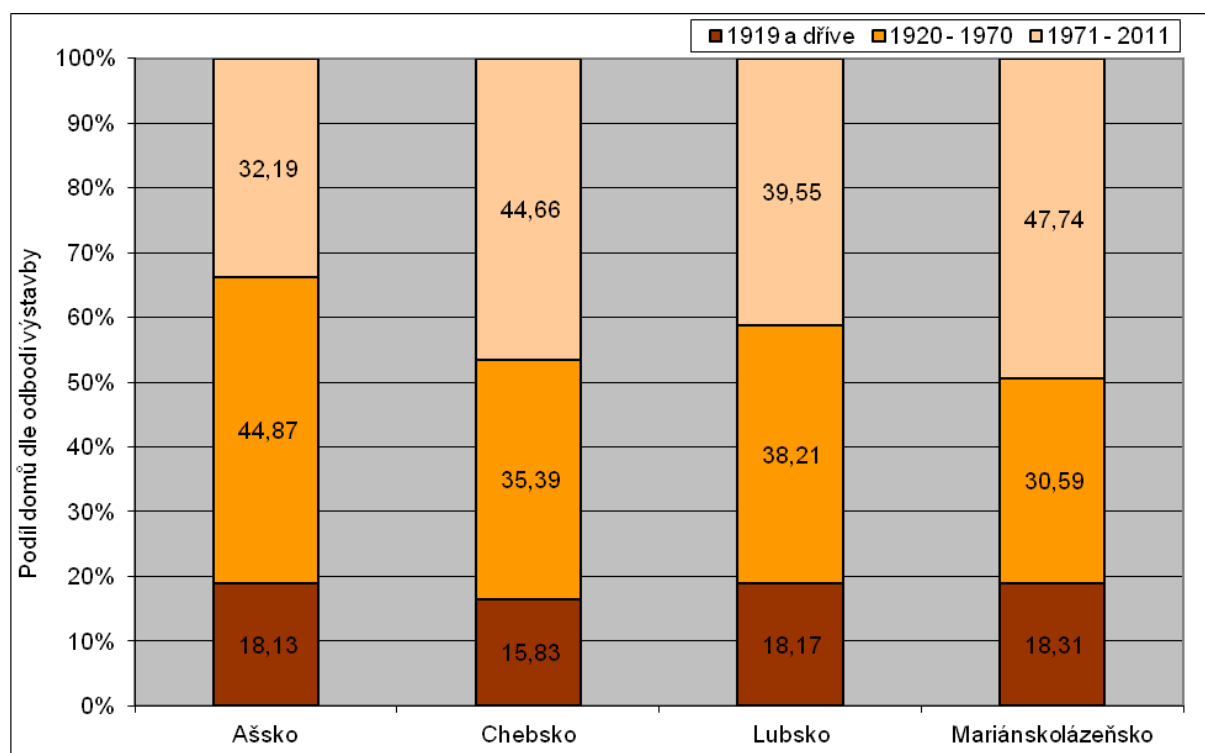
Struktura domovního fondu podle období výstavby na území MAS 21 se významně neliší od struktury domovního fondu v okrese Cheb a v Karlovarském kraji.

Graf č. 8: Obydlené domy podle období výstavby nebo rekonstrukce, porovnání s vyššími územními celky

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 9: Obydlené domy podle období výstavby nebo rekonstrukce, porovnání mikroregionů MAS 21

Zdroj.: ČSÚ

Na území MAS 21 bylo v roce 2001 celkem 21 160 hospodařících domácností. V roce 2011 jich bylo o 121 méně, tzn. 21 039.

Tabulka č. 17: Hospodařící domácnosti na území MAS 21

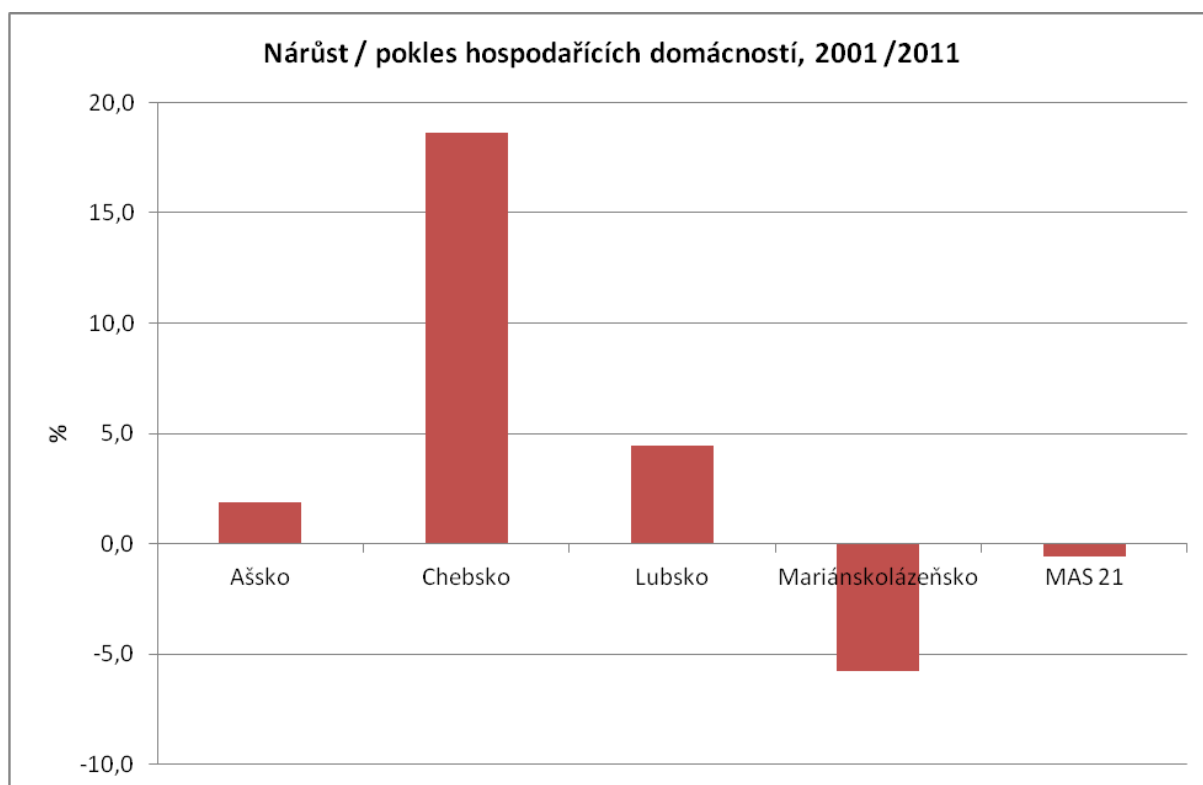
Název obce	Hospodařící domácnosti(počet)		Rozdíl v %
	2001	2011	
Ašsko			
Aš	5 386	5 518	2,5
Hazlov	605	613	1,3
Hranice	922	880	-4,6
Krásná	168	195	16,1
Podhradí	61	70	14,8
Vojtanov	83	86	3,6
Chebsko			
Libá	256	292	14,1
Lipová	217	267	23,0
Milíkov	83	97	16,9
Odrava	80	85	6,3
Okrouhlá	86	101	17,4
Pomezí nad Ohří	34	64	88,2

Poustka	42	60	42,9
Tuřany	39	45	15,4
Nebanice	123	128	4,1
Lubsko			
Křižovatka	102	99	-2,9
Luby	983	944	-4,0
Milhostov	114	123	7,9
Nový Kostel	207	203	-1,9
Plesná	778	848	9,0
Skalná	667	762	14,2
Třebeň	136	139	2,2
Velký Luh	48	52	8,3
Mariánskolázeňsko			
Dolní Žandov	473	445	-5,9
Drmoul	279	348	24,7
Lázně Kynžvart	697	603	-13,5
Stará Voda	183	174	-4,9
Trstěnice	128	149	16,4
Tři Sekery	274	342	24,8
Valy	132	165	25,0
Velká Hleďsebe	888	870	-2,0
Vlkovice	44	50	13,6
Zádub - Závišín	103	113	9,7
Mariánské Lázně	6739	6 109	-9,3
Ašsko	7 225	7 362	1,9
Chebsko	960	1 139	18,6
Lubsko	3035	3170	4,4
Mariánskolázeňsko	9940	9368	-5,8
MAS 21	21 160	21 039	-0,6

Zdroj: ČSÚ

Více než 5 % pokles počtu hospodařících domácností byl za sledované období zaznamenán ve větších sídlech Mariánskolázeňska – Dolní Žandov, Lázně Kynžvart a Mariánské Lázně. Naopak významný nárůst počtu hospodařících domácností byl zjištěn na Chebsku, kde např. v obci Pomezí nad Ohří bylo v roce 2011 zaznamenáno o 88,2 % více hospodařících domácností, než v roce 2001.

Graf č. 10: Nárůst/pokles počtu hospodařících domácností

Zdroj: ČSÚ

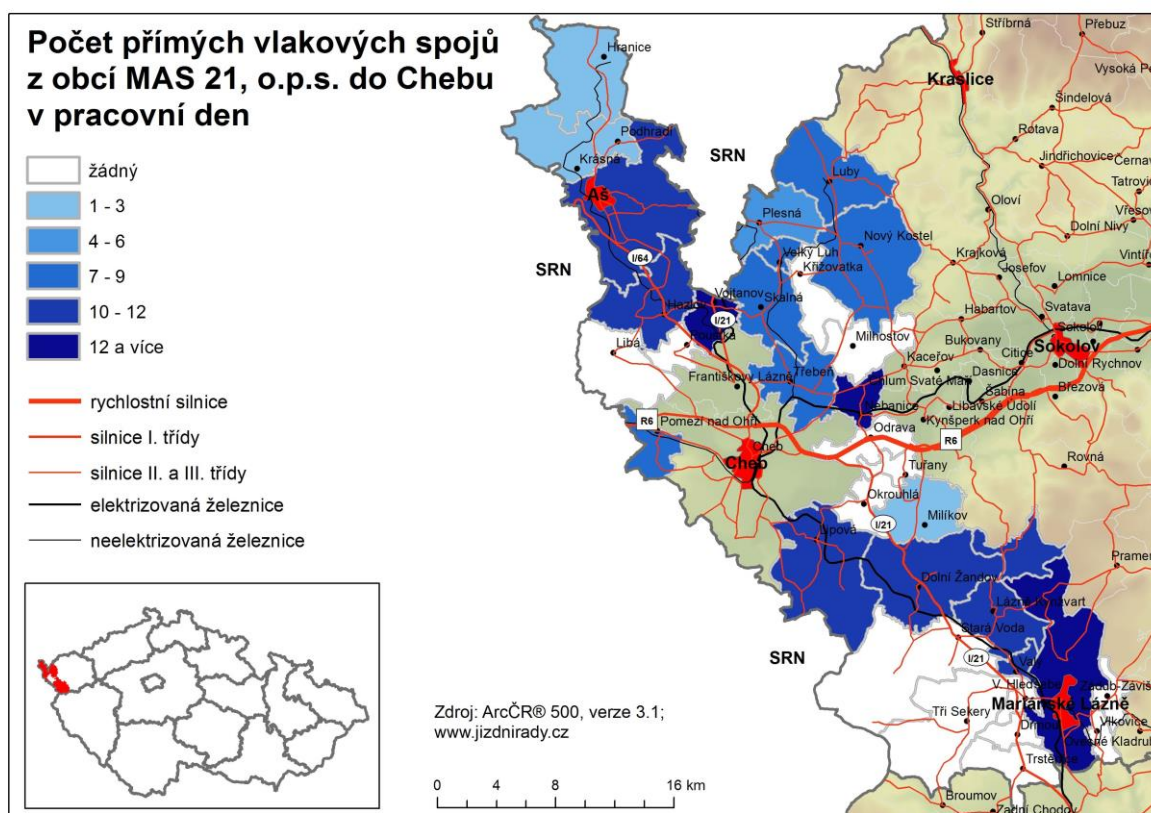
5.5 Technická infrastruktura

5.5.1 Dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost

Na území MAS 21, o. p. s. je poměrně hustá síť silnic I., II. a III. třídy (viz mapa v příloze č. 3), což s kvalitním napojením na Spolkovou republiku Německo s sebou nese i zvýšené dopravní zatížení v některých obcích MAS. Největší dopravní zatížení jsou na dílčích úsecích silnic R6 (Cheb – Karlovy Vary), I/21 (Mariánské Lázně – Cheb a Cheb – Vojtanov) s napojením na hraniční přechod Vojtanov – Schönberg a I/64 (Cheb – Aš) s napojením na hraniční přechod Aš – Selb. Nadměrnou dopravní zátěž pocítují především obce, které leží na průtazích silnic I. a II. třídy. Jedná se hlavně o Trstěnice, Drmoul, Starou Vodu, jimiž vede silnice I/21. Nadměrnou dopravní zátěž chtějí obce řešit silničními obchvaty (v současné době probíhá vyjednávání s vlastníky dotčených pozemků). Větší dopravní zátěž je problémem i dalších obcí regionu a tak plány na vybudování silničních obchvatů plánují i další sídla (v Aši se připravuje II. etapa obchvatu města). Za předpokladu, že nebude jiným způsobem vyřešena bezpečnost chodců a snížena rychlost projíždějících vozidel uvažuje o silničním obchvatu i obec Křižovatka. V Nebanicích pak mají záměr realizovat jižní obchvat obce. Asi největší problém v oblasti infrastruktury v regionech MAS 21 je špatný stav místních komunikací. Tento problém velmi intenzivně vnímají nejenom zástupci místní samosprávy, ale i obyvatelé jednotlivých obcí, kteří v realizovaném dotazníkovém šetření vyjádřili nespokojenost se stavem komunikací (80% respondentů byla se stavem místních komunikací nespokojena). Z tohoto důvodu všechny obce MAS plánují obnovu místních komunikací, a to i přes to, že se jedná o vysoké finanční investice, které často překračují možnosti obecních rozpočtů. Součástí investic do obnovy místních komunikací je i tvorba projektových dokumentací, které jsou nezbytnou součástí každého projektu.

Územím MAS 21 vedou dvě nadregionální železniční tratě - trať č. 170 (Praha – Plzeň – Mariánské Lázně - Cheb) a trať č. 140 (Cheb – Karlovy Vary – Chomutov). Regionální tratě jsou v úsecích **Mariánské Lázně - Karlovy Vary (č. 149)** – po celé trati projede denně celkem 21 spojů (tam i zpět), v intervalu cca 2 hodin. **Cheb – Hranice (č. 148)** - většina spojů je oboustranně soustředěna v úseku Cheb – Aš (celkem 23 spojů ve všední dny a 16 spojů o víkendech). V úseku Cheb – Hranice jsou vypraveny oboustranně celkem pouze 2 spoje ve všední den a 2 spoje o víkendech. **Františkovy Lázně – Plesná (č. 147)** – po trati projede oboustranně celkem 10 spojů ve všední den a o víkendech 8 spojů. **Cheb – Luby (č. 146)** – v pracovní dny projede v obou směrech celkem 18 spojů, o víkendech 10 spojů. Intenzitu vlakových spojů z obcí MAS 21 do Chebu znázorňuje následující mapa č. 10.

Mapa č. 10: Počet přímých vlakových spojů z obcí MAS 21 do Chebu

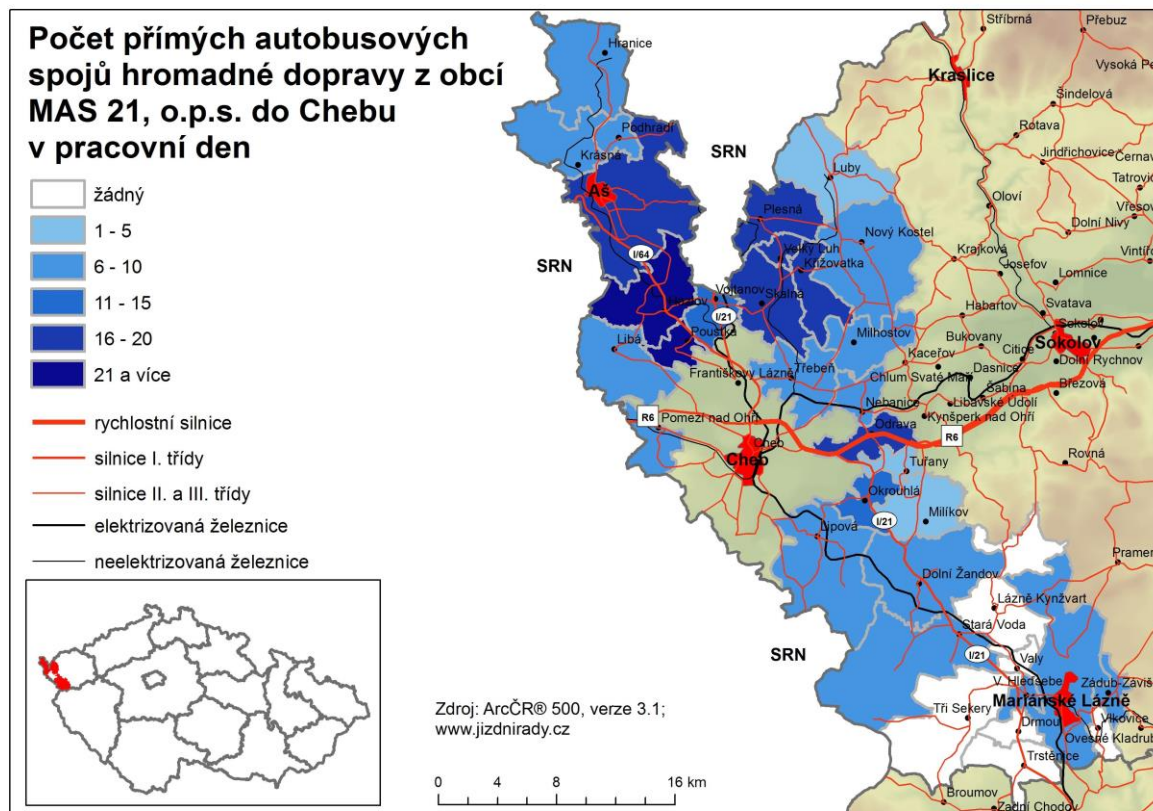

Dopravu na těchto tratích zajišťují České dráhy, a.s. a GW Train Regio a.s. (trať č. 149). Ve vlacích na uvedených tratích je možno využít možnost přepravy jízdních kol. Zkvalitnění železniční dopravní obslužnosti určitě přinese projekt znovuzprovoznění železniční tratě Aš – Selb – Hof, který připravuje město Aš, i vybudování nádraží, které plánuje obec Velký Luh.

Veřejnou autobusovou dopravu v regionu MAS 21, včetně MHD v Aši zajišťuje především společnost Autobusy Karlovy Vary a.s., která působí v celém okrese Cheb. Městskou hromadnou dopravu v Mariánských Lázních zabezpečuje společnost Městská doprava Mariánské Lázně s.r.o. Frekvence autobusové dopravy v jednotlivých obcích odpovídá velikosti sídla. Kromě obce Vlčkovice, kam nezajíždí žádný autobusový spoj, je autobusová doprava zabezpečena ve všech obcích s min. intenzitou 3 spoje v jednom směru ve všední den. Nedostatek autobusových spojů je ve většině obcí, s výjimkou Aše a Mariánských Lázní pocítován zejména ve večerních hodinách, o víkendech a o

svátcích. Ve všední dny je dopravní obslužnost v regionu dobrá. V rámci dotazníkového šetření pak dopravní obslužnost jako dobrou hodnotilo přibližně 50% oslovených, což určitě není vysoké číslo. Intenzitu autobusových spojů do Chebu znázorňuje následující mapa č. 11.

Mapa č. 11: Počet přímých autobusových spojů z obcí MAS 21 do Chebu

Z následující tabulky a mapy je zřejmá celková intenzita všech spojů (vlakové i autobusové) z obcí MAS 21 do Chebu.

Tabulka č. 18: Přehled dopravních spojů z / do jednotlivých obcí MAS 21

Odkud/kam	do Chebu				z Chebu			
	počet	z toho přímé	první	posl.	počet	z toho přímé	první	posl.
Ašsko								
Aš	28	27	4:22	21:00	27	27	4:40	22:35
Hazlov	35	35	4:21	21:14	37	37	4:40	22:35
Hranice**	15	7	4:35	20:10	14	7	5:05	20:15
Krásná	22	11	4:57	20:33	17	12	4:40	20:15
Podhradí	18	10	4:53	20:31	16	11	4:40	20:15
Vojtanov	32	32(14 Ant. Výšina)	4:51	21:17	36	34 (16 Ant. Výšina)	4:40	22:35
Chebsko								
Libá	12	8	4:30	19:04	14	7	4:55	18:35
Lipová	24	23	5:08	21:22	23	23	4:35	22:36
Milíkov	6	1	5:11	14:50	6	1	6:10	16:15
Odrava	21	19 (7 Potočiště)	5:12	18:53	22	18 (8 Potočiště)	4:10	18:20

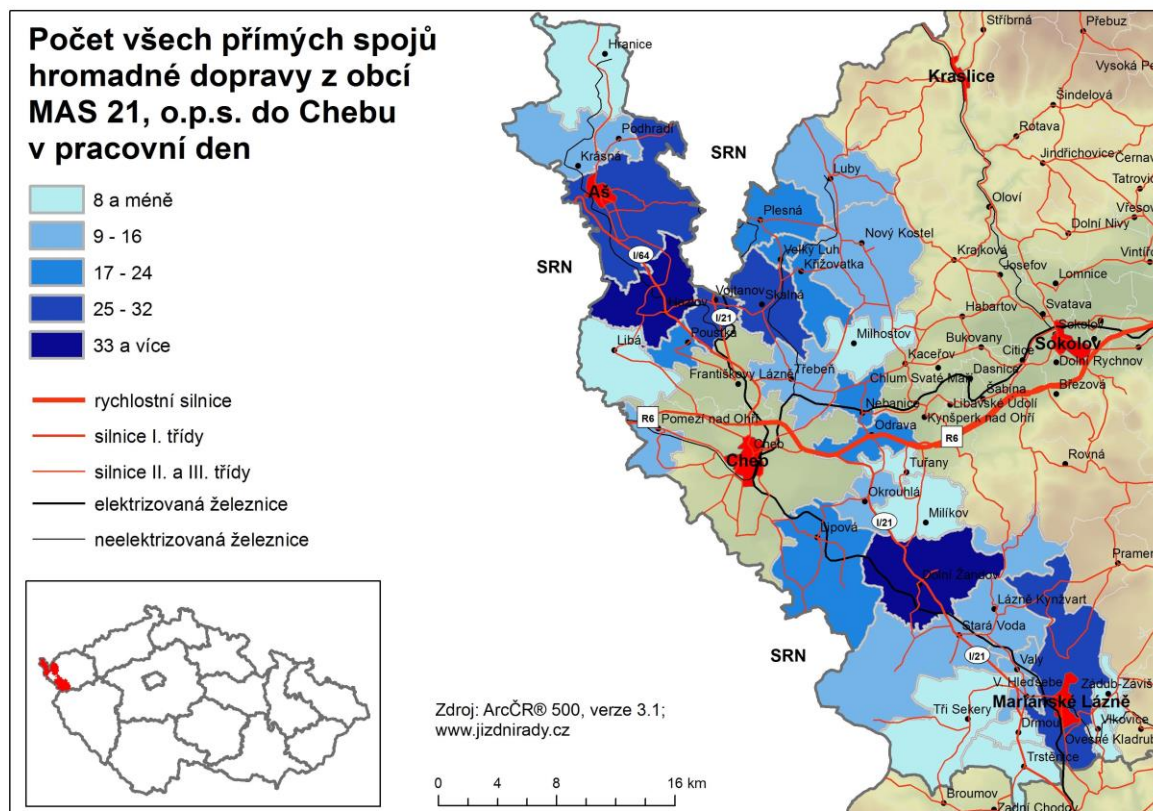
Okrouhlá	18	11	5:19	18:37	15	12	5:00	18:20
Pomezí nad Ohří	16	16	5:10	19:30	16	16	4:50	20:24
Poustka	28	22 (20 rozc)	4:35	18:56	26	22 (21 rozc., 1 Ostroh)	4:40	18:35
Tuřany	6	5 (Návrší)	5:10	16:22	6	4 (Návrší)	4:10	15:45
Nebanice	25	21 (6 Hartoušov)	4:41	23:09	25	21 (8 Hartoušov)	4:10	22:41
Lubsko								
Plesná	25	21	4:50	20:20	26	23	4:50	22:35
Skalná	27	26	5:05	21:14	28	27	4:44	22:35
Luby	16	12	4:44	20:50	15	12	4:44	22:35
Milhostov	8	6	5:12	17:50	9	6	4:15	17:10
Velký Luh	25	24	4:57	21:07	29	27	4:15	22:35
Křižovatka	21	18	4:59	21:08	24	18	4:15	22:30
Nový Kostel	17	15	4:51	20:57	18	15	4:15	22:35
Třebeň	16	16	5:16	21:18	20	18	4:15	22:35
Mariánskolázeňsko								
Dolní Žandov	39	39	4:50	21:20	38	36	4:10	22:36
Drmoul	14	0	4:57	19:07	12	0	4:10	20:20
Lázně Kynžvart*	27	14	4:48	21:12	22	13	4:10	22:36
Mariánské Lázně	32	32	4:40	23:07	38	30	4:20	21:10
Stará Voda	22	10	5:15	19:45	18	9	4:10	18:33
Trstěnice	11	0	4:59	17:25	7	0	4:10	16:15
Tři Sekery	11	0	4:45	18:58	9	0	4:10	20:20
Valy	28	13	4:43	20:59	23	11	4:10	22:36
Velká Hleďsebe	29	12	5:05	19:52	22	9	4:10	18:33
Vlkovice	8	0	5:24	20:39	8	0	5:04	20:03
Zádub-Závišín	13	0	5:29	19:14	10	0	5:00	17:20

Zdroj: www.idos.cz

* Lázně Kynžvart - železniční zastávka Lázně Kynžvart leží na území obce Stará Voda, ve vzdálenosti 2,5 km od města Lázně Kynžvart

** Město Hranice leží na trase Cheb - Aš - Hranice, ale jede tam jeden vlak denně. Obyvatele Hranic jsou závislí na autobusové dopravě Hranice - Aš.

Mapa č. 12: Počet všech přímých spojů z obcí MAS 21 do Chebu

Společnost Autobusy Karlovy Vary a.s. zajišťuje také cyklo dopravu pod názvem CykloEgrentis, což je systém cyklo dopravy, který funguje v rámci celého Karlovarského kraje. Území MAS 21 se však týká pouze linka vedoucí na trase Cheb – Hazlov – Aš – Nejdek. Pro cestování v Euroregionu Egrentis (Karlovarský kraj a německé příhraničí) je možné využít integrovaného dopravního systému veřejné dopravy EgroNet, který nabízí možnost cestovat vlaky, autobusy a městskou hromadnou dopravou v regionu čtyř zemí, a to po částech Karlovarského kraje a ve vybraných okresech Bavorska, Durynska a Saska. Jízdenky EgroNet platí :

- ve 2 třídě všech vlaků ČD na vybraných tratích
- ve 2 třídě vlaků dopravce GW Train Regio, a.s. na vybraných tratích
- v Německu ve 2. třídě vybraných regionálních tratí
- ve vybraných autobusových linkách v ČR a v Německu
- ve spojích MHD ve vybraných městech ČR a v Německu
- u vybraných partnerů (např. kulturní zařízení, muzea, restaurace) v ČR a v Německu.

Převaha jízdního kola jako spoluzavazadla je s jednodenní sítovou jízdenkou EgroNet zdarma.

Tabulka č. 19: Využití síťové jízdenky EgroNet

Pokrytí území MAS 21 síťovou jízdenkou EgroNet	
Městská doprava	Aš, Mariánské Lázně
Železniční spojení	Cheb – Karlovy Vary (trať č. 140) Cheb – Luby (trať č. 146) Františkovy Lázně – Plesná – Vojtanov (trať č. 147) Cheb – Hranice (trať č. 148) Mariánské Lázně – Karlovy Vary (trať č. 149) Mariánské Lázně - Cheb (trať č. 170)
Autobusové spojení	Cheb – Libá – Hazlov Cheb – Františkovy Lázně – Poustka, Ostroh – Vojtanov Cheb – Františkovy Lázně – Milhostov – Nový Kostel Cheb – Aš - Doubrava Cheb – Plesná – Lomnička Cheb – Milhostov – Nový Kostel – Luby Cheb – Nový Kostel – Plesná Cheb – Lipová – Palič Cheb – Mýtina – Lipová Cheb – Potočiště – Nebanice – Odrava Cheb – Okrouhlá – Tuřany – Návrší Cheb – Františkovy Lázně – Aš – Hranice – Trojmezí Aš – Krásná – Štítary – Aš Mariánské Lázně – Cheb Mariánské Lázně - Lázně Kynžvart - Dolní Žandov - Milíkov - Mokřina Mariánské Lázně - Valy - Lázně Kynžvart - Stará Voda Mariánské Lázně - Tři Sekery - Krásné Mariánské Lázně - Tři Sekery - Tachovská Huť Mariánské Lázně - Velká Hleďsebe - Drmoul - Trstěnice - Horní Ves Mariánské Lázně - Mnichov - Karlovy Vary Mariánské Lázně - Prameny Cheb - Kynšperk nad Ohří - Sokolov - Karlovy Vary Aš - Erkersreuth - Selb

Zdroj: <http://www.egronet.de/index.php?gapath=Tschechisch/Spolupracujícípartner&CID=378>

5.5.2 Vodohospodářská infrastruktura

Dalším velkým tématem v oblasti infrastruktury je vodohospodářská infrastruktura. Veřejné vodovody a systém kanalizace pokrývá většinu obcí MAS 21, jak ukazuje tabulka pod tímto textem. Výrobu a dodávku pitné vody včetně odkanalizování a čištění odpadních vod zajišťuje na většině území MAS 21 vodárenská společnost CHEVAK Cheb, a.s.

Tabulka č. 20: Vodovody a kanalizace na území MAS 21

název obce	Vodovod pro veřejnou potřebu		Systém kanalizace			
	ano/ne	Pozn.	ano/ne	Pozn.	ČOV ano/ne	Pozn.
Aš	ano	místní části Doubrava, Kopaniny, Nebesa - ne, místní části - Nový Žďár a Verněřov - částečně	ano	místní části Dolní Paseky, Doubrava, Kopaniny, Nebesa, Nový Žďár, Verněřov - ne	ano	
Hranice	ano	místní část Trojmezí - ne, místní části Pastviny a Studánka - částečně	ano	místní části Pastviny a Trojmezí - ne	ano	
Hazlov	ano	místní části Lipná, Polná, Skalka, Táborská, Výhledy - ne	ano	místní části Lipná, Polná, Skalka, Táborská, Výhledy - ne	ano	
Krásná	ano	místní část Kamenná - ne	ano	místní část Kamenná - ne	ne	část Krásná - napojení na ČOV Aš
Podhradí	ano		ano		ne	přívod na ČOV Aš
Vojtanov	ano	místní část Zelený Háj - ne	ne		ne	
Libá	ano		ano		ano	
Lipová	ano	místní části Dolní Lažany, Horní Lažany, Mechová, Stebnice - ne	ano	místní části Dolní Lažany, Dolní Lipina, Doubrava, Horní Lažany, Mechová, Palič, Stebnice - ne	ano	
Milíkov	ano	místní části Mokřina a Těšov - částečně	ne		ne	
Odrava	ano	místní část Potočiště - ne	ano		ano	
Okrouhlá	ano		ano		ano	
Poustka	ano	místní část Ostroh - ne	ne		ne	
Pomezí nad Ohří	ano		ne		ne	
Tuřany	ano	místní části Lipoltov, Návrší - ne	ano	místní části Lipoltov, Návrší - ne	ne	
Nebanice	ano		ano	místní část Hartoušov - ne	ano	

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s.(pracovní verze)

Křižovatka	ano		ano	místní část Nová Ves - ne	ano	
Luby	ano	místní části Dolní Luby, Opatov - ne, Horní Luby - částečně	ano	místní části Dolní Luby, Horní Luby, Opatov - ne	ano	
Milhostov	ano		ano	místní části Hluboká a Vackovec - ne	ano	
Nový Kostel	ano	místní části Božetín, Čížebná, Mlýnek - ne, Horka, Hrzín, Kopanina - z větší části	ne	pouze v místní části Nový Kostel vybudována jednotná kanalizace zakončená aktivační ČOV - cca 50 % obyvatel v centrální části	ano	kontejnerová aktivační ČOV
Plesná	ano	místní části Lomnička, Smrčina, Vackov - ne	ano	místní části Lomnička, Smrčina, Vackov - ne	ano	
Skalná	ano	místní části Kateřina, Zelená, Vonšov - ne	ano	místní části Kateřina, Vonšov, Zelená - ne, v části Starý Rybník v současnosti budován systém kanalizace pro veřejnou potřebu	ano	
Třebeň	ano	místní části Chocovice a Vokov - ne	ano	místní části Doubí, Dvorek, Horní Ves, Chocovice, Lesina, Lesinka, Povodí, Vokov - ne	ano	
Velký Luh	ano		ne		ne	
Dolní Žandov	ano	místní části Podlesí, Salajna, Úbočí - ne	ano	místní části Horní Žandov, Podlesí, Salajna, Úbočí - ne	ano	
Drmoul	ano		ano		ano	
Lázně Kynžvart	ano	místní část Lazy - ne	ano	místní část Lazy - ne	ano	
Mariánské Lázně	ano	místní části Chotěnov-Skláře - ne, Stanoviště - částečně	ano	místní části Chotěnov - Skláře - ne, Stanoviště - částečně	ano	
Stará Voda	ano	místní část Vysoká - ne	ano	místní části Sekerské Chalupy a Vysoká - ne	ne	místní část Stará Voda - napojení na ČOV Kynžvart
Trstěnice	ano		ano		ano	

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s. (pracovní verze)

Tři Sekery	ano	místní část Chodovská Huť - ne	ano	místní části Chodovská Huť a Tachovská Huť - ne	ano	
Valy	ano		ano		ne	napojení na ČOV Mar. Lázně
Velká Hledsebe	ano		ano	místní část Malá Hledsebe - ne	ne	napojení na ČOV Mar. Lázně
Vlkovice	ano	místní část Martinov - ne	ano	místní část Martinov - ne	ano	
Zádub-Závišín	ano	místní část Milhostov - ne	ne	pouze severní část místní části Zádub - ano	ne	

Zdroj: Vlastní šetření Legenda: obce Ašska Obce Chebska Obce Lubska Obce Mariánskolázeňska

V částech území, kde není zaveden vodovod pro veřejnou potřebu je zásobování pitnou vodou zajišťováno z domovních studní. I v období 2014 – 2020 plánují obce další rozšíření (popř. revitalizaci) vodovodní a kanalizační sítě.

Tabulka č. 21: Přehledy záměrů obcí v oblasti vodohospodářské infrastruktury

Obec	Záměry v oblasti zásobování pitnou vodou
Aš	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování vodovodu pro obce Doubrava a Kopaniny.
Hazlov	<ul style="list-style-type: none"> • Prodloužení vodovodního řádu.
Třebeň	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování nových vodovodních sítí v Horní Vsi. • Zpracování studie rozvoje vodovodní sítě Chocovice, alternativně vybudování obecní studny.
Plesná	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování vodovodu v Lomničce.
Lipová	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování vodovodního řádu Dolní Lažany.
Milíkov	<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizace studen na pitnou vodu v obci Mokřina.
Poustka	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování přivaděče vodovodu do části Ostroh.
Tuřany	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování nového vodovodu v části obce Návrší (projekt je již zpracován). • Nový vodovod v části obce Lipoltov.
Tři Sekery	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování vodovodu v Chodovské Huti.
Trstěnice	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování přivaděče pitné vody do Horní Vsi.
Zádub - Závíšíň	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování vodovodu.

Zdroj: Vlastní šetření

Obec	Záměry - kanalizace
Aš	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kanalizace pro obce Doubrava a Kopaniny.
Hazlov	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kanalizace v obci Výhledy.
Luby	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kanalizace do osamocených lokalit.
Milhostov	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kanalizace a ČOV.
Nový Kostel	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kanalizace a ČOV.
Plesná	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kanalizace v Lomničce.
Třebeň	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba ČOV Nový Drahov.
Velký Luh	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kanalizace a ČOV.
Libá	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování biologické čističky.
Lipová	<ul style="list-style-type: none"> • Odkanalizování obce Palič.
Milíkov	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba kanalizace a ČOV Milíkov.
Pomezí nad Ohří	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování výtlačkové části do Chebu. • Vybudování páteřních rozvodů po celé obci, včetně přípojek k jednotlivým objektům. • Vybudování dešťové kanalizace.
Poustka	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kanalizace a ČOV v Poustce.
Odrava	<ul style="list-style-type: none"> • V současnosti probíhá výstavba kanalizace v Odřavě.
Tuřany	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kořenové ČOV v obci Tuřany (je zpracován projekt). • Vybudování kanalizačního řádu v částech obce Návrší a Lipoltov.
Okrouhlá	<ul style="list-style-type: none"> • Kanalizace a ČOV. • Odkanalizování Jesenice.
Stará Voda	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba kanalizace ve Staré Vodě.

	<ul style="list-style-type: none"> • Odkanalizování ostatních částí obce.
Tři Sekery	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kanalizace do ostatních částí, ve kterých doposud není. • Kanalizace Tři Sekery II.etapa – východní část (projektová dokumentace hotová).
Trstěnice	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova ČOV.
Velká Hleďsebe	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování dešťové kanalizace.
Valy	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování dešťové kanalizace v ulici Zelená.
Vlkovice	<ul style="list-style-type: none"> • Zastřešení technologických částí ČOV.
Vojtanov	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kanalizace.
Zádub - Závišín	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kanalizace.

Zdroj: Vlastní šetření

Z výše uvedených tabulek vyplývá, že pokrytí území vodohospodářskou infrastrukturou je nedostatečné, což je z hlediska kvality života v regionu určitě negativní fakt. Lze tedy říci, že v dalším programovacím období bude problematika vodovodních a kanalizačních sítí v regionu jedno z nejzásadnějších témat.

5.5.3 Plynofikace

Rozvoj plynofikační sítě v území MAS je spojen zejména s koncem minulého století, kdy v souvislosti se zvýšením kvality životního prostředí i života v obcích byla realizována a z veřejných prostředků podporována řada projektů na rozvoj tohoto druhu infrastruktury. V současné době rozvoj plynofikace brzdí vysoké ceny plynu i možné veřejné zdroje na výměnu topných zdrojů.

Tabulka č. 22: Plynofikace v obcích MAS 21

Název obce	Plynofikace	
	ano/ne	Pozn.
Ašsko		
Aš	ano	
Hranice	ano	podstatná část
Hazlov	ano	částečná
Krásná	ano	
Podhradí	ne	
Vojtanov	ne	
Chebsko		
Libá	ne	
Lipová	ne	
Milíkov	ne	
Odrava	ano	pouze místní části Odrava a Mostov
Okrouhlá	ne	
Poustka	ne	
Pomezí nad Ohří	ne	
Tuřany	ne	
Nebanice	ano	pouze místní část Nebanice
Lubsko		
Křižovatka	ano	pouze místní část Křižovatka

Luby	ano	
Milhostov	ne	
Nový Kostel	ne	
Plesná	ano	pouze místní části Plesná, Vackov a Smrčina
Skalná	ano	
Třebeň	ano	pouze ve 4 z 9 místních částí
Velký Luh	ano	částečná
Mariánskolázeňsko		
Dolní Žandov	ano	pouze místní část Dolní Žandov
Drmoul	ano	
Lázně Kynžvart	ano	pouze místní část Lázně Kynžvart
Mariánské Lázně	ano	
Stará Voda	ano	pouze místní část Stará Voda
Trstěnice	ne	
Tři Sekery	ano	pouze místní části Tři Sekery a Tachovská Huť
Valy	ano	částečná - cca 90 %
Velká Hleďsebe	ano	
Vlkovice	ne	
Zádub-Závišín	ano	pouze část místní části Závišín

Zdroj: Vlastní šetření

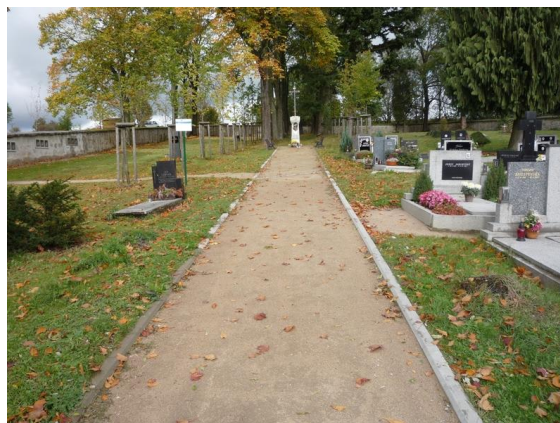
Požadavky obcí do dalšího programovacího období týkající se plynofikace jsou minimální, pouze obec Vlkovice má zájem o zavedení plynu do obce.

5.6 Veřejná prostranství a ostatní technická infrastruktura

V minulých letech mnoho obcí regionu investovalo do úprav veřejných prostranství, obnovy veřejného osvětlení a na některých místech byl instalován veřejný rozhlas a radarový měřič rychlosti. Finanční podporu ve většině případů získaly obce z ROP Severozápad, OP Životní prostředí, Programu rozvoje venkova a příspěvku Karlovarského kraje.

Obec Dolní Žandov realizovala projekt z OP Životní prostředí zaměřený na regeneraci sídelní zeleně a z POV KV kraje získala podporu na revitalizaci veřejné zeleně v centru obce. Z programu LEADER zase realizovala projekt na obnovu hřbitova, jehož součástí byla také úprava prostranství hřbitova. V obci Drmoul proběhl ve dvou etapách projekt Regenerace zeleně v obci Drmoul, který byl zaměřen nejen na výsadbu a regeneraci zeleně na veřejných prostranstvích, ale také na úpravu vodní nádrže na návsi v centru města. Z programu LEADER byl realizován projekt úpravy veřejného prostranství v okolí kaple sv. Josefa. V Křižovatce bylo obnoveno veřejné prostranství před kostelem sv. Kateřiny a v části obce. Na obnovu zeleně byly zaměřeny projekty v Lázních Kynžvartu, Třech Sekerách, Staré Vodě, Velké Hleďsebi, Vlkovicích, Tuřanech. V Lázních Kynžvartu bylo obnoveno prostranství z programu LEADER. Cílem projektu revitalizace a regenerace centra obce Lipová, bylo vytvořit centrální prostory pro odpočinek a shromažďování občanů a návštěvníků obce. V Libé byla opravena hřbitovní kaple. Revitalizací Masarykova náměstí v Hranicích došlo k zatraktivnění centra města. V Mariánských Lázních byla provedena rekonstrukce parků (úprava komunikací, mobiliář, výsadba zeleně). Zóna klidu v intravilánu Mariánských Lázní byla vytvořena v bývalém vojenském areálu. V Poustce

realizovali parkové úpravy a obnovu veřejných prostranství. Ve Skalné bylo ve 3 etapách revitalizováno historické jírovcové stromořadí. Obnova nebo výstavba veřejného osvětlení byla provedena např. v Lipové, Skalné, Třebeni, Vojtanově, Staré Vodě, Drmoulu, Tuřanech, Velkém Luhu, Poustce.

Obr. č. 4: Obnovené prostranství v okolí kaple sv. Josefa v Drmoulu

Obr. č. 5: Obnovený hřbitov v Dolním Žandově

Pozitivní progres v péči o veřejná prostranství v obcích MAS ocenily i respondenti dotazníkového šetření v jednotlivých obcích. Více než 80% dotázaných vyjádřilo spokojenost se vzhledem své obce. I přes viditelné pozitivní změny, které v oblasti kvality i funkčnosti veřejných prostranství v minulých letech proběhly, je kvalita veřejných prostranství v mnoha obcích MAS nedostatečná. Podle dotazníkového šetření lidem chybí zejména kvalitní volnočasová infrastruktura pro děti i dospělé. Nutnost dalších investičních aktivit v oblasti péče o veřejná prostranství dokazuje i následující tabulka aktivit, které obce v této oblasti plánují.

Tabulka č. 23: Záměry členských obcí MAS 21 na obnovu veřejných prostranství

Název obce/města	Plán
Aš	Revitalizace středu lázeňského území Doubrava
	Rekonstrukce a revitalizace Goethova náměstí
	Dokončení revitalizace panelového sídliště „Dlouhá“, Petra Bezruče
	Revitalizace sídliště Příbramská, Mikulášská, Sadová, Mírova, Žižkova
	Modernizace parků a úprava veřejné zeleně
	Modernizace veřejného osvětlení
Krásná	Úprava zeleně v obci
	Revitalizace parků a rybníků
	Úprava návsi
	Vytvoření parku jako oddechového místa
Hazlov	Revitalizace parku u bývalé tělocvičny
	Obnova parku u zámeckého areálu
	Vybudování centrálního náměstí
	Celková úprava a doplnění veřejné zeleně v obci
	Rekonstrukce a doplnění veřejného osvětlení

	Vybudování dětských hřišť
	Zastřešení kolumbária a úprava a doplnění zeleně na místním hřbitově
Hranice	Obnova pietních míst (obnova hřbitova a výstavba rozlučkové místnosti)
Podhradí	Obnova hřbitova
	Obnova veřejného osvětlení
Plesná	Rekonstrukce a revitalizace náměstí Svobody
	Výsadba zeleně, úpravy veřejných prostranství, parků, alejí.
	Rekonstrukce veřejného osvětlení
	Vybudování dětského hřiště
	Navigační systém po obci
Skalná	Rozšíření veřejné zeleně, včetně mobiliáře
	Revitalizace podhradí hradu Vildštejn
	Obnova hřbitova (kolumbárium, pietní místo pro staré německé hroby)
	Veřejné osvětlení
	Vybudování dětského hřiště
	Navigační systém po obci
Luby	Modernizace veřejného osvětlení
	Revitalizace centra města
	Vybudování dětského hřiště na autoparku
	Pořízení automobilu s plošinou pro technické služby města
	Navigační systém po obci
Milhostov	Obnova veřejného prostranství obce
	Obnova hřbitova
	Výstavba a revitalizace chodníku
	Vybudování dětského hřiště
	Navigační systém po obci
Velký Luh	Obnova prostranství v obci (zeleň, mobiliář)
	Veřejné osvětlení
	Vybudování dětského hřiště
	Navigační systém po obci
Křižovatka	Výsadba zeleně v obci
	Vybudování dětského hřiště
	Navigační systém po obci
Nový Kostel	Oprava márnice
	Vybudování návsi
	Veřejné osvětlení
	Vybudování dětského hřiště
	Navigační systém po obci
Třebeň	Revitalizace hřbitova
	Osvětlení v obci
	Oprava autobusové zastávky
	Obnova veřejných prostranství a zeleně
	Přírodní park spojující obec s fotbalovým hřištěm
	Obnova dětského hřiště
	Navigační systém po obci
Libá	Obnova městské zeleně
	Obnova veřejného osvětlení
	Úprava návsi
	Obnova parku

	Vybavení obecního technického areálu mechanizací komunálních služeb
Milíkov	Úpravy centrálních ploch v obci
	Rekonstrukce veřejného osvětlení v obcích
	Nákup techniky na úklid obce
Odrava	Úprava návsi
	Dětský koutek v Obilné
	Značení obcí
Poustka	Úprava pozemku centra obce
	Dětská hřiště
Okrouhlá	Obnova veřejného osvětlení
	Úprava veřejného prostranství
Nebanice	Budování veřejného prostranství
	Úprava místního hřbitova
	Vybudování dětského hřiště
	Navigační systém po obci
Tuřany	Vybudování altánu v Lipoltově
	Obnova březové aleje Tuřany - Lipoltov
Pomezí nad Ohří	Rekonstrukce dětského hřiště na Dolní Hraničné
	Monitoring vzrostlých stromů, vykácení nemocných a nevyhovujících dřevin na obecních pozemcích
	Výsadba nové zeleně
	Průběžná péče o stávající zeleň
	Zadání projektu na vybudování parku kolem kostela sv. Jakuba Většího
Dolní Žandov	Úprava veřejných prostranství ve spádových obcích
	Vybudování rozlučkové síně na hřbitově
	Obnova prostranství pod kostelem
	Obnova Jahnova pomníku
Drmoul	Úprava veřejných prostranství ulic Sekerská, U Cihelny
	Veřejné osvětlení – rekonstrukce stávající soustavy a její rozšíření.
Stará Voda	Vybudování altánku a dětského hřiště v Sekerských Chalupách
	Ošetření lip u hřbitova ve Staré Vodě
Trstěnice	Úprava veřejného prostranství v obci
	Úprava návsi v Horní Vsi
	Údržba zeleně
	Obnova návsi
	Pořízení traktoru na úklid obce
Tři Sekery	Veřejné prostranství obce
	Výsadba zeleně a obnova krajinných prvků
Lázně Kynžvart	Rekonstrukce veřejného osvětlení
	Obnova zeleně v intravilánu obce
	Obnova techniky na údržbu obce
Valy	Zeleň na veřejných prostranstvích obce
Vlkovice	Revitalizace jižní části obce Vlkovice
Zádub – Závišín	Obnova veřejného osvětlení
Velká Hleďsebe	Rekonstrukce návsi

Zdroj: Vlastní šetření

V dalším programovacím období budou veřejná prostranství (obnova zeleně, obnova či výstavba veřejného osvětlení, parky, hřiště, nákup techniky na úpravu veřejných prostranství, úprava pietních míst a hřbitovů) důležitým tématem udržitelného rozvoje území MAS 21. Obce v příštích letech

plánují rozšíření a zkvalitnění další technické infrastruktury, která zvyšuje kvalitu života obyvatel regionu. V příštích letech plánují zřízení veřejného rozhlasu v Plesné, Okrouhlé, Staré Vodě, Trstěnicích, ve Valech, v Zádubu – Závišíně a Vojtanově. Další zlepšení v oblasti dopravní bezpečnosti a vybavenosti (obnova a doplnění dopravního značení, dopravní zrcadla, retardéry), plánují obce Křižovatka, Luby, Milhostov, Nový Kostel, Plesná, Skalná, Třebeň, Velký Luh a Nebanice.

5.7 Životní prostředí

Krajinným rázem je sledované území velmi rozmanité. Největší část rozlohy zaujímá Chebská pánev, která se rozkládá v podkrušnohorské nížině a jejíž průměrná nadmořská výška je 450 m. Na jihozápadě zasahuje na území místní akční skupiny výběžek Českého lesa, na severozápadě vyvýšenina Smrčín. Nejvýše položená místa jsou okolo Lázní Kynžvartu s nejvyššími vrcholy Lesný (983 m n. m.) a Lysina (982 m n. m.). Tyto vrcholy jsou součástí Slavkovského lesa.

Vodní toky z oblasti MAS 21 patří ke třem povodím – Ohře, Mže a Sály. Řeka Ohře pramení v Německu, od hranice se rozlévá ve vodní nádrži Skalka, dále řeka protéká Chebskou páneví k východu. Největším přítokem Ohře je řeka Odava, která pramení na jihozápadním svahu vrchu Dyleně a je na ní vybudována vodní nádrž Jesenice. Přehrady Skalka a Jesenice leží na území města Cheb, tzn. mimo území MAS 21, ale ovlivňují i území členských obcí. Na území MAS 21 leží menší přehrady Horka a Halštrov, které slouží jako vodní zdroje.

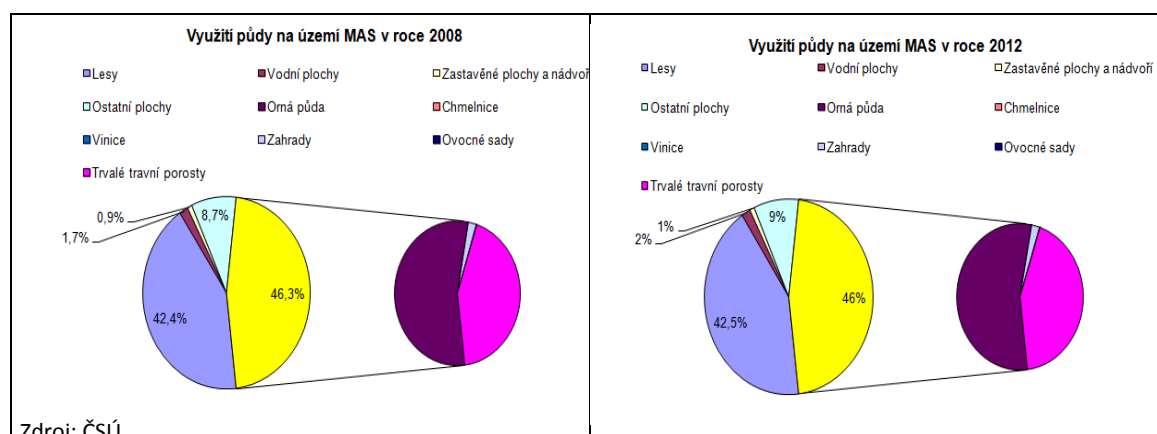
Klimatické podmínky jsou ovlivňovány převažujícím západním prouděním vzduchu, který přináší od Atlantického oceánu vlhký vzduch a časté vodní srážky. Převládá zde vliv přímořského podnebí.

5.7.1 Využití a ochrana půdy

Z půdních druhů převládají středně těžké písčitohlinité a hlinité půdy (67,8 %), dále jsou zastoupeny lehké hlinité půdy (29,4%), těžké jílovité (2,2 %) a na některých lokalitách se vyskytují i rašeliništní půdy (0,6 %).

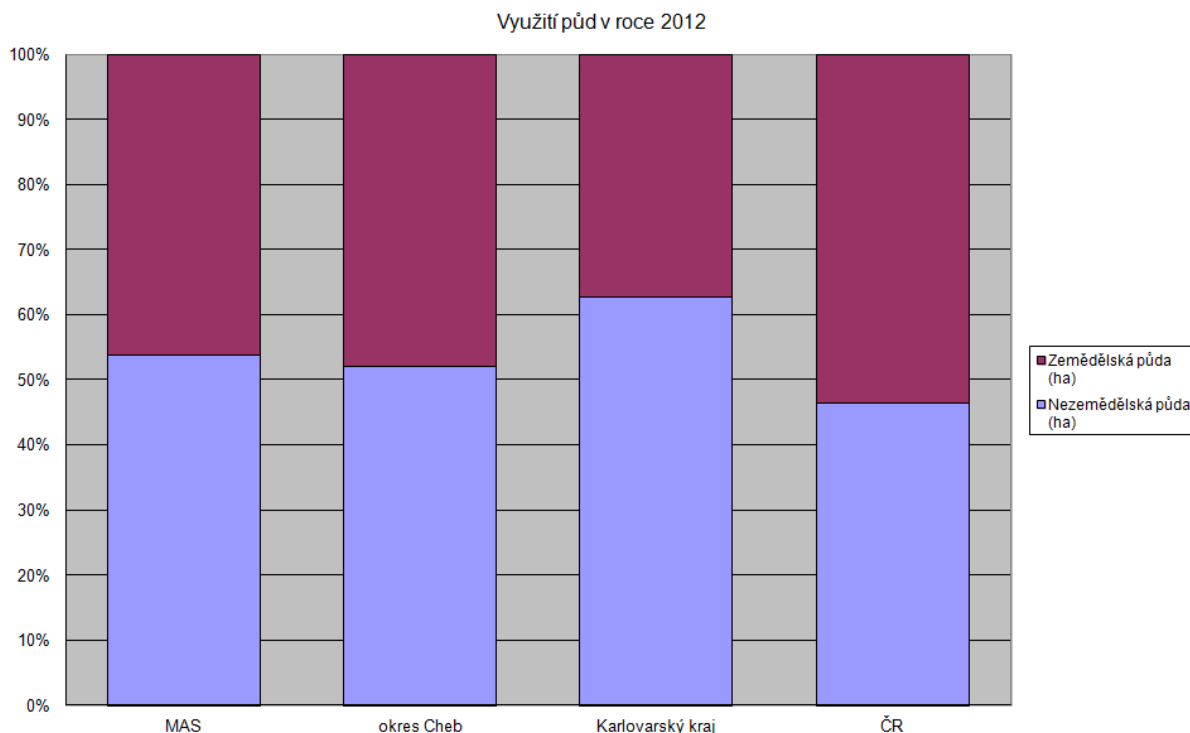
Využití půdy na území MAS 21 se výrazně neliší od struktury využití půdy na území celé České republiky. Nejvíce lesů je na území Ašska, naopak nejintenzivněji se zemědělsky hospodaří na území Chebska (nejvyšší podíl zemědělské půdy a z ní největší podíl orné půdy). Srovnání využití půdy na území MAS 21 v letech 2008 a 2012 znázorňuje následující graf.

Graf č. 11: Porovnání využití půdy na území MAS 21 v roce 2008 a 2012

Na území MAS 21 je 46 % půdy využíváno zemědělsky. Struktura zemědělské půdy se liší především v podílu trvalého travního porostu. V oblasti MAS 21 zemědělci nejvíce využívají svou půdu pro extenzivní chov dobytka (převážně skotu). Pro porovnání je v následujícím grafu znázorněn podíl zemědělské a nezemědělské půdy na území MAS 21, v okrese Cheb, v Karlovarském kraji a v České republice.

Graf č. 12: Využití půd v roce 2012

Zdroj: ČSÚ

Nejvýznamnějšími zdroji nerostných surovin jsou mladší čtvrtohorní uhlí, kaolin, cihlářské jíly, žula, čedič a šterkopísky. Na území MAS 21 je 8 funkčních lomů, nejvíce v oblasti Lubska (Křižovatka, Velký Luh, Plesná, Skalná, Milhostov), ale také na území obce Hazlov, Libá nebo Odrava. Obec Nový Kostel leží v oblasti výhledově určené k těžbě hnědého uhlí, tato obec má jako jediná z obcí sledovaného území udělený zákaz Ministerstva průmyslu a obchodu pro další výstavbu a rozšiřování území obce. Okolí Nového Kostela je také místem častých otřesů půdy. Poslední výrazné zemětřesení (4,6 stupně Richterovy škály) bylo zaznamenáno na přelomu května a června v roce 2014. Na území Chebské pánve, kde je jedna miliarda geologických zásob hnědého uhlí, se v žádné z dlouhodobých prognóz o těžbě neuvažuje, vzhledem k nutné ochraně františkolázeňských termálních pramenů.

V historii se na území MAS 21 těžily nerostné suroviny hlubinným způsobem těžby. V okolí obce Tři Sekery se již ve středověku těžily měděné rudy, později polymetalické rudy a radioaktivní suroviny. Okolo města Lázně Kynžvart se navíc ještě těžily železné rudy, cín nebo wolframové rudy. Na Ašsku pak v okolí Nového Žďáru, Hazlova, Otova nebo Mokřin se od roku 1945 těžily radioaktivní suroviny.

5.7.2 Prostupnost krajiny, infrastruktura v krajině

Vzhled krajiny na území MAS 21 je ovlivněn působením člověka a vlivem historických událostí. V důsledku velkoplošného obdělávání půdy došlo k zániku polních cest, přirozených liniových a dalších přírodních a krajinotvorných prvků. Došlo tím k narušení ekologické stability krajiny, devastaci zemědělského půdního fondu vodní a větrnou erozí, snížení biodiverzity a narušení krajinného rázu. Vhodným řešením, které nabízí možnost nápravy dosavadního stavu, jsou pozemkové úpravy¹². Tyto procesy řeší komplexně celé území (po jednotlivých katastrálních územích) a ve veřejném zájmu se jimi prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jejich přístupnost a využití, vyrovnání hranic a vytvoření podmínek pro racionální hospodaření vlastníků půdy. Současně zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Zapotřebí je ovšem pozemkové úpravy komplexně hodnotit a koordinovat s územním plánováním.

Přehled ukončených a zahájených KPÚ na území MAS 21 k 1. 6. 2014 je uveden v následující tabulce č. 24 a znázorněn na mapě č. 13:

Tabulka č. 24: Přehled ukončených a zahájených KPÚ na území MAS 21

Název katastrálního území	Stav KPÚ	Název katastrálního území	Stav KPÚ
Chodovská Huť	Ukončená KPÚ	Chocovice	Ukončená KPÚ
Doubrava u Aše	Ukončená KPÚ	Dobrošov u Libé	Ukončená KPÚ
Doubrava u Lipové	Ukončená KPÚ	Dolní Lipina	Ukončená KPÚ
Drmoul	Ukončená KPÚ	Dubina	Ukončená KPÚ
Kozly u Lipové	Ukončená KPÚ	Horní Lipina	Ukončená KPÚ
Horní Ves u Mariánských Lázní	Ukončená KPÚ	Hůrka u Libé	Zahájená KPÚ

¹²Pozemkové úpravy:

- jsou cílevědomým souborem opatření, která zavádí do života na venkově zásadní změnu v chápání vztahu ke krajině, způsoby jejího užívání a správy majetku, činí venkov přívětivým sociálním prostorem s malebnou krajinou
- dávají konkrétní podobu krajině a to jak podrobným uspořádáním vlastnických vztahů k pozemkům, tak pomocí nezbytných společných opatření v podobě nových polních cest, prvků územního systému ekologické stability, protierozních a vodohospodářských opatření
- jsou v mnohém směru nenahraditelným institutem realizace všech programů především zemědělské části krajiny, ale i územního rozvoje regionu
- dávají konkrétní podobu krajině a to jak podrobným uspořádáním vlastnických vztahů k pozemkům, tak pomocí nezbytných společných opatření v podobě nových polních cest, prvků územního systému ekologické stability, protierozních a vodohospodářských opatření
- přináší hospodářský růst a ekonomickou stabilitu venkova
- mají fenomén řešení majetkoprávních vztahů v kombinaci s veřejným zájmem
- jsou ze své podstaty regionální až místní záležitostí, která je náročná na koordinaci procesu, metodické řízení a participaci s místní komunitou.

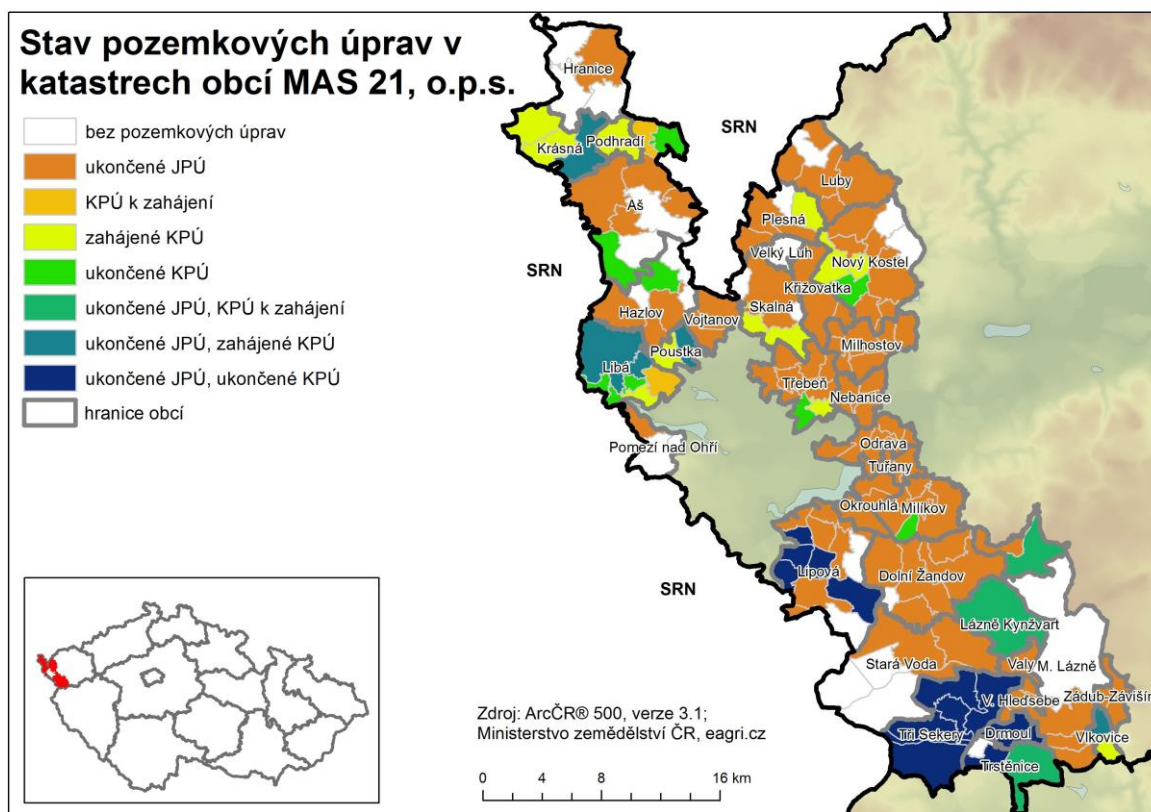
Zdroj: eAgri.cz

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s.(pracovní verze)

Nový Žďár	Ukončená KPÚ	Krásná	Zahájená KPÚ
Palič	Ukončená KPÚ	Martinov u Mariánských Lázní	Zahájená KPÚ
Krásné u Tří Seker	Ukončená KPÚ	Podhradí u Aše	Zahájená KPÚ
Malá Šitboř	Ukončená KPÚ	Pouстка u Františkových Lázní	Zahájená KPÚ
Mlýnek	Ukončená KPÚ	Rybáře u Libé	Ukončená KPÚ
		Štítary u Krásné	Zahájená KPÚ
Plánská Huť	Ukončená KPÚ	Újezd u Krásné	Zahájená KPÚ
Vokov u Třebeně	Zahájená KPÚ	Vlkovice u Mariánských Lázní	Zahájená KPÚ
Skalka u Hazlova	Ukončená KPÚ	Libá	Zahájená KPÚ
Tři Sekery u Kynžvartu	Ukončená KPÚ	Ostroh	Zahájená KPÚ
Tachovská Huť	Ukončená KPÚ	Pomezná	Zahájená KPÚ
Tři Sekery u Tachova	Ukončená KPÚ	Hrzín u Nového Kostela	Zahájená KPÚ
Vackov	Zahájená KPÚ	Starý Rybník	Zahájená KPÚ
Lesná u Nového Kostela	Zahájená KPÚ	Vonšov	Zahájená KPÚ
Lázně Kynžvart	KPÚ k zahájení	Lužná u Františkových Lázní	KPÚ k zahájení
Trstěnice u Mariánských Lázní	KPÚ k zahájení	Kopaniny	KPÚ k zahájení

Zdroj:<http://eagri.cz/public/app/eagriapp/PU/Prehled/>

Mapa č. 13: Stav pozemkových úprav v katastrech obcí MAS 21

5.7.3 Ochrana ovzduší

V oblasti Ašska a Lubska je několik oblastí ohrožených emisemi, které vznikají nejčastěji z dopravy. V pásu měst Skalná, Plesná a Luby se tyto oblasti nachází především při státní hranici s Německem. V Ašském výběžku se jedná o vrch Háj nad Aší a oblast mezi Výhledy, Nebesy a Verněřovem. Významnými znečišťovateli ovzduší jsou i liniové zdroje. Na území MAS 21 se jedná především o silnici I/21 v úseku Cheb - Mariánské Lázně. Nelze opomenout také průmyslovou výrobu, přičemž nejvýznamnější zdroje průmyslového znečištění ovzduší jsou uvedeny v následující tabulce. Zdroje průmyslového znečištění nacházející se mimo území MAS 21, které však mohou ovlivnit ovzduší na sledovaném území jsou uvedeny v příloze č. 4. Mapa č. 14 znázorňuje souhrnem možné zdroje znečištění ovlivňující ovzduší na území MAS 21.

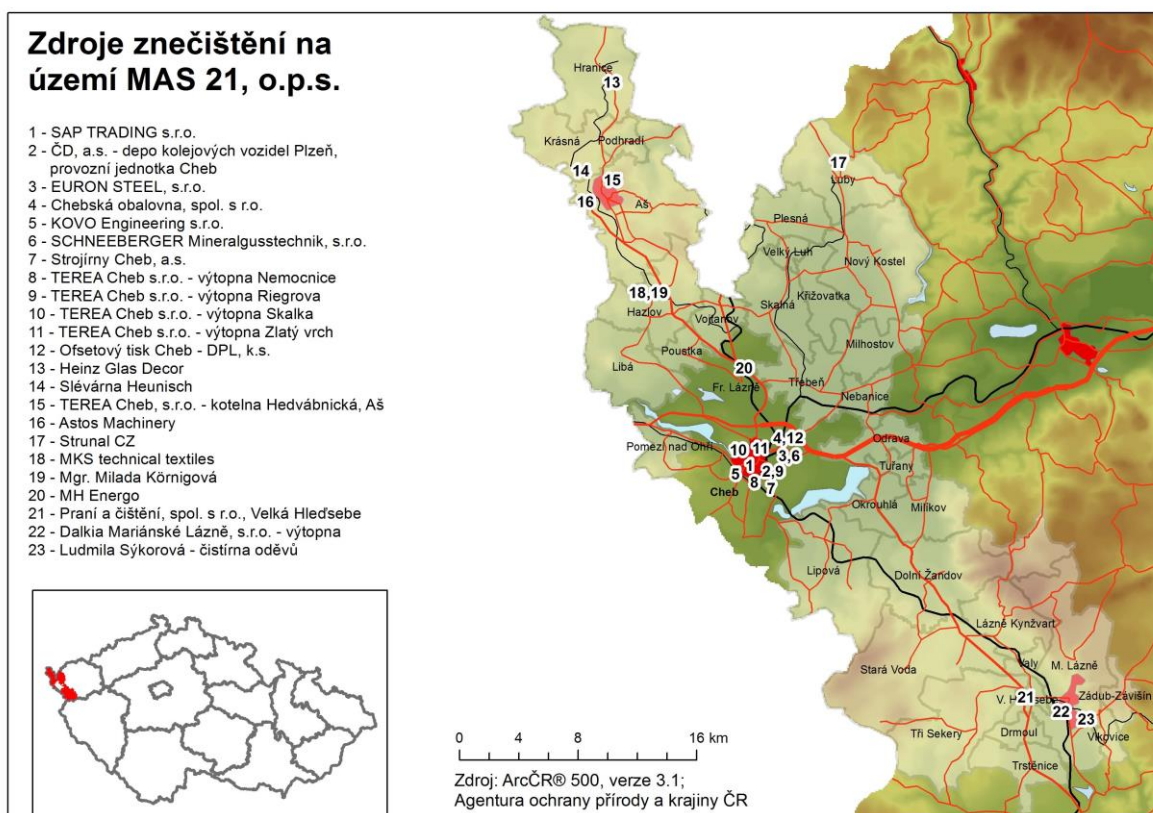
Tabulka č. 25: Zdroje znečištění ovzduší na území MAS 21

Obec	Provozovna	Emise
Krásná	Slévárna Heunisch a.s.	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org.látky (TOC), těkavé org. látky (VOC), As, Cd, Pb, Hg, polycyklické arom. uhlovodíky, polychlorované bifenylly
Aš	ASTOS Machinery a.s.	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org. látky (TOC), těkavé iorg. látky (VOC)
	TEREA Cheb, a.s. - Kotelna Hedvábnická	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org. látky (TOC)

Hazlov	Mgr. Milada Körnigová	těkávé org.látky
	MKS technical textiles s.r.o.	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org.látky (TOC), těkávé org. Látky (VOC), amoniak
Hranice	Heinz Glas Decor s.r.o. – provozovna	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org.látky (TOC), těkávé org. látky (VOC)
Luby	Strunal CZ, a.s. - výroba strunných hudebních nástrojů	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org.látky (TOC), těkávé org. látky (VOC)
Velká Hleďsebe	Praní a čištění, spol. s r. o.	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org.látky (TOC), těkávé org. látky (VOC)
Mariánské Lázně	Dalkia Mariánské Lázně, s.r.o. - výtopna Mariánské Lázně	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org.látky (TOC), CO ₂ , F, HCl,
	Ludmila Sýkorová - čistírna oděvů	tetrachlorethylen

Zdroj: ČHMÚ (http://old.chmi.cz/uoco/emise/geoprehled/plants/cheb_CZ.html)

Mapa č. 14: Zdroje znečištění ovlivňující ovzduší na území MAS 21, o. p. s.

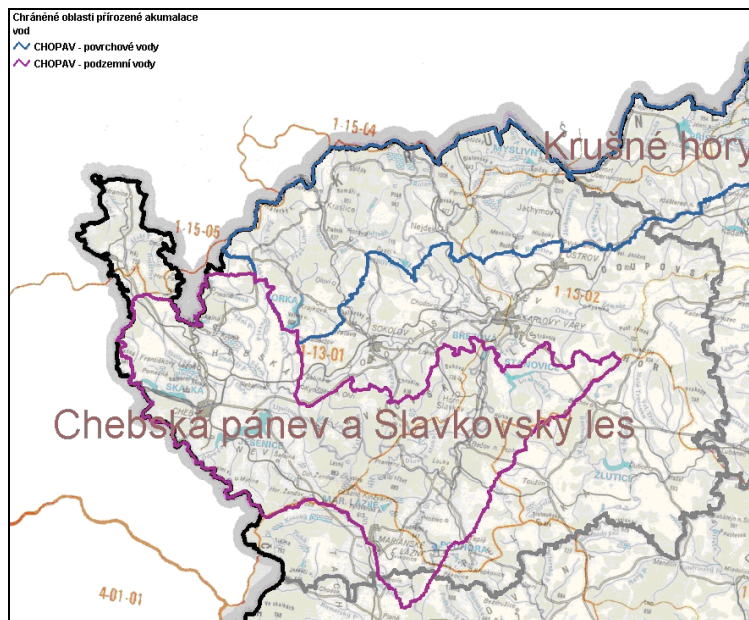

I přes tento výčet znečišťovatelů nebylo za období roku 2013 podle dostupných zdrojů (ČHMÚ) na území MAS 21 zaznamenáno překročení imisních limitů.

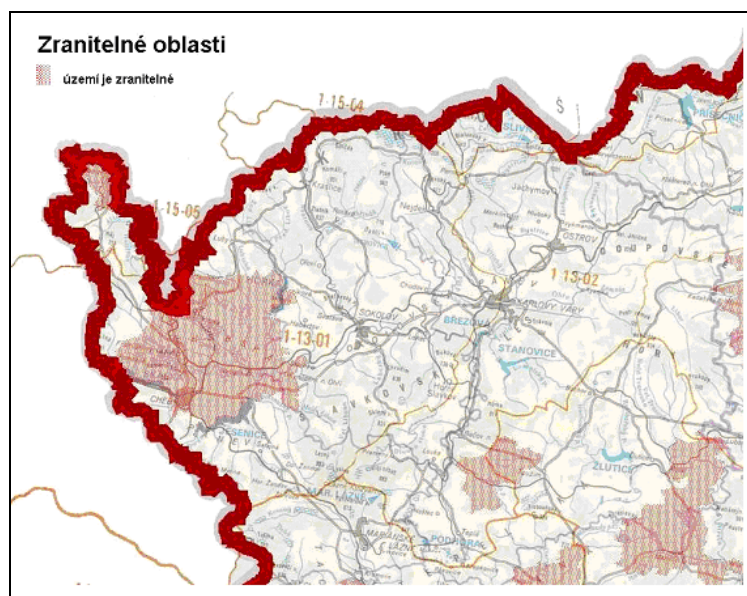
Podíl na znečištění ovzduší mají vedle dopravy a průmyslu (velké zdroje) také takzvané malé zdroje, tedy vytápění domácností, škol, provozoven určených k podnikání apod. Na území MAS 21 jsou pro vytápění nejčastěji využívána pevná fosilní paliva, dřevo z místních zdrojů, plyn a elektřina (viz tabulka v příloze č. 5).

5.7.4 Ochrana vod

Většina území spadá do Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) - podzemní vody Chebská pánev a Slavkovský les o rozloze 1 096,52 km². Na území MAS 21 se nacházejí 2 zranitelné oblasti³: Hranice u Aše (1 137,08 ha), Nový Drahov (250,46 ha) – viz následující obrázky:

Obr. č. 6: Chráněné oblasti přirozené akumulace vod v Karlovarském kraji (Zdroj: www.kr-karlovarsky.cz)

Obr. č. 7: Zranitelné oblasti na území Karlovarského kraje (Zdroj: www.kr-karlovarsky.cz)

³ Zranitelná oblasti jsou vymezeny jako území, povodí nebo jejich části, kde zemědělské činnosti nepříznivě ovlivňují koncentrace dusičnanů v povrchových a podzemních vodách. Jsou to i takové oblasti, které mají vliv na povrchové, pobřežní a mořské vody, ve kterých dochází vlivem úniku dusíku ze zemědělství k eutrofizaci s následnými nepříznivými dopady na celý vodní ekosystém.

Dlouhodobou průmyslovou a zemědělskou činností a mnohdy nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami docházelo v minulosti ke kontaminaci povrchových a podzemních vod, dnes hovoříme o takzvané staré ekologické zátěži. Na území MAS 21 byly identifikovány 3 lokality se starou ekologickou zátěží viz následující tabulka.

Tabulka č. 26: Staré ekologické zátěže na území MAS 21

Obec	Stará ekologická zátěž	Fáze odstranění
Aš	ZČP Aš – dehtové jímky	Probíhá
Lázně Kynžvart	Lázně Kynžvart – Lesy Kladská	Zlikvidováno
Mariánské Lázně	Kasárna Hamrníky	Ukončeno

Zdroj: Program rozvoje Karlovarského kraje 2007 - 2013

Mimořádný význam svým počtem a složením mají na území MAS 21 minerální léčivé prameny. V oblasti Mariánských Lázní se nachází 40 železitých a alkalicko-salinických pramenů, ve Františkových Lázních (mimo území MAS) je 24 minerálních pramenů. V oblasti Mariánských Lázní se stáčely minerální vody Excelsior, Aqua Maria a Rudolfův pramen. Téměř na celém studovaném území lze nalézt prameny minerálních vod, které využívají místní obyvatelé pro vlastní potřebu.

Obr. č. 8: Kyselka Anita u Nebanic

5.7.5 Ochrana před povodněmi

Povodně jsou součástí přirozeného oběhu vody. Jsou příčinou závažných krizových situací, které provázejí jak rozsáhlé materiální škody, tak také ztráty na životech a rozsáhlé devastace kulturní krajiny včetně ekologických škod. Povodním prakticky nelze zabránit. Ochrana před povodněmi nikdy není 100%, lze však jejich průběh ovlivňovat a omezovat rozsah povodňových škod a následků.

K odvrácení nebo zmírnění škod při povodních jsou zpracovány tzv. povodňové plány. Následující tabulka obsahuje výčet povodňových plánů zpracovaných pro území MAS 21:

Tabulka č. 27: Povodňové plány v území MAS 21

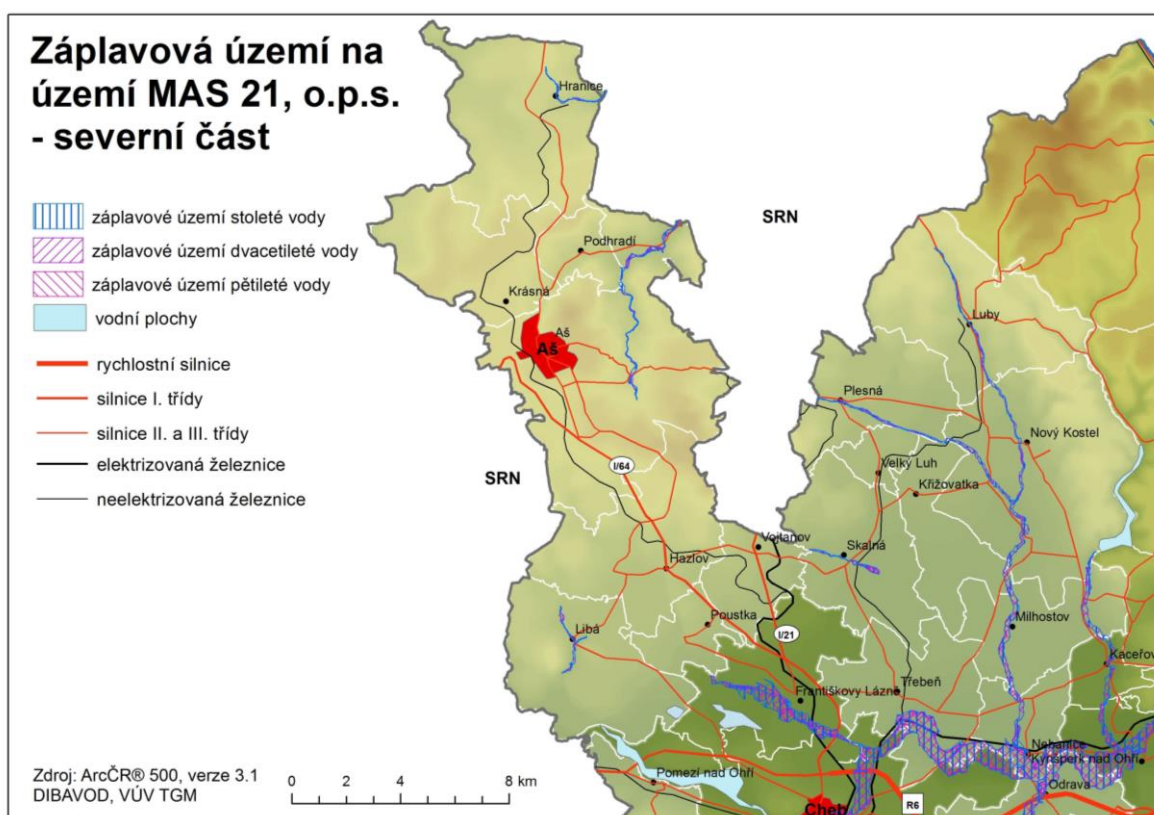
Povodňový plán	Digitální povodňový plán
Povodňový plán ORP Aš	http://webmap.kr-karlovarsky.cz/dpp/pub_4101/
Povodňový plán ORP Cheb	http://webmap.kr-karlovarsky.cz/dpp/pub_4102/
Povodňový plán ORP Mariánské Lázně	-----
Povodňový plán obce Libá	https://www.povodnovyportal.cz/povodnovy-plan/liba-132
Povodňový plán obce Milíkov	-----

Zdroj: Povodňový informační systém (<http://www.povis.cz/>)

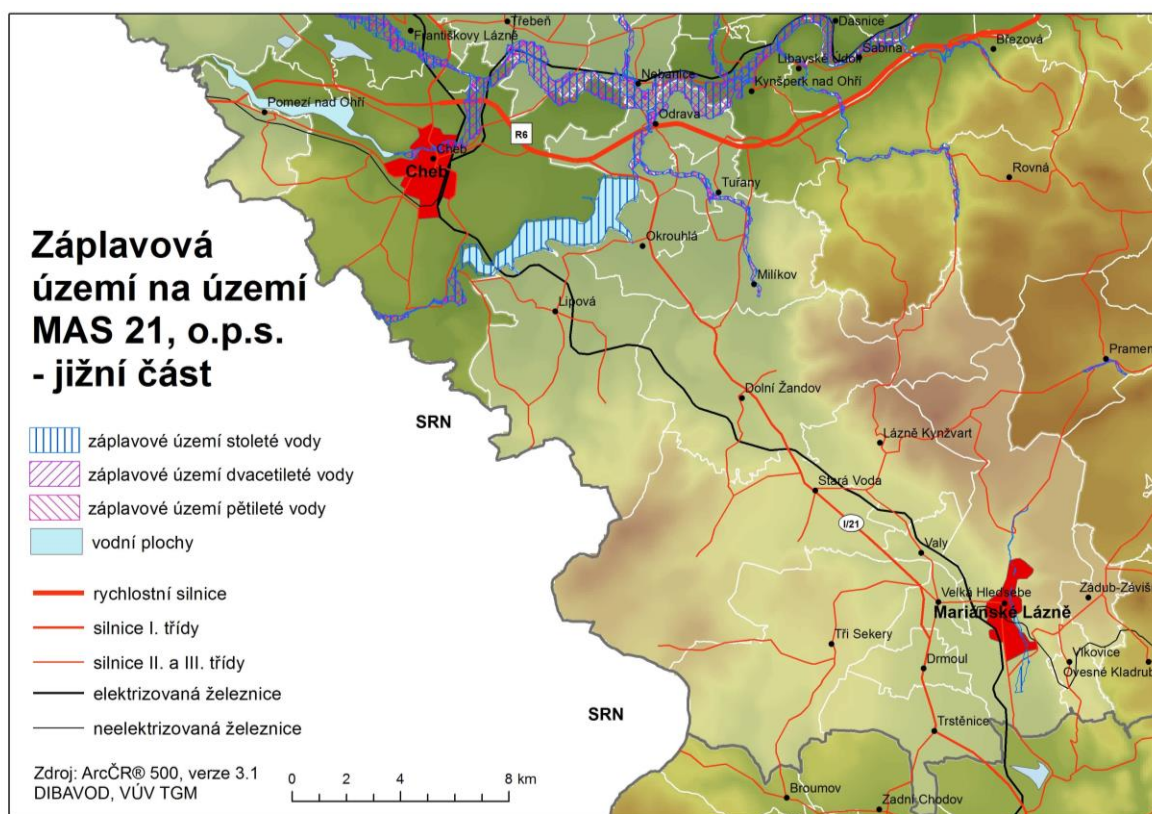
Povodňové plány obsahují údaje potřebné pro zajištění územního celku, jmenné seznamy účastníků ochrany před povodněmi, zákresy záplavových území, evakuační trasy a informační místa.

Záplavová území v regionu MAS 21 jsou v okolí toků Bílého Halštrova, Hranického potoka, říčky Plesné, Libockého potoka, Libského potoka, Lipoltovského potoka, potoku Lubinka, říčky Odavy, řeky Ohře a potoku Sázek, viz mapy č. 15 a č. 16.

Mapa č. 15: Záplavová území na území MAS 21 – severní část

Mapa č. 16: Záplavová území na území MAS 21 – jižní část

Z uvedených informací je zřejmé, že potenciální ohrožení záplavami hrozí převážně na území Ašska, Chebska a Lubska.

V rámci protipovodňových opatření plánují obce tyto aktivity:

- odbahnění rybníků ve Staré Vodě, Aši, Krásné, Skalné, Lázních Kynžvartu, Milíkově, Třech Sekerách, Trstěnicích a v Zádubu - Závěšíně
- vybudování přelivné hrany u rybníku Verněřov (Aš)
- vybudování suchého poldru nad obcí v Milíkově

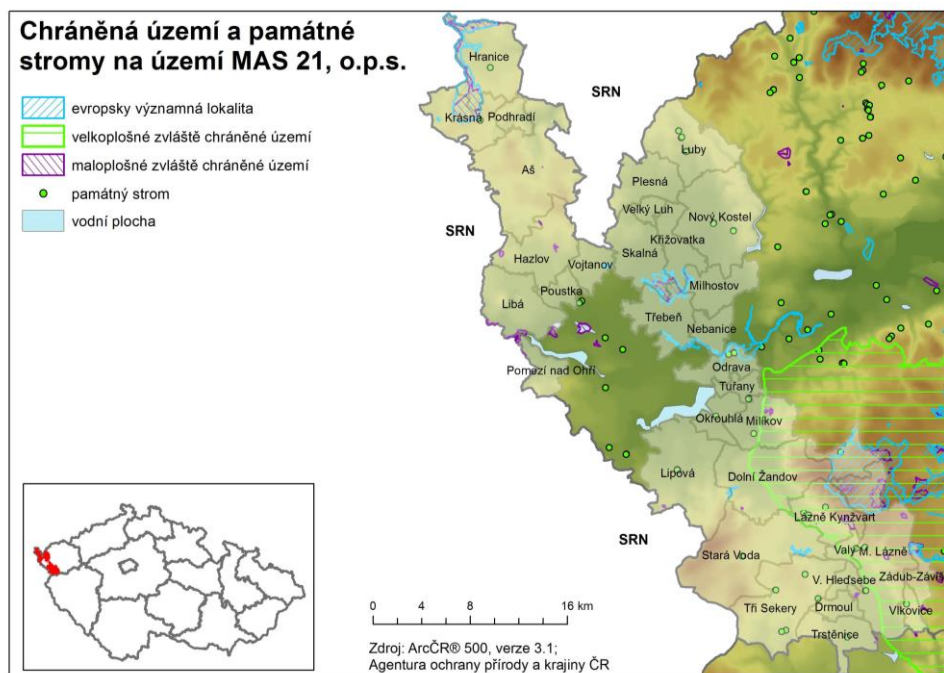
5.7.6 Přírodní dědictví

Na území MAS 21 zasahuje velkoplošné chráněné území CHKO Slavkovský les. Jedná se o území členských obcí Milíkov, Stará Voda, Tuřany, Dolní Žandov, Valy, Vlkovice, Zádub – Závěšín a měst Lázně Kynžvart a Mariánské Lázně. Dále je na území MAS 21, o. p. s. zaznamenáno 26 maloplošných chráněných území (viz tabulka v příloze č. 6) a 32 památných stromů (viz tabulka v příloze č. 7).

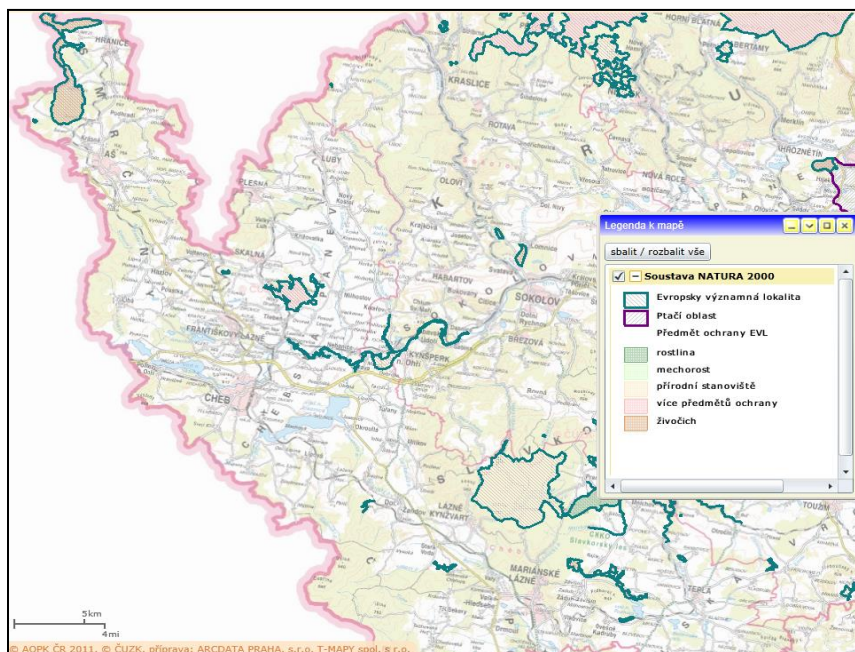
Obr. č. 9: Pastýřský buk v Lazech

Mapa č. 17: Chráněná území a památné stromy na území MAS 21

Na studované oblasti se nachází i několik území zahrnutých do oblasti Natura 2000 viz tabulka v příloze č. 8.

Mapa č. 18: Přehled chráněných území NATURA 2000 na území MAS 21, o. p. s.

Zdroj: <http://mapy.nature.cz/>

Na území MAS 21 jsou lokality, které spadají do činnosti Národního geoparku Egeria. Na území Národního geoparku Egeria jsou soustředěny výskyty nejruznějších hornin - od žul a rul přes vzácné reliktů zemského pláště až sopečné horniny a mocné sedimentární jednotky. Geologickou pestrost

podtrhují ložiska hnědého uhlí, keramických surovin, rud a drahých kovů, výskyty vzácných nerostů, jakož i nesčetné minerální prameny a bizarní skalní útvarů. Mnoho míst je chráněno jako přírodní a technické památky, největší plošnou jednotkou je Chráněná krajinná oblast Slavkovský les. Kulturně-vědecký význam krajiny utvářely světové osobnosti geologie jako Georgius Agricola, Johann Wolfgang Goethe, Kašpar Šternberk, Marie Curie-Sklodovská a další. Činnost Geoparku Egeria je založena na těchto 6 pilířích:

- geologické a geomorfologické zajímavosti
- hornická historie
- třetihorní vulkanismus
- hnědé uhlí
- minerální zřídla a lázeňství
- mineralogické lokality a paleontologické nálezy⁴

Na území MAS 21 leží tyto lokality Geoparku Egeria:

Kladské rašeliny	Smraďoch	Mariánské Lázně
Kynžvartský kámen	Dlouhá stoka	Dyleň
Pomezná	SOOS	Komorní Hůrka (Františkovy Lázně)
Bublák	Železná Hůrka	Dřenice (Cheb)
Goethova trasa	Kyžvartské kyselky	

Národní geopark Egeria spolu s Národním geoparkem GeoLoca a Geoparkem Bayern-Böhmen tvoří přeshraniční Česko-Bavorský Geopark. Toto sdružení je založeno na stejných pilířích jako Národní geopark Egeria.

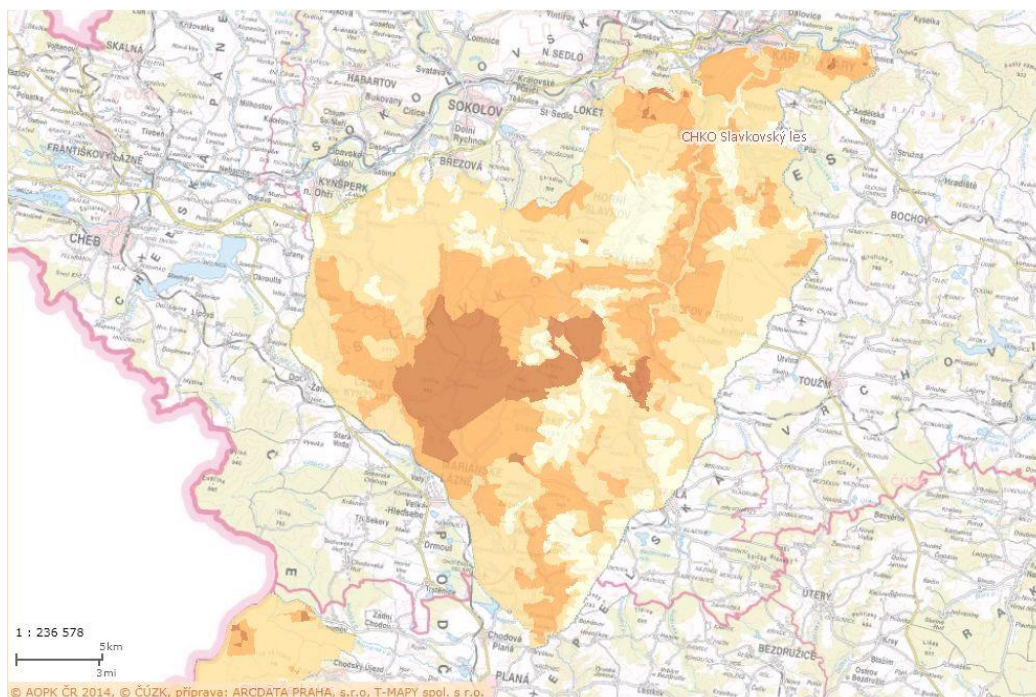
5.7.6.1. CHKO Slavkovský les

Územní vymezení CHKO Slavkovský les

Chráněná krajinná oblast Slavkovský les je v současné době jediným velkoplošným chráněným územím na území Karlovarského kraje. Vyhlášena byla 3. května 1974 Výnosem Ministerstva kultury ČSR ze dne 3. 5. 1974 o zřízení CHKO Slavkovský les. Rozprostírá se v Karlovarském a z části v Plzeňském kraji na území okresů Cheb, Karlovy Vary, Sokolov a Tachov. Leží přibližně v trojúhelníku mezi Karlovými Vary, Mariánskými Lázněmi a Chebem. Jejím posláním je ochrana krajiny jako vyváženého prostředí, zajišťující zejména přírodní ozdravné vlivy a podmínky pro komplexní lázeňskou péči, neporušenost přírodních léčivých zdrojů a ochranu typických znaků krajiny. Její

⁴ <http://www.geopark.cz/>

rozloha je 60 628,3189 ha, přičemž většina leží na území Karlovarského kraje, pouze 2,98 % rozlohy přesahuje do Plzeňského kraje. Vymezení hranic CHKO je slovní a vede po pevných hranicích rozeznatelných v terénu. Podrobná charakteristika celého území i jednotlivých zón je uvedena v Plánu péče (Schlossar a kol. 1998).

Obr. č. 10: Vymezení území CHKO Slavkovský les

Zdroj: <http://mapy.nature.cz/>

Územní vazby na MAS

CHKO Slavkovský les je utvářena geomorfologickými částmi celků Podkrušnohorské soustavy. Jsou to Slavkovský les, Doupovské hory, Tepelská vrchovina, Tachovská brázda a Chebská pánve.

Je složena z následujících krajinných celků:

1. Tepelsko.
2. Svahové až údolní partie na Mariánskolázeňsku a Kynžvartsku.
3. Západní svahy Slavkovského lesa do Chebské pánve.
4. Svahy Slavkovského lesa do Sokolovské pánve a zaniklé osady.
5. Centrální lesnatá vrchovina Slavkovského lesa a lesní komplex vrcholové části.
6. Oblast bezprostředně ovlivněná středověkou těžbou cínu.
7. Údolí středního a dolního toku řeky Teplé a lesní komplex Bečovska.
8. Severní svahy Slavkovského lesa a údolní kaňon řeky Ohře.
9. Východní část oblasti.
10. Údolí Kosího a Jilmového potoka.

a zasahuje na území 5 MAS. Jedná se o:

MAS Náš region o.s, MAS 21, o.p.s, MAS Sokolovsko o.p.s., MAS Vladař o.p.s, MAS Český Západ – Místní partnerství o.s.

Na **území MAS Náš region** o. s. zasahuje velkoplošné chráněné území CHKO Slavkovský les na území členských obcí Kolová, Stanovice, Bochov, Teplička, Bečov nad Teplou, Chodov, Krásné Údolí, Útvina, Otročin, Mnichov, Ovesné Kladruby, Prameny.

Na **území MAS 21**, o. p. s. zasahuje velkoplošné chráněné území CHKO Slavkovský les na území obcí Milíkov, Stará Voda, Tuřany, Dolní Žandov, Valy, Vlkovice, Zádub – Závišín a měst Lázně Kynžvart a Mariánské Lázně.

Na **území MAS Sokolovsko** o. p. s. zasahuje CHKO Slavkovský les na území obcí Březová, Horní Slavkov, Hory, Krásno, Kynšperk nad Ohří, Loket, Nová Ves, Rovná, Staré Sedlo.

Na **území MAS Český západ – Místní partnerství o.s.** zasahuje velkoplošné chráněné území CHKO Slavkovský les na území členských obcí Holubín, Pístov, a částečně Dolní Kramolín, Michalovy Hory, Boněnov.

Na **území MAS Vladař o.p.s** zasahuje CHKO Slavkovský les jen velice okrajově v části obce Andělská Hora.

Na **území MAS Krušné hory, o.p.s.** zasahuje CHKO Slavkovský les jen částí obce Šemnice.

Historie CHKO

Slavkovský les je starou kulturní krajinou osídlenou již v raném středověku. Staleté působení člověka na krajinu se odrazilo ve vegetačním krytu takřka celé CHKO a stalo se tak základním aspektem určujícím východiska v úkolech ochrany genofondu flóry CHKO. Aktuální problémy ochrany genofondu vyvstaly s intenzifikací využívání krajiny. Tento přístup rozdělil původně extenzivně obhospodařovanou zemědělskou krajinu ve dva protikladné krajinné prvky: intenzivně obdělávané plochy a ladem nechané plochy.

Důvody ochrany

Důvodem ke zřízení chráněné krajinné oblasti byl, na rozdíl od většiny podobných horských a vrchovinných oblastí, zájem na ochraně přírodního zázemí nejvýznamnějších lázní – Karlových Varů, M. Lázní a Fr. Lázní. Předmětem ochrany je území, ve kterém jsou koncentrovány četné přírodní léčivé zdroje – prameny minerálních vod, výrony plynného oxidu uhličitého a léčivé peloidy, zde zastoupené ložisky rašeliny. Proto jsou lázeňské lesy, parky a celá krajina se svou urbanizací součástí komplexu, o který je nutno pečovat z hlediska ochrany zázemí lázní.

Fauna a flora

Nejcennějšími soubory přírodních stanovišť na území CHKO jsou:

- horská a blatková vrchoviště a na ně navazující podmáčené a rašelinné smrčiny v oblasti Kladské,
- skalní, lesní, mokřadní a luční biotopy vázané na hadcové podloží,

- zachovalé porosty bukového stupně v okolí Mariánských Lázní, Lázní Kynžvartu, Karlových Varů a v kaňonu Ohře,
- mezofilní luční enklávy kolem Těšova, Bečova, Javorné a Michalových Hor,
- skalní stanoviště v kaňonech Ohře a Teplé,
- přechodová rašeliniště a slatiniště v pramenných pánvích a nivách drobných vodních toků navazující na minerální vývěry.

Nejvýznamnějšími rostlinnými druhy v území jsou - rožec kuřičkolistý, vrba borůvkovitá, sleziník hadcový, sleziník nepravý, vřesovec pleťový, hořeček drsný Sturmův, svízel sudetský.

Mezi nejvýznamnější živočichy, kteří se v území vyskytují, patří - chřástal polní, sysel obecný, hnědásek chrastavcový, žluťásek borůvkový, čáp černý.

Nejvýznamnější přírodovědecké fenomény jsou na území CHKO Slavkovský les chráněny v maloplošných zvláště chráněných územích. Jedná se o 2 národní přírodní rezervace, 3 národní přírodní památky, 11 přírodních rezervací a 17 přírodních památek. Kromě těchto území je navrženo celkem 21 evropsky významných území k ochraně přírodních stanovišť (rašelinné lesy, acidofilní smrčiny, horská vrchoviště, přechodová rašeliniště a třasoviště, bučiny, oligotrofní vody, suťové lesy, bezkolencové a smilkové louky, vřesoviště a skalní stanoviště), živočichů (hnědásek chrastavcový, sysel obecný, netopýr černý, netopýr velký) a rostlin (sleziník hadcový, svízel sudetský, rožec kuřičkolistý).

Podrobnější informace o maloplošných zvláště chráněných územích, včetně informací z oblasti cestovního ruchu na území CHKO Slavkovský les jsou uvedeny v samostatné příloze č. 33

Využití potenciálu CHKO Slavkovský les

CHKO Slavkovský les je hodnotná zejména svou vysokou hustotou zachovalých přírodních původních stanovišť s výskytem množství chráněných rostlinných a živočišných druhů. Jedná se o část kulturní krajiny, kde člověk po generace dokázal existovat, naplňovat své potřeby a při tom zachovat nedotčený charakter přírodních stanovišť. Přírodní ráz a relativně nedotčená příroda je však to, co do této části území láká a přitahuje množství návštěvníků. Hlavní potenciál CHKO Slavkovský les tedy leží v její atraktivnosti pro návštěvníky i obyvatele žijící v území, jako cíl různých forem turismu. Vzhledem k tomu, že se jedná o velice hodnotné území je potřeba její potenciál využívat velice šetrně a s ohledem na míru ochrany v území tak, aby nedocházelo k jejímu poškozování. Proto se čím dál častěji mluví o různých formách šetrné turistiky, jako formy, kterou by chtěly MAS působící v území podporovat.

Základní zásady šetrného turismu:

- Turismus, který se pohybuje pouze v mezích možností využití místních zdrojů (minimalizace vlivu, spotřeby energie, použití efektivního řízení odpadového hospodaření a recyklačních technologií).
- Zachovává celou šířku rekreačních, vzdělávacích a kulturních možností v rámci a napříč generacemi.
- Je založen na aktivitách, které reflektují a respektují charakter regionu.
- Umožňuje turistovi seznámit se s navštíveným regionem a podporuje turistův zájem o komunitu a

životní prostředí.

- Nelimituje ostatní odvětví při uplatňování principů udržitelnosti.
- Je integrovaný do místního, regionálního či národního rozvojového plánu.

Návrhy na rozšíření nabídky cestovního ruchu

CHKO Slavkovský les je významnou turistickou destinací založenou na atraktivitě svých přírodních památek, přírodních rezervací a zajímavostí. Všechny MAS, které svou územní působností spadají do CHKO Slavkovský les by rády ve svých strategiích podporovaly zejména všechny formy šetrné turistiky a šetrného rozvoje cestovního ruchu v CHKO. Pojem šetrná turistika je:

- „měkká“ forma turistiky, která je šetrná k životnímu prostředí,
- „ekologická“ forma turistiky, která se chová ekologicky vůči životnímu prostředí,
- forma turistiky, která neovlivňuje, resp. nemá negativní dopady do životního prostředí,
- forma turistiky, která se negativní vlivy na životní prostředí snaží v maximální míře eliminovat.

Zatímco konvenční masová turistika klade důraz na zajištěné pohodlí ve velkých, technicky vybavených centrech (pláže, lyžařská střediska aj.) s obsluhou zajišťující unifikované služby, v poslední době se stále více prosazuje moderní trend, který požaduje individualitu a spontánnost, poznání a informace, místní odlišnosti, tradiční kulturu i přírodu. Zákazníci dávají přednost ubytování v rodinách, malých hotelech a penzionech.

Formy turistiky, které chtějí MAS na území CHKO Slavkovský les podporovat:

- 1. Pěší turistika** - lze říci, že je nejobvyklejší formou šetrné turistiky. Lze ji provozovat celosezónně a účastníka stojí relativně nejméně finančních prostředků, co se výbavy týče. Aby se stala šetrnou formou, nesmí být masová a soustředěná, ale spíše individuální a rozptýlená a alternativně zaměřená. Tato forma turismu bude podpořena vybudováním, nebo rozšířením naučných tras a stezek.
- 2. Cykloturistika** - lze ji zařadit mezi jednu z nejrychleji se vyvíjejících a rozvíjejících forem. Ještě pořád ji lze označit jako sezónní. Pro stále se zvyšující oblibu cykloturistiky jsou dnes již některá exponovaná území přeplněna, dochází k množícím se střetům zejména s pěšími turisty, a proto ji je potřeba regulovat, případně nabídnout větší množství, širší síť cyklostezek, aby pohyb cyklistů nebyl soustředěný na malém území.
- 3. Agroekoturistika (Ekoagroturistika)** - celosezónní forma, zažívá v poslední době rozkvět, ekoagrofarmy začínají přibývat v podstatě na celém území ČR a o tuto formu šetrné turistiky je stále více potenciálních zájemců. Jsou vyhledávány především menšími skupinami (rodiny s dětmi), které se ubytovávají přímo v domácím prostředí farmy, hojně jsou využívány jízdy na koních péče o domácí zvířata a pomoc při hospodaření na těchto farmách, kdy se turisté seznámí s problematikou hospodaření ekofarem a jejich výrobní a produkční činností.
- 4. Vodácká turistika** - sezónní forma turistiky (od jara do podzimu); šetrná je pokud není provozována především masově a v exponovaných, hojně navštěvovaných lokalitách; lze sem zařadit víceméně klasické sjíždění řek (zejména rodiny s dětmi i sportovněji laděné (různé kluby, oddíly

apod.), resp. v určitých případech i outdoorové aktivity (především rafting, možná i canyoning); měla by zde být opět určitá pravidla, zaměřená především na chování v přírodě.

5. **Lyžařská turistika** - zde je z pohledu šetrné turistiky významné především běžecké lyžování, a to opět zejména lyžování turistické a rodinné a v méně exponovaných a méně známých lokalitách, které se dají objevovat; problémem samozřejmě bývají sněhové podmínky.

6. **Ostatní možné formy šetrné turistiky** - existují, či mohou a v budoucnu se nejspíše budou rozvíjet i další formy, resp. „odnože“ šetrné turistiky;:

- **hippoturistika** - vysloveně specifická forma šetrné turistiky, k jejímu provozování je potřeba zvíře. Lze říci, že je to poněkud nákladnější forma šetrné turistiky a zatím je v ČR poněkud v „plenkách“. Jedná se spíše o atrakci, nežli o formu turistiky. To se ale začíná rapidně měnit a MAS budou ve svých projektech rozvoj hipostezek podporovat.

- **kulturní, kulturně-archeologická, kulturně-architektonická turistika** - zaměřená především na místní kulturní, kulturně-archeologické nebo kulturně-architektonické zajímavosti, památky nebo dědictví (má velký prostor v objevování nových pomístních, dosud neznámých fenoménů v uvedených oborech), a to např. méně známé nebo úplně neznámé

- **historická, historicko-vojenská turistika** - zaměřená především na historii a historické události daného místa nebo oblasti (regionu), příp. i na historicko-vojenské (válečné)

- **folklórní nebo národopisná turistika** - zaměřená především na místní zvyky, tradice a obyčeje (jarmarky, trhy, vinobraní, masopusty, tradiční poutě, křížové cesty a další akce, připomínající místní tradice a zvyky apod.

- **železniční turistika** - zaměřená na železnice, cestování po železnici, poznávání železnic a vlaků jako technických a historických památek

- **turistika za technickými památkami** - podobně jako výše je zaměřená především na historické technické památky a technická díla; jako příklad lze uvést technická vodní díla – např. „Dlouhá stoka“

- **regionální nebo oblastní (krajová) turistika** - tato forma je zaměřená na poznávání a objevování specifik celého regionu, ať se jedná o přírodu a krajinu nebo o jiné regionální charakteristiky a originality;

Závěr

Hlavní funkcí CHKO Slavkovský les je ochrana vymezeného území a regulace činností na jejím území s ohledem na vliv na životní prostředí a přírodní zdroje, a proto je možné jako hlavní a dlouhodobé cíle ochrany území CHKO stanovit tyto:

- Ochrana území jako příkladu vývoje kulturní krajiny a dokladu trvale udržitelného využívání přírodních zdrojů v minulosti.

- Ochrana druhové a biotopové rozmanitosti se zvláštním důrazem na hadcové území evropského významu, rašeliniště a mokřady.

- Ochrana reprezentativních částí přírody a péče o ně.

- Ochrana geologických a geomorfologických jevů v infiltračním území západočeského "lázeňského trojúhelníku".
- Ochrana území přes nadměrnou urbanizaci a narušováním krajinného rázu.
- Obnova narušených částí přírody a krajiny.
- Umožnění rekreačního a turistického využití krajiny, které není v rozporu s výše uvedenými cíli.

Zdroje

Při zpracování této kapitoly (5. 7. 6. 1.), včetně samostatné přílohy č. 33 byly použity tyto zdroje:

- J.Zahradnický, P.Mackovčín a kol. (AOPK ČR) : Plzeňsko a Karlovarsko – Chráněná území ČR
- RNDr. Karel Brodský a kol., NISA o.p.s.: Maximalizace potenciálu chráněných krajinných oblastí a národních parků v cestovním ruchu
- Schlossar a kol. 1998: Plán péče CHKO Slavkovský les
- Plány péče jednotlivých přírodních rezervací
- podklady dodané jednotlivými MAS

5.7.7 Odpadové hospodářství

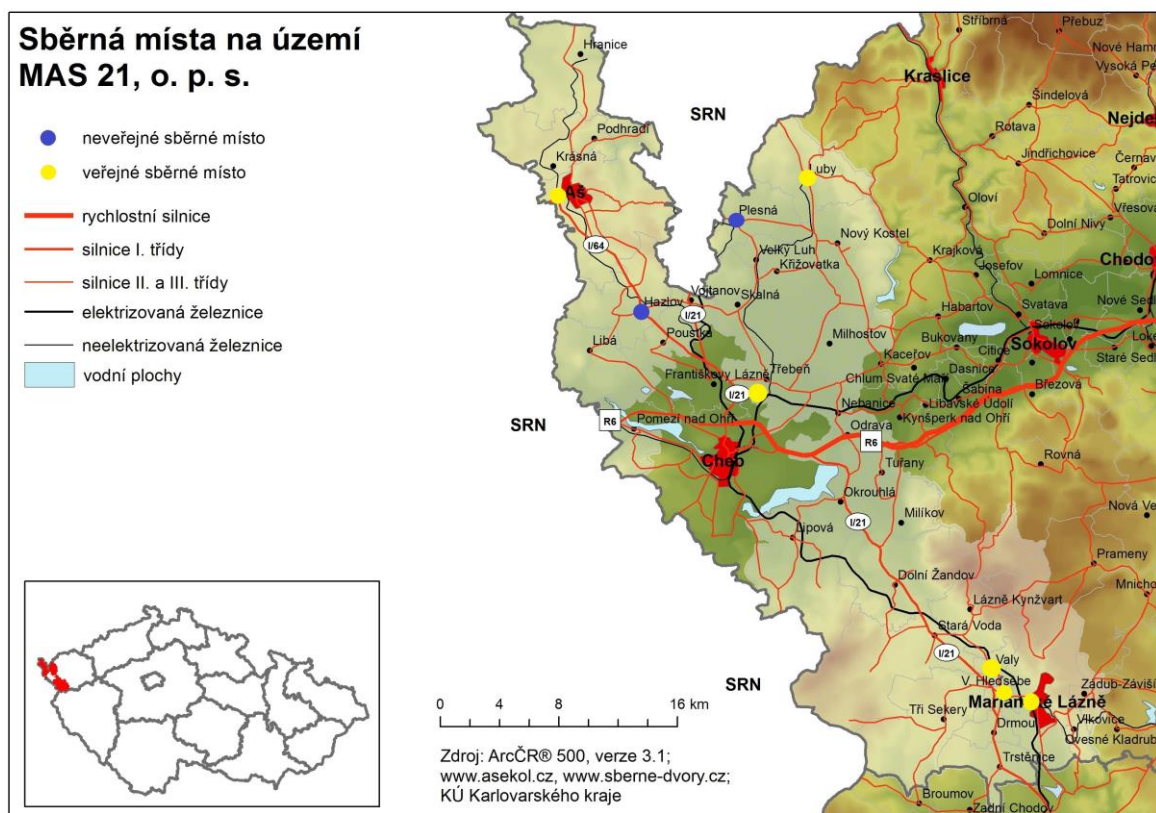
Na území MAS 21 je v rámci odpadního hospodářství řešen především komunální odpad⁵, jehož produkce na území MAS v posledních letech kolísá. Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu však dlouhodobě mírně roste.

Mezi nejvýznamnější problémy odpadového hospodářství na území MAS 21 patří skutečnost, že zde nejsou provozována např. zařízení ke zpracování vytríděných složek komunálních odpadů (zejména plastů), není také zaveden systém separovaného sběru bioodpadu. Bioodpad je sbírán pouze ve větších městech.

Na území MAS je pouze 8 sběrných dvorů. Provozovateli jsou Ašské služby, s.r.o. (Aš), Technický a dopravní servis, s. r. o. (Mariánské Lázně), Marius Pedersen a. s. (Třebeň - Chocovice a Velká Hleďsebe), Město Luby (Luby), Město Plesná (Plesná), obec Hazlov (Hazlov) Obec Valy (Valy).- viz mapa č. 19 a příloha č. 9.

⁵ Komunálním odpadem se rozumí odpad z provozu domácností, odpad z čištění veřejných komunikací a prostranství, odpad z údržby veřejné zeleně a odpad živnostenského charakteru (odpad podobný komunálnímu odpadu, který vzniká z nevýrobní činnosti a provozu živností, úřadů a škol).

Mapa č. 19: Sběrné dvory na území MAS 21

Sběr a výkup odpadů zajišťuje několik subjektů, které mají sídlo na území MAS 21. Jejich přehled je uveden v tabulce v příloze č. 10.

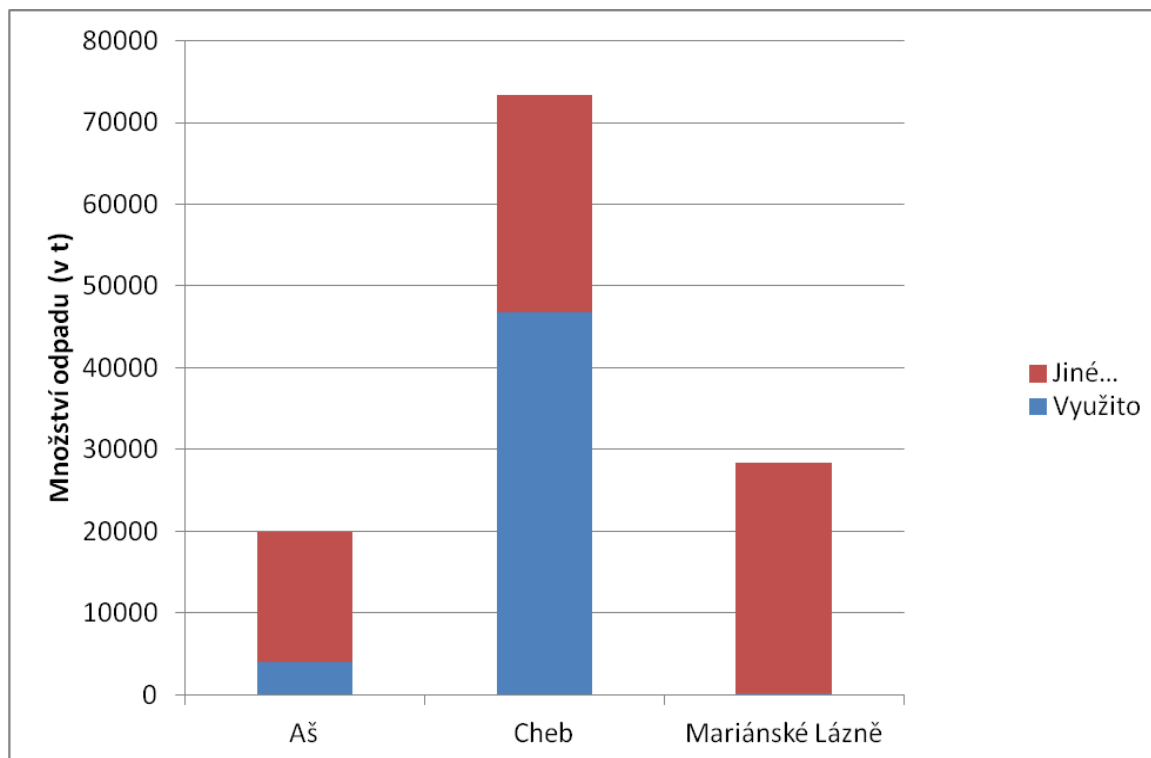
Odpadové hospodářství zajišťují na sledovaném území i společnosti, které mají sídlo mimo území MAS a to především v Chebu.

Pro území MAS 21 jsou v odpadním hospodářství nejvyužívanější tyto provozovny:

- Ašské služby, s.r.o., Okružní 2545, Aš
- Skládky Chocovice s.r.o., ppč. 201/10 Chocovice

Celkové množství vyprodukovaného odpadu za rok 2012 a nakládání s ním v jednotlivých ORP znázorňuje následující graf č. 13 a tabulka v příloze č. 11.

Graf č. 13: Množství odpadu (v t) v jednotlivých ORP za rok 2012

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> a vlastní výpočty

Pro obce jsou v oblasti odpadového hospodářství nejnákladnějším problémem tzv. černé skládky⁶. Oblast Chebska je černými skládkami velmi postižena. Většina takto umístěného odpadu pochází z Německa.

Obr. č. 11: Skládka pneumatik v lese a odpad podél cesty

⁶ nelegální uložení odpadů

V oblasti odpadového hospodářství mají obce na území MAS 21 o. p. s. připraveny následující aktivity:

- Město Aš - rozšíření sběrného dvora a vybudování překladiště odpadu
- Obec Krásná - vybudování obecní kompostárny
- Obec Libá - vybudování a provoz sběrného dvora
- Obec Drmoul - vybudovat přístřešky na nádoby tříděného odpadu
- Obec Pomezí nad Ohří - pokračování v rozvoji separace domovního odpadu a vybudování nových přístřešku na odpadové nádoby
- Dolní Žandov - vybudování přístřešků na nádoby tříděného odpadu

5.7.8 Subjekty zabývající se ochranou přírody a krajiny

V porovnání se zbytkem Karlovarského kraje je na území MAS 21 malé množství subjektů aktivně se zabývajících ochranou přírody a krajiny. Pokud pomíneme organizace zaměřené na výchovu dětí a mládeže (Junák – český skaut, Pionýři, atd.), svazy rybářů a myslivců, které by také měly přispívat k ochraně přírody a krajiny, lze nalézt pouze 9 nestátních neziskových organizací, které svou činnost orientují na ochranu přírody a krajiny studovaného území. Na území MAS 21 sídlí pouze 6 subjektů.

Tabulka č. 28: Přehled subjektů zabývajících se ochranou přírody

Název organizace	IČ	Sídlo
Hravý pramen, o. s.	26677202	Anglická 204/41, Mariánské Lázně
Zelený dědek, o. s.	26657376	Lipová cesta 1710/2, Aš
Skleník Hranice o. p. s.	29075653	Soukenná 568, Hranice
Sdružení pro mariánskolázeňské trolejbusy	26669773	Hlavní 426/33, Mariánské Lázně
Společnost pro trvale udržitelný rozvoj – EKOCENTRUM Cheb	69975507	Kostelní 505/2, Cheb
Pracovní Ekologické Sdružení P.E.S.	47725176	Komorní Dvůr 18, Cheb
ZO ČSOP Kladská	75035561	Goethovo náměstí 11, Mariánské Lázně
Správa CHKO Slavkovský les	62933591	Hlavní 504, Mariánské Lázně
ZO ČSOP Františkovy Lázně	18235361	Americká 7/53, 351 01 Františkovy Lázně

Zdroj: www.annakk.cz

5.7.9 Environmentální výchova, vzdělání a osvěta (EVVO)

Výchova, osvěta a vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje⁷, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách⁸. Na úrovni Karlovarského kraje a především nevládních neziskových organizací je možné zaznamenat pozitivní přístup v oblasti EVVO. Nicméně se jedná pouze o úzkou skupinu osob. Široká veřejnost není v této oblasti dostatečně informována, ani vzdělávána. Nejaktivnější NNO je ZO ČSOP Kladská, která od Karlovarského kraje

⁷ Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.

⁸ Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, § 16

pravidelně získávala finanční prostředky na své projekty (Ekoporadna Kladská, Ekocentrum ZO ČSOP Kladská, časopis Arnika). MAS 21 získala finanční podporu na projekt s environmentální tematikou „Svět kolem nás – environmentální výchova dětí“.

Pozitivně lze vnímat aktivity základních škol v 5 studovaných obcích, které se zapojily do programu Ekoškola. Program Ekoškola je mezinárodní vzdělávací program, jehož hlavním cílem je, aby žáci snižovali ekologický dopad školy a svého jednání na životní prostředí a zlepšili prostředí ve škole a jejím okolí. Jedná se o MŠ a ZŠ Plesná, MŠ a ZŠ Hazlov, MŠ a ZŠ Drmoul, ZŠ Hranice a ZŠ Jih v Mariánských Lázních.

Na studovaném území lze nalézt pouze jediné centrum, které se zabývá environmentální výchovou, vzděláním a osvětou. Jedná se o Ekoporadnu Kladská a Vzdělávací a ekologické centrum ZO ČSOP Kladská (Goethovo nám. 11, Mariánské Lázně). Ekoporadna poskytuje všeobecné informace o životním prostředí, informační materiály o tématech ekologické výchovy, o přírodním a kulturním bohatství Slavkovského lesa a přilehlých oblastí. Provozuje knihovnu zaměřenou na ochranu přírody, přírodu Slavkovského lesa, ekospotřebitelství a další související témata (možnost kopírovat přímo v poradně). Pořádá výukové programy, přednášky a besedy. Vzdělávací a informační centrum organizuje přírodovědné akce a exkurze pro veřejnost, připravuje výstavy, nabízí výukové programy pro školy a ekologické poradenství.

5.7.10 Obecní zdroje energie

Všechny obce získávají většinu elektrické energie z tradičních zdrojů, tzn. z hnědého uhlí nebo zemního plynu. Pouze ČOV Aš, provozovatel CHEVAK a. s., má bioplynové využití. Na území MAS 21 je 8 lokalit, kde se vyskytují větrné elektrárny. Jejich energie je ale využívána především k podnikatelským účelům vlastníků.

Tabulka č. 29: Přehled větrných elektráren na území MAS 21

Název provozovatele)	Název katastrálního území	Výkon (MW)
APB Plzeň, a.s.	Újezd u Krásné	6
	Štítary u Krásné	2
	Horní Paseky	10
	Hranice u Aše	4
Farma Trojmezí a.s.	Trojmezí	2,7
Aleš Kastl, dřevovýroba	Čižebná	1,815
Jiří Král	Hranice u Aše	0,007
Jaroslav Motyčka	Hranice u Aše	0,007

Zdroj: www.eru.cz - energetický regulační úřad

Na území MAS 21 se nachází 1 velká (výkon nad 1 MW) solární elektrárna, a to v Mariánských Lázních. Dále je zde evidováno 73 fotovoltaických elektráren převážně na soukromých domech pro vlastní využití viz tabulka v příloze č. 12.

5.7.11 Invazivní rostliny

Životní prostředí MAS 21, o. p. s. je ovlivněno i výskytem planě rostoucích rostlin - bolševník velkolepý, křídlatka japonská, netýkavka. Tyto rostliny se rychle rozšiřují a vytlačují rostlinstvo původní. Zejména bolševník velkolepý je nebezpečný invazní druh, který je schopen ničit původní ekosystémy na daném území. Šťáva z lodyh a listů způsobuje na denním světle těžké poleptání a puchýře, které se špatně hojí. Pro děti a oslabené jedince může být popálení bolševníkem i životu nebezpečné. Jizvy, které šťáva způsobí, zůstávají na kůži dlouho patrné a někdy se nezahojí vůbec. Bolševník se navíc rychle rozmnožuje a zamožuje celé okolí. Rostlina se ze zámku Kynžvart rozšířila na celé území MAS 21 nejpostiženější stále zůstává oblast Mariánskolázeňska.

Obr. č. 12: Bolševník na naučné stezce Stebnický potok

Boj s bolševníkem je velmi problematický. Každý majitel nemovitosti má dle zákona povinnost svůj pozemek chránit před výskytem bolševníku, případně zajistit jeho likvidaci. Bohužel většina vlastníků půdy tuto povinnost nedodržuje. Obce na Chebsku sice mají možnost žádat o dotace na boj s bolševníkem a jinými nebezpečnými invazivními rostlinami z Programu péče o krajinu, který vyhláší Ministerstvo životního prostředí. Obce však většinou řeší pouze pozemky ve svém vlastnictví. V roce 2012 se Karlovarský kraj začal podílet na likvidaci invazivních rostlin na všech pozemcích bez ohledu na vlastníka nemovitosti. Navrhovaný projekt počítá s plošným zásahem proti bolševníku, křídlatce a netýkavce. V České republice by mělo jít o ojedinělý zásah, protože v podobném rozsahu se invazivní rostliny dosud nelikvidovaly.

5.8 Občanská vybavenost

Kvalita občanské vybavenosti v obcích a městech je jedním z důležitých aspektů kvality života obyvatel. Občanská vybavenost je v jednotlivých obcích území MAS 21 odlišná. Týká se to jak oblastí školství, kultury a sportu, tak sociální infrastruktury a vybavenosti pro veřejnou správu. Komplexnější občanskou vybavenost nabízejí větší sídla v regionu, v menších obcích je často problém zajistit alespoň základní standart vybavenosti.

5.8.1 Veřejné budovy a služby

Centrem místní samosprávy ve venkovských obcích a městech je obecní úřad. Je důležité, aby činnost místní samosprávy probíhala v důstojných podmínkách, které umožní obci kvalitní a efektivní správu svých záležitostí a občanovi nabízí kvalitní informační, administrativní, vzdělávací a někdy kulturně – společenský servis. Součástí plánovaných obecních záměrů na rekonstrukci budov obecních úřadů jsou aktivity směřující k zajištění energeticky úspornějšího provozu, zkvalitnění vybavenosti i

zkvalitnění zázemí pro práci samosprávy a místní sdružení a spolky. Přehled obcí, které mají záměr investovat do obnovy obecních úřadů, jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 30: Přehled záměrů na obnovu budov obecních úřadů

Obec	Záměry
Hazlov	Rekonstrukce objektů zámku, kam by se měl přestěhovat i obecní úřad
Aš	Rekonstrukce Městského úřadu v Kamenné ulici
Velký Luh	Oprava střechy na budově obecního úřadu
Plesná	Rekonstrukce bývalé jednoty, kde se předpokládá i nové zázemí obecního úřadu
Odrava	Rekonstrukce obecního úřadu
Okrouhlá	Zateplení obecního úřadu
Nebanice	Rekonstrukce obecního úřadu
Tuřany	Zateplení a výměna střešní krytiny na budově obecního úřadu
Poustka	Nástavba obecního úřadu – vybudování multifunkčního centra pro spolkovou činnost (knihovna, klubovny)
Milíkov	Zateplení a výměna oken v objektu obecního úřadu
Dolní Žandov	Úprava prostor obecního úřadu pro Infocentrum, zateplení a vybavení obecního úřadu
Trstěnice	Oprava budovy obecního úřadu
Tři Sekery	Výstavba víceúčelového domu, ve kterém bude sídlit i obecní úřad
Valy	Obnova obecního úřadu (odvodnění, podlahy, zateplení)
Velká Hleďsebe	Vybavení obecního úřadu, rekonstrukce sociálního zařízení, rekonstrukce kotelny, rekonstrukce rozvodů vody, rekonstrukce rozvodů sítí (telefony, PC, zabezpečení), výměna oken, obnova fasády
Zádub - Závišín	Obnova obecního úřadu (zateplení, fasáda)
Mariánské Lázně	Naplánována výstavba nové radnice nebo rekonstrukce stávající budovy
Vojtanov	Zateplení OÚ
Lázně Kynžvart	Zateplení městského úřadu, výměna oken, rozvody vody (rekonstrukce vodovodního řádu a kanalizace), rekonstrukce volných prostor MÚ

Zdroj: vlastní šetření

Vedle obecních úřadů jsou důležitým prvkem občanské vybavenosti i pobočky České pošty, s.p. V současné době Česká pošta redukuje počet svých poboček a snaží se uzavřít ty, které jsou ztrátové. Redukce poboček se většinou týká právě menších obcí. Pro menší obce je rušení poštovních poboček velkým problémem, neboť obyvatelé pak musí do další pobočky dojíždět popř. čekat na poštovní doručovatelku. Níže uvedená tabulka ukazuje stav poboček České pošty, s.p. v území MAS 21.

Tabulka č. 31: Seznam poboček České pošty, s. p. – stav k 31. 7. 2014

Území	Počet celkem	Pobočka	Stav
Ašsko	7	Hranice	v provozu
		Krásná	v provozu

		Podhradí	od 31. 8. 2009 dočasně uzavřena
		Aš (2)	v provozu
		Hazlov	v provozu
		Vojtanov	od 5. 3. 2010 dočasně uzavřena
Chebsko	2	Libá	V provozu
		Nebanice	od 1. 3. 2011 dočasně uzavřena
Lubsko	5	Luby	v provozu
		Nový Kostel	V provozu
		Plesná	v provozu
		Skalná	v provozu
		Třebeň	od 15. 11. 2010 dočasně uzavřena
Mariánskolázeňsko	7	Dolní Žandov	V provozu
		Drmoul	v provozu
		Lázně Kynžvart	V provozu
		Tři Sekery	v provozu
		Velká Hleďsebe	v provozu
		Mariánské Lázně (2)	v provozu
MAS 21 celkem	21		

Zdroj: www.ceskaposta.cz a vlastní šetření

Všechny výše uvedené poštovny provozuje Česká pošta s. p. Na území MAS 21 není žádná obec, která by poštovnu provozovala jako smluvní partner České pošty, což by mohl být nástroj, jak udržet v malých obcích dostupnost těchto základních služeb.

Vedle dostupné funkční poštovní pobočky je důležitým prvkem základní občanské vybavenosti i dostupnost obchodů. Úroveň dostupnosti obchodu a služeb se v obcích MAS liší. Větší sídla v regionu (Aš, Mariánské Lázně) vytvářejí podmínky pro výstavbu marketů, na druhou stranu některé z malých sídel mají problémy udržet v obci alespoň jeden obchod se smíšeným zbožím. V obcích Podhradí, Pomezí nad Ohří, Poustka, Tuřany, Odrava, Vlkovice a Zádub – Závášín obchody zcela chybí. S ohledem na počet obyvatel v těchto obcích a dobrou dostupnost větších sídel (Aš, Cheb a Mariánské Lázně) není pro žádné podnikatele rentabilní v těchto obcích obchody provozovat. V rámci dotazníkového šetření většina obyvatel členských obcí byla s dostupností obchodů a služeb spokojena (více než 65% z celkového množství oslovených respondentů).

5.8.2. Kulturní a společenský život

Bohatý a stále se rozvíjející kulturní, sportovní, spolkový a společenský život je základním atributem fungující obce. Pro udržitelný rozvoj tohoto atributu jsou důležité dva faktory. Prvním faktorem je kvalitní infrastruktura pro kulturní a sportovní aktivity. Druhým faktorem je existence místních spolků, sdružení či iniciativ. Tento druhý faktor je pro rozvoj obecního života naprosto nezastupitelný, neboť kulturní a společenský život se za určitých podmínek nemůže rozvíjet bez existence kvalitního

zázemí. Pokud ale je v obci kvalitní zázemí, ale nefungující občanská společnost, tak se kulturní život v obci rozvíjet nebude. Nicméně i přes tento fakt je zvyšování kvality kulturní infrastruktury důležitým tématem obnovy a rozvoje obcí a proto je součástí i této kapitoly.

5.8.2.1. Zázemí pro kulturní a společenský život

Hlavními centry kulturního a společenského života ve venkovských regionech MAS 21 jsou kulturní domy a restaurace (hospody). Následující tabulka obsahuje výčet kulturních a společenských center v jednotlivých obcích MAS.

Tabulka č. 32: Kulturní nebo společenská střediska v obcích MAS 21

Obec	Kulturní nebo společenské centrum
Hranice	Kulturní stánek Beseda
Krásná	Sál místní restaurace Sokolovna
Aš	Ašské kulturní středisko
Hazlov	Zasedací místnost obecního úřadu nebo místní tělocvična
Poustka	Společenská místnost, která je součástí obecního úřadu
Libá	Sál místní restaurace
Pomezí nad Ohří	Sál místní restaurace
Luby	Městské kulturní středisko
Plesná	Kulturně společenské centrum
Nový Kostel	Kulturní dům
Velký Luh	Sál na místním sportovním hřišti a sál v budově obecního úřadu
Skalná	Sportovní hala včetně zasedacích místností
Křižovatka	Kulturní dům
Milhostov	Kulturní sál součástí obecního úřadu
Třebeň	Kulturní dům
Nebanice	Sál místní restaurace
Odrava	Sál na obecním úřadě
Tuřany	Sál místní restaurace
Okrouhlá	Zasedací místnost obecního úřadu
Lipová	Společenský dům
Milíkov	Sál místní restaurace
Dolní Žandov	Kulturní dům
Lázně Kynžvart	Prostory hotelu Hubertus a zámecké restaurace Metternich, areál TJ Sokol Lázně Kynžvart
Stará Voda	Prostory místního hřiště
Valy	Sál místní restaurace U březího vlka
Tři Sekery	Kulturní dům
Velká Hleďsebe	Fotbalové hřiště, místní veřejná knihovna, budova moštárny
Drmoul	Kulturní dům
Trstěnice	Místní restaurace Ranch Colorado nebo klubovna mysliveckého sdružení HUBERTUS
Vlkovice	Kulturní dům, který však není ve vlastnictví obce. K akcím jsou prostory

	zapůjčovány jeho majitelem
Zádub - Závašín	Objekt bývalé školy – původní tělocvična slouží jako společenský sál.
Mariánské Lázně	Společenský dům Casino, Dům Chopin

Zdroj: vlastní šetření

Z tabulky je patrné, že všechny obce MAS 21, vyjma Podhradí a Vojtanova, disponují zázemím pro kulturní a společenský život. Technická ani funkční kvalita těchto zařízení ale není v mnoha případech ideální, což dokazuje následující tabulka, která obsahuje záměry obcí v oblasti rekonstrukce, výstavby či modernizaci kulturních a společenských center.

Tabulka č. 33: Záměry obcí na obnovu kulturních a společenských domů

Obec	Záměry
Podhradí	Vybudování kulturně společenského zázemí – společenského sálu
Aš	Rekonstrukce budovy Aritmy na kulturní centrum
Hazlov	Vybudování společenského kulturního domu z bývalé tělocvičny
Poustka	Vybudování multifunkčního centra pro spolkovou činnost – nástavba obecního úřadu
Libá	Výstavba nového domu občanské vybavenosti
Skalná	Zateplení sportovní haly, ve které se konají také kulturně - společenské akce
Odrava	Rekonstrukce obecního úřadu, v němž bude vybudována i kulturně společenská místnost
Tuřany	Vybudování kulturního domu
Milíkov	Vybavení na kulturní a sportovní akce
Okrouhlá	Přístavba nového sálu
Dolní Žandov	Vybavení kulturního domu
Tři Sekery	Rekonstrukce kulturního domu – výměna oken, zateplení fasády, oprava a nátěr střechy
Drmoul	Zateplení kulturního domu
Trstěnice	Výstavba kulturního domu
Vlkovice	Vybudování kulturního stánku – součást revitalizace jižní části obce Vlkovice
Lázně Kynžvart	Rekonstrukce bývalého kina na společenský stánek, Obnova domu Tetřívěk

Zdroj: vlastní šetření

Problémem kulturních domů či středisek je fakt, že většina z nich byla vystavěna již před rokem 1989 a často se jedná o naddimenzované stavby, které nevyhovují současným uživatelským ani ekonomickým – provozním požadavkům. Rekonstrukce, modernizace či výstavba kulturních a společenských center je tak jedním z nejaktuálnějších témat území MAS.

Vedle kulturních domů, středisek či sálů fungují v obcích MAS i další zařízení, která pomáhají k rozvoji občanského a společenského života v regionu. V téměř všech obcích MAS jsou k dispozici veřejné knihovny. Výjimku tvoří obce Velký Luh, Okrouhlá, Pomezí nad Ohří, Poustka, Krásná a Podhradí, ve kterých veřejná knihovna není. Horší je situace v případě kin. V území fungují kina pouze v Mariánských Lázních a v Plesné (je nutná rekonstrukce kina). Nárazově se promítá také v kině v Lubech. Divadlo v území MAS funguje pouze v Mariánských Lázních, galerie v Mariánských Lázních a v Aši. Přehled kulturní vybavenosti v obcích MAS 21 je uveden v Příloze č. 13.

Specificky venkovskými společenskými centry jsou hasičské zbrojnice, které tvoří zázemí pro činnost sborů dobrovolných hasičů (SDH). SDH působí ve 21 obcích MAS 21. V některých z těchto obcí je třeba zkvalitnit podmínky pro fungování SDH. V Plesné je zapotřebí hasičskou zbrojnici opravit. V Drmoulu plánují zateplení budov hasičské zbrojnice, včetně pořízení a obnovy vybavení. Celkovou rekonstrukci by potřebovala hasičská zbrojnice ve Staré Vodě. Výměna oken a zateplení budovy hasičárny je zapotřebí ve Třech Sekerách. V Milíkově plánují výstavbu nové hasičské zbrojnice. Nákup hasičského auta a opravu hasičské zbrojnice plánují v Krásné.

5.8.2.2. Kulturní a společenská činnost

Investice do rekonstrukce, vybavení či výstavby zázemí pro kulturní a společenské aktivity jsou tedy smysluplné pouze v případě, že v obcích MAS kulturní a společenský život funguje. To, že tomu tak na území MAS je, dokazuje tato kapitola. Mezi nadregionálně významné kulturní akce patří divadelně – hudební festival Ašlerky, který je každoročně pořádán v Aši. Je to několikadenní festival naplněný divadelními a hudebními vystoupeními, výtvarnými a žongléřskými workshopy a studentskou slavností Majáles. Kromě místních divadelních a hudebních souborů zde účinkují umělci z německého příhraničí a prezentují se zde také studenti z českých uměleckých škol (DAMU, JAMU). Mezi další nadregionálně významné akce patří Hudební festival F. Chopina v Mariánských Lázních. V rámci festivalu vystupují přední čeští a zahraniční interpreti, kteří přinášejí skladby nejen F. Chopina, ale i dalších známých skladatelů. Tradiční velmi významnou akcí je i Zahájení lázeňské sezony v Mariánských Lázních, slavnost zahrnující svěcení pramenů, slavnostní průvod, mši, koncert Západočeského symfonického orchestru a bohatý doprovodný program. Jako poslední nadregionálně významnou akci v regionu MAS je nutné zmínit Festival Mitte Europa. Od roku 2004 spojuje tento česko-německý kulturní festival 65 bavorských, českých a saských měst a obcí podél česko-německé hranice v délce 400 km, od Horní Falce, Horních Franků, západních Čech, přes Vogtlandsko, Krušné hory a okolí Drážďan, po severní Čechy. Festivalové koncerty a další kulturní akce probíhají v českých i německých partnerských městech každoročně od poloviny června do začátku srpna. Na území MAS se jedná o obce Háj u Aše a Pomezí nad Ohří.

Vedle těchto nadregionálně významných akcí se v obcích MAS odehrává množství kulturních a společenských akcí všech možných žánrů i generačního zacílení (příloha č. 14). V každé členské obci probíhají tradiční akce typu oslavy dne dětí, stavění májky, mikulášské besídky, rozsvěcení vánočního stromu atd.

Ve všech obcích lze nalézt zájmová a volnočasová sdružení. Přehled je uveden v příloze č. 15. Mezi nejaktivnější spolky patří např. Karel Ašler o. s., kuželkářský klub Jiskra Hazlov, SDH Krásná, jezdecký klub Krásná, vesnické mažoretky Nový Kostel, TRAKTOR Klub Skalná, Klub žen Drmoul, ZO ČSOP Kladská, sportovní klub stolního tenisu ve Velkém Luhu či nedávno vzniklý mariánskolázeňský spolek Švihák.

Na základě výše uvedených faktů lze říci, že nabídka kulturních aktivit v obcích MAS je relativně široká, což potvrdilo i dotazníkové šetření v obcích MAS, kdy více než 56% oslovených bylo z nabídkou kulturních akcí spokojeno.

5.8.3 Kulturní dědictví

Na území MAS se nachází velké množství kulturních památek i historicky cenných staveb. Největší podmožinu tohoto celku tvoří sakrální nemovité památky. V historii území byly tyto stavby úzce spjaty se životem obcí, resp. se životem jeho původního německého obyvatelstva a současně byly i symbolem určité úrovně obce. Po roce 1945, po odsunu původních obyvatel pohraničí, byly sakrální stavby ponechány svému osudu. Nebyly sice záměrně bořeny, ale stávaly se často terčem krádeží a rabování. Některé z nich jsou v současnosti ve zchátralém i havarijním stavu (jsou nebezpečné svému okolí). Následující tabulka uvádí seznam ohrožených kostelů na území MAS 21.

Tabulka č. 34: Ohrožené kostely na území MAS 21

Název	Místo	Území
KOSTEL NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE PÁNĚ	Kopaniny (Aš)	Ašsko
KOSTEL SV. KATEŘINY	Libá	Chebsko
KOSTEL SV. ŠIMONA A JUDY	Milíkov	Chebsko
KOSTEL SV. OSVALDA	Nebanice	Chebsko
KOSTEL SV. WOLFGANGA	Ostroh (Poustka)	Chebsko
KOSTEL SV. ANNY	Palič (Lipová)	Chebsko
KOSTEL SV. JAKUBA STARŠÍHO	Pomezí nad Ohří	Chebsko
KOSTEL SV. JIŘÍ	Kopanina (Nový Kostel)	Lubsko
KOSTEL SV. MIKULÁŠE	Milhostov	Lubsko
KOSTEL POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE	Nový Kostel	Lubsko
KOSTEL SV. VAVŘINCE	Třebeň	Lubsko
KOSTEL SV. JANA KŘTITELE	Vysoká (Stará Voda)	Mariánskolázeňsko

Zdroj: <http://dominanty.cz/>

Obr. č. 13: Kostel sv. Wolfganga v Poustce

Obr. č. 14: Kostel sv. Mikuláše v Milhostově

Vedle sakrálních staveb jsou v regionu ohroženy i další kulturní památky, které souvisí s kulturní či ekonomickou historií měst a obcí MAS 21. Následující tabulka uvádí seznam nejohroženějších nemovitých kulturních památek. Tabulka je vygenerována ze seznamu nejohroženějších kulturních památek ČR, který zpracovává Národní památkový ústav.

Tabulka č. 35: Ohrožené památky na území MAS 21

Název	Místo	Území
Hrad Neuberg, zřícenina	Podhradí	Ašsko
Zámek Hazlov	Hazlov	Ašsko
Venkovské usedlosti č. p. 12 a 14	Vojtanov	Ašsko
Hrad Starý Rybník, zřícenina	Starý Rybník (Skalná)	Lubsko
Venkovský dům č. 18	Klimentov (Velká Hledsebe)	Mariánskolázeňsko
Zámek Hammerhof	Hamrníky (Mariánské Lázně)	Mariánskolázeňsko
Venkovské usedlosti č.p. 16, 18 a 24	Salajna (Dolní Žandov)	Mariánskolázeňsko
Lázeňský dům New York	Lázně Kynžvart	Mariánskolázeňsko

Zdroj: <http://monumnet.npu.cz/ohr/hledani.php>

Obr. č. 15: Zřícenina hradu Neuberg

Obr. č. 16: Zámek Hazlov

Obnova a péče o kulturní dědictví je jedním z hlavních témat regionu MAS. Projekty na obnovu kulturního dědictví jsou však velmi nákladné a často přesahují reálné možnosti majitele kulturní památky. Z tohoto důvodu je rekonstrukce kulturního dědictví území MAS financováno prostřednictvím intervenčních národních i evropských programů. V programovacím období 2007 – 2013 bylo realizováno díky obcím, místním iniciativám i podnikatelským subjektům velké množství projektů a aktivit, jejichž cílem byla obnova kulturního dědictví regionu. Díky těmto projektům, které byly ve většině případů spolufinancovány z veřejných zdrojů, se situace v oblasti péče o kulturní dědictví zlepšila. Nicméně jak dokazují obě výše uvedené tabulky, tak do ideálního stavu je stále ještě daleko. Následující tabulka ukazuje záměry obcí v oblasti péče o kulturní dědictví regionu.

Tabulka č. 36: Záměry obcí na obnovu kulturního dědictví na území MAS 21, o. p. s.

Obec	Záměry obcí – obnova kulturního dědictví
Hranice	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova hřbitova a výstavba rozlučkové místnosti • Obnova dalších pietních míst
Krásná	<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizace zámeckého parku
Podhradí	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova hradu Neuberg • Obnova hřbitova
Aš	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce historické budovy Střelnice včetně rekonstrukce přilehlého parkoviště
Hazlov	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce zámku • Rekonstrukce budovy Horní hospody (součást bývalého zámeckého komplexu)

	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova parku u zámeckého areálu • Zastřešení kolumbária a úprava a doplnění zeleně na místním hřbitově
Pomezí nad Ohří	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce kostela sv. Jakuba Většího – renovace oltářů, kazatelny a křížové cesty, oprava odvodnění kostela, renovace zbylých částí kostela, které nebyly provedeny v rámci hlavní rekonstrukce
Plesná	<ul style="list-style-type: none"> • Oprava kostela Nejsvětějšího srdce páně v Lomničce
Nový Kostel	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce interiéru kostela Povýšení sv. Kříže • Oprava márnice
Skalná	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova hřbitova (kolumbárium, pietní místo pro staré německé hroby)
Milhostov	<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizace kostela sv. Mikuláše včetně obnovy hřbitova
Třebeň	<ul style="list-style-type: none"> • Oprava kostela sv. Vavřince • Revitalizace hřbitova včetně okolního parku
Nebanice	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce kostela sv. Osvalda • Oprava místního hřbitova • Obnova Božích muk
Odrava	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova křížků v Mostově
Dolní Žandov	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova historických křížků • Obnova zaniklých obcí – Kňafák • Vybudování rozlučkové síně na hřbitově
Lázně Kynžvart	<ul style="list-style-type: none"> • Oprava hřbitovní zdi a zařízení hřbitova • Obnova hřbitova u kostela sv. Markéty
Tři Sekery	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova kapliček včetně úpravy okolí
Trstěnice	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova věžních hodin u kostela sv. Víta
Tuřany	<ul style="list-style-type: none"> • Údržba kapličky

Zdroj: Vlastní šetření

Mimo obce je dalším významným investorem oprav kulturního dědictví na území MAS 21, o. p. s. římskokatolická církev. Pro následující roky má naplánovanou opravu 9 sakrálních objektů.

Tabulka č. 37: Plánované opravy majetku Římskokatolické farnosti Cheb

Obec	Stavba	typ investice
Skalná	kostel sv. Jana Křtitele	- výměna střešního pláště vč. lok. oprav krovu
		- oprava fasády a stav výplní
		- restaurování interiéru
Nový Kostel	kostel sv. Jiří a sv. Jiljí	- oprava fasády
		- restaurování interiéru
Hazlov	kostel Povýšení sv. Kříže	- restaurování varhan
Dolní Žandov	kostel sv. Michaela	- oprava interiéru
		- restaurování kazetového stropu
Aš	kostel sv. Mikuláše	- oprava fasády
Velká Hleďsebe	fara	- kompletní rekonstrukce budovy
	kostel sv. Anny	- oprava interiéru - oprava fasádních omítek
Trstěnice	kostel sv. Víta	- výměna střešní krytiny, včetně opravy krovu
		- oprava fasádních omítek a odvodnění
		- oprava interiéru včetně restaurátorských prací

Mariánské Lázně	kostel Nanebevzetí Panny Marie	- oprava elektroinstalace - oprava a výmalba interiéru
-----------------	--------------------------------	---

Zdroj: Římskokatolická farnost Cheb

Z tabulky vyplývá, že mezi důležitá témata obnovy kulturního dědictví patří obnova drobných sakrálních staveb, obnova hřbitovů i veřejných prostranství souvisejících s kulturním dědictvím. Je patrné, že projekty v oblasti obnovy kulturního dědictví budou i v dalším období aktuálním tématem.

Obr. č. 17: Kostel sv. Anny ve Velké Hleďsebi

Obr. č. 18: Kostel Nanebevzetí pany Marie v M. Lázních

5.8.4. Sportovní zařízení

Důležitým aspektem kvalitní občanské vybavenosti je vedle společenského a kulturního zázemí také kvalitní zázemí pro sportovní volnočasové aktivity. Území MAS 21 disponuje širokou paletou sportovních zařízení, která jsou důležitou součástí života obyvatel regionu a zároveň tvoří podstatnou součást nabídky cestovního ruchu (viz. kap. Cestovní ruch). Pouze obce Tuřany, Podhradí, Vlkovice, Zádub - Závíšíň, nemají žádné sportovní zázemí (hřiště, tělocvičnu,...), viz Příloha č. 16.

Obr. č. 19: Sportovní areál v Krásné

Stejně jako v případě kulturního a společenského zázemí je i zkvalitňování sportovní infrastruktury aktuálním tématem rozvoje území MAS, což dokazuje následující tabulka i dotazníkové šetření v obcích MAS, kde více než 50% oslovených vyjádřilo nespokojenost s možnostmi volnočasového využití v regionech MAS. Obce nechtějí pouze rekonstruovat stávající sportovní zařízení, ale chtějí se zaměřit na rozšíření nabídky v oblasti sportovních volnočasových aktivit a to jak v letních, tak i v zimních sportech.

Tabulka č. 38: Záměry na obnovu a rozvoj sportovního zázemí obcí MAS 21

Místo	Plány
Hranice	<ul style="list-style-type: none"> • zřízení půjčovny sportovního vybavení • oprava hráze rybníka v Pastvinách (Mlýnský rybník) – obnovení jeho rekreační funkce
Krásná	<ul style="list-style-type: none"> • výstavba zimního stadionu • koupě a rekonstrukce sportovně – kulturního zařízení • doplnění sportovní infrastruktury
Aš	<ul style="list-style-type: none"> • rekonstrukce a dostavba sportovního areálu Tyršův dům • modernizace pistolové střelnice • modernizace sportovního lyžařského střediska na vrchu Háj, nová sjezdovka s lanovkou na Marak, výstavba ubytovacích kapacit • modernizace plaveckého bazénu, vybudování sauny, solární panely, propojení s venkovními bazény • výstavba kuželny s čtyřdráhou • vybudování víceúčelového hřiště v Mokřínách • modernizace tělocvičny v ul. G. Geipela – zateplení, výměna oken, rozšíření zázemí parkoviště • přemístění tenisového areálu dle územního plánu
Hazlov	<ul style="list-style-type: none"> • přístavba tělocvičny ve škole • výstavba multifunkčního hřiště u školy • výstavba venkovního koupaliště • revitalizace zavlažování na fotbalovém hřišti
Libá	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování multifunkčního hřiště
Pomezí nad Ohří	<ul style="list-style-type: none"> • projektové práce na vybudování sportovně – rekreačního areálu s jeho následným vybudováním
Plesná	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování centra volného času v části Bamberk • vybudování zimního kluziště • zlepšení zázemí fotbalového hřiště • vybudování multifunkčního hřiště
Luby	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování multifunkčního hřiště
Nový Kostel	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování multifunkční sportovní haly
Velký Luh	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování multifunkčního hřiště • vybudování hřiště na minigolf/ruské kuželky
Skalná	<ul style="list-style-type: none"> • zateplení sportovní haly • vyčištění rybníku „Koupaliště“ a obnovení jeho rekreační funkce • úprava školního hřiště na multifunkční hřiště
Křižovatka	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování atletické dráhy u fotbalového hřiště
Milhostov	<ul style="list-style-type: none"> • výstavba multifunkčního sportovního zařízení
Třebeň	<ul style="list-style-type: none"> • fotbalové hřiště – kabiny, elektrická přípojka • dokončení oplocení víceúčelového hřiště

	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování multifunkčního hřiště
Nebanice	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování sportovního areálu • vybudování multifunkčního hřiště
Odrava	<ul style="list-style-type: none"> • obnova střechy šaten na hřišti • výstavba víceúčelového hřiště
Okrouhlá	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování tělocvičny • vybudování hřiště na malou kopanou
Lipová	<ul style="list-style-type: none"> • přístavba šaten ve sportovním areálu
Milíkov	<ul style="list-style-type: none"> • výstavba multifunkčního hřiště • vybavení na sportovní a kulturní akce
Dolní Žandov	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování víceúčelového hřiště
Stará Voda	<ul style="list-style-type: none"> • vyrovnání povrchu fotbalového hřiště + závlaha
Lázně Kynžvart	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování multifunkčního hřiště
Tři Sekery	<ul style="list-style-type: none"> • výstavba víceúčelového hřiště
Drmoul	<ul style="list-style-type: none"> • výstavba multifunkčního hřiště na sportovišti
Vlkovice	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování sportovních ploch (součástí revitalizace jižní části obce Vlkovice)
Velká Hleďsebe	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování sportovního areálu u tělocvičny v Klimentově – projekt, realizace
Vojtanov	<ul style="list-style-type: none"> • zastřešení terasy sportovního areálu

Zdroj: Strategie rozvoje přeshraniční spolupráce oblasti Smrčiny/Fichtelgebirge - Sdružení Ašsko, verze k 1. 4. 2013, Strategie rozvoje Svazku obcí Kamenné vrchy a vlastní šetření

5.8.5 Školství

V regionech MAS 21 jsou zastoupeny všechny stupně vzdělávacího systému. V Mariánských Lázních sídlí Ústav jazykové a odborné přípravy, spadající pod Univerzitu Karlovu v Praze, a Ústav lázeňské medicíny, 1. lékařské fakulty, Univerzita Karlova v Praze. Na území MAS 21 je možné studovat bakalářské studium fyzioterapie zaměřené na balneoterapii. V Chebu sídlí Ekonomická fakulta Západočeské univerzity v Plzni a studuje se zde bakalářské studium obor Podnikání a management.

Střední školství se v území MAS soustřeďuje do větších sídel v regionu. V území MAS fungují dvě gymnázia (Aš, Mariánské Lázně). Při osmiletém gymnáziu v Aši funguje ještě střední odborná škola s obory Informační technologie a Ekonomika a podnikání. V Mariánských lázních funguje čtyřleté a osmileté gymnázium, při němž funguje ještě obchodní akademie. Vedle gymnázia a obchodní akademie je v Mariánských Lázních ještě Hotelová škola s obory Hotelnictví a turismus (střední odborné vzdělání s maturitou), Obchodník (střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou), Kuchař (střední odborné vzdělání s výučním listem), Číšník (střední odborné vzdělání s výučním listem). Při škole funguje i nástavbové studium Gastronomie a Společné stravování (střední odborné vzdělání s výučním listem a maturitou). Další střední odbornou školou v Mariánských Lázních je Jezdecká akademie – střední odborná škola Mariánské Lázně s.r.o. Jde o soukromou školu, která vznikla v roce 2006. Ve škole se vyučují obory Chovatelství se specializací na chov koní a jezdecký sport (střední odborné vzdělání s maturitou), Jezdec a chovatel koní (střední odborné vzdělání s výučním listem) a nástavbové studium Trenér dostihových a závodních koní. V Chebu (není v území MAS) mohou studenti navštěvovat Gymnázium Cheb, Svobodnou chebskou školu, Střední zdravotnickou školu Cheb a vyšší odbornou školu Cheb a Integrovanou školu.

Souhrnný přehled předškolních zařízení, základního a středního školství, včetně počtu žáků (školní rok 2012/2013) je uveden v příloze č. 17. Přehled středních škol včetně porovnání kapacity zařízení v jednotlivých mikroregionech MAS 21 je uveden v příloze č. 20.

Mateřské a základní školství je v rámci území rozmístěno rovnoměrně a pokrývá potřeby území. Mateřské školy většinou s více než jednou třídou jsou ve 21 obcích ze 34. V Obci Krásná otevřeli k 1. 9. 2012 novou mateřskou školu s jednou třídou o 21 dětech. Ve všech obcích jsou MŠ plně využívány a často musejí zájemce odmítnout. Rozšíření kapacity MŠ plánují v Plesné a výstavbu nové školky v Pomezí nad Ohří. Doplňkem pro předškolní výchovu a rodinné poradenství se stále častěji stávají i mateřská centra. V regionu provozuje mateřské centrum občanské sdružení Ašské maminky, které bylo založeno v roce 2011 se sídlem v Aši. Druhé mateřské centrum se jmenuje Čtyrlístek a sídlí v Mariánských Lázních. Toto centrum plní také funkci rodinného centra.

Obr. č. 20: Mateřská škola v Krásné

Tabulka č. 39: Mateřské školy na území MAS 21

Území	Počet MŠ	Obce s MŠ
Ašsko	7	Aš (4), Hazlov, Hranice, Krásná
Chebsko	3	Libá, Lipová, Okrouhlá
Lubsko	6	Luby, Milhostov, Nový Kostel, Plesná, Skalná, Třebeň
Mariánskolázeňsko	14	Dolní Žandov, Drmoul, Lázně Kynžvart, Stará Voda, Trstěnice, Tři Sekery, Velká Hleďsebe (2), Mariánské Lázně (6)
MAS 21 celkem	30	

Zdroj: vlastní šetření

Podrobný přehled MŠ včetně porovnání kapacity zařízení v jednotlivých mikroregionech MAS 21 je uveden v příloze č. 18.

Na území MAS 21 je 8 malotřídních škol. Tyto školy se nachází v obcích Libá, Lipová, Mariánské Lázně, Milhostov, Nový Kostel, Drmoul, Stará Voda, Tři Sekery. Pouze v Obci Stará Voda děti ubývá a hrozí zrušení školy. Obec Stará Voda je umístěna na hlavním tahu mezi Mariánskými Lázněmi a Chebem. Většina místních obyvatel (vždy alespoň jeden z rodičů) dojíždí do zaměstnání do Chebu anebo Mariánských Lázní a děti vozí s sebou do klasických plně organizovaných škol.

V regionech MAS funguje 13 základních škol s devíti ročníky. Na území Chebska není žádná úplná základní škola, což je způsobeno dobrou dopravní dostupností Chebu.

Tabulka č. 40: Základní školy dle regionů na území MAS 21 k 1. 9 2013

Území	Počet ZŠ	Z toho			
		Úplná ZŠ (1.- 9.ročník)	Malotřídka 1. – 3. ročník	Malotřídka 1. – 4. ročník	Malotřídka 1. – 5. ročník
Ašsko	5	5	0	0	0

		Aš (3), Hranice, Hazlov	x	x	x
Chebsko	2	0	0	0	2
		x	x	x	Libá, Lipová
Lubsko	5	3	1	0	1
		Luby, Plesná, Skalná	Milhostov	x	Nový Kostel
Mariánskolázeňsko	9	5	0	2	2
		Dolní Žandov, Lázně Kynžvart, Velká Hleďsebe, Mariánské Lázně (2)	x	Stará Voda Mariánské Lázně	Drmoul, Tři Sekery
MAS 21 celkem	21	13	1	2	5

Zdroj: vlastní šetření

Vedle výše uvedených školských zařízení v území MAS fungují i školy, které jsou zaměřeny na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo pro žáky se zdravotním znevýhodněním. Základní škola a praktická škola v Aši poskytuje základní a střední vzdělání pro žáky s lehkým mentálním postižením. Tuto školu tvoří: Základní škola praktická – docházka je devítiletá, Základní škola speciální – desetiletou docházku je možné prodloužit až do 18 let a Praktická škola, v níž je dvouleté studium zaměřeno na praktické předměty (příprava pokrmů, odívání, dílenské práce, základy německého jazyka, práce na počítači a na předprofesní přípravu s možností dalšího studia na odborných učilištích). Základní škola praktická a speciální Mariánské Lázně je škola samostatně zřízená pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo pro žáky se zdravotním postižením. Škola má dva obory: Základní škola s délkou studia 9 let v denní formě a Základní škola speciální s délkou studia 10 let v denní formě. Součástí základní a mateřské školy v Plesné je i základní škola praktická.

Podrobný přehled základních škol a škol speciálních, včetně porovnání kapacity zařízení v jednotlivých mikroregionech MAS 21 je uveden v příloze č. 19.

Na území MAS 21 fungují tři základní umělecké školy (Aš, Luby, Mariánské Lázně). ZUŠ Roberta Schumanna v Aši nabízí výuku v oborech hudebním (hra na dechové, klávesové, lidové, bicí, smyčcové, strunné nástroje a sólový zpěv), výtvarném (výtvarná a multimediální tvorba, pro dospělé textilní tvorba), literárně – dramatickém (přípravná dramatická výchova a dramatická tvorba) a tanečním (zaměření na klasický tanec). V Základní umělecké škole v Lubech probíhá výuka v hudebním, výtvarném a literárně – dramatickém oboru. Na ZUŠ Frederika Chopina v Mariánských Lázních mají zájemci možnost studovat hru na hudební nástroje a zpěv v oboru hudebním, taneční průpravu, současný tanec, lidový tanec a klasickou taneční techniku v oboru tanečním a ve výtvarném oboru plošnou a prostorovou tvorbu, objektovou a akční tvorbu a keramiku. Do většiny devítiletých škol na území MAS 21 učitelé ZUŠ dojíždějí (Plesná, Skalná, Hazlov, ...). Podrobný přehled ZUŠ je uveden v příloze č. 21.

Z dalších zařízení věnujících se vzdělávání a výchově mládeže fungují v regionu tři Domy dětí a mládeže (Aš, Luby, Mariánské Lázně) a tři dětské domovy (Aš, Plesná, Mariánské Lázně).

Z výše uvedených dat je patrné, že v regionech MAS 21 je široká síť školských zařízení, která pro obyvatele území zajišťuje kvalitní a dostupné vzdělání. Aby i v příštích letech byla zachována kvalita i širší této vzdělávací sítě, je nutné investovat do budov i vybavení školských zařízení.

Tabulka č. 41: Plánované investice do infrastruktury pro děti a mládež

Obec	Záměry
Krásná	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování přírodní zahrady u mateřské školy
Aš	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizace hřiště ZŠ Okružní a ZŠ Hlávková • Zateplení a výměna oken MŠ Nohova • Výměna oken ZŠ Hlávková a ZŠ Kamenná • Modernizace vybavení v základních a mateřských školách
Hazlov	<ul style="list-style-type: none"> • Přístavba tělocvičny v ZŠ • Výstavba multifunkčního hřiště u školy
Libá	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření ZŠ o II. stupeň
Luby	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce ZŠ
Nový Kostel	<ul style="list-style-type: none"> • Úpravy ZŠ – osvětlení, sociální zařízení
Skalná	<ul style="list-style-type: none"> • Zateplení přístavby ZŠ • Oprava budovy ZŠ
Dolní Žandov	<ul style="list-style-type: none"> • Zateplení budovy ZŠ
Velká Hleďsebe	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování hřiště u ZŠ
Drmoul	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování hřiště u ZŠ • Vybavení školní zahrady – herní prvky pro děti
Lázně Kynžvart	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova tělocvičny ZŠ (vybavení tělocvičny, rekonstrukce sociálního zázemí, rekonstrukce rozvodů vody – vodovodní řád a kanalizace)

Zdroj: vlastní šetření

5.8.6 Sociální oblast

5.8.6.1 Sociální služby

Sociální oblast je na úrovni Karlovarského kraje řešena prostřednictvím krajského Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb a komunitních plánů sociálních služeb některých ORP. Ze Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji na období 2009 – 2013 vyplynulo, že poskytovatelé i uživatelé sociálních služeb v regionu nejvíce postrádají: denní stacionáře, osobní asistenci, pečovatelskou službu o víkendech a v noci, chráněné dílny⁹, domovy pro seniory a azylové domy. Podpora těchto služeb je následně zapracována do Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji na období 2014 – 2017 s předpokladem dostatečného množství finančních prostředků.

Pro kvalitnější a efektivnější zacílení sociálních služeb v regionu MAS by bylo vhodné zpracovat komunitní plány sociálních služeb na úrovni ORP, které by řešily kvalitu a dostupnost služeb i v menších obcích regionů MAS. Nerovnoměrné rozložení sociálních služeb na území MAS 21 dokazuje následující tabulka, ze které vyplývá, že většina sociálních služeb je soustředěna do větších obcí/měst v území MAS. V příloze č. 22 jsou uvedena zařízení sociálních služeb, které leží těsně za hranicí území

⁹ Institut „chráněná dílna“ již od 1. 1. 2012 neexistuje, bylo nahrazeno institutem „chráněné pracovní místo“. Statut chráněného pracovního místa přiděluje úřad práce. Chráněné dílny jsou však v praxi provozovány nadále – na území MAS 21 např. Joker o.s.

MAS (Cheb, Mnichov) a která mohou obyvatelé také využívat. V příloze č. 23 je uveden sumář zařízení sociálních služeb na území MAS 21 rozdělený podle druhu služeb a včetně počtu míst (data z roku 2012).

Tabulka č. 42: Přehled zařízení pro sociální služby a poskytovatelů sociálních služeb na území MAS 21

Název obce	Druh	Poskytovatel
Aš	Sociálně aktivační služby pro rodiny s dětmi	Kotec o.s.
	Pečovatelská služba	Město Aš
	Domov pro osoby se zdravotním postižením	Domov pro osoby se zdravotním postižením "PATA" v Hazlově, příspěvková organizace
	Azylový dům	Farní charita Aš
Hazlov	Domov pro osoby se zdravotním postižením	Domov pro osoby se zdravotním postižením "PATA" v Hazlově, příspěvková organizace
Hranice	Domov pro seniory	Domov pro seniory v Hranicích, příspěvková organizace
Luby	Domov pro osoby se zdravotním postižením	Domov pro osoby se zdravotním postižením v Lubech, příspěvková organizace
Lázně Kynžvart	Domov pro seniory, Domov se zvláštním režimem	Domov pro seniory v Lázních Kynžvart, příspěvková organizace
	Pečovatelská služba	Město Lázně Kynžvart
Mariánské Lázně	Domov pro seniory, odlehčovací služby, pečovatelská služba,	Domov pro seniory a dům s pečovatelskou službou Mariánské Lázně, příspěvková organizace
	Odborné sociální poradenství, denní stacionář, odlehčovací služby, centrum denních služeb, sociálně aktivační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Svaz tělesně postižených v ČR, o.s., Místní organizace Mariánské Lázně
	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, sociálně aktivační služby pro rodiny s dětmi	Kotec o.s.
	Domov pro seniory	Jah jireh občanské sdružení

Zdroj: <http://iregistr.mpsv.cz/> Legenda: území Ašska území Lubska území Mariánskolázeňska

Většina obcí na území MAS vnímá nepříliš pozitivní demografický vývoj venkovských regionů v Karlovarském kraji a hledá řešení, prostřednictvím kterého by zkvalitnily život seniorům, kterých v území MAS stále přibývá. Obce se snaží reflektovat jak stárnutí populace, tak i zhoršování dostupnosti základních služeb, které postihuje v největší míře právě seniory. Problematiku

dostupnosti sociálních služeb vidí negativně i obyvatelé MAS, kteří se vyjadřovali prostřednictvím dotazníkového šetření. Více než 57% oslovených považuje nabídku sociálních služeb za nedostatečnou.

Tabulka č. 43: Aktivity obcí pro seniory

Obec	Aktivity
Zádub – Závišín	Příspěvek osamělým důchodcům na oběd ve výši 50 Kč/oběd v místní restauraci.
Dolní Žandov	Pravidelný odvoz seniorů obecním autobusem do Mariánských Lázní k vyřízení osobních potřeb.
Drmoul	Senioři mají možnost stravování ve školní jídelně.
Lázně Kynžvart	Jako poskytovatel sociálních služeb provozují terénní pečovatelskou službu prostřednictvím Domova pro seniory Mariánské Lázně.
Stará Voda	Nemocným seniorům jsou poskytovány obědy z podniku Eutit s.r.o.
Velká Hleďsebe	Seniorům, kteří mají zájem, jsou zabezpečovány 1x týdně nákupy.
Plesná	Provozují neoficiální pečovatelský dům pro seniory a město zajišťuje rozvoz obědů ze školní jídelny.
Luby	Provozují dům pro méně majetné obyvatele, zaměřen také na seniory.
Poustka	Možnost zajištění nákupů pro seniory

Zdroj: vlastní šetření

Vedle výše uvedených aktivit, které již fungují, se v následujícím období předpokládá další rozvoj a rozšíření služeb pro seniory. Obce plánují různé typy aktivit a investic.

Tabulka č. 44: Záměry obcí v sociální oblasti

Obec	Záměry
Hranice	<ul style="list-style-type: none"> • zřízení centra služeb a kultury pro seniory • zřízení domova s pečovatelskou službou
Krásná	<ul style="list-style-type: none"> • výstavba domu s pečovatelskou službou
Aš	<ul style="list-style-type: none"> • zateplení a modernizace pečovatelského domu • vybudování klubu důchodců • přestavba bývalé SPŠT na dům pro seniory
Skalná	<ul style="list-style-type: none"> • zavedení pečovatelské služby
Plesná	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj sociálních služeb
Křižovatka	<ul style="list-style-type: none"> • penzion a zajištění pro seniory
Libá	<ul style="list-style-type: none"> • výstavba nového domu občanské vybavenosti
Tři Sekery	<ul style="list-style-type: none"> • výstavba víceúčelového domu pro seniory
Stará Voda	<ul style="list-style-type: none"> • rekonstrukce bývalé MŠ na možné sociální centrum
Valy	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování sociálního centra
Velká Hleďsebe	<ul style="list-style-type: none"> • úprava současné obecní ubytovny na dům pro seniory
Vlkovice	<ul style="list-style-type: none"> • vybudování senior parku (součást revitalizace jižní části obce Vlkovice)

Zdroj: vlastní šetření

5.8.6.2. Sociálně vyloučené lokality

Dle Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit a komunit v České republice a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti (2005 – 2006 zpracovala GAC spol. s.r.o.) a Analýzy sociálně

vyložených romských lokalit v Karlovarském kraji (2013, TD kontext) jsou na území MAS dvě sociálně vyloučené lokality (SVL) – v Aši a ve Štítarech (obec Krásná):

Tabulka č. 45: Sociálně vyloučené lokality na území MAS 21

	Aš	Štítary
Odhadovaný počet obyvatel SVL	60	25
Nezaměstnanost obyvatel SVL	95%	100%
Popis SVL	Několik míst, jež lze charakterizovat jako SVL: jeden bytový dům, ubytovnu Prago, část jedné ulice, kde se provozuje prostituce a jsou zde herny, kde dochází k distribuci pervitinu. Dále se jedná o část přilehlé ulice, kde jsou herny distribuující pervitin a konopí. Možné další desítky osob přebývají roztroušeně po celém území města Aš.	V lokalitě jsou 2 bytové dvoupatrové domy po 6 bytech. Domy jsou ve špatném stavu, jeden z nich je neobyvatelý/neobývaný, druhý je obývaný. První dům je ve stavu demolice, technicko stavební stav druhého domu je před závažnými problémy (bez funkční kanalizace, bez připojení na vodu, podmáčený, střecha v havarijním stavu. V místě nejsou žádné služby, dopravní obslužnost je 2 vlaková spojení denně, do Krásné je to cca 15 - 20 minut chůze.
Info o obci	Město Aš v roce 2012 požádalo o spolupráci Agenturupro sociální začleňování, ale svou přihlášku stáhlo zpět. Město má zpracovaný komunitní plán zaměřený na práci s mládeží, ve kterém nejsou jasně definovány aktivity a jejich plnění. Město nerealizuje žádné podpůrné aktivity směrem k obyvatelům SVL (zaměstnávají jen ZTP na obsluhu kamer). Ve městě je romský poradce na 0,2 úvazku	Obec nerealizuje žádné podpůrné nástroje ve vztahu k obyvatelům SVL (vyjma zaměstnávání na VPP).
NNO a církev	Kotec o.s., Farní Charita Aš, baptistický sbor Aš	Kotec o. s.
Specifické info	Potřeba: dluhová poradna, občanská poradna, pro velký výskyt uživatelů drog (nitrožilních) popř. malé k-centrum, jež by suplovalo i potřeby osob bez přístřeší (hygiena, praní), aktivity pro mládež, zaměstnanost)	Potřeba: občanská a dluhová poradna

Zdroj: Analýza sociálně vyloučených romských lokalit v Karlovarském kraji (2013)

5.8.7. Zdravotnictví

V regionech MAS funguje 20 ordinací praktického lékaře pro dospělé včetně detašovaných pracovišť, 14 ordinací praktického lékaře pro děti a dorost včetně detašovaných pracovišť. Na sledovaném území působí 19 stomatologických ordinací včetně detašovaných pracovišť a 7 gynekologických

ordinací včetně detašovaných pracovišť. V území MAS je jedna nemocnice, která se nachází v Mariánských Lázních. Nemocnice Mariánské Lázně s.r.o. je vlastněna ze 13% městem a 87% je v soukromých rukou. Nemocnice disponuje 27 akutními lůžky na interním oddělení, dále 30 lůžky následné péče, 66 ošetrovatelskými lůžky dlouhodobé lůžkové péče a 10 sociálními lůžky. Dále nemocnice zajišťuje chirurgickou ambulanci, urologickou ambulanci, RDG, SONO, CT, gastroenterologickou ambulanci, neurologickou ambulanci, ambulanci léčby bolesti, rehabilitační ordinace a fyzioterapie a oddělení klinické biochemie a hematologie. V současné době (jaro 2014) se jedná o ukončení provozu akutních interních lůžek. Interní oddělení je přechodně zcela uzavřeno a probíhají jednání, zda bude oněch 27 lůžek na interním oddělení zrušeno úplně (bez náhrady) anebo budou transformována na lůžka následné péče (tzn. těch by pak bylo celkem 57). Plánuje se také omezení chirurgické ambulance (ze současného pohotovostního režimu na běžnou ambulanci). V okamžiku, kdy bude zrušena akutní interní péče, přestane být nemocnice nemocnicí, protože bude poskytovat již jen ambulantní služby. Spádovou nemocnicí pro celou oblast regionu je nemocnice v Chebu, která na 12 odděleních (- anesteziologicko – resuscitační oddělení, dětské oddělení,, gynekologicko – porodnické oddělení, interní oddělení, neurologická ambulance, oční ambulance, oddělení klinické biochemie a hematologie, oddělení radioterapie a klinické onkologie, oddělení společného lůžkového fondu CHIR a ORL, radiodiagnostické oddělení, rehabilitační oddělení a transfúzní oddělení) poskytuje akutní i následnou, lůžkovou a ambulantní péči.

Dále je v území MAS v provozu 67 ordinací lékařů specialistů (oční, ORL, psychiatrie, rehabilitace, plicní, urologie, atd.), včetně detašovaných pracovišť. Naprostá většina ordinací lékařů specialistů se nachází v Mariánských Lázních (58) a Aši (8). Odbornou přednemocniční neodkladnou péči zajišťuje na území MAS Zdravotnická záchranná služba Karlovarského kraje, příspěvková organizace. Výjezdní stanoviště na území MAS jsou v Aši a v Mariánských Lázních. Letecká záchranná služba v Karlovarském kraji není, je zajišťována Zdravotnickou záchrannou službou Plzeňského kraje. V MAS 21 je v provozu 23 lékáren. Vedle Aše (7) a Mariánských Lázních (12) jsou lékárny v Hranicích (2), Lubech a Skalné. Z výše uvedených dat je patrné, že lékařská péče je silně centralizovaná ve dvou velkých sídlech regionu. Alespoň ordinace praktického lékaře pro dospělé je mimo tato dvě města v provozu v obcích Plesná, Skalná, Dolní Žandov, Lázně Kynžvart a Velká Hleďsebe. Ordinace praktického lékaře pro děti a dorost jsou v Hazlově, Hranicích, Lubech, Skalné, Dolním Žandově a ve Velké Hleďsebi. Jako nedostatečnou vnímají dostupnost zdravotních služeb i obyvatelé jednotlivých obcí. Více než 65% oslovených v dotazníkovém šetření vyjádřilo s dostupností zdravotních služeb nespokojenost.

Podrobný výčet zdravotnických zařízení na území MAS 21 s rozdělením podle jednotlivých regionů je uveden v příloze č. 24.

5.8.8 Nevyužité objekty

Vzhledem k hlubší i nedávné minulosti regionu MAS 21 jsou nevyužité objekty jedním z největších problémů regionu. V území se nachází množství budov, které měly svůj význam před odsunem německého obyvatelstva, nicméně v současné době jsou nevyužívané či málo využívané. Jedná se zejména o objekty škol v obcích, kde v současné době není ani polovina předválečného stavu obyvatelstva. Jde také o bývalé hospodářské či průmyslové budovy, které sice mají historickou hodnotu, ale v současné době jsou nevyužívané a ve špatném technickém stavu. Problémem jsou také stavby, které vznikly po druhé světové válce. Jedná se zejména o bývalé vojenské objekty/areály

či bývalé výrobní prostory. Stejně jako i v jiných venkovských oblastech, tak i v regionu MAS 21 je množství bývalých naddimenzovaných zemědělských budov, které v současné době nemají smysluplné využití. V následující tabulce jsou uvedeny nejproblematictější nevyužívané stavby v regionu MAS.

Tabulka č. 46: Nevyužité stavby na území MAS 21

Název	Poznámka
Areál bývalé SPŠT v Aši	Budova bývalé školy. Na pozemku je ještě umístěna budova samostatné tělocvičny a přístupová zásobovací komunikace s parkovištěm. Budova má několik vzájemně propojených křídel. Vlastníkem je Město Aš.
Areál bývalé školy U radnice Aš	Vlastníkem je Město Aš.
Skladová hala v Okružní ulici Aš	Vlastníkem je Město Aš.
Vojenská kasárna Velká Hleďsebe (Klimentov)	Vojenský areál s autoparkem, včetně ubikací a štábních objektů. Vlastníkem objektu je obec Velká Hleďsebe.
Objekt bývalého statku Skalná	Vlastníkem je Město Skalná.
Objekt bývalého Obecního úřadu v Křižovatce	Vlastníkem je Obec Křižovatka.
Budova bývalé uhelny v Lázních Kynžvartu	Vlastníkem je Město Lázně Kynžvart.
Objekt bývalého kina v Lázních Kynžvartu	Vlastníkem je Město Lázně Kynžvart.
Objekt Tetřívka v Lázních Kynžvartu	Vlastníkem je Město Lázně Kynžvart.
Velkosklad Agrokombinátu Dolní Žandov	Částečným vlastníkem je Obec Dolní Žandov.
Gymnázium a SOŠ Aš	Objekt bývalé školy není ve vlastnictví města.
Původní Dům služeb města Aš	Objekt není ve vlastnictví obce.
Objekt Teko v Plesné	Bývalá výrobní továrna není ve vlastnictví města.
Výrobní hala v Lubech	Není ve vlastnictví města.
Bývalá fara v Nebanicích	Není ve vlastnictví obce.
Bývalá fara v Novém Kostele	Není ve vlastnictví obce.
Bývalá továrna Mavex v Krásné	Není ve vlastnictví obce.
Bývalý pivovar v Krásné	Není ve vlastnictví obce.
Areál bývalých kasáren v Újezdě (Krásná)	Není ve vlastnictví obce.
Bývalý podnik HS Metal v Krásné	Není ve vlastnictví obce.

Zdroj: Vlastní šetření

Některé obce předpokládají do budoucna využít tyto objekty. Záměrem Obce Křižovatka je zrekonstruovat objekt bývalého obecního úřadu, Město Aš plánuje objekt bývalé SPŠT přebudovat na dům pro seniory, rekonstrukcí části velkoskladu Agrokombinátu v Dolním Žandově by měl vzniknout prostor např. pro pořádání venkovských trhů. Komplexnějšímu řešení této problematiky brání

vlastnictví těchto areálů či objektů. Záměry soukromých vlastníků jsou často nejasné popř. na jejich realizaci nemají dostatečné finanční prostředky.

5.9. Bezpečnost

Zajištění bezpečnosti v obcích je jedním z důležitých aspektů, které přispívají ke spokojenosti obyvatel. Bezpečnost na území MAS 21 je zajišťována Policií České republiky na obvodních odděleních Aš, Cheb – město, Cheb – venkov, Františkovy Lázně, Plesná a Mariánské Lázně a Městskou policií v Aši a v Mariánských Lázních.

Kriminalita v regionu (zjištěná jako index kriminality), jak ukazuje následující tabulka je nižší v porovnání s kriminalitou v ČR a Karlovarském kraji, s výjimkou údajů za obvodní oddělení Cheb – venkov. Na mapě je pak znázorněna kriminalita podle jednotlivých obvodních oddělení PČR v území.

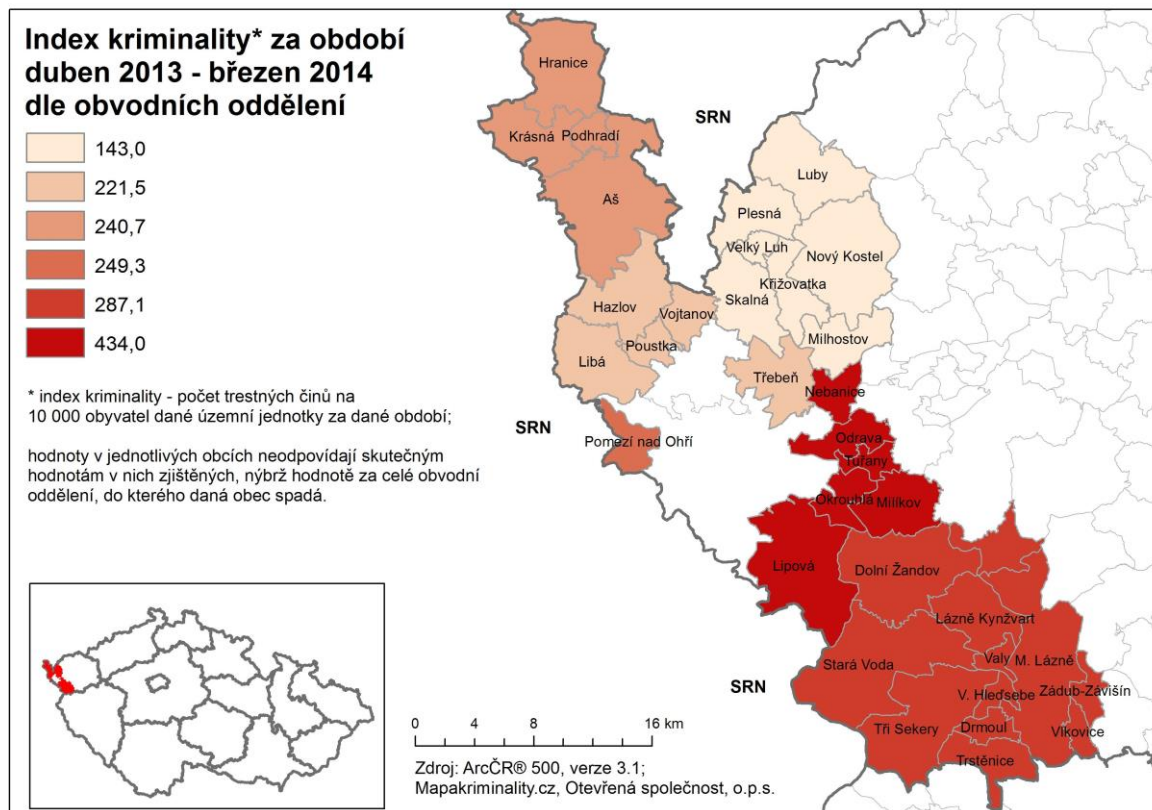
Tabulka č. 47: Bezpečnost v obcích (duben 2013 – březen 2014)

	Počet trestných činů zjištěných	Index kriminality*	Působnost obcí k jednotlivým obvodním oddělením PČR
Obvodní oddělení Aš	383	240,7	Hranice, Podhradí, Krásná, Aš
Obvodní oddělení Cheb - město	788	249,3	Pomezí nad Ohří
Obvodní oddělení Cheb - venkov	139	434	Odrava, Okrouhlá, Milíkov, Lipová, Nebanice, Tuřany
Obvodní oddělení Fr. Lázně	204	221,5	Hazlov, Libá, Poustka, Vojtanov, Třebeň
Obvodní oddělení Plesná	108	143	Luby, Plesná, Nový Kostel, Velký Luh, Křižovatka, Milhostov, Skalná
Obvodní oddělení Mar. Lázně	647	287,1	Dolní Žandov, Lázně Kynžvart, Tři Sekery, Velká Hleďsebe, Valy, Stará Voda, Mar. Lázně, Drmoul, Trstěnice, Zádub – Závěšín, Vlkovice,
Územní odbor Cheb	2 269	252	
Karlovarský kraj	7 894	260	
ČR	321 029	302,4	

Zdroj: <http://www.mapakriminality.cz/>

*Index kriminality – počet spáchaných trestných činů za dané období na daném území přepočtený na 10 000 obyvatel

Mapa č. 20: Kriminalita v území MAS 21

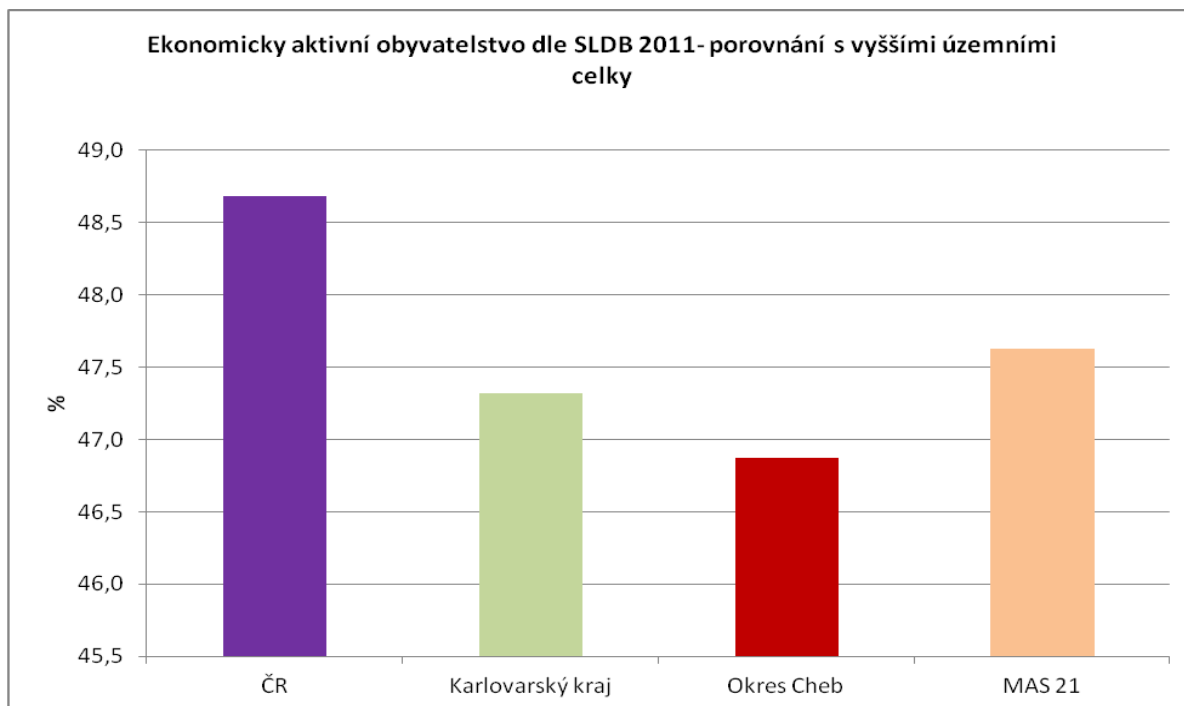

Z hlediska prevence kriminality a zajištění bezpečnosti je významným pomocníkem kamerový systém, který je provozován např. v Aši (v provozu 7 kamer) a v Mariánských Lázních (v provozu 8 kamer). Díky kamerám byly zjištěny a odhaleny řady přestupků a vandalismu. Dosavadní kamerový systém má v plánu do budoucna rozšířit město Mariánské Lázně

5.10. Zaměstnanost

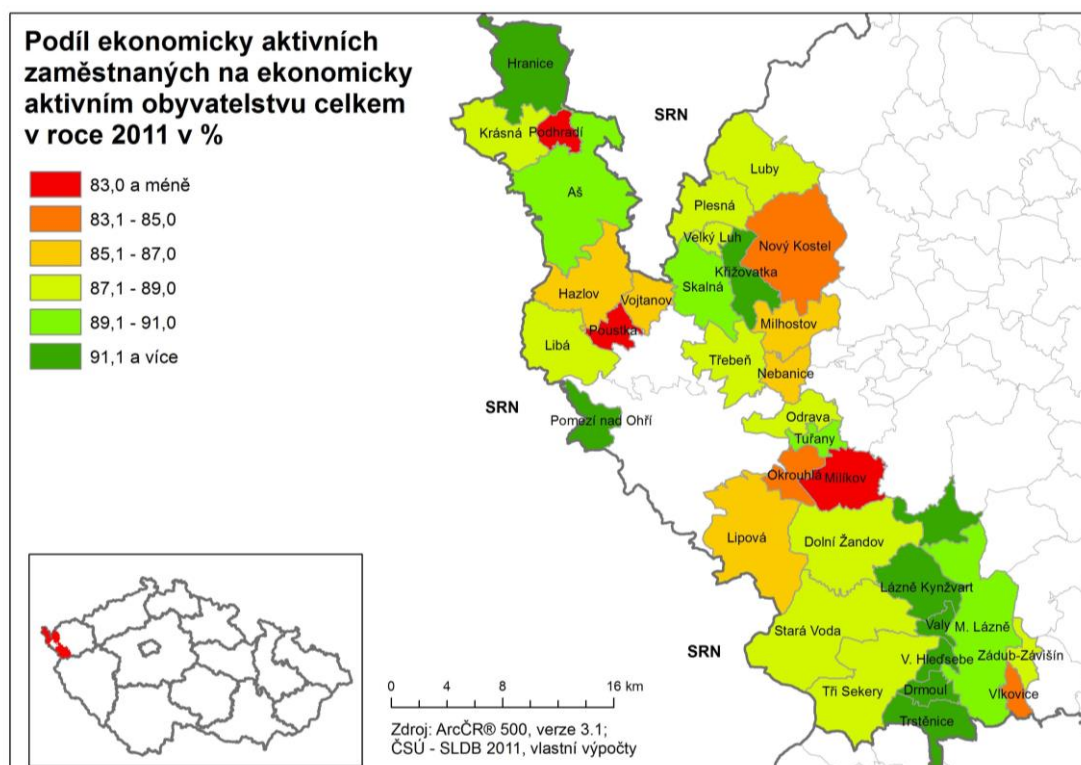
Podle posledního sčítání obyvatelstva v roce 2011 bylo na území MAS 21 celkem 23 217 ekonomicky aktivních obyvatel (47,6 % z celkového počtu obyvatel 48 748). Ekonomicky aktivních zaměstnaných bylo 20 832, tj. 89,7 % ekonomicky aktivních obyvatel. V porovnání s okresními, krajskými a národními hodnotami nejsou rozdíly v podílech jak ekonomicky aktivních, tak ekonomicky aktivních zaměstnaných významné – viz graf č. 14 a tabulka v příloze č. 25. V mapě č. 21 jsou znázorněny rozdíly v podílech ekonomicky aktivních zaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu v jednotlivých obcích MAS 21.

Graf č. 14: Podíl ekonomicky aktivních obyvatel na celkovém počtu obyvatel

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočet

Mapa č. 21: Podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu

Podle dostupných údajů, bylo na území MAS 21 k 31. 12. 2011 celkem 26 813 ekonomicky aktivních obyvatel z celkového počtu 50 646 obyvatel, 2 157 uchazečů o zaměstnání a míra nezaměstnanosti v dotčeném regionu činila 10,6 %, viz následující tabulka. Ve stejné době dosahovala míra nezaměstnanosti v Karlovarském kraji 9,97 % a v ČR 8,6 %, což ukazuje, že region MAS 21 má v rámci Karlovarského kraje i celé České republiky nadprůměrnou míru nezaměstnanosti.

Tabulka č. 48: Údaje k nezaměstnanosti v jednotlivých obcích území k 31. 12. 2011

Obec	Ekonomicky aktivní obyvatelé(počet)	Uchazeči o zaměstnání	Volná místa	Míra nezaměstnanosti (%)
Aš	6 712	512	54	7,6
Hazlov	814	83	41	10,2
Hranice	1 184	62	19	5,2
Krásná	235	26	4	11,1
Podhradí	87	13	0	14,9
Vojtanov	100	18	0	18,0
Libá	290	38	0	13,1
Lipová	291	51	0	17,5
Milíkov	99	14	1	14,1
Odrava	113	26	0	23,0
Okrouhlá	121	11	3	9,1
Pomezí nad Ohří	48	5	3	10,4
Poustka	64	13	0	20,3
Tuřany	53	3	0	5,7
Nebanice	168	21	0	12,5
Křižovatka	149	9	0	6,0
Luby	1 308	113	7	8,6
Milhostov	181	19	1	10,5
Nový Kostel	280	39	0	13,9
Plesná	1 045	134	2	12,8

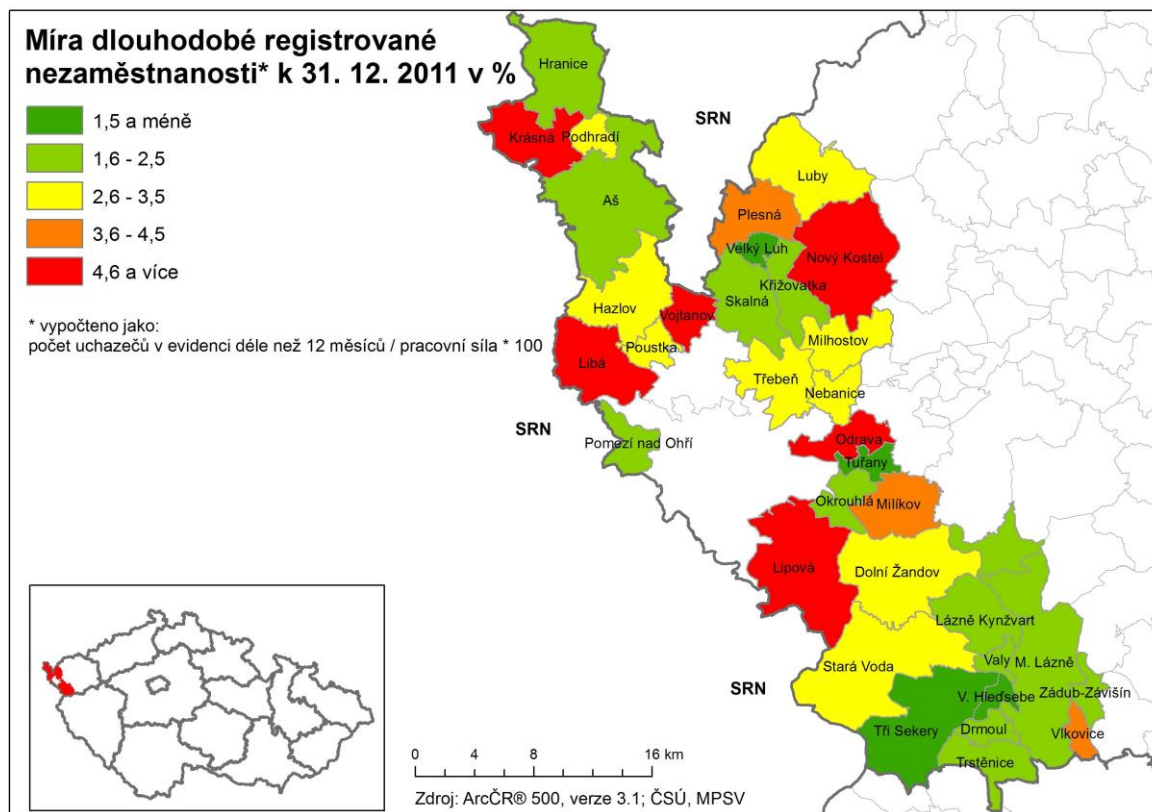
Skalná	919	81	22	8,8
Třebeň	194	23	5	11,9
Velký Luh	67	6	0	9,0
Dolní Žandov	657	66	0	10,0
Drmoul	421	30	1	7,1
Lázně Kynžvart	876	49	1	5,6
Stará Voda	267	22	0	8,2
Trstěnice	184	15	1	8,2
Tři Sekery	369	40	1	10,8
Valy	158	13	0	8,2
Velká Hleďsebe	1 180	69	11	5,8
Vlkovice	76	7	0	9,2
Zádub - Závšíň	139	10	4	7,2
Mariánské Lázně	7 964	516	40	6,5
Celkem za území MAS 21	26 813	2 157	221	10,6

Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>

Legenda: Obce Ašska Obce Chebska Obce Lubska Obec Mariánskolázeňska

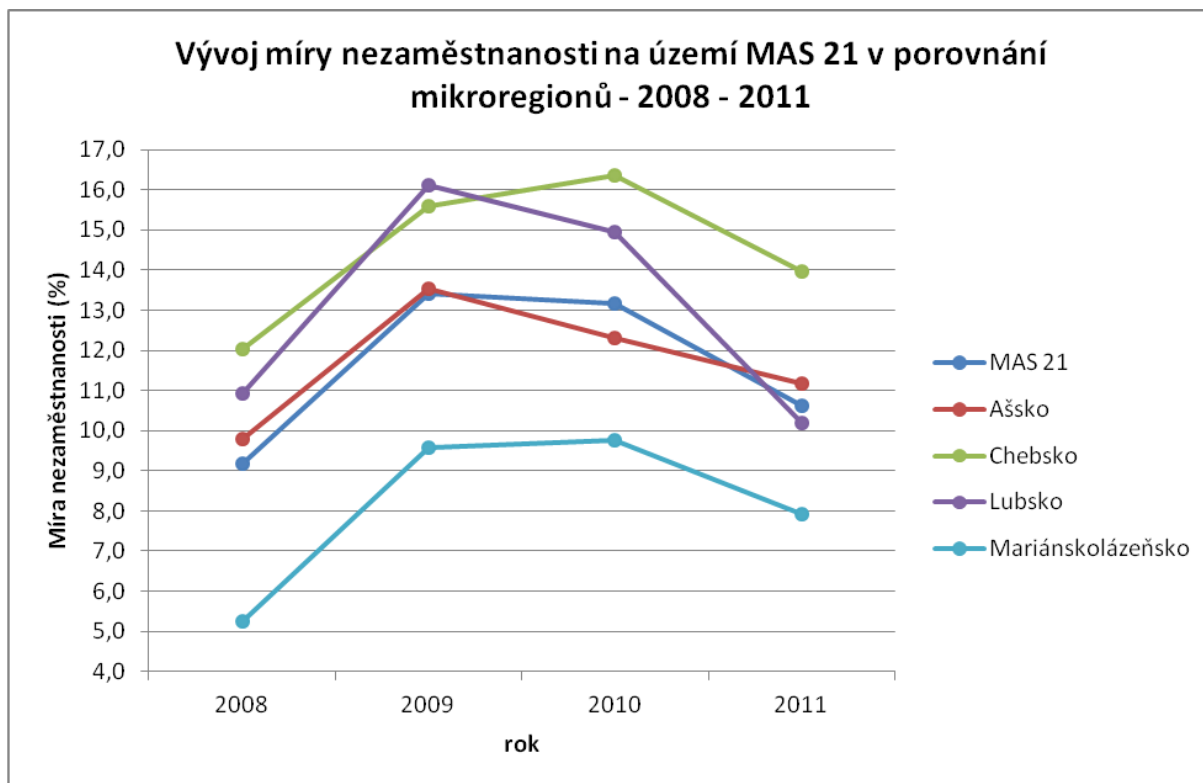
Z tabulky vyplývá, že menší míru nezaměstnanosti mají spíše větší sídla regionu (výjimkou jsou Tuřany a Křižovatka), což souvisí s diverzifikovanější nabídkou pracovních příležitostí přímo v místě, bez nutnosti za prací dojíždět. Z dlouhodobého hlediska lze říci, že nejmenší míru nezaměstnanosti mají obce Mariánskolázeňska, naopak nejvyšší obce z Chebska jak ukazuje následující mapa a tabulka v příloze č. 26, která ukazuje porovnání míry nezaměstnanosti v letech 2008 – 2011.

Mapa č. 22: Míra dlouhodobé registrované nezaměstnanosti

Dlouhodobě vyšší nezaměstnanost Chebska je způsobena úbytkem pracovních příležitostí v textilním průmyslu, který zde měl historicky velmi silné postavení, nicméně v posledních letech v důsledku nedostatečné konkurenceschopnosti v tomto odvětví dochází k velmi silné redukci pracovních příležitostí. Problémem všech venkovských území MAS 21 je pak odchod mladých lidí do měst (Karlovy Vary, Plzeň, Praha), což má negativní vliv na demografickou strukturu, ale také na nezaměstnanost. Vývoj nezaměstnanosti za poslední roky ukazuje následující graf.

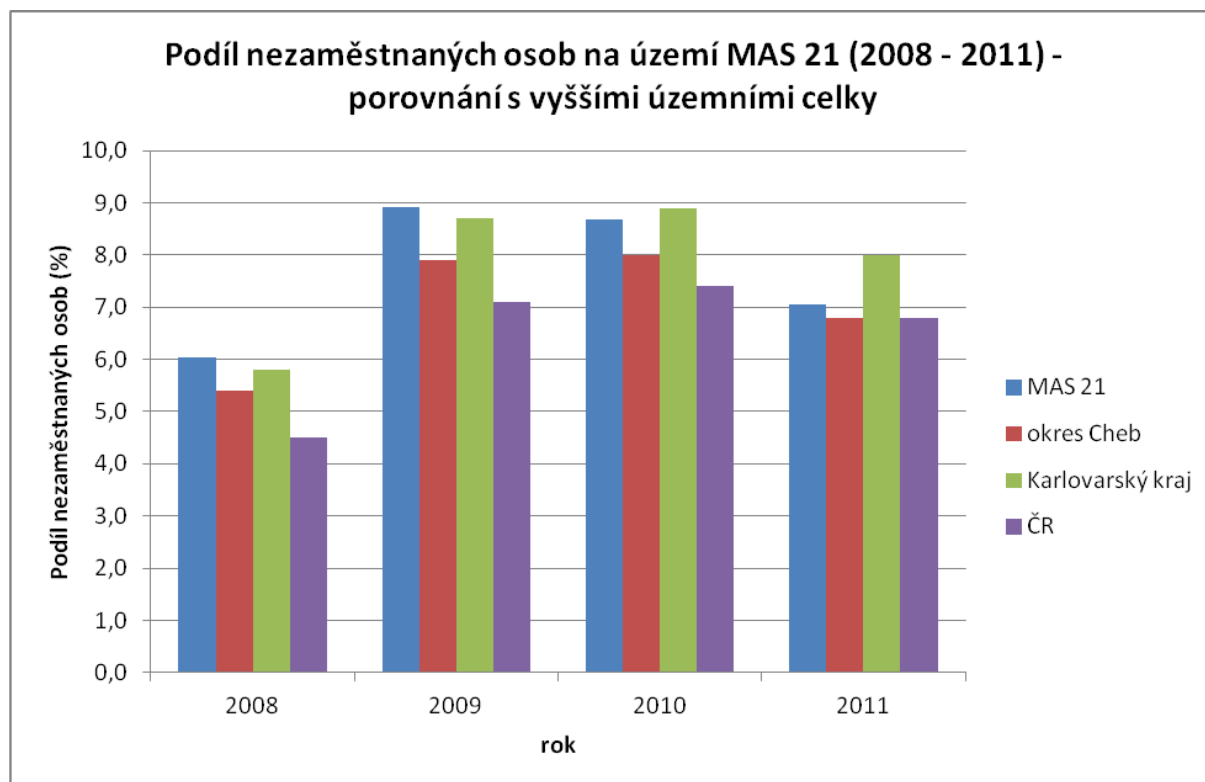
Graf č. 15: Vývoj míry nezaměstnanosti na území MAS 21

Zdroj: ČSÚ

Z grafu je patrné, že se postupně zastavil negativní trend nezaměstnanosti a počet nezaměstnaných se snížil, nicméně i přes to patří regiony MAS 21 mezi území s nadprůměrnou nezaměstnaností v rámci České republiky. V porovnání s Karlovarským krajem v letech 2010 – 2011 pak spíše k územím s průměrně nižší nezaměstnaností (viz následující graf) a tabulka v příloze č. 27.

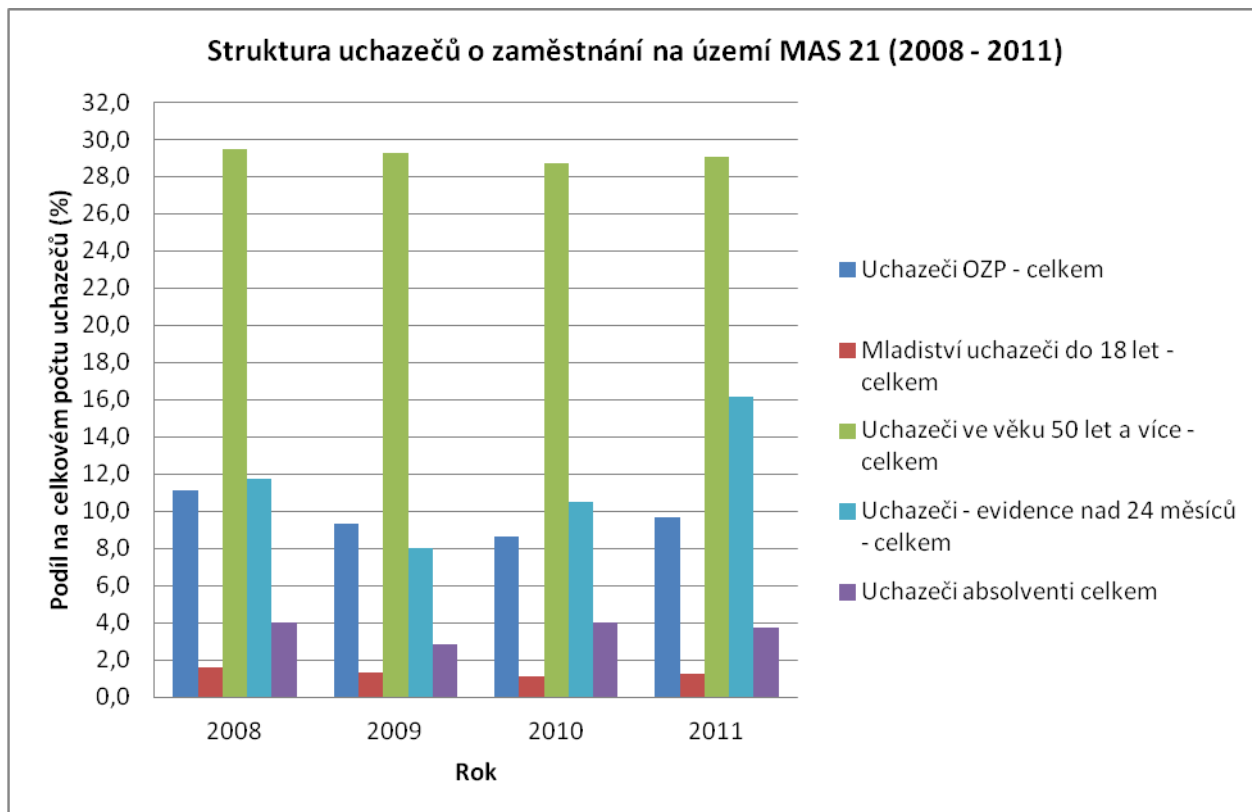
Graf č. 16: Podíl nezaměstnaných osob na území MAS 21- porovnání s vyššími územními celky (2008 – 2011)

Zdroj: ČSÚ

Z hlediska struktury uchazečů o zaměstnání jsou dlouhodobě nejpočetnější věkovou skupinou lidé od 50 let viz následující graf a tabulka v příloze č. 28, což je obdobné, jako v celé České republice. Z hlediska ukončeného vzdělání má nejvíce uchazečů o zaměstnání dokončené střední odborné vzdělání s výučním listem (37% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání) a základní vzdělání (33,3% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání). Podle struktury požadovaného vzdělávání převažují mezi uchazeči o zaměstnání v území MAS pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (34,5% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání) a provozní pracovníci ve službách a obchodě (22,8% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání). Počet dlouhodobě nezaměstnaných je 17,9% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání, což je nižší podíl, než v České republice, kde se toto číslo pohybuje okolo 20%. Negativním faktem je, že počet dlouhodobě nezaměstnaných v posledních letech stále stoupá.

Graf č. 17: Struktura uchazečů o zaměstnání na území MAS 21

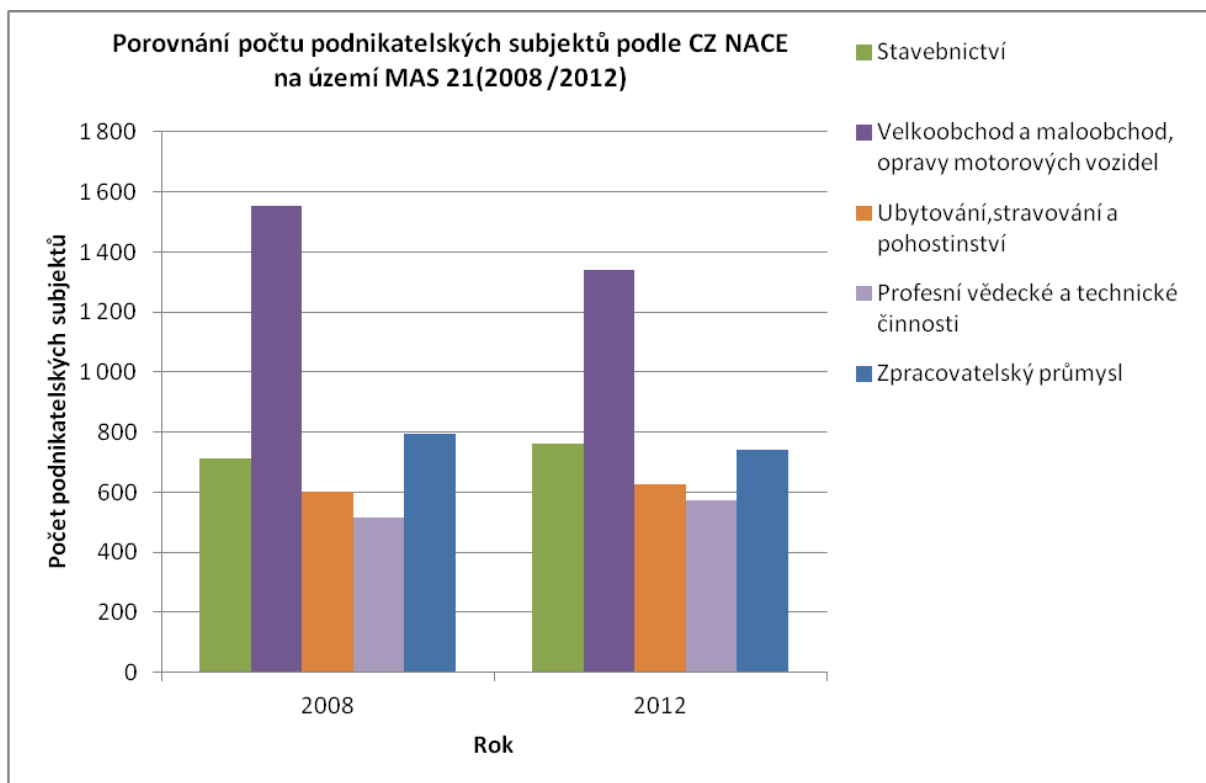
Zdroj: ČSÚ

5.11. Podnikání

Na území MAS 21 působilo v roce 2012 celkem 6 641 ekonomických subjektů, což je o 366 více, než v roce 2008. Následující graf ukazuje porovnání zastoupení pěti nejvýznamnějších ekonomických subjektů v regionech MAS dle CZ NACE v letech 2008 a 2012. Z grafu je zřejmé, že oproti roku 2008 byl v roce 2012 zaznamenán nárůst počtu subjektů v oblastech stavebnictví, ubytování, stravování a pohostinství a profesních vědeckých a technických činnostech. Naopak snížil se počet subjektů v oblastech velkoobchodu a maloobchodu včetně opravy motorových vozidel a ve zpracovatelském průmyslu.

V příloze č. 29 je uveden celkový výčet počtu jednotlivých podnikatelských subjektů podle CZ NACE v porovnání let 2008 a 2012 v jednotlivých regionech MAS 21.

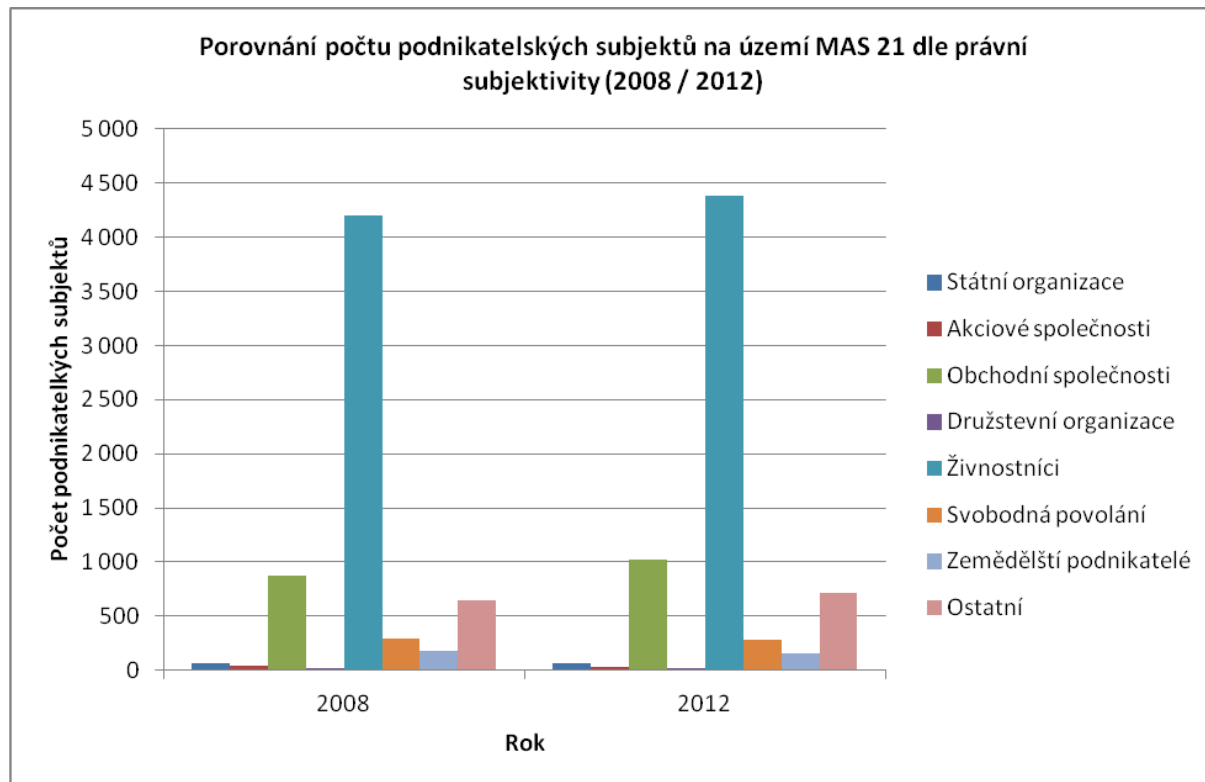
Graf č. 18: Porovnání počtu nejvýznamnějších podnikatelských subjektů podle CZ NACE na území MAS 21(2008/2012)

Zdroj: ČSÚ

Jak ukazuje následující graf, převážná většina podnikatelských subjektů v území je z řad živnostníků, což je vzhledem k venkovskému charakteru území MAS logické.

Graf č. 19: Porovnání počtu podnikatelských subjektů na území MAS 21 dle právní subjektivity (2008/2012)

Zdroj: ČSÚ

Z grafu vyplývá, že ekonomické prostředí v regionu je relativně stabilní a nezaznamenává žádné výrazné poklesy či vzestupy odvětví či právních forem. Lze říci, že setrvalý pokles zaznamenávají zemědělství podnikatelé, naopak drobný vzestup živnostníci a obchodní společnosti.

5.11.1 Průmysl

Sledované území patřilo v minulosti k velmi rozvinutým průmyslovým oblastem – textilní průmysl (Ašsko, Chebsko), strojírenský průmysl (Ašsko), výroba hudebních nástrojů (Lubsko) a samozřejmě lázeňství (Mariánskolázeňsko). Po roce 1989, kdy proběhly privatizace, mnohdy neúspěšné a objevila se konkurence z východních oblastí světa, dochází k výraznému omezení původní průmyslové výroby. V současné době v sekundárním sektoru působí v rámci regionů MAS přibližně 12% ekonomických subjektů a tento podíl se dlouhodobě mírně snižuje. V současné době má mezi významnými zaměstnavateli silné zastoupení automobilový průmysl: ILOS Industrie Logistik Service s.r.o v Aši (kompletace a montáž plastových dílů pro automobily), GR Electronis spol. s r. o. v Hranicích (zpracování elementů pro vyhřívání automobilových sedadel) a Elektrometall s.r.o. v Mariánských Lázních (výroba náhradních dílů a příslušenství pro motorová vozidla). Tradiční textilní výrobu v regionu zastupují firmy: NOSTRA, spol. s r.o. v Aši (zhotovování vzorkových bytových textilií, vyšívání a opravy textilií). V Lubech působí Strunal CZ, a.s., což je tradiční a světoznámý výrobce

strunných nástrojů. V kovožpracujícím průmyslu působí v regionu firmy Abydos s. r. o. v Hazlově (povrchové úpravy a zušlechťování kovů) a Slévárna Heunisch, a.s. v Krásné (výroba a zpracování odlitků z šedé litiny a hliníku). Ve sklářství je nutné zmínit firmy HEINZ GLAS DECOR, s. r. o. (pískování a dekorování skla sítotiskem a lepení obtisků, výroba a prodej skleněných flakonů na parfémů) a Bepof spol. s.r.o. (zpracovatel plochého skla a zrcadel) z Hranic a v dřevozpracujícím průmyslu firmy FS Holzbau s.r.o. z Hazlova (výstavba dřevěných domů, truhlářské práce) a Kastl (truhlářská výroba) z Nového Kostela. Mezi další významné zaměstnavatele v sekundárním sektoru patří Petainer Czech Holdings s.r.o. z Aše (výroba a návrh obalů z PET materiálu a plastových sudů KEG), MKS technical textiles s.r.o. (výroba pogumovaných textilií se silikonovým nánosem) z Hazlova, ELROZ a.s. (výroba regálů, kovových zásuvných skříní a elektrotechnického materiálu a zařízení) z Plesné, LUKAS CZ spol. s r.o. (výroba nástrojů pro frézování, broušení a leštění) a Lasselsberger, a.s. (výroba keramických obkladů a dlažeb, stavebních hmot, kameniva a dalších surovin), NELAN s. r. o. (výroba a prodej oken) v Třebeni, PROMIN CS, spol. s r.o. (výroba plastového zboží) v Libé a EUTIT ,s. r. o. (výroba a prodej čedičové dlažby, kanalizačních žlabů, trubek, cihel a potrubí) ve Staré Vodě.

Jako nástroje pro rozvoj průmyslu v Karlovarském kraji a tedy i v regionech MAS byly a stále jsou využívány průmyslové zóny. Na území MAS či v její sousedství se nachází průmyslová zóna Hospodářský park Aš (73 ha) a Průmyslový park Cheb (50 ha), které patří mezi nejvýznamnější rozvojové plochy v Karlovarském kraji. Nicméně lze říci, že v rámci České republiky v současné době nabídka průmyslových zón překračuje poptávku a tudíž nelze předpokládat, že další rozšiřování průmyslových zón přinese další rozvoj sekundárního sektoru.

5.11.2 Zemědělství

Zemědělství na dotčeném území, stejně jako v celé České republice, prošlo od roku 1989 rozsáhlými změnami. S transformací české ekonomiky prošel proměnou i celý primární sektor. Jednotná zemědělská družstva a státní statky se rozpadly nebo byly změněny na soukromé subjekty, v rámci restitucí byla vrácena původním majitelům část zemědělské půdy. Nejvýraznější změnou, která ovlivnila život lidí v regionu, byl ale radikální úbytek pracovních příležitostí v zemědělství a stále víc obyvatel venkovských regionů muselo (musí) hledat práci v jiných oblastech. I přes tuto situaci působí na dotčeném území zemědělské podniky a drobní zemědělci.

Největšími zemědělskými producenty v území jsou Zemědělské družstvo Křižovatka, zabývající se zpracováním produktů zemědělské a živočišné výroby, SPO-ZEM Nový Kostel, s. r. o. – výroba produktů živočišné výroby, Agro & Kombinát Dolní Žandov spol. s r.o., který je zaměřen nejen na živočišnou a rostlinnou výrobu, ale také na ekologické zemědělství a Zemědělské družstvo Trstěnice, zabývající se rostlinnou a živočišnou výrobou. Vedle větších zemědělských družstev působí v regionu MAS 21 i celá řada drobných zemědělců a zemědělských farem.

Drobní zemědělci a zemědělské farmy působí prakticky ve všech obcích. Za všechny můžeme uvést: Václav Jedlička (Krásná) – chov koní, Biohovězí (Hazlov) – chov skotu, PG – Hazlov, a.s. – chov skotu, Jan Balcar (Pomezí nad Ohří) – chov skotu, Farma Plesná – rostlinná a živočišná prvovýroba, Moravia ZL Cheb, s.r.o.(Nový Kostel) – chov masného hovězího dobytka, Luděk Dolejš (Odrava), Petr Hošek (Tuřany) – živočišná výroba, Václav Sedláček (Okrouhlá), Česká agrární společnost s r.o.(Lipová), Eva Šimáčková (Nebanice) – chov koní, Přemysl Sedláček (Dolní Žandov) – rostlinná a živočišná výroba, Farma Vysoká Sýkora Pavel – chov skotu, Jitka Otradovcová (Zádub – Závíšíň) - rostlinná a živočišná

výroba. Ekologickým zemědělstvím se zabývají: Brandtl František (Malá Štiboř) – chov skotu, Farma Pastviny s.r.o. (Hranice) - chov skotu, Farma Trojmezí a.s.(Hranice) – chov skotu, Hořejší Karel (Kopanina - Skalná) – chov skotu a ovcí, Čičmanský Vladimír - Hospodyňka CZ s.r.o.(Podhradí) – chov skotu a ovcí, Jadlovský Petr – Jízdárna Arabian horses (Dolní Žandov) – chov skotu a koní, Kodajek Jiří (Vlkovice) – chov skotu, Norek Jaroslav (Horní Luby -Skalná) – chov skotu, Podvalský Antonín - Ekofarma Polná (Polná u Hazlova) – chov skotu, ovcí a koní, Podzimek Jiří (Valy) – chov skotu, Ing. Potůček Petr (Lázně Kynžvart) – chov skotu, třešňové sady, prodej biotřešní, Sulan Pavel (Stará Voda) – chov skotu, ovcí, prodej brambor a sena, Ing. Tůmová Anna - Ekofarma Stanoviště (Mariánské Lázně) – chov skotu, ovcí a koní, Vrabcová Jana - Malá kozí farma Šitboř (Malá Šitboř -Milíkov) – chov skotu, ovcí a koz, příprava na produkci biosýrů, Zíval Jindřich (Lázně Kynžvart) – chov skotu, Zemědělský dvůr Berbera (Tři Sekery) – chov skotu, zpracování a prodej zvěřiny, EFB – Ekofarma Brtná s.r.o –chov skotu a ovcí.

Z výše uvedeného výčtu vyplývá, že v regionu převažuje zemědělská prvovýroba a je jen malý podíl dalšího zpracování zemědělských výrobků. Většina místních zemědělských podnikatelů se zaměřuje na chov skotu, koní a ovcí, převážně na produkci masa a mléka. Porážka zvířat a zpracování mléka probíhá mimo území regionu. V minulosti zde působily v těchto odvětvích významní zpracovatelé – mlékárna v Mariánských Lázních a jatka v Chebu, jejichž provozы však byly před lety ukončeny. Na území MAS nepůsobí v současné době žádný subjekt v oblasti energetického využití biomasy. Vzhledem k velké progresi, které toto zemědělské odvětví zaznamenalo v rámci celé ČR lze říci, že i v rámci území MAS je v této oblasti určitý potenciál (např. zpracování pelet z lesů), ovšem za předpokladu, že bude existovat koordinace mezi subjekty, které zpracovávají biomasu a producenty biomasy tak, aby byl zajištěn dostatek zdrojů.

Vedle zemědělské činnosti se řada místních podnikatelů snaží využít příležitosti, které jim nabízí zemědělská farma v atraktivním přírodním prostředí a nabízejí své služby v rámci cestovního ruchu (agroturistika).

Tabulka č. 49: Zemědělské subjekty nabízející agroturistiku

subjekt	aktivita
Václav Jedlička z Krásné	mimo jiné v letech 2011 – 2012 realizoval projekt v rámci 2. výzvy SPL MAS 21 „Ubytování pro agroturistiku“. Kromě ubytování nabízí také ve spolupráci s Jezdeckým klubem Krásná jízdu na koních
Robert Mišovský z Františkových Lázní	v rámci projektu Jízdárna na Ekofarmě Sorkov přebudoval původní stodolu na území obce Libá na jízdárnu a nabízí návštěvníkům možnost jízdy na koních. Projekt byl realizován v rámci 3. výzvy SPL
Moravia ZL Cheb, s.r.o.(Golden River Ranch	dětské tábory, jezdecké kroužky, ošetřování a ustájení koní, ubytování

Mlýnek)	
Ranch Eldorado v Novém Kostele	nabízí jízdu na koních, výcvik jezdců a ustájení koní
Eva Šimáčková z Nebanic (Chov koní Nebanice)	nabízí ubytování, jízdu na koních, výcvik jezdců a ustájení koní
Ing. Petr Potůček z Lázní Kynžvartu	poskytuje ubytování
Ing. Tůmová Anna (Ekofarma Stanoviště)	nabízí ubytování v penzionu na farmě

Zdroj: Vlastní šetření

Obr. č. 21: Jízdárna na ekofarmě Sorkov

Obr. č. 22: Chov koní v Nebanicích

Vedle agroturistiky se místní producenti i zemědělci snaží nabízet své produkty prostřednictvím farmářských trhů v Chebu, popř. i v Plzni. Z místních produktů, které lze najít na farmářských trzích v Plzni je nutné zmínit Trvanlivé pečivo Diviš z Dolního Žandova. Na území MAS 21 farmářský trh, který by nabízel místní produkty, zatím chybí. Prodej svých výrobků ze dvora poskytují včelaři, většinou organizovaní v základních organizacích Českého svazu včelařů v Plesné, Lubech, Skalné, Mariánských Lázních a v Lázních Kynžvartu. Med je možné zakoupit i v Milhostově (ekologické včelařství Marie a Martina Vrátníkových). Prodej drůbeže ze dvora nabízí Farma Poustka. Podnikové prodejny zpracovatelů masa jsou např. v Odřavě (Maso – uzeniny Košata s.r.o.), ve Třech Sekerách (Zvěřina Berbera, s.r.o. – prodej zvěřinového masa) a v Novém Kostele (Moravia ZL Cheb s.r.o. – prodej hovězího masa).

Z dalších regionálních produktů nelze opomenout produkty, které byly oceněny v rámci soutěže Regionální potravina, kterou od roku 2010 vyhlašuje Ministerstvo zemědělství ČR. Soutěže, která probíhá v několika kategoriích, se účastní také výrobci z území MAS 21. Oceněné výrobky mají právo nést na svém obalu v následujících 4 letech po svém ocenění logo Regionální potravina.

Ocenění v kategorii Alkoholické a nealkoholické nápoje za přírodní bylinný likéry „Golf, bylinná hořká“, „Madam – bylinný likér“ a „Mariánskolázeňská, bylinná hořká“ získal v letech 2010, 2011 a 2012 výrobce ARNIKA – Josef Šmerda a synové, společnost s ručením omezeným z Drmoulu. Nicméně

tato úspěšná likérka bude muset pravděpodobně skončit svou činnost z důvodu legislativního nařízení o povinné 500 000 Kč kauci pro menší výrobce alkoholu. Úspěchy slavil také „Žandovský chléb“, výrobce Hnatovo pekařství, Marie Hnatová ze Žandova (2. místo v kategorii pekařské výrobky v roce 2011 a v roce 2012),. Uvedené výrobky je možno zakoupit nejen přímo u výrobců, ale také ve vybraných prodejnách v regionu:

bylinný likér „Golf, bylinná hořká“

- prodejna OPLATKY, Hlavní třída a na Kolonádě v Mar. Lázních
- U mlsného Františka, Kolonáda Frant. Lázně
- Upomínkové předměty, Hlavní třída a na Kolonádě, Mar. Lázně

přírodní bylinný likér „Madam – bylinný likér“

- prodejna OPLATKY, Hlavní třída a na Kolonádě v Mar. Lázních
- Upomínkové předměty, Hlavní třída a na Kolonádě, Mar. Lázně

„Žandovský Chléb“ – Hnatovo pekařství Dolní Žandov

V regionu MAS 21 v současné době nefunguje žádný podnikatelský klastr, který by sdružoval lokální zemědělské producenty. V území také nefunguje žádná místní marketingová značka, která by propagovala místní výrobky.

5. 11.3 Sociální podnikání

Ze struktury uchazečů o zaměstnání na území MAS 21, viz graf. č. 17 a tabulka v příloze č. 28 vyplývá, že významný podíl nezaměstnaných osob je z řad OZP. Jedním z nástrojů, jak snížit nezaměstnanost zdravotně a sociálně znevýhodněných obyvatel je sociální podnikání. Na území MAS 21 v současné době nefunguje žádný subjekt, který funguje v módu sociálního podniku. Jako alternativu sociálního podnikání je možné považovat chráněná pracovní místa, která na území MAS 21 nabízí např. Joker o.s. Tato společnost sice nesídlí na území MAS 21, ale nabízí možnosti a služby osobám se zdravotním postižením z celého okresu Cheb.

5.12 Cestovní ruch

Před rokem 1989 byl cestovní ruch na území MAS 21, o. p. s. orientovaný především na oblast lázeňství. Turisté využívali zázemí lázeňských měst a jejich zájem byl soustředěn na zajímavosti v jejich nejbližším okolí.

Vlivem veřejnosti nepřístupného hraničního pásma a „selektivního“ cestovního ruchu do roku 1989 zůstala na většině území MAS 21 zachována krásná příroda, která je ve spojení s množstvím historických památek, turistických a naučných stezek lákadlem jak pro české, tak i zahraniční turisty. Na své si tedy přijdou nejen „lázeňští“ hosté, ale také ti, kteří se věnují aktivnímu odpočinku. Významným aspektem rozvoje cestovního ruchu je bezesporu blízkost hranic se sousedním Německem. Důležitými turistickými centry, majících podíl také na rozvoji cestovního ruchu na území MAS 21, jsou pak města Cheb a Františkovy Lázně (mimo území MAS 21), neboť jejich návštěvníci jsou zároveň potencionálními návštěvníky níže zmiňovaných atraktivit v území MAS 21.

5.12.1 Atraktivity pro cestovní ruch

Region MAS 21 má řadu historických, kulturních i přírodních atraktivit, které jsou využívány resp. mají potenciál být využívány v rámci rozvoje cestovního ruchu. Výčet těchto atraktivit bude důkazem velkého potenciálu, který v oblasti cestovního ruchu sledované území má.

5.12.1.1.Kulturní atraktivity

Nejvýznamnější kulturní atraktivitou v území MAS je městská památková zóna Mariánské Lázně, která byla vyhlášena v roce 1992. Mariánské Lázně jsou jednou z nejvýznamnějších lázeňských destinací v České republice (viz. odstavec Přírodní atraktivity) a díky tomu zde vznikla specifická městská zástavba, která z města vytvořila jedno z architektonicky nejatraktivnějších míst v České republice. Mezi nejvýznamnější atraktivity městské památkové zóny Mariánské Lázně patří hlavní lázeňská kolonáda a v ní zpívající fontána, klasicistní divadlo, městské muzeum, pavilony jednotlivých pramenů. V městské zóně je pak možné vidět lázeňskou zástavbu, která vychází z různých stylů – novoklasicismus, novorenesance, secese. Vedle městské zástavby je zde i mnoho zajímavých sakrálních staveb pro různá náboženská vyznání (katolický kostel Nanebevzetí Panny Marie, evangelický kostel Corporis Christi, pravoslavný kostel svatého Vladimíra, anglikánský kostel Christ Church) či výletních a poutních míst (Odpočívadlo princezny Amalie, Odpočívadlo opata Clementso, Kaplička Lasky, Goethovo odpočívadlo, Bedřichův kámen, atd.)

Mezi další nadregionální kulturní atraktivity regionu patří zámek Kynžvart. Zámek byl postaven na konci 16. století. Současnou podobu získal po roce 1839, kdy byl přestavěn ve stylu vídeňského klasicismu. Atraktivitu zámku zvyšuje jednak postava knížete von Metternich – Winneburg. Tento známý ministr zahraničí a později kancléř habsburské monarchie byl v 19. století majitelem zámku. S osobou kancléře Metternicha souvisí i druhá atraktivita, která se ke kynžvartskému zámku váže. Součástí uměleckých sbírek, které tato osobnost pro kynžvartský zámek shromáždila, byla i tzv.

kynžvartská daguerrotypie, kterou Metternich získal přímo od Louise Daguerra. Jedná se o zátiší uměleckého ateliéru s vlastnoručním věnováním autora, které vzniklo v roce 1839. Jedná se tedy o jedno z nejstarších fotografických děl na světě. Toto významné dílo bohužel v současné době není k vidění v zámku, ale je zapůjčeno Národnímu technickému muzeu v Praze. Samotný Zámek Kynžvart prošel koncem devadesátých let komplexní rekonstrukcí a v současné době je přístupný veřejnosti.

Obr. č. 23: Zámek Kynžvart

Mezi regionálně významné atraktivity území MAS 21 je určitě nutné zařadit tyto pamětihodnosti:

Tabulka č. 50: Přehled pamětihodností regionálního významu

Atraktivita	Místo	Přístupná/nepřístupná	Popis
hrad Vildštejn	Skalná	přístupná	Patří mezi nejstarší hrady v ČR. Hrad nabízí Muzeum hasičské techniky, ubytování, restauraci (středověké menu) a možnost svatebních obřadů.
hrad Seeberg	Poustka	přístupná	Patří do souboru románských hradů chebských ministeriálů. Současná expozice představuje vývoj interiérů a nábytkové tvorby v 19. století, černou kuchyni, barokní a rokokový intarzovaný nábytek, chebský venkov v 19. století (etnografie), dějiny porcelánu a současnou produkci a. s. Karlovarský porcelán. Mezi nové expozice patří Goethe a jeho lásky a Chebský kat Karel Huss. V areálu hradu je restaurace a je zde možné pořádat svatební obřady.
hrad Neuberg	Podhradí	přístupná	Jedná se o nejstarší památku na Ašsku. Hrad byl postaven ve druhé polovině 13. století. Dodnes se dochovala hradní věž.
hrad Cheb*	Cheb	přístupná	Hrad Cheb byl postaven na počátku 12. století z rozhodnutí římsko-německého císařského rodu Štaufů. Z rozsáhlé hradní pevnosti se dochovalo jen torzo paláce, obranná Černá věž a unikátní dvojité románsko-gotická kaple.
zámek Luby	Luby	přístupná	Zámek byl postaven ve druhé polovině 17. století. Po druhé světové válce sloužil pohraniční strážní a v 80. letech minulého století ho převzal Státní statek Skalná, který zámek zdevastoval. Dodnes se dochovaly pouze obvodové zdi.
zámek Hazlov	Hazlov	nepřístupná	Zámek patří také do souboru původně

			románských hradů chebských ministeriálů. Jedná se tedy o jednu z nejstarších památek v ČR. Zámek po roce 1945 chátral a v současné době probíhá jeho rekonstrukce.
hrad a zámek Starý Rybník	Skalná	nepřístupná	Gotický vodní hrad, který vznikl patrně ve 14. století. Někdejší majitelé panství se v první polovině 18. století přestěhovali z hradu do nově postaveného zámku. Obě stavby jsou dnes v dezolátním stavu. Obě stavby jsou v soukromých rukou a jejich rekonstrukce je nejistá.
hrad Kynžvart	Lázně Kynžvart	přístupná	Jde o další z hradů chebských ministeriálů, který byl postaven v první polovině 13. století. Hrad patří nejenom k nejstarším, ale také nejvýše položeným hradům v ČR. Hrad byl rozbořen v druhé polovině 17. století. Dodnes se dochovaly rozsáhlé zbytky zdiva.
zámek Krásná	Krásná	přístupná	Lovecký zámek, který byl postaven v roce 1856 dnes slouží jako hotel a restaurace.
zámek Doubrava	Aš	přístupná	Zámek Doubrava je panské sídlo z přelomu 16. a 17. století. V současné době je přestaven na restauraci Na záměčku.
zámek Mostov	Odrava	přístupná	Pseudogotický zámek, který byl postaven patrně v 17. století. Dnes je v objektu provozován hotel a wellness služby.
zámek Hamrníky	Mariánské Lázně	nepřístupná	Opatský zámek z počátku 18. století, který sloužil jako letní sídlo opatů z kláštera v Teplé. V současné době je v dezolátním stavu. Objekt je v soukromých rukou a není jasné, zda bude v nejbližší době zrekonstruován.
tvrz Okrouhlá	Okrouhlá	nepřístupná	Tvrz byla postavena ve 14. století. Po roce 1945 sloužila jako závod na výrobu

			hnojiv a závodní školka. Od roku 1990 je v soukromém vlastnictví.
--	--	--	---

Zdroj: vlastní šetření

*mimo území MAS

Obr. č. 24: Tvrz Okrouhlá

Obr. č. 25: Zámek Mostov

Vedle výše uvedených historických panských či správních sídel jsou v území MAS 21 i atraktivity, které připomínají rozvoj venkovského osídlení. Mezi nejvýznamnější patří vesnické památkové rezervace Doubrava v katastrálním území obce Lipová a Nový Drahov v katastrálním území obce Třebeň. Obě památkové rezervace vznikly kvůli ochraně hrázděných statků a domů chebského typu. V Doupravě se v jednom z těchto domů nachází skanzen a muzeum zemědělství a venkovského života 18. – 20. století. Hrázděné usedlosti jsou i součástí vesnické památkové zóny Dolní Lažany, které se také nacházejí v katastru obce Lipová.

Dalším souborem kulturních atraktivit v území MAS 21 jsou sakrální památky. Vedle již výše zmiňovaných sakrálních kulturních památek, které jsou součástí městské památkové zóny Mariánské Lázně se jedná zejména o farní kostel sv. Michaela v Dolním Žandově, pseudorománský kostel sv. Anny ve Velké Hledšebí, kostel sv. Jakuba v Pomezí nad Ohří, kostel sv. Jakuba v Ostrohu s dochovanými náhrobkami majitelů hradu Seeberg, kostelík Panny Marie v Nebesích, kostel sv. Karla Boromejského, kostel Nejsvětějšího Srdce Páně a kostelík sv. Jiří v Aši, evangelický kostel Dobrého pastýře v Podhradí a další. Další informace o sakrálních památkách jsou v kapitole Občanská vybavenost. Vedle kostelů je v území MAS mnoho kapliček i drobných sakrálních staveb, které dotvářejí zachovalý vzhled obcí velmi specifickou místní kulturní krajinou. Důležitou součástí krajiny MAS 21 jsou i smírčí kříže pocházející ze středověku. Tyto drobné památky jsou vzpomínkou na tragické události, které se na daném místě odehrály. Na území MAS 21 se nachází bezpočet smírčích křížů – v Aši, Dolním Žandově, Hazlově, na Kopanině, v Lipné, Lomničce, Mariánských Lázních, v Milhostově, v Plesné, Podhradí a v Závišíně.

Obr. č. 26: Smírčí kříž v Závišíně

5.12.1.2. Přírodní atraktivita

Nejvýznamnější přírodní atraktivitou, která spoluvytváří kulturní i ekonomický život celého regionu, jsou léčivé prameny a na ně navázané lázeňství. V území MAS 21 jsou dvě významná centra lázeňství – Mariánské Lázně a Lázně Kynžvart. Mariánské Lázně jsou nejmladším západočeským lázeňským městem. Lázně jsou zaměřeny na léčení nemoci ledvin a močových cest, nemoci dýchacího ústrojí, metabolická onemocnění, gynekologická onemocnění a onkologická onemocnění. K léčebným procedurám jsou využívány přírodní léčebné prameny. Mezi nejvyužívanější patří Křížový pramen (nejslavnější a jeden z nejstarších pramenů), Ferdinandův pramen, Lesní pramen, Ambrožův pramen, Rudolfův pramen, Karolínin pramen, Mariin pramen. Lázně Kynžvart jsou zaměřeny na léčení netuberkulozních nemocí dýchacího ústrojí, kožních nemocí a nemoci ledvin a močových cest. Mezi nejvýznamnější prameny patří pramen Richard, pramen Helena a Viktor a pramen Marie. Obě

lázeňská města mají i atraktivní okolí, které využívají lázeňští turisté i další návštěvníci regionu k aktivnímu odpočinku. V okolí Mariánských lázní se nachází Geologický park, který nabízí přehled o geologické a rostlinné skladbě Slavkovského lesa. Zajímavou atraktivitou je také Přírodní park u Prelátova pramene, Vrch Lesný a Podhorní vrch. V okolí Lázní Kynžvart je možné navštívit židovský hřbitov a Kynžvartský kámen. Z obou měst je možné dojít k rašeliništi Smradoch či Kladské rašeliny.

Obr. č. 27: Okolí Podhorního vrchu

Vedle lázeňství je region MAS 21 ideální destinací pro turistiku. Vedle velkého množství kulturních památek a zachovalé krajiny jsou cílem i unikátní přírodní atraktivita. Častým cílem návštěvníků jsou místní přírodní rezervace i přírodní památky (viz. kapitola Příroda a krajina). Cílem návštěvníků jsou také stále častěji destinace, které byly součástí hraničního pásma. Tyto lokality nabízejí zajímavý terén pro pěší, cyklo i hippoturistiku i specifickou atmosféru spojenou s naší moderní historií (odsun Němců, zaniklé obce či osady, železná opona). Velmi zajímavou a specifickou přírodní atraktivitou je Motýlí dům v Žirovicích (na území Františkových Lázní, v bezprostřední návaznosti na region MAS), kde si mohou návštěvníci vychutnat krásu exotických motýlů v jejich přirozeném prostředí.

Region MAS nabízí i možnosti přírodního koupání. Neatraktivnější v tomto ohledu jsou destinace v okolí Jesenické přehrady či vodní nádrže Skalka. Přehrady nabízí několik veřejných pláží i kempů. Ideální podmínky jsou zde i pro provozování vodních sportů (veslování, lodní lyže, windsurfing). Přírodní koupání nabízí i koupaliště LIDO u Mariánských lázní či přírodní koupaliště ve Studánce u Aše

Vzhledem ke klimatickým podmínkám je region MAS stále častěji i cílem návštěvníků, kteří provozují zimní sporty. V území se nachází dvě lyžařská střediska (Aš, Mariánské Lázně) i síť tras pro běžecké lyžování.

5.12.2 Infrastruktura cestovního ruchu

Pro rozvoj cestovního ruchu v území MAS 21 je důležité zajistit propojení turistických cílů a kvalitní infrastruktury cestovního ruchu, která nejenom zlepší zázemí pro návštěvníky regionu, ale také přinese ekonomický efekt místním podnikatelským subjektům a obcím. V této kapitole proběhne analýza všech segmentů infrastruktury cestovního ruchu v regionech MAS.

Turistické a cykloturistické trasy

Kvalitní síť turistických a cykloturistických tras je důležitým nástrojem pro rozvoj cestovního ruchu v území MAS 21. Vzhledem k velmi zachovalému životnímu prostředí a velkému množství přírodních i kulturních památek je území MAS 21 ideální destinací pro rozvoj pěší i cyklistické turistiky. Územím MAS 21 probíhá celkem 41 značených cyklotras a velké množství turistických tras. Jejich přehled je uveden v následujících tabulkách:

Tabulka č. 51: Přehled cyklotras vedoucích přes / na území MAS 21

Číslo trasy	Průběh cyklotrasy	Celková délka v km
2057	Hranice – Krásná – Aš – Hazlov – Ostroh (Poustka) – Sorkov (Libá) – Cheb	40
2058	Krásňany (Hranice) – Hranice – Aš	20
2059	Krásná – Podhradí – Doubrava (Aš)	13
2060	Selb (SRN) – Aš – Bad Brambach (SRN) – Plesná	14
2061	Podhradí – Verněřov (Aš)	6
2062	Doubrava (Aš) – Výhledy (Hazlov)	12
2063	Mokřiny (Aš) – Libský les – Klest	21
2064	Skalka (Hazlov) – Hazlov – Táborská (Hazlov)	5
2065	Vojtanov – Hazlov – Kančí údolí	9
2066	Franky (Hazlov) – Libá – Dubina (Libá)	8
2067	Libá – Sorkov (Libá)	3
Mostní stezka	Aš – Selb – Wunsiedel	46
Halštrovská stezka	Doubrava - Olešnice	1
6	Slapany – Cheb – Tršnice – Mostov	24

Cyklostezka Ohře		
36		
Magistrála Český les	Broumov - Salajna – Cheb	39
23		
Magistrála Krušné hory	Cheb – Luby	44
361	Klášteř teplá – M.Lázně – Stará Voda - Slapany	52
604	Dobroše – Tuřany – Salajka	11
2070	Cheb – Nebanice	17
2129	Lipová – Mýtina, CLO	6
2130	Velký Luh – Křižovatka – Milhostov	9
2132	Luby – Nový Kostel – Milhostov – Nebanice	25
2133	Skalná – SooS – Nový Drahov – Chocovice	8
2134	Fr. Lázně – Žírovice – Starý Rybník – Skalná	7
2164	Cheb – Pomezí nad Ohří	9
2180	Luby – Opatov – Libocký důl	6
2243	Cheb – Pomezí , CLO	7
2266	Mostov – Potočiště – Chocovice	8
2023	Mohelno – Brtná – D.Žandov – Úbočí – Horní Lazy	22
2135	Slatina – Jedlová – Stará Voda – Lázně Kynžvart – Kladská – Prameny - Krásno	35
2136	Kynšperk nad Ohří – Kladská	23
2137	M.Lázně – Drmoul – Tři Sekery – Mohelno	24
2138	M.Lázně. Krakonoš – Vlkovice – Planá	20
2139	M.Lázně, Krakonoš – Prameny	11
2140	M.Lázně, Lesní pramen – Králův Kámen – Potok Rota	9

2142	M.Lázně, Lesní pramen – Lunapark – Kladská	8
2201	Žďár – Trstěnice – Panská rozhledna	18
2253	Lázně Kynžvart, žel.st. – Lázně Kynžvart – M-Lázně, hřbitov	11
2254	Králův Kámen – Bašus – Horní Lazy	10
2257	Podhora, vodní nádrž – Podhorní hájovna	4
2284	M. Lázně – Krakonoš – Poutnov	15

Zdroj: <http://www.kr-karlovarsky.cz/cyklo/>

Tabulka č. 52: Přehled značených turistických tras

Označení trasy	Průběh trasy
červená	<ul style="list-style-type: none"> • Trojmezí – Hranice – Aš – Libá – Klest - Cheb • Horní Luby – Lomnička – Velký Luh – Skalná – Fr.Lázně – Cheb – Slatina – Starý Hrozňatov – Dyleň – Kajetánská cesta
zelená	<ul style="list-style-type: none"> • Podhradí – Verněřov – Výhledy – Hazlov • Františkovy Lázně – Vonšov • Cheb – Horní Hraničná – Starý Hrozňatov • Kladská – Mariánské Lázně • Mariánské Lázně – Velká Hleďsebe – Dyleň – Stará Voda – Lázně Kynžvart
modrá	<ul style="list-style-type: none"> • Hranice SRN – Hranice – hranice SRN Krásňany • Studánka – Podhradí – Aš – Hazlov – Ostroh – Komorní Hůrka – Cheb – Lipová – Salajna – Dolní Žandov – Lázně Kynžvart – Nimrod – Kladské rašeliny
žlutá	<ul style="list-style-type: none"> • Hranice SRN Neuhausen – Aš • Hranice SRN Doubrava – Háj – Horní Paseky, hranice SRN • Nový Žďár – Nebesa – Pramen Bílého Halštrova • Libá – Ostroh – Hazlov – Vojtanov – Skalná • Ostroh – Horní Lomany • Pomezí nad Ohří – Horní Hraničná • Mýtina – Lipová • Doubrava – hranice Neualbenreuth • Dyleň – Dolní Žandov • Kajetán – Tři Sekery – Mariánské Lázně • Králův Kámen – Kladské rašeliny • Kynžvartský kámen – Vysoké sedlo

Zdroj: Vlastní šetření

Síť turistických tras pokrývá téměř celé území MAS 21. V regionu se nachází také množství naučných stezek, které seznamují návštěvníky s bohatou historií, přírodními zajímavostmi a místními

zvláštnostmi. Naučné stezky jsou v regionu velmi důležitým nástrojem interpretace místního přírodního a kulturního dědictví. Prostřednictvím naučných stezek lze poutavou a interaktivní formou interpretovat přírodní i kulturní dědictví lokality, hospodářskou činnost v krajině i významné osobnosti či události. Tento nástroj je v území MAS 21 velmi často využíváný, což ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 53: Přehled naučných stezek na území MAS 21, o. p. s.

Název naučné stezky	Lokalita
Na cestě k trojstátí	Hranice
Podhradí	Podhradí
Goethova Skalka	Hazlov
Libsko	Libá
Okolí hradu Seeberg	Poustka
Lubsko	Luby
Lomnička	Plesná
Soos	Skalná
Stebnický potok	Lipová, Dolní Žandov
Kynžvartské kyselky	Lázně Kynžvart
Kladská	Mariánské Lázně – Kladská
Smradoch	Mariánské Lázně
Geologický park	Mariánské Lázně
Slatina	Tři Sekery, Malá Hleďsebe
Cech sv. Víta	Drmoul

Zdroj: Vlastní šetření

Obr. č. 28: Na cestě k trojstátí – jedno ze zastavení

Obr. č. 29: Smradloch

Většina cyklotras na území MAS 21 je vedena po komunikacích III. třídy, po lesních cestách a místních komunikacích. V posledních letech byly vybudovány i cyklostezky, kde již cyklisté mohou jezdit bezpečně mimo silniční provoz – především Cyklostezka Ohře, přeshraniční Mostní stezka a několik dalších místních cyklostezek, především v obcích, např. Starý Rybník – Skalná, cyklostezka Aš - Háj nebo cyklostezka ve Velké Hleďsebi. Pro rozvoj turismu je důležité další rozšiřování sítě vhodných komunikací pro jízdu cyklistů (cyklostezek), jelikož těch je v daném území velký nedostatek.

Cyklisté mají na svých výletech možnost využít přepravu po železnici, ale i autobusy. Cyklodopravu autobusy zajišťují Autobusy Karlovy Vary a.s. pod názvem CykloEgrentis. Jedná se o systém cyklodopravy v rámci Karlovarského kraje. Území MAS 21 se však týká pouze linka vedoucí na trase Cheb – Hazlov – Aš – Nejdek.

Z výše uvedených informací vyplývá, že infrastruktura v oblasti pěší a cyklistické turistiky je v území MAS 21 celkově na dobré úrovni. Nicméně i přes to bude nutné řešit některé oblasti, které celý systém ještě více zkvalitní a zatraktivní pro návštěvníky regionu i místní obyvatele. Určitě je nutné ještě rozšířit stávající síť cyklistických tras, aby bylo území regionu pokryté. Důležitým úkolem bude také propojení cyklotras Ašska a Mariánskolázeňska na páteřní cyklostezku Ohře. Nedořešeným problémem je také nízké propojení českých cyklotras na cyklotrasy v sousedním Německu.

Témata pro další rozvoj cykloturistiky na území MAS 21:

- Přípojka na cyklostezku Ohře pro cyklisty přijíždějící z oblasti Plzeňska (přes území Mariánskolázeňska).
- Cyklotrasa Eurovelo 13, která vede podél západní hranice s Německem. V současnosti je trasa vyznačena a probíhá místy, která připomínají Železnou oponu. Je potřeba dokončit infrastrukturu (odpočívadla, panely.....) a postupně vylepšovat technický stav komunikací na trase tak, aby odpovídaly úrovni evropských tras.
- Cyklotrasa Eurovelo 4 (Trasa centrální Evropou). Najít vhodnou trasu (předpoklad je, že bude vedena z Pomezí nad Ohří do Chebu, cyklostezkou Ohře a dále směr Praha).
- Cyklotrasa Cheb - Františkovy Lázně – Hazlov – Výhledy – Aš – Hranice, která bude sloužit jako cyklostezka propojující Ašsko s cyklostezkou Ohře.
- Propojení cyklotras se SRN

- Cyklostezka Trojmezí – Libá. V současnosti je ve fázi příprav. Projektová dokumentace je hotová a řeší se majetkoprávní vztahy.
- Zvýšit bezpečnost cyklistů oddělením páteřních cyklotras od silniční dopravy.

V oblasti pěší turistiky je nutné dále rozšiřovat síť naučných stezek a zajistit jejich kvalitní údržbu, aktualizaci tématického obsahu a vybudovat odpočinková místa včetně informačních tabulí. Podél turistických tras by také měl být zvýšen počet informačních tabulí, které informují o významných atraktivitách v jejich okolí.

Tabulka č. 54: Přehled plánovaných investic do rozvoje turistické infrastruktury

Název subjektu:	Typ investice:
Město Aš	naučná stezka propojující kulturní památky v Doubravě a Kopaninách společně s Bad Elsterem
	rozvoj cyklostezek (z Doubravy k prameni Halštrova, propojení Aše s Chebem, obnova „Kostelní cesty na Selb“, propojení lesoparku pod Hlávkovou školou s Mokřinami)
Město Hranice	rozšíření a napojení cyklotras, hipo a cyklostezek na německou síť
Město Luby	vybudování nové cyklotrasy silnice Luby – Vackov
	vybudování stezky na hranice (In-line dráha)- propojení od Luční ul. přes Golf na hranice
	Vybudování cyklostezky Božetín nad ČOV Dolní Luby – úsek II.
	Vybudování cyklostezky Park Melán
	Vybudování cyklostezky k zámku
	Vybudování cyklostezky příjezd k zámku
	Vybudování cyklostezky Horní Luby, hájovna – Tříslová cesta
	Vybudování cyklostezky Luby, hřbitovní ul. - Flussberg
Obec Milhostov	investice do rozvoje infrastruktury pro cestovní ruch (navigační systém, turistické zázemí, mobiliář)
Město Plesná	Vybudování cyklostezky od hřbitova po stávajícím chodníku v obci
Město Skalná	Vybudování cyklostezky ve Starém Rybníku a od konce stávající stezky po křižovatku k zámku
	Vybudování cyklostezky ze Starého Rybníka od konce místní komunikace u zemědělského areálu po hranici správního území ve

	směru na Žírovce.
	Vybudování cyklostezky od koupaliště podél potoka Sázek ke státní hranici se SRN, směr pramen Kyselka
Velký Luh	Vybudování cyklostezky na průtahu obcí
	Vybudování cyklostezky Velký Luh – plavárna – prádlo - Plesná
Obec Poustka	rozšíření naučné stezky Okolí hradu Seeberg
Obec Tři Sekery	odpočinková místa u nových polních cest pro cykloturisty i pěší
Obec Tuřany	obnova a vybudování stezky pro cyklisty a chodce
	Vybudování expozice a muzea Zemětřesení
Obec Nový Kostel	Vybudování cyklostezky Spálená – Nový Kostel po trase původní historické stezky
	Vybudování cyklostezky Hrzín – Nový Kostel
	Vybudování cyklostezky Božetín – nad ČOV Dolní Luby – úsek I.
Švihák o.s.	projekt Rozhled Na – obnovení výletní cesty z Mariánských Lázní do Zádubu - Závišína cca 1,6 km, včetně vysazení aleje, umístění mobiliáře a infotabulí. Návrh na 4 možné okruhy.
	naučná stezka Železná Hůrka. Území obce Lipová na k.ú. Doubrava u Lipové, Kozly u Lipové, Mýtina. Plánuje se 12 zastavení, délka 7,7 km. Jednotlivá zastavení budou vybavena infopanely a odpočívadly.
Život na Dyleň o. s.	Turistické zastavení Paličský mlýn. Místem vede naučná stezka Stebnický potok, jedná se o páté zastavení této NS. Plánuje se vybudování přístupových pěšin pro turisty, vybudování nové pergoly s lavicemi a úprava zbytků bývalého mlýna.
	plánuje se vybudování turistického informačního centra pro NS Stebnický potok jako zázemí pro podporu turistiky v okolí Dyleně. Umístění k. ú. Oldřichov u Lipové.

Zdroj: Vlastní šetření

Jezdecká turistika

Hippoturistika je odvětví cestovního ruchu, které se v České republice a potažmo v Karlovarském kraji rozvíjí velmi pozvolna, přestože většina regionů Karlovarského kraje i MAS 21 nabízí pro tento typ turistiky dobré podmínky. Jde zejména o atraktivní a zatím prostupnou krajinu i různé typy terénu

pro náročné jezdce i začátečníky. Niže uvedená tabulka obsahuje seznam hippoturistických stanic v území MAS 21.

Tabulka č. 55: Přehled hippostanic na území MAS 21

Hippostanice	Obec	Popis služeb
Jezdecký klub Krásná	Krásná	ustájení koní a výuku jízdy na koních.
TJ Agro Cheb	Nebanice	ustájení koní, výcvik, vyjížďky po okolí, restaurace, ubytování
Štekrův mlýn*	Františkovy Lázně	lekce jízdy na koních, vyjížďky, ubytování, restaurace
Ranch Eldorado	Nový Kostel	nabízí jízdu na koních, výcvik jezdců a ustájení koní.
Manský dvůr	Dolní Žandov	možnost projížděk na zapůjčených koních, ubytování, kulturní i sportovní zázemí v místě
Ranch Colorado	Trstěnice	výcvik jezdců i koní, možnost ustájení koní, venkovní jízdárna, k dispozici je i trenér, restaurace, pořádání kulturních akcí
Jezdecká společnost Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	jezdecký areál se dvěma kolbišti a tréninkovou halou, Jízdárna, jezdecká škola, parkurový a drezurní trénink

Legenda: území Ašska území Chebska území Lubska území Mariánskolázeňska

*mimo území MAS

Zdroj: vlastní šetření

Na území MAS 21 není žádná značená hippostezka, nicméně výše uvedené stanice mají své vlastní, neznačené stezky. Obecně lze říci, že hippoturistika v regionech MAS 21 potažmo v celém Karlovarském kraji není nijak koordinovaně rozvíjena. Chybí větší počet hipostanic a zejména pak sítí značených hippostezek včetně propojení na okolní kraje i Spolkovou republiku Německo.

Infrastruktura pro zimní turistiku

Území regionu MAS 21 je v současné době využíváno návštěvníky především v souvislosti s lázeňstvím a stále častěji i k letní turistice i cykloturistice, což souvisí se zachovalou a atraktivní krajinou i velkým množstvím kulturních památek. Nicméně klimatické podmínky, atraktivní krajina a investice do infrastruktury cestovního ruchu umožňují rozšíření turistické sezóny i o zimní měsíce.

Sjezdové lyžování má v regionu zázemí v Aši a v Mariánských Lázních. Lyžařské středisko Aš nabízí dva lyžařské vleky s kapacitou 1 800 osob/hod. a tři sjezdové tratě lehké a střední obtížnosti. Sjezdovky č. 1 a č. 2 jsou vybaveny systémem zasněžení. Areál je v provozu na denní i večerní lyžování. Nejmenším návštěvníkům nabízí středisko lyžařskou školičku. Ve Skiareálu Mariánky je 1 600 metrů sjezdových tratí. K dopravě lyžařů slouží kabinková lanovka a dva lyžařské vleky s celkovou kapacitou 2 500 osob/hod. Areál je v provozu na denní i večerní lyžování. Sjezdové trati jsou denně upravovány a celý

areál je vybaven zasněžovacím systémem. K dispozici je dětský park, půjčovna lyžařského vybavení, lyžařská škola a školka.

V území MAS má své zázemí i běžecké lyžování. Následující tabulka obsahuje přehled upravovaných běžeckých tratí.

Tabulka č. 56: Přehled běžeckých tras na území MAS 21

Lokalita	Trasa	Km
Aš	Kolem vrchu Háj	4
	Okruh Vrch Háj – směr Podhradí	6
	Okruhy za hřbitovem	2
	Žst. Aš město – Štítary – Loupežník – Studánka – Trojmezí – Studánka – Podhradí – Vrch Háj	
	Výhledy – Doubrava – Paseky	
	Osvětlený okruh v blízkosti lyžařského střediska v délce	1
Hranice	U loupežníka – okolí Pastvin	2,6
	Okolí Studánky	1,6
	spojka z okruhu okolí Studánky – Trojmezí - Planina - Růžové údolí - Krásňany	14
Krásná*	Sportovní ovál na hřišti	0,45
	Krásná – Heunisch (okruh 1)	4,2
	Krásná – Heunisch (okruh 2)	4,7
	U Loupežníka – napojení na okruhy I. a II.	2,1
Mariánské Lázně	Golf – prameniště Teplé – Na zeleném – Rájovská myslivna – Rájovský vrch – Golf	9,2
	Nimrod – králův kámen – Tajga – Strážiště – Farská kyselka – Smrad'och – Nimrod	8,2
	Golf – Žabí jezírko – nad přehradou – Polom – Golf	6,4
	Golf – Polom – Golf	2,5/4,6

*V obci Krásná nejsou běžecké trasy vyznačeny, neboť se řeší vlastnické vztahy s majiteli pozemku.

Zdroj: vlastní šetření

V oblasti běžeckého lyžování je třeba zajistit kvalitnější zázemí pro lyžaře (odpočívadla, převlékárny). Důležitým tématem pro další rozvoj tohoto typu turistiky je také kvalitnější napojení na německé běžecké trasy.

Město Aš plánuje další modernizaci sportovního lyžařského střediska na vrchu Háj, novou sjezdovku s lanovkou směrem na Marak a výstavbu ubytovacích kapacit. Nezisková organizace Život na Dyleň o.s. by ráda vybudovala několika lyžařských běžeckých tras s různou náročností v krajině Dyleňského lesa. Jedná se o území obcí Stará Voda a Lipová. Mělo by tak vzniknout až 35 km strojově udržovaných běžeckých stop. K tomu by samozřejmě bylo nutné pořídit zařízení pro úpravu běžeckých tras. Zároveň tato organizace plánuje vybudování infocentra na vrcholu Dyleň, které by v zimní sezoně sloužilo jako zázemí lyžařů – ohřívárna, odpočinkový prostor.

Stravovací a ubytovací kapacity

Důležitým atributem pro rozvoj cestovního ruchu jsou ubytovací a stravovací služby pro všechny cílové skupiny návštěvníků regionu MAS. V následující tabulce je uveden vývoj ubytovacích kapacit v různých typech ubytovacích zařízení a počet stravovacích zařízení v jednotlivých obcích MAS 21.

Tabulka č. 57: Vývoj ubytovacích kapacit v jednotlivých obcích MAS 21

Obec	2000				2008				2012			
	Počet	Pokoje	Lůžka	Místa pro karavany a stany	Počet	Pokoje	Lůžka	Místa pro karavany a stany	Počet	Pokoje	Lůžka	Místa pro karavany a stany
Aš	4	56	96	9	3	40	82	0	3	40	82	0
Hazlov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hranice	1	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
Krásná	0	0	0	0	1			0	0	0	0	0
Podhradí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vojtanov	1			0	1			0	1			
Libá	1			0	1			0	0	0	0	0
Lipová	0	0	0	0	1				2			
Milíkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odrava	0	0	0	0	2			0	2			
Okrouhlá	0	0	0	0	1				1			
Pomezí nad Ohří	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poustka	0	0	0	0	1			0	1			
Tuřany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s.(pracovní verze)

Nebanice	1			0	1			0	0	0	0	
Křižovatka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Luby	1			0	0	0	0	0	0	0	0	0
Milhostov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nový Kostel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Plesná	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skalná	4	76	188	0	3	51	134	0	4	79	214	0
Třebeň	0	0	0	0	0	0	0	0	1			
Velký Luh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolní Žandov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Drmoul	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lázně Kynžvart	3	126	395	0	2			0	3	140	424	0
Stará Voda	1			0	1			0	1			
Trstěnice	1			0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tři Sekery	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Velká Hleďsebe	3	56	120	0	3	93	183	40	3	89	187	30
Vlkovice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zádub - Závášín	2			0	2			0	2			
Mariánské Lázně	65	2712	5219	19	73	3340	6464	25	76	3552	6887	25
Celkem za území	88	3026	6018	28	96	3524	6863	65	100	3900	7794	55

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 58: Přehled ubytovacích kapacit za jednotlivé mikroregiony

Obec	2000				2008				2012			
	Počet	Pokoje	Lůžka	Místa pro karavany a stany	Počet	Pokoje	Lůžka	Místa pro karavany a stany	Počet	Pokoje	Lůžka	Místa pro karavany a stany
Ašsko	6	56	96	9	5	40	82	0	4	40	82	0

Chebsko	2	0	0	0	7	0	0	0	6	0	0	0
Lubsko	5	76	188	0	3	51	134	0	5	79	214	0
Mariánskolázeňsko	75	2894	5734	19	81	3433	6647	65	85	3781	7498	55

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

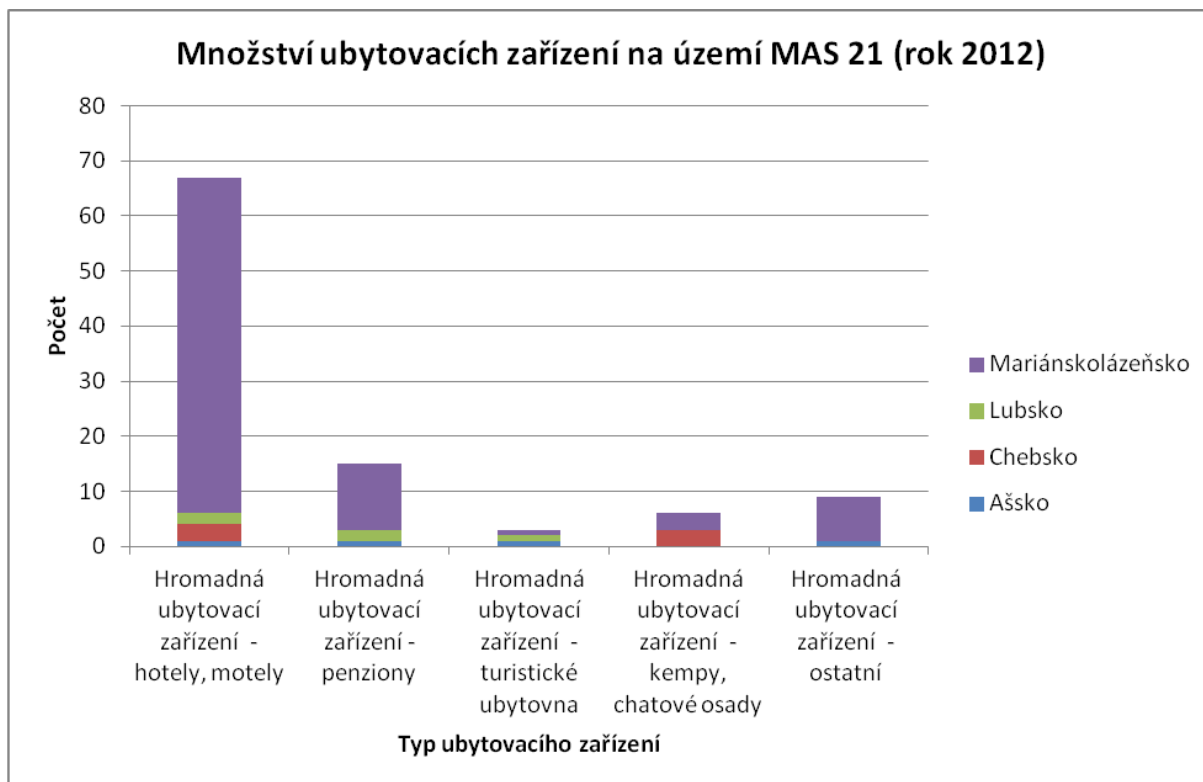
Ubytovací kapacita se v území MAS 21 zvyšuje. Lze říci, že převážná část ubytovacích kapacit je soustředěna do resp. poblíž lázeňských center. Míra využití ubytovacích zařízení v Karlovarském kraji činí 49,5%. Ubytovací kapacity tedy nejsou plně využívány a v rámci rozvoje cestovního ruchu se zde tak nabízí prostor k propagaci atraktivit území a tedy ke zvýšení využití stávajících ubytovacích zařízení. Ve studovaném území jsou relativně malé ubytovací kapacity pro nenáročné návštěvníky (stany, karavany, ale i např. nouzová tábořiště), kteří do regionu směřují za letní dovolenou či turistikou, což může být bariérou rozvoje cestovního ruchu. Pro názornost jsou uvedeny následující tabulka a graf, které znázorňují množství ubytovacích zařízení na území MAS 21 v roce 2012, podle jednotlivých mikroregionů.

Tabulka č. 59: Množství ubytovacích zařízení na území MAS 21(2012)

Území	Hromadná ubytovací zařízení - hotely, motely	Hromadná ubytovací zařízení - penziony	Hromadná ubytovací zařízení - turistické ubytovna	Hromadná ubytovací zařízení - kempy, chatové osady	Hromadná ubytovací zařízení - ostatní
Ašsko	1	1	1	0	1
Chebsko	3	0	0	3	0
Lubsko	2	2	1	0	0
Mariánskolázeňsko	61	12	1	3	8
Celkem MAS 21	67	15	3	6	9

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 20: Množství ubytovacích zařízení na území MAS 21 (rok 2012)

Zdroj: ČSÚ

Podrobný výčet počtu ubytovacích zařízení v jednotlivých obcích MAS 21 je uveden v příloze č. 30.

Z hlediska stravovacích kapacit je situace obdobná jako u kapacit ubytovacích. I zde lze říci, že nabídka stravovacích kapacit je logicky situována spíše do větších sídel regionů a turistických center. Pozitivním faktem je, že ve většině obcí funguje alespoň jedna restaurace či místní hospoda. Výjimkou jsou pouze obce Podhradí a Vlkovice, kde žádné zařízení není. Sortiment i kvalita restauračního zařízení samozřejmě není všude stejná. Některé (zejména venkovské hospody) mají omezenou otevírací dobu a možnosti stravování jsou zde omezené. V regionu je také relativně málo restauračních zařízení, které jsou zaměřeny na regionální či místní speciality. Nicméně obecně lze říci, že síť stravovacích kapacit je celkem široká.

K tématu infrastruktury cestovního ruchu patří i sportovní a kulturní vybavenost regionu. Toto téma je řešeno v kapitole Občanská vybavenost, proto bude v cestovním ruchu vypuštěno.

Informační centra

V rámci území MAS 21 v současné době fungují dvě informační centra – Informační centrum Aš a Městské infocentrum – KIS Mariánské Lázně.

Informační centrum Aš (www.info-as.cz) – informační centrum je otevřeno od pondělí do neděle (9,00 – 12,00 a 12,30 – 17,00). Informační centrum je zaměřené na celé území Ašska a návštěvníci zde mohou získat informace o turistických atraktivitách regionu i cykloturistických trasách, které jsou v okolí vyznačeny. V infocentru návštěvníci získají i aktuální informace o kulturním, sportovním dění v regionu i užitečné údaje o dopravním spojení či službách, které jsou v regionu poskytovány. Návštěvníci mohou v informačním centru využít i připojení na internet.

Městské infocentrum – KIS Mariánské Lázně (<http://www.kisml.cz/cs/infocentrum>) - toto informační centrum je více zaměřené na návštěvníky a lázeňské hosty města Mariánské Lázně. Informační centrum nabízí vedle informací o atraktivitách města i průvodcovské služby po městě i po dalších zajímavých místech v regionu. Informační centrum slouží jako zázemí pro turisty, kteří si zde mohou odložit svá zavazadla, nakoupit vstupenky na kulturní akce ve městě a mají zde přístup k internetu. Informační centrum je otevřeno v období od listopadu do února v rozmezí Po – So (9,00 – 17,00), Ne (10,00 – 15,00) a v období od března do října Po – Ne (9,00 – 18,00).

Vedle výše uvedených informačních center, které fungují přímo na území MAS, je možné získat informace o regionu MAS i v informačním centru ve Františkových Lázních či v Chebu.

Vzhledem k rozsáhlému území MAS 21 je počet informačních center nedostačující, zejména na Lubsku. V některých obcích jsou sice k dispozici na obecních úřadech propagační letáky a jiný materiál vztahující se k dané obci, ale úřední hodiny úřadů jsou omezené a návštěvníci daného místa tak nemají možnost získat požadované informace o regionu.

5.12.3 Interpretace místního dědictví

I přes to, že region MAS nabízí velmi vzácné a specifické přírodní, kulturní i historické objekty i lokality, je nutné zvyšovat atraktivitu území prostřednictvím aktivit, které umožní návštěvníkům místní bohatství podrobněji i zábavněji poznat či prožít. Mezi základní nástroje interpretace místního dědictví patří již výše zmíněné turistické, cykloturistické, hippoturistické a naučné stezky a trasy, které jsou již v textu popsány. Mezi další základní nástroje interpretace patří muzejní a výstavní expozice, které ukazují historii i současnost obcí a regionů MAS 21. Nejvýznamnější muzea a expozice jsou součástí následující tabulky.

Tabulka č. 60: Přehled muzeí na území MAS 21, o. p. s.

Muzeum/expozice	Popis
Národopisné a textilní muzeum Aš	Bylo založeno roku 1892. V současnosti má muzeum dvě stálé expozice – textilní a historickou. Textilní expozice byla otevřena v roce 1986 a dokumentuje rozvoj textilní výroby na Ašsku. Expozice „Dějiny Ašska“ zachycuje rozhodující historické události na Ašsku od roku 1270 až do ukončení autonomního vývoje Ašska (1775). Doložen je vývoj řemesel od poloviny 17. století do počátku 19. století.
Muzeum hudebních nástrojů Luby	Muzeum se nachází v objektu společnosti Strunal CZ a.s. v Lubech, které jsou proslulé výrobou houslí, kytar a dalších strunných nástrojů. V muzeu jsou vystaveny smyčcové a drnkací nástroje.
Muzeum hasičské techniky Skalná	Je umístěné v prostorách hradu Vildštejn. Jsou zde vystaveny staré hasičské stříkačky, uniformy, přilby a nářadí. Součástí expozice jsou i dobové fotografie a texty o historii místního hasičského sboru.

Chebský hrázděný statek Milíkov	V muzeu je vystaveno selské interiérové vybavení, domácí, řemeslnické nářadí a zemědělská mechanizace od 2. poloviny 19 století po současnost. Odráží se zde proměna využívání zemědělské usedlosti jako samostatné obytné a hospodářské jednotky až po léta, kdy je využívána k rekreaci.
Mini muzeum Manský dvůr u Dolního Žandova	Expozice dokumentující historii území Mariánskolázeňska a Chebska od středověku po současnost.
Zámek Kynžvart	Součástí zámku je kabinet kuriozit, který obsahuje tisíce unikátních předmětů.
Městské muzeum Mariánské Lázně	Sbírky zachycují historii Mariánskolázeňska a je zde stálá expozice věnovaná J.W.Goethemu, který v Mariánských Lázních často pobýval. Expozice muzea je doplněna expozicí v přírodě „Geologický park“, která se nachází v bezprostřední blízkosti muzea.
Minimuzeum BOUDA Tři Sekery	Bylo otevřeno v roce 2009 a návštěvníci se zde mohou seznámit s plány, perokresbami, linoryty a fotografiemi z historie Třísekerska a připomenout si předměty z dřívějšího každodenního života místních obyvatel (zemědělské nářadí, řemeslnické nástroje, výrobky místních skláren, vybavení domácností).
Muzeum Železné opony na Slatině (Tři Sekery)	Je umístěno v budově bývalé roty na Slatině. Vystavené exponáty prokazují život na hranici v období před rokem 1989.

Zdroj: vlastní šetření

Obr. č. 30: Chebský hrázděný statek Milíkov

Obr. č. 31: Interiér Muzea Bouda ve Třech Sekerách

Dalším důležitým nástrojem interpretace regionů MAS pro návštěvníky i místní obyvatele jsou publikace, které se zabývají přírodním, kulturním i společenským vývojem území MAS 21. Nejvýznamnější z nich jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 61: Přehled publikací o území MAS 21

Publikace	Popis
Brabec J. (ed) - Přírodní fenomény a zajímavosti západních Čech	Publikace se zabývá vybraným geologickým, ekologickým, botanickým a zoologickým fenoménům nejzápadnějších Čech, kam patří také území MAS 21. Např. přináší informace o klíčových místech historie Chebské pánve.
Šmrhová M. - Ašsko na starých pohlednicích	Autorka zde sestavila obraz Aše a jeho okolí v rozmezí cca 100 let. Text seznamující čtenáře s obcemi Ašska je doplněn spoustou dobových pohlednic.
Boháč J., Salamanczuk R. - Zmizelé Chebsko	Publikace dokumentuje proměny bývalého politického chebského okresu kolem měst Cheb, Františkových Lázní, Skalné, Lubů a Plesné, kdy plánované i neplánované osidlovací vlny nedokázaly nikdy na nově zabydlované Chebsko přivést více než polovinu původního stavu obyvatel.
Úlovec J. - Hrady, zámky a tvrze na Chebsku	Publikace popisuje panská sídla na Chebsku s jejich historickým vývojem a popisem současného stavu.
Buchtele Z., R Švandrlík R. - Lohhäuser - Slatina, příběh zaniklé vesnice	Tato publikace popisuje historii obce Slatina, přes osídlení a počátek provozu sklárny v níž se vyráběly skleněné perly, které se vyvážely do celého světa až po zánik po 2.světové válce po odsunu německých obyvatel.

Zdroj: Vlastní šetření

Velmi využívaným nástrojem interpretace a propagace území MAS 21 jsou internetové turistické portály. Primárním nástrojem propagace cestovního ruchu regionu je v současnosti portál, který je součástí nové prezentace destinace Karlovarského kraje, která byla oficiálně pod značkou Živý kraj představena v roce 2012. Záměrem je ukázat turistům region jako ideální místo pro trávení volného času. Jednotlivé sekce portálu www.zivykraj.cz - „Destinace Karlovarský kraj“, „Objevujte“, „Aktivity“, „Lázně a wellness“ a „Naplánujte si svou návštěvu“, jsou zaměřeny na turistické cíle, kulturní akce, možnosti ubytování a stravování, nabídku lázeňství. Návštěvník má současně možnost

vytvořit si pomocí interaktivního nástroje vlastního průvodce. Portál nabízí odkazy na jednotlivé obce a města regionu. Data jsou průběžně doplňována, ale již v současnosti je patrné, že se portál stane významným nástrojem propagace cestovního ruchu celého regionu Karlovarského kraje, jehož součástí je také území působnosti MAS 21. Tento portál má postupně nahradit stávající informační turistický portál Karlovarského kraje http://www.kr-karlovarsky.cz/kraj_cz v sekci „Kulturní kalendář, cestování“. Zde návštěvníci naleznou informace týkající se možností ubytování, lázeňství, turistické cíle a další zajímavosti. Dalším zdrojem informací pro návštěvníky regionu je cykloportál www.kr-karlovarsky.cz/cyklo/, který obsahuje průvodce po všech cyklotrasách na území Karlovarského kraje, včetně profilů a informací o zajímavostech, které se nachází na jednotlivých trasách. Informační a rezervační portál www.assko.cz nabízí možnosti, kterých mohou využít turisté a návštěvníci Ašska.

Kromě výše uvedených portálů je území propagováno turistům na webových stránkách jednotlivých mikroregionů území MAS 21. Na webu www.chebsko.net najde návštěvník v jednotlivých sekcích tipy na dovolenou (turistika a cykloturistika, voda a koupání, ostatní sporty), jaké zajímavosti je možné v regionu Chebsko navštívit (historické a kulturní památky, muzea a galerie, kalendář akcí, atd.), kde najít vhodné ubytování a stravování. Informace o zajímavostech na území Lubska je možné získat na www.kamennevrchy.cz. Podrobnější odkazy na naučné stezky, cyklotrasy, geocaching, restaurace, hotely penziony, hrady, a církevní památky jsou v sekcích „Památky a zajímavosti“ a „Turistika“. Stránky www.marianskolazensko.org představují návštěvníkům cyklotrasy na území Mariánskolázeňska.

Také některé obce dotčeného území mají snahu informovat na svých internetových stránkách o turistických zajímavostech a možnostech ve svém okolí – Hranice, Aš, Hazlov, Libá, Poustka, Plesná, Skalná, Nový Kostel, Křižovatka, Milhostov, Odrava, Milíkov, Okrouhlá, Dolní Žandov, Lázně Kynžvart, Stará Voda, tři Sekery, Mariánské Lázně, Drmoul, Zádub – Závšíšín. Jejich kvalita a obsahová náplň je však v tomto směru velmi odlišná.

Turistické portály, které prezentují území Karlovarského kraje, potažmo území MAS 21, mají různou kvalitu i dosah. Obecně lze říci, že internetových prezentací pro návštěvníky území MAS, je dostatečné množství. Důležitým nástrojem propagace regionu MAS může být aktivita Karlovarského kraje z názvem Živý kraj. Tato aktivita je zaměřena na všechny potenciální oblasti cestovního ruchu v Karlovarském kraji. Pro MAS 21 by bylo přínosné s Karlovarským krajem na této aktivitě spolupracovat a poskytnout jim součinnost při prezentaci turistických atraktivit z území MAS.

5.12.4 Produkty cestovního ruchu

Dobré produkty cestovního ruchu v sobě zahrnují atraktivitu místa či zážitku s kvalitní infrastrukturou resp. zázemím pro návštěvníky a kvalitní propagaci a interpretaci dané atraktivity. V území MAS 21 můžeme mezi kvalitní produkty cestovního ruchu zahrnout lázeňství. Zejména Mariánské Lázně nabízejí svým hostům léčebnou péči v atraktivním a historicky cenném prostředí. Návštěvníkům nabízí město a okolí širokou nabídku kulturního i sportovního vyžití. Atraktivní přírodní prostředí Mariánskolázeňska je návštěvníkům zprostředkováno prostřednictvím relativně široké sítě turistických a cykloturistických tras i stezek. Mariánské Lázně disponují i širokou nabídkou ubytovacích a stravovacích kapacit. Druhým lázeňským komplexem v území MAS jsou Lázně Kynžvart. Tyto lázně byly historicky zaměřeny na léčbu dětí a dorostu. V současné době se profilují jako rodinné lázně. I Lázně Kynžvart se nacházejí v přírodně atraktivní lokalitě, nicméně lze říci, že nabídka služeb i

kulturního či sportovního trávení volného času je zde mnohem menší než v Mariánských Lázních. V Lázních Kynžvart se nachází i jedna ze dvou národních kulturních památek v regionu MAS, a to je zámek Kynžvart. Díky nedávné rekonstrukci nabízí zámek vedle komentovaných prohlídek i další služby, které návštěvníkům mohou zpříjemnit či prodloužit pobyt. Ať se již jedná o zámeckou kavárnu či Hotel restaurant Metternich, které nabízejí možnost stravování či ubytování přímo v atraktivních zámeckých prostorách. Během turistické sezóny probíhají v areálu zámku kulturní a společenské akce pro různé cílové skupiny.

Velmi zajímavou turistickou atraktivitou je i soubor ministeriálských hradů v okolí města Cheb (Seeberg, Hazlov, Kynžvart, Libá, Vildštejn). Z těchto historicky cenných staveb je nutné v této kapitole zdůraznit zejména lokalitu okolo hradu Seeberg. V této osadě obce Poustka se dobrým způsobem propojily všechny hodnoty, které území MAS v rámci rozvoje cestovního ruchu nabízí (atraktivní krajina, historie a lázeňství). Samotný hrad nabízí výstavní expozice zaměřené na historii regionu i na významné osobnosti, které v regionu žili. V komplexu hradu je k dispozici restaurace a lze zde pořádat svatební obřady. Služby pro návštěvníky nabízí rodinný hotel Seeberg, který se nachází v podhradí. Tento hotel vedle ubytování a stravování nabízí návštěvníkům i wellness (včetně fyzioterapeuta, maséra a rehabilitační sestry), saunu, pedikúru, kosmetiku. Pro aktivnější formy trávení volného času jsou v okolí vyznačeny turistické i cykloturistické trasy. Historie celé lokality je pak interpretována prostřednictvím naučné stezky.

Z produktů, které jsou zaměřeny na aktivní trávení volného času je nutné zmínit lyžařské areály v Aši a Mariánských Lázních, které (i díky větším technickým možnostem výroby umělého sněhu) nabízejí návštěvníkům srovnatelné podmínky, jako v horských střediscích. Zajímavou atraktivitou, která v současné době také spoluvytváří charakteristiku celého Karlovarského kraje jsou golfová hřiště. Jenom v území MAS 21 se nachází čtyři špičkově vybavená golfová hřiště (Hazlov, Luby, Kynžvart, Mariánské Lázně). Zejména v souvislosti s náročnější lázeňskou klientelou je hustota a kvalita golfových hřišť jednoznačně velkou přidanou hodnotou v oblasti cestovního ruchu. Jako komplexní produkt cestovního ruchu lze chápat i Jesenickou přehradu. Jde o letovisko, které vedle ubytování a stravování (zaměřené na různé cílové skupiny) nabízí ideální podmínky pro vodní sporty (veslování, windsurfing, rybaření) i další sporty, které souvisí s letní dovolenou (volejbal, nohejbal, tenis, stolní tenis).

Obr. č. 32: Golfové hřiště v Mariánských Lázních

Naopak cykloturistika a turistika mezi kvalitní produkty cestovního ruchu zatím nepatří, a to i přes to, že se situace v této oblasti v posledních dvou desetiletích velmi zlepšila (zejména díky budování nových tras i stezek). Chybí kvalitně sestavené a propagované speciální produkty (balíčky) pro různé

druhy cyklistické i pěší turistiky a mobiliář (parkoviště, odpočívadla, stojany, informační tabule) kolem tras a stezek je nedostatečný. Problémem je také dostupnost alespoň základních služeb (stravování či ubytování), zejména v menších sídlech či v místech bývalého hraničního pásma. V zimě pak chybí v regionu dostatečně rozsáhlá síť upravených běžeckých tras.

5.13. Vyhodnocení rozvojového potenciálu území MAS 21

5.13. 1. Územní plánování

Územní plánování je jedním z nástrojů rozvoje území. Cílem územního plánování je vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života budoucích generací. Územní plánování určuje, jak bude krajina a veřejná prostranství okolo nás vypadat. Bez územního plánu se nedá prakticky nic postavit. Nástrojem územního plánování je územně plánovací dokumentace, která komplexně řeší funkční využití území. Všechny obce na území MAS 21 si význam územního plánování uvědomují a využívají ho jako hlavní nástroj pro rozvoj svého území.

Tabulka č. 62: Přehled zpracovaných územně plánovaných dokumentací (ÚPD) obcí MAS 21 k 30. 5. 2014

Název obce	ÚPD	Poslední aktualizace
Aš	Ano	2009
Hazlov	Ano (návrh)	2012
Hranice	Ano	2009
Krásná	Ano	2009
Podhradí	Ano	2008
Vojtanov	Ano (návrh)	2011
Libá	Ano(návrh)	2010
Lipová	Ano (návrh)	2013
Milíkov	Ano	2012
Odrava	Ano	2009
Okrouhlá	Ano	2013
Pomezí nad Ohří	Ano (návrh)	2011
Poustka	Ano	2006
Tuřany	Ano (návrh)	2012

Nebanice	Ano (návrh)	2012
Křižovatka	Ano (návrh)	2012
Luby	Ano	2011
Milhostov	Ano (návrh)	2011
Nový Kostel	Ano (návrh)	2011
Plesná	Ano	2009
Skalná	Ano (návrh)	2013
Třebeň	Ano (návrh)	2013
Velký Luh	Ano (návrh)	2012
Dolní Žandov	Ano	2010
Drmoul	Ano (návrh)	2011
Lázně Kynžvart	Ano (návrh)	2008
Stará Voda	Ano	2011
Trstěnice	Ano	2010
Tři Sekery	Ano	2012
Valy	Ano	2009
Velká Hleďsebe	Ano	2010
Vlkovice	Ano	2010
Zádub – Závíšín	Ano	2009
Mariánské Lázně	Ano (návrh)	2012

Zdroj: <http://www.muas.cz/uzemni-plany/ds-8235/p1=11813>

<http://www.mestocheb.cz/platne-uzemni-plany/ds-34326/p1=37211>

<http://www.mumml.cz/uzemni-planovani/>

http://gis.kr-karlovarsky.cz/viewtree_obce/

Obecně lze říci, že z hlediska územně plánovacích dokumentací a územně analytických podkladů ORP Aš, Cheb a Mariánské Lázně vyplývají následující hodnoty (potenciál) území MAS 21:

- Kvalitní životní prostředí a významné přírodně cenné prvky a území, které lze využít pro šetrné formy letního i zimního cestovního ruchu a lázeňství a rozvíjet síť cyklistických stezek
- Území MAS 21 může těžit ze své polohy a rozvíjet již navázané tradice přeshraniční spolupráce

- Podporovat vznik infrastruktury pro malé a střední podnikání
- Rozvíjet občanskou vybavenost obcí i služby a rozšířit vodovodní a kanalizační síť a tak zvýšit atraktivitu sídel
- Využít potenciál dnes již nevyužívaných hospodářských a průmyslových budov
- Zlepšovat kvalitu místních komunikací

Všechny tyto hodnoty i rozvojové potenciály jsou součástí a v souladu s cíli a prioritami ISÚ MAS 21 a vyplývají z analytické části ISU MAS 21.

5. 13. 2. Rozvojová území

Z analýzy stávajícího stavu území MAS 21 je zřetelné, že se v regionech nachází lokality, které mají potenciál dalšího rozvoje. Mezi tyto lokality patří:

Nevyužívané plochy a objekty – jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, tak jedním ze specifik regionů MAS 21 je velké množství nevyužívaných ploch a objektů (průmyslových, zemědělských i správních – viz. kap. 5.8.8.). Na Ašsku v Aši, Hazlově, Hranicích, Krásné, Podhradí a Vojtanově. Na Lubsku se jedná o lokality v Lubech, Novém Kosteletě, Skalném a Třebeni. Na Chebsku jsou to plochy nevyužitých areálů v Libé a v Pomezí nad Ohří a na Mariánskolázeňsku v Dolním Žandově a v Mariánských Lázních. Potenciál těchto objektů a ploch tkví zejména v možnosti jejich regenerace s cílem vybudovat zde podnikatelskou infrastrukturu pro malé a střední podnikání. Znovuvyužití těchto objektů a lokalit je vedle MAS i prioritou Karlovarského kraje, která byla definována v rámci Strategie rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje 2013 – 2020. Důležitým předpokladem rozvoje potenciálu těchto ploch a lokalit je kooperace vlastníků s obcí i krajskou samosprávou, mikroregiony i MAS 21 tak, aby jejich využití bylo efektivní a přispělo k ekonomické soběstačnosti regionu. Tato kooperace může být, vzhledem k tomu, že velkou část nevyužívaných objektů vlastní soukromé právnické či fyzické osoby, problémem.

Obr. č. 33: Objekt bývalé továrny v Libé

Památkové zóny – jak již bylo v analytické části uvedeno, území MAS se vyznačuje velkým množstvím kulturního dědictví, které zahrnuje téměř celou historickou etapu osídlení západních Čech. Mimořádně důležitá jsou zejména sídla, kde se dochovala tradiční místní venkovská či městská zástavba. Vyhlášenou městskou památkovou zónou je město Mariánské Lázně a vyhlášené vesnické zóny jsou obce Dolní Lažany a místní část obce Dolní Žandov Salajna. Pro území MAS 21 jsou tyto zóny důležitou atraktivitou v rámci rozvoje cestovního ruchu. V současné době svůj potenciál v této

oblasti naplňuje pouze městská památková zóna Mariánské Lázně. Obě venkovské památkové zóny svůj potenciál dosud plně nerozvinuly. Důležitým předpokladem pro rozvoj obou venkovských zón bude zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu a propagace. Důležitým nástrojem pro využití potenciálu památkových zón bude nově vznikající destinační management cestovního ruchu, který společně s MAS 21 a mikroregiony budou spolupracovat na koordinovaném rozvoji cestovního ruchu v území.

Území MAS 21 má významný přírodní potenciál (lesy, prameny), který by bylo možné využít pro rozšíření rozvoje činností ve volné krajině, samozřejmě tak, aby nedocházelo k neúměrnému zatížení přírody a krajiny.

Rekreační zóny – jsou další lokality, které budou součástí koordinovaného rozvoje cestovního ruchu v území MAS 21. Mezi nejvýznamnější rekreační zóny nadregionálního významu v území patří samozřejmě Mariánské Lázně. Důležitým předpokladem dalšího rozvoje bude společná koordinovaná národní i mezinárodní propagace lázeňství v regionu MAS. Hlavními aktéry této aktivity by měli být zástupci obcí všech lázeňských měst v regionu (včetně Františkových Lázní), místní lázeňské subjekty a podnikatelé v cestovním ruchu. Vedle lázeňství nabízí území MAS 21 i další rekreační zóny, které jsou zaměřeny hlavně na letní turistiku. Mezi tyto zóny patří řeka Ohře, vodní nádrž Skalka a vodní nádrž Jesenice. Všechny tyto lokality jsou vhodné pro dlouhodobý pobyt návštěvníků regionu a je důležité zajistit, aby turisté využívali tento pobyt i k návštěvě dalších turistických atraktivit v širokém okolí a umožnili tak rozvoj cestovního ruchu i mimo tyto zóny. I zde je nutné dodat, že důležitým předpokladem pro rozvoj multiplikačního efektu rekreačních zón bude zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu a propagace.

5. 13. 3. Lidský potenciál

Pro úspěšnou realizaci ISÚ MAS 21 je zásadní zapojení co nejširšího spektra místních aktérů. Jedině pokud se toto povede, tak budou cíle a priority ISÚ naplněny. Cílem této kapitoly je analyzovat potenciál místních aktérů pro naplnění cílů tohoto strategického dokumentu pro období 2014 – 2020. Následující tabulka ukazuje cílové skupiny, které vedle místních samospráv budou hrát zásadní roli při realizaci ISÚ.

Tabulka č. 63: Lidský potenciál

Klíčový aktéři	Potenciál
místní samospráva a management mikroregionů	Tato cílová skupina je pro naplnění cílů ISÚ MAS 21 naprosto zásadní, neboť se jedná o hlavní aktéry regionálního rozvoje. Obce naplňují naprosto zásadní funkce pro zajištění kvality života v regionu MAS a mikroregiony zajišťují organizačně i personálně meziobecní spolupráci v regionu a jsou mezistupněm mezi MAS 21 a obcemi. Z analýzy současného stavu vyplývají úkoly i cíle jednotlivých obcí v období 2014 – 2020.
Neziskové organizace	
myslivecká, hasičská a	Z analýzy vyplynulo, že v naprosté většině obcí funguje některý (nebo

rybářská sdružení	všechny) z těchto spolků. Patří mezi hlavní aktéry kulturního a společenského života a mají potenciál i v dobrovolnické práci. Důležitou přidanou hodnotou je práce s mládeží.
sportovní kluby/sdružení či kulturní sdružení (ochotnické spolky, folklorní sdružení) a volnočasové spolky	I tato sdružení fungují ve většině obcí MAS 21 a nabízejí místním obyvatelům kvalitní alternativu trávení volného času. I tato sdružení mají potenciál v dobrovolnické práci. I zde je důležitou přidanou hodnotou práce s mládeží.
environmentální sdružení a sdružení za místní rozvoj	Tato sdružení nejsou v obcích tak častá, jako výše uvedené subjekty (Aš, Poustka, Plesná, Skalná, Lázně Kynžvart, Mariánské Lázně), nicméně jejich role je v péči o kulturní a přírodní dědictví regionu nezastupitelná. Vedle dobrovolnické práce je také výhodou znalost problematiky dotací a schopnost administrace i složitějších dotačních titulů.
poskytovatelé sociálních služeb (nejde pouze o neziskové organizace, poskytovateli jsou i obce a podnikatelské subjekty)	Analýza současného stavu území MAS ukázala, že v území působí relativně vysoký počet poskytovatelů sociálních služeb. Tato sdružení jsou naprosto zásadní pro naplňování sociálních cílů a priorit ISU. V péči o sociálně potřebné doplňují (leckdy nahrazují) orgány státní správy i samosprávy. I zde je nutné vyzdvihnout obecně kvalitní orientaci v dotační problematice.
církvě	Většinu sakrálních památek v území vlastní církve a tudíž je důležitá kooperace s těmito subjekty v rámci péče o kulturní dědictví. Církvě budou (vzhledem k církevním restitucím) i důležitým aktérem v oblasti péče o krajinu. V území také působí církve jako poskytovatel sociálních služeb (např. Farní charita Aš), je tedy důležité kooperovat i v této oblasti. Díky církevním restitucím se zvýší dostupnost velkého množství půdy a bude možné efektivněji naplňovat priority péče o kulturní a přírodní dědictví regionu.
Podnikatelské subjekty	
zemědělští a lesníčtí podnikatelé	Z analýzy současného stavu vyplývá, že drobní zemědělští podnikatelé působí v každé obci MAS 21. Cílem ISÚ je tento stav udržet a dále rozvíjet, a to jak z ekonomického, tak i z environmentálního hlediska. Zároveň je důležité využít potenciál této cílové skupiny pro rozvoj agroturistiky v území. Tato cílová skupina byla velmi aktivní již při realizaci SPL 2009 – 2013 a lze předpokládat její pokračování i v následujícím období. Vedle zemědělských podnikatelů je také pro rozvoj místní ekonomiky důležité, že v regionu působí i výrobci a prodejci regionálních potravin.
podnikatelé v cestovním	Další zásadní skupinou pro rozvoj cestovního ruchu jsou drobní, malí i střední podnikatelé, kteří svou ekonomickou činnost spojují

<p>ruchu</p>	<p>s cestovním ruchem. Tato cílová skupina je důležitá nejenom pro rozvoj lokální ekonomiky, ale také je velmi podstatná pro rozvoj turistické infrastruktury a integrovaných balíčků v cestovním ruchu. Důležité je napojení této cílové skupiny na vznikající destinační management cestovního ruchu, který společně s MAS 21 a mikroregiony bude hlavním aktérem koordinovaného rozvoje cestovního ruchu v území MAS 21.</p>
--------------	---

Všechny priority a cíle ISU MAS 21 byly v celém procesu tvorby ISU diskutovány a vytvářeny v neustále interakci s výše uvedenými klíčovými aktéry a tudíž lze říci, že strategická část ISU odpovídá potřebám území a je nastavena v souladu s potenciálem i schopnostmi místních aktérů.

5.13.4. Oblasti rozvoje

Analýzy současného stavu území MAS vyplývají následující oblasti rozvoje území:

Občanská vybavenost – kvalita občanské vybavenosti a dostupnost služeb je jedním z hlavních indikátorů kvality života v obci. Jedním z hlavních cílů MAS 21 je zastavit snižování kvality občanské vybavenosti v obcích (především v malých sídlech) a zlepšit tak nejenom kvalitu života obyvatel v regionu, ale i zastavení migrace (zejména mladých) lidí do větších měst a přilákání nových zájemců o život v obcích regionů MAS 21. Kvalita občanské vybavenosti je důležitá i pro rozvoj cestovního ruchu. Z analýzy současného stavu území MAS 21 vyplynulo, že je nutné se zaměřit zejména na zkvalitnění technického stavu a vybavenost obecních či městských úřadů tak, aby splňovaly základní standardy kvality fungování moderní samosprávy. Důležitým aspektem je také zlepšení stavu kulturních, společenských, volnočasových a sportovních zařízení a vytvořit tak kvalitní zázemí pro fungování místních spolků a sdružení. I přes velké kvalitativní zlepšení je nutné dále pokračovat v obnově nemovitého i movitého kulturního dědictví regionu a využívat toto dědictví pro cestovní ruch či pro kulturní, vzdělávací resp. společenský život v regionu. Pro zvýšení kvality života v regionu je také zásadní zachování stávající sítě předškolního a základního zařízení a zlepšit jejich technický stav a vybavenost. Z hlediska dostupnosti služeb je nutné se zaměřit na rozšíření nabídky sociálních služeb a decentralizaci zdravotních služeb.

Infrastruktura – kvalitní a moderní infrastruktura je stejně jako občanská vybavenost základním indikátorem kvality života v regionech MAS 21. Obnova infrastruktury je finančně velmi nákladná a možnosti MAS 21 jsou v této oblasti tedy omezené. Vzhledem k tomu, že stav infrastruktury v řešeném území není dobrý, tak MAS 21 považuje za důležité hledat řešení, které by tento problém vyřešila. Z analýzy současného stavu území je patrné, že největším problémem v oblasti infrastruktury je stav místních komunikací. Pro zvýšení atraktivity sídel je důležité také zlepšit stav veřejných prostranství. Důležitým tématem je také výstavba a obnova vodohospodářské infrastruktury, což je mimo jiné základní předpoklad ochrany životního prostředí, tedy základního pilíře udržitelného rozvoje regionu. Zkvalitnění infrastruktury je zásadním tématem i pro rozvoj podnikatelských aktivit a zvýšení atraktivity území pro cestovní ruch.

Příroda a krajina – velkým potenciál pro zvýšení kvality života v regionu i cestovní ruch v regionech MAS 21 je zachovalé životní prostředí. Velkou přidanou hodnotou pro území MAS 21 je samozřejmě

existence léčivých pramenů a s nimi spojené lázeňství. Do budoucna je jednoznačnou prioritou MAS 21 ochrana přírody a krajiny a její využití pro šetrný turistický ruch. Z analýzy současného stavu území MAS 21 vyplývá, že je důležité zachovat a posílit prostupnost krajiny a zvýšit biodiverzitu. Produkce velkého množství odpadů a nakládání s nimi je v současnosti velkým problémem obcí v regionu. Důsledkem nedostatku zařízení v oblasti odpadového hospodářství (sběrné dvory, zpracování vytríděných odpadů, sběr bioodpadu, atd.) jsou např. černé skládky a odpady „odhozené“ ve volné přírodě. Tyto negativní „úklady“ však také svědčí o nezodpovědném přístupu k zacházení s životním prostředím. Proto je zapotřebí podporovat aktivity, které budou mít ve všech ohledech pozitivní dopad na životní prostředí a tím i na kvalitu života v našem regionu. Důležitým tématem pro území MAS bude také zvýšení energetické soběstačnosti regionu v souladu se všemi principy ochrany přírody a krajiny. Všechna výše uvedená témata pomohou regionům MAS využít potenciál přírodního dědictví a zároveň ho ochránit i pro příští generace.

Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání – vzhledem k tomu, že se regiony MAS 21 potýkají s vysokou nezaměstnaností, je důležité hledat nástroje pro rozvoj pracovních příležitostí a podnikání. MAS 21 v současné době nemá efektivní nástroje pro zvýšení přilákání velkých průmyslových investorů a tudíž se chce v této oblasti zaměřit spíše na udržení a rozvoj drobného, malého a středního podnikání. Tématem pro MAS 21 je zejména modernizace provozů a vybavení zemědělských, lesnických i dalších provozoven místních podnikatelských subjektů. Pro rozvoj lokální ekonomiky je také důležité zvýšit možnosti prodeje lokálních výrobků a produktů a také zkvalitnit jejich propagaci. Vzhledem k přírodní atraktivitě území MAS 21 je, dle analýzy současného stavu území, dobrým nástrojem pro rozvoj ekonomické aktivity území agroturistika. Pro zvýšení zaměstnanosti obyvatel znevýhodněných na trhu práce bude v regionu iniciován rozvoj sociálního podnikání. Díky realizaci výše uvedených aktivit se zvýší ekonomická soběstačnost regionu a zároveň budou také propagovány a udržovány základní prvky venkovského života.

Cestovní ruch – léčivé prameny, kulturní bohatství, zachovalá a atraktivní krajina, a poloha území MAS předznamenávají potenciál území MAS v rámci rozvoje cestovního ruchu. Z analýzy současného stavu území MAS vyplynulo, že v současné době je nejlépe využíván potenciál lázeňské turistiky. V ostatních odvětvích cestovního ruchu je situace mnohem méně příznivá. Pro další rozvoj cestovního ruchu je nutné zvýšit kvalitu i četnost infrastruktury pro cestovní ruch (zejména pro aktivní formy trávení volného času), zkvalitnit a zefektivnit propagaci území i jednotlivých atraktivit cestovního ruchu a prodloužit turistickou sezónu i o zimní měsíce (běžecké lyžování, mushering, skiering). Lze říci, že cestovní ruch může být jedním ze základních pilířů lokální ekonomiky regionů MAS 21.

5. 13. 5. Financování rozvoje území

Problematika schopnosti území sdružit vlastní finanční prostředky na rozvoj území své působnosti má tři roviny:

1. Schopnost předfinancování a dofinancování projektů podpořených z národních či evropských zdrojů - ze zkušeností z programovacího období 2007 – 2013 lze říci, že území MAS 21 má schopnost alokovat finanční zdroje na projekty podpořené z veřejných intervenčních zdrojů. Jenom v rámci realizace SPL bylo od roku 2009 do roku 2014 v rámci tohoto programu realizováno celkem 62 projektů v celkové částce 41 512 675 Kč. Tyto projekty byly žadateli v plné výši předfinancovány.

Následující tabulka ukazuje, že schopnost alokovat finanční prostředky na předfinancování a dofinancování projektů, má veřejný, soukromý i neziskový sektor.

Tabulka č. 64: Přehled financování projektů realizovaných v SPL

Sektor	Počet projektů	Celkové výdaje (Kč)	Kofinancování (Kč)	Kofinancování (%)
Veřejný	37	23 672 093	7 220 901	30,5
Soukromý	8	14 890 247	7 237 223	48,6
Neziskový	15	2 640 139	525 160	19,9
Církev	2	310 196	31 247	10,0
Celkem	62	41 512 675	15 014 531	36,2

Zdroj: Vlastní podklady

Vedle projektů realizovaných v rámci jednotlivých výzev SPL, MAS 21 realizovala i další projekty, prostřednictvím kterých naplňovala cíle SPL. I tyto projekty byly předfinancovány a dofinancovány z prostředků subjektů z území MAS. NA realizaci projektů MAS bylo v období 2009 – 2013 vynaloženo celkem 6 794 394 Kč. Tyto projekty byly rovněž v plné výši předfinancovány. Na jejich předfinancování se podílela jak MAS 21, tak partneři projektů, kteří byli do realizace zapojeni. Celková výše dofinancování projektů činila 1 054 295 Kč. Výčet těchto projektů je uveden v tabulce v příloze č. 31. Tato příloha obsahuje i některé projekty jednotlivých mikroregionů MAS 21, které byly také předfinancovány a dofinancovány z prostředků jednotlivých členských obcí.

2. Schopnost sdružit finanční prostředky na realizaci projektů či aktivit, které nejsou financovány z prostředků veřejných intervenčních programů, je v území MAS 21 omezená. V současné době subjekty z území MAS 21 finančně podporují formou členských či partnerských příspěvků činnost mikroregionů a MAS. Hlavním důvodem této podpory je zejména schopnost mikroregionů i MAS tyto vložené příspěvky multiplikovat. Nicméně lze říci, že výše těchto příspěvků je na horní hranici „schopnosti území“ a není reálné jejich další větší navyšování. S ohledem na stávající ekonomickou i demografickou situaci (regiony z největší nezaměstnaností, sudetské oblasti) nelze tedy předpokládat, že by v území vznikla grantová schémata financovaná z finančních zdrojů subjektů působících v regionech MAS.

3. Dobrovolnická práce, která v současnosti funguje převážně u zájmových spolků (SDH, sportovci, atd.), jejichž členové jsou ochotni zapojit se do různých aktivit (organizace kulturních a sportovních akcí, brigády, atd.) bez nároku na finanční odměnu.

Tento stav bude s velkou pravděpodobností přetrvávat i v následujících letech. Důvodem je patrně stále ještě nedostačující vztah obyvatel ke „svému území“.

5.14. Soulad s rozvojovými dokumenty realizovanými v území MAS

Cílem této kapitoly je analyzovat cíle a priority ISÚ MAS 21 s dalšími strategickými dokumenty, které jsou realizovány v územní působnosti MAS 21. Soulad s tzv. strategickými dokumenty nižšího řádu, tedy dokumenty, které se realizují na území mikroregionů či obcí MAS (mají dopad na menší území

než ISU MAS 21) je řešen prostřednictvím způsobu tvorby ISÚ MAS 21 (veřejná projednání, jednání pracovních skupin a dotazníková šetření). Všechny potřeby obcí, mikroregionů a příhraničních území MAS jsou díky komunitnímu projednání zapracovány do analytické i strategické části ISÚ a tudíž není nutné je dále analyzovat. Niže uvedená tabulka obsahuje strategické dokumenty nižšího řádu, které se týkají mikroregionů a příhraničních oblastí.

Tabulka č. 65: Strategické dokumenty nižšího řádu

Název strategického dokumentu	Obsah dokumentu
Strategický plán spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb.	Dokument řeší plánování budoucího vývoje příhraniční oblasti Aš – Selb. Jeho cílem je na základě konstruktivního a aktuálního vyhodnocení stávající situace vytvořit reálné možnosti k udržitelnému rozvoji daného území. Dokument řeší 4 okruhy – Kvalita života, Ekonomika, podnikání a zaměstnanost, Cestovní ruch a Dopravní infrastruktura.
Strategický plán rozvoje města Mariánské Lázně pro období 2007 – 2015	Tento strategický dokument orientuje další rozvoj města Mariánské Lázně do roku 2015. Kombinuje situaci města se vztahy k jeho okolí a s pohledem na jednotlivé složky mající vliv na kvalitu života ve městě. V současné době probíhá jeho aktualizace.
Strategie rozvoje přeshraniční spolupráce oblasti Smrčiny/Fichtelgebirge	V rámci strategického dokumentu jsou analyzovány současné problémy obcí Sdružení Ašsko (vyjma města Aš) a jsou zde navržena opatření k jejich řešení. Dokument řeší různé oblasti života v regionu, např. infrastruktury, kulturního a sportovního vyžití, volnočasových aktivit, životního prostředí, vzdělávání.
Strategie rozvoje Svazku obcí Kamenné Vrchy	V tomto dokumentu vize rozvoje Svazku obcí Kamenné Vrchy sjednocuje rozvojové vize jednotlivých členských obcí. Rozvojová strategická vize je zde rozdělena do 3 pilířů – „Zajištění kvality života a životního prostředí“, Image regionu, spolupráce, komunikace“ a „Podpora ekonomického rozvoje regionu a budování související infrastruktury“.
Studie cestovního ruchu a navazujících aktivit Mikroregionu Chebsko	Dokument mapuje situaci v oblasti cestovního ruchu na území Mikroregionu Chebsko a zaměřuje se na konkrétní návrhy opatření, které vedou k jeho rozvoji. Dokument je zpracován v souladu se zásadami regionální politiky Karlovarského kraje a s rozvojovými plány měst a obcí Mikroregionu Chebsko.

Strategický dokument Dobrovolného svazku obcí Mariánskolázeňsko	Dokument specifikuje základní problémy mikroregionu a jeho obcí a stanovuje cíle na období 2014 +, rozvojové priority a opatření k jejich řešení.
--	---

Soulad se strategickými dokumenty vyššího řádu je řešen v následujícím textu. Všechny cíle strategických dokumentů vyššího řádu, které jsou relevantní pro rozvoj území MAS 21, jsou zahrnuty do strategické části ISÚ MAS 21.

Tabulka č. 66: Strategické dokumenty vyššího řádu

Název programu/ koncepce/ strategie	Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014 – 2020
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	<p>Prioritní oblast 1: Konkurenceschopnost (Pilíř 1.C – Kvalitní podnikatelské prostředí)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozvoj firem v klíčových hodnotových řetězcích <p>Prioritní oblast 2: Cestovní ruch a lázeňství</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vyvíjet aktivity destinačního managementu – Zvýšit kvalitu lidských zdrojů v cestovním ruchu <p>Prioritní oblast 3: Sociální oblast a zdravotnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kvalitativně a kvantitativně dostačující nabídka poskytovaných sociálních služeb v kraji – Zlepšování dostupnosti a kvality zdravotní péče, podpora zdravého životního stylu <p>Prioritní oblast 4: Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> – Energie – zvýšit podíl obnovitelných zdrojů na výrobě energie a tepla a snížit energetickou náročnost budov – Zvýšit podíl tříděného odpadu a jeho využívání – Obnova/zachování přírodního prostředí a kulturní krajiny – Environmentální výchova a osvěta, podpora občanských sdružení – Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní <p>Prioritní oblast 6: Veřejná správa a systém řízení bezpečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Řízení v územní samosprávě (kraj, obce), včetně dokončení informatizace ve veřejné správě

	<ul style="list-style-type: none"> – Zvyšování efektivity a kvality poskytovaných služeb v oblasti veřejné správy
<p>Soulad s Integrovanou rozvojovou strategií MAS 21</p>	<p><i>Rozvojová oblast 1: Občanská vybavenost</i></p> <p><i>1. Zvyšování otevřenosti a odbornosti veřejné správy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Obnova obecních a městských úřadů pro zkvalitnění výkonu a zajištění dostupnosti veřejné správy <p><i>2. Zajištění kvalitní a dostupné občanské vybavenosti v sídlech</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Obnova a výstavba objektů pro zajištění občanské vybavenosti <p><i>3. Posílení sociální soudržnosti regionu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Podpora procesu komunitního plánování sociálních služeb a zvyšování informovanosti o nabídce sociálních služeb – Podpora zavádění nových a zkvalitnění stávajících sociálních služeb – Podpora zajištění dostupnosti zdravotní péče <p><i>Rozvojová oblast 2: Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání</i></p> <p><i>1. Stabilizace a rozvoj podnikání</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Podpora marketingových a propagačních aktivit na úrovni MAS – Informační a vzdělávací aktivity MAS 21 v oblasti podpory zaměstnanosti a podnikatelských aktivit, podpora výměny zkušeností <p><i>Rozvojová oblast 3: Příroda a krajina</i></p> <p><i>1. Zajištění ochrany přírody a krajiny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Obnova tradičních cest a dalších krajinných prvků a podpora opatření na posílení prostupnosti krajiny a zvýšení biodiverzity – Podpora EVVO a zpracování průzkumů týkajících se přírody a krajiny a energetické nezávislosti regionu – Podpora přeshraniční spolupráce a výměny zkušeností v oblasti ochrany přírody a krajiny a energetické nezávislosti regionu <p><i>2. Integrovaný přístup k nakládání s odpady</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Podpora modernizace a výstavby zařízení pro třídění a využívání odpadů a rozvoj systémů nakládání s odpady a koordinovaného přístupu v této oblasti – Podpora odstraňování černých skládek <p><i>Rozvojová oblast 4: Infrastruktura</i></p> <p><i>1. Zajištění modernizace a rozvoje technické</i></p>

	<p><i>infrastruktury</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Modernizace a výstavba vodohospodářské infrastruktury <p>Rozvojová oblast 5: Cestovní ruch</p> <p>1. Efektivní koordinace rozvoje cestovního ruchu</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zkvalitnění sítě a koordinace činnosti informačních center v území MAS 21 – Podpora propagace, marketingu a tvorby integrovaných produktů cestovního ruchu a nástrojů interpretace místního dědictví – Podpora výměny zkušeností s rozvojem cestovního ruchu, koordinace činností aktérů cestovního ruchu a posilování přeshraniční spolupráce
Komentář	<p>Program rozvoje Karlovarského kraje (PRKK) v sobě integruje potřeby větších sídel i malých venkovských obcí a tudíž nelze konstatovat, že všechny cíle strategie MAS 21 jsou v přímém souladu s cíli tohoto dokumentu. Lze ale říci, že priority, které se v rámci PRKK týkají rozvoje venkovských regionů jsou s ISU MAS 21 v souladu, jak znázorňují výše uvedené popisy priorit a cílů obou dokumentů.</p>

Název programu/ koncepce/ strategie	Koncepce kultury Karlovarského kraje pro období let 2013 – 2020
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	<p>Cíl 1: Záchrana a účelné využívání kulturních hodnot</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hmotné historické kulturní dědictví (obnova památek lokálního významu) – Nehmotné kulturní dědictví (živá kultura, inovace a kreativita)
Soulad s Integrovanou rozvojovou strategií MAS 21	<p>Rozvojová oblast 1: Občanská vybavenost</p> <ul style="list-style-type: none"> – Podpora konání sportovních a společensko – kulturních akcí – Obnova movitých i nemovitých kulturně-historických a technických památek a pietních míst (např. historické hřbitovy, místa zaniklých obcí a objektů)
Komentář	<p>Integrovaná strategie MAS 21 naplňuje cíle Koncepce kultury Karlovarského kraje prostřednictvím zkvalitňování kulturní infrastruktury, obnovou místního movitého i nemovitého kulturního dědictví a podporou místního kulturního života.</p>

Název programu/ koncepce/ strategie	Plán odpadového hospodářství Karlovarského kraje 2005 – 2015 (POHKK)
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	Cíl č. 12: Vytvořit podmínky pro integrovaný systém nakládání s odpady na regionální úrovni s možností jeho propojení na celostátní síť zařízení pro nakládání s odpady.
Soulad s Integrovanou rozvojovou strategií MAS 21	Rozvojová oblast 3: Příroda a krajina 1. Integrovaný přístup k nakládání s odpady – Podpora modernizace a výstavby zařízení pro třídění a využívání odpadů a rozvoj systémů nakládání s odpady a koordinovaného přístupu v této oblasti – Podpora odstraňování černých skládek
Komentář	POHKK je zpracováván v souladu s cíli Plánu odpadového hospodářství ČR. Cílem tohoto plánu je mimo jiné vytváření podmínek pro využívání komunálního odpadu a snižování podílu skládkování. ISU MAS 21 chce přispět k naplnění těchto cílů prostřednictvím zkvalitňování infrastruktury odpadového hospodářství.

Název programu/ koncepce/ strategie	Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy v Karlovarském kraji 2010 - 2015 (SRCKK)
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	Priorita č. 1: Rozvoj cyklistické infrastruktury a dopravy – Podpora budování cyklostezek a komunikací vhodných pro cyklisty Priorita č. 2: Rozvoj rekreační cykloturistiky a navazujících služeb – Podpora související cyklistické infrastruktury – Podpora kvalitních služeb
Soulad s Integrovanou rozvojovou strategií MAS 21	Rozvojová oblast 5: Cestovní ruch 1. Efektivní koordinace rozvoje cestovního ruchu – Rozvoj infrastruktury pro turistiku (pěší a cykloturistiku, hippoturistiku,...) – Podpora zvyšování a zkvalitňování ubytovacích a stravovacích kapacit – Podpora propagace, marketingu a tvorby integrovaných produktů cestovního ruchu a nástrojů interpretace místního dědictví

Komentář	ISU MAS 21 klade důraz na rozvoj cykloturistiky jako jedné z forem environmentálně šetrného cestovního ruchu. Priority strategického dokumentu vhodně doplňují priority SRCKK.
-----------------	--

Název programu/ koncepce/ strategie	Strategie rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje 2013 – 2020 (SRKKK)
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	Specifický cíl C 3: Infrastruktura pro podnikání – Koordinace regenerace nevyužívaných objektů
Soulad s Integrovanou rozvojovou strategií MAS 21	Rozvojová oblast 1: Občanská vybavenost 1. Podpora využití nevyužívaných objektů a území – Podpora využívání nevyužitých objektů a území (např. studie obnovy, revitalizace objektů a areálů) Rozvojová oblast 2: Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání 1. Stabilizace a rozvoj podnikání – Informační a vzdělávací aktivity MAS 21 v oblasti podpory zaměstnanosti a podnikatelských aktivit, podpora výměny zkušeností
Komentář	Cílem SRKKK je podpora inovačního potenciálu a rozvoj podnikatelského prostředí v Karlovarském kraji. Cílem MAS je stabilizovat a udržitelně rozvíjet podnikatelský sektor v území své působnosti. MAS vidí inovační potenciál v přenosu dobré praxe z jiných regionů ČR i zahraničí. Oba dokumenty považují za důležité využití dnes nevyužívaných objektů a ploch.

Název programu/ koncepce/ strategie	Strategie rozvoje lidských zdrojů v Karlovarském kraji (SRLZKK)
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	Prioritní osa 3: Zajištění požadované pracovní síly – Efektivní využití stávajících dlouhodobě nezaměstnaných osob
Soulad s Integrovanou rozvojovou strategií MAS 21	Rozvojová oblast 2: Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání 1. Podpora tvorby pracovních míst – Vytváření či rozšiřování sociálních podniků
Komentář	Cílem SRLZKK je rozvíjet a vytvářet potenciál lidských zdrojů v regionech Karlovarského kraje. Realizace ISU k naplnění tohoto cíle přispěje posilováním spolupráce

	mezi veřejnou a soukromou sférou, výměnou zkušeností s českými i zahraničními regiony a podporou nástrojů snižující nezaměstnanost v území.
Název programu/ koncepce/ strategie	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji na období 2014 – 2017 (SPRSS KK) a Zásady rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji 2007 - 2017
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	Hlavní cíle rozvoje v sociálních službách: <ul style="list-style-type: none"> – Zajistit zvyšování kvality sociálních služeb s využíváním systému inspekce kvality – Podporovat rozvoj služeb, které umožní setrvání uživatele v jeho přirozeném prostředí – Zajistit dostatečnou nabídku všech druhů soc.služeb ve vztahu ke zjištěným potřebám – Věnovat zvýšenou pozornost vzdělávání pracovníků sociálních služeb
Soulad s Integrovanou rozvojovou strategií MAS 21	Rozvojová oblast 1: Občanská vybavenost <ul style="list-style-type: none"> – Podpora procesů komunitního plánování sociálních služeb a zvyšování informovanosti o nabídce sociálních služeb – Podpora zavádění nových a zkvalitnění stávajících sociálních služeb
Komentář	Cílem MAS 21 je podpořit dlouhodobé a kvalitní komunitní plánování sociálních služeb v regionech MAS, které budou vycházet a doplňovat SPRSS KK a vycházet ze zásad rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji.

Jak již bylo výše uvedeno, všechny výše uvedené strategické dokumenty jsou v souladu s ISÚ MAS 21, která má relevantní cíle a priority strategií vyššího řádu zapracované do své strategické části. Vedle výše uvedených strategických dokumentů jsou v území realizovány následující nadřazené strategické dokumenty, které se primárně nezabývají oblastmi, které řeší ISÚ MAS 21 resp. mezi tyto dokumenty patří:

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) Karlovarského kraje – MAS 21 chce prostřednictvím své ISU podporovat tuto oblast, nicméně tento dokument popisuje pouze právní rámec problematiky EVVO a definici EVVO a neobsahuje žádné cíle či priority. Absence jakékoliv vize (priority, cíle) rozvoje této problematiky v tomto dokumentu neumožňuje analýzu souladu s prioritami a cíli realizace ISÚ.

Koncepce rozvoje silniční sítě v Karlovarském kraji – strategie řeší silniční komunikace I. a II. třídy a dálniční spojení. MAS 21 se zabývá pouze místními komunikacemi v majetku obcí.

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací – tento dokument popisuje již připravené a naplánované konkrétní projekty rekonstrukce či budování vodohospodářské infrastruktury. Dokument nestanovuje

žádné cíle či priority rozvoje v této oblasti. Z tohoto důvodu není nutné posuzovat soulad tohoto dokumentu s ISÚ MAS 21, ale pouze zaznamenat připravované projekty v analytické části textu ISÚ.

Koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje a krajská protidrogová strategie na léta 2013 – 2016 – ISÚ MAS 21 se tímto tématem primárně nezabývá, pouze pokud by bylo součástí komunitních plánů sociálních služeb, které by mohly realizací ISÚ MAS 21 vzniknout.

Strategie ochrany před povodněmi v Karlovarském kraji – tento dokument je spíše souborem zásad v případě rizika vzniku povodní, což je téma, které ISÚ MAS 21 neřeší. Realizací ISÚ MAS 21 by se měla posílit absorpční schopnosti krajiny, tedy vznik opatření, která budou rizika vzniku povodní eliminovat.

5.15 Analýza rozvojových potřeb území MAS 21

5.15.1 SWOT analýza

V této podkapitole je uvedena SWOT analýza, na jejímž základě jsou vymezeny potřeby, které je nutné naplnit, aby došlo k dalšímu kvalitativnímu rozvoji území.

SWOT analýza je metoda, jejíž pomocí je možno identifikovat:

- Silné stránky (**S**trengths)
- Slabé stránky (**W**eaknesses)
- Příležitosti (**O**pportunities)
- Hrozby (**T**hreats)

V našem případě se jedná o utřídění stávajících znalostí o řešeném území MAS 21. SWOT analýza byla vytvořena v rámci komunitního plánování (29. 1. 2013 – Veřejné setkání ke tvorbě SWOT analýzy území MAS 21) na základě osobních zkušeností a znalostí aktérů z území MAS 21. SWOT analýza byla vytvořena prostřednictvím metody „Brainstorming“, kdy účastníci setkání formulovali silné a slabé stránky regionu a příležitosti a hrozby. Následně každý z účastníků získal určitý počet bodů, které mohl rozdělit k jednotlivým výroky SWOT analýzy podle toho, jak se mu jevil daný výrok důležitý pro další rozvoj regionu MAS 21. Následně byly výroky SWOT analýzy rozděleny do jednotlivých rozvojových oblastí. Výroky SWOT analýzy jsou v jednotlivých částech řazeny podle počtu bodů, které daný výrok obdržel.

Obr. č. 34: Tvorba SWOT analýzy

5.15.1.1 SWOT analýza celková

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – zdravé životní prostředí a unikátní příroda (23 bodů) – poloha regionu (sousedství Německa), spolupráce s německými partnery (18 bodů) – lázeňství, prameny, dostatek kvalitní vody (18 bodů) – spolupráce mezi obcemi a svazky, iniciativní zastupitelé obcí a mikroregionů (12 bodů) – vysoká prostupnost krajiny pro pěší i cyklisty (cyklostezky, turistické a naučné stezky, ...), (10 bodů) – fungující hasičské spolky a spolková činnost (9 bodů) – nízká hustota osídlení s potenciálem naplnění (6 bodů) – dostatečná technická infrastruktura obcí (5 bodů) – bohatá historie (v souvislosti s osobnostmi) a velké množství památek (5 body) – dostatečná infrastruktura ZŠ a MŠ (3 body) – bezpečnost (3 body) – cestovní ruch (3 body) – ekologické zemědělství (3 body) – velké množství maloplošných chráněných území, CHKO Slavkovský les (2 body) – dostupnost území (existence I/21, železniční síť, blízkost mezinárodních letišť), (2 body) – nárůst zahraniční turistické klientely (2 body) – multikulturnost území (2 body) – příznivá demografická skladba 	<ul style="list-style-type: none"> – nezaměstnanost a málo pracovních příležitostí pro mladé lidi (21 bodů) – technická infrastruktura odlehlejších částí obcí, vylidňování těchto sídel (17 bodů) – nízké výdělky, velké sociální rozdíly (14 bodů) – orientace na cestovní ruch, především lázeňství, chybí infocentra (13) – neochota pracovat (12 bodů) – vysoký podíl rizikových skupin a špatná komunikace s nimi, vysoká finanční negramotnost obyvatelstva (13 bodů) – špatný stav komunikací II. a III. třídy a chybějící obchvaty obcí (12) – nárůst kriminality, absence veřejné ochrany (málo policistů), (11 bodů) – nepřipravenost na rozvoj (9 bodů) – malá angažovanost a vzdělanost zastupitelů (9 bodů) – snižující se dopravní obslužnost malých obcí (9 bodů) – vzhled sídel a veřejných prostranství (9 bodů) – odliv mladých lidí z regionu (8 bodů) – spekulace s pozemky (8 bodů) – chybějící tradice (8 bodů) – vzdělanostní struktura (málo VŠ v populaci), (7 bodů) – nízká aktivita obyvatelstva (komunitní život), (6 bodů) – opuštěné stavby (vojenské, církevní, tovární, zemědělské), (5 bodů) – špatná struktura zemědělství (5 bodů) – nedostatečná orientace na Německo, malá jazyková vybavenost obyvatelstva (NJ), nízká prostupnost hranic (4 body) – nedostatečně využitá území bývalé železné opony (4 body) – chybí VŠ v regionu (4 body) – nedostatečná spolupráce podnikatelů, NNO a veřejné správy (4 body) – chybí spolková činnost a je málo volnočasových aktivit (i dostupnost), (4 body) – chybí diferenciacie bydlení, chybí malometrážní byty (pro seniory, startovací byty...), vznik satelitních městeček (3 body)

	<ul style="list-style-type: none"> – stav drobných sakrálních památek v krajině (3 body) – nízká informovanost o dění v regionu (3 body) – intenzivní výměna obyvatelstva (2 body) – nedostatečná dostupnost odborné lékařské péče (2 body) – komunikace s Lesy ČR a s Povodím a s většinovými vlastníky půdy (2 body) – periferie Karlovarského kraje, Františkovy Lázně nespolupracují (2 body) – solární farmy (1 bod) – myšlenková orientace – vše řešit pouze v rámci ČR (1 bod) – nízká kvalifikovanost učitelů (1 bod) – rušení tradiční cestní síť (1 bod) – předimenzované obchodní zóny (1 bod) – chybějící přirozené centrum – chybějící firemní dárcovství – periferie Karlovarského kraje – Františkovy Lázně nespolupracují
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> – kvalitní strategické plánování regionů (10 bodů) – tvorba pracovních míst (9 bodů) – příliv podnikatelů (7 bodů) – spolupráce a rozvoj v cestovním ruchu (6 bodů) – příliv nových obyvatel (6 bodů) – přilákání investorů do dřevozpracujícího průmyslu (4 body) – účast finančně silných hráčů na rozvoji regionu (4 body) – spolupráce školství a podnikatelů (2 body) – nové tradice (2 body) – napojení na Německo (2 body) – zvýšení leteckých linek na západ – lepší přeshraniční spolupráce (lepší využití OP Přeshraniční spolupráce) 	<ul style="list-style-type: none"> – chybí dotační tituly pro základní infrastrukturu obcí (18 bodů) – úpadek hodnoty rodiny (11 bodů) – zákon o veřejných zakázkách (10 bodů) – nedostatek financí na rozvoj obcí a regionů (10 bodů) – absence dotací do silniční infrastruktury (9 bodů) – nedostatečná podpora drobných podnikatelů (9 bodů) – vliv médií na mladé lidi (hodnoty, priority), (8 bodů) – málo peněz na dofinancování projektů u menších obcí (8 bodů) – nekoncepční rozhodování v regionálním rozvoji (řepka, solární panely, apod.), (5 bodů) – spekulace s pozemky (4 body) – změna charakteru krajiny (4 body) – překážky při rozvoji podnikání (4 body) – politika státu ve vztahu k lázeňství (3 body) – nerovnoměrné hodnocení projektů v rámci regionu Severozápad (2 body) – míra korupce ve veřejné správě (2 body)

	<ul style="list-style-type: none">- nedostavba R6 (2 body)- zánik gymnázia v Aši (2 body)- zemědělské dotace (2 body)- vliv větrných elektráren na klimatické změny (1 bod)- integrace školství (1 bod)- odchod VŠ z Chebu (1 bod)- hnědouhelná pánev v Chebské pánvi- lobisté
--	---

5.15.1.2 SWOT analýzy oblastí rozvoje

SWOT analýza pro oblast „Občanská vybavenost“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – spolupráce s německými partnery (9 bodů) – dostatečná technická infrastruktura obcí (5 bodů) – fungující hasičské spolky (5 bodů) – spolková činnost (4 body) – velké množství památek (3 body) – dostatečná infrastruktura ZŠ a MŠ (3) – nárůst zahraniční klientely (2 body) – železniční síť 	<ul style="list-style-type: none"> – nezaměstnanost a málo pracovních příležitostí pro mladé lidi, nízké výdělky (31 bodů) – infrastruktura malých obcí (12 bodů) – neochota pracovat (12 bodů) – vysoký podíl rizikových skupin (10 bodů) – vzhled sídel s veřejných prostranství (9) – nepřípravenost na rozvoj (9 bodů) – odchod mladých lidí z regionu (8 bodů) – vzdělanostní struktura obyvatelstva (7 bodů) – nárůst kriminality (6 bodů) – nízká aktivita obyvatelstva (6 bodů) – vylidňování okrajových obcí (5 bodů) – opuštěné stavby (vojenské, církevní, tovární, zemědělské), (5 bodů) – chybí VŠ v regionu (4 body) – nedostatečná orientace na Německo, malá jazyková vybavenost (4 body) – málo volnočasových aktivit (i dostupnost), (3 body) – stav drobných sakrálních staveb (3 body) – cestovní ruch (mimo lázeňství) (3 body) – chybí diferenciaci bydlení a malometrážní byty, vznikají satelitní městečka (3 body) – chybí infocentra (2 body) – nedostatečná dostupnost odborné lékařské péče (2 body) – migrace obyvatelstva (2 body) – předemenzované obchodní zóny (1 bod) – nízká kvalifikovanost učitelů (1 bod) – periferie Karlovarského kraje
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> – kvalitní strategické plánování regionů (10 bodů) – tvorba pracovních míst (9 bodů) – příliv podnikatelů (7 bodů) – příliv nových obyvatel (6 bodů) – účast finančně silných hráčů na rozvoji regionu (4 body) – napojení na Německo (2 body) – spolupráce školství a podnikatelů (2 body) – lepší přeshraniční spolupráce (lepší využití OP Přeshraniční spolupráce) 	<ul style="list-style-type: none"> – absence dotací do základní a technické infrastruktury (18 bodů) – úpadek hodnoty rodiny (11 bodů) – zákon o veřejných zakázkách (10 bodů) – nedostatek financí na dofinancování projektů u menších obcí (8 bodů) – zánik gymnázia v Aši (2 body) – nové tradice (2 body) – nedostavba R6 (2 body) – odchod VŠ z Chebu (1 bod) – integrace školství (1 bod) – lobisté

SWOT analýza pro oblast „Infrastruktura (technická)“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – spolupráce obcí a mikroregionů (10 bodů) – prostupnost krajiny (cyklostezky, naučné stezky a turistické trasy), (10 bodů) – spolupráce s německými partnery (9 bodů) – vzhled sídel a veřejných prostranství (9 bodů) – dostatek kvalitní vody (6 bodů) – nízká hustota osídlení s potenciálem naplnění (6 bodů) – dostatečná technická infrastruktura (5) – dostupnost území (existence 1/21, železniční síť, blízkost mezinárodních letišť), (2 body) 	<ul style="list-style-type: none"> – špatný stav komunikací II. a III. třídy a chybějící obchvaty obcí, rušení tradiční cestní sítě (13 bodů) – stav infrastruktury malých obcí a odlehlých částí obcí (12 bodů) – nezaměstnanost (11 bodů) – nepřipravenost na rozvoj (9 bodů) – spekulace s pozemky (8 bodů) – velká migrace obyvatelstva, vylidňování okrajových obcí (7 bodů) – nedostatečně využitá území železné opony (4 body) – opuštěné stavby (vojenské, církevní, tovární, zemědělské), (4 body) – chybí diferenciaci bydlení a malometrážní byty, vznikají satelitní městečka (3 body) – komunikace s Lesy ČR, Povodím Ohře a s většinovými vlastníky půdy (2 body) – předimenzované obchodní zóny (1 bod) – solární farmy (1 bod) – chybějící přirozené centrum – periferie Karlovarského kraje
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> – kvalitní strategické plánování regionů (10 bodů) – tvorba pracovních míst (9 bodů) – příliv podnikatelů (7 bodů) – příliv nových obyvatel (6 bodů) – účast finančně silných hráčů na rozvoji regionu (4 body) – napojení na Německo (2 body) – lepší přeshraniční spolupráce (lepší využití OP Přeshraniční spolupráce) 	<ul style="list-style-type: none"> – chybí dotační tituly pro základní infrastrukturu obcí (18 bodů) – zákon o veřejných zakázkách (10 bodů) – absence dotací do silniční infrastruktury (9 bodů) – nedostatek financí na dofinancování projektů u menších obcí (8 bodů) – změna charakteru krajiny (4 body) – překážky při rozvoji podnikání (4 body) – spekulace s pozemky (4 body) – nedostavba R6 (2 body) – lobisté

SWOT analýza pro oblast „Příroda a krajina“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – zdravé životní prostředí a unikátní příroda (23 bodů) – lázeňství a cestovní ruch (10 bodů) – prameny a dostatek kvalitní vody (11 bodů) – nízká hustota osídlení s potenciálem naplnění (6 bodů) – prostupnost krajiny (naučné stezky) (6 bodů) – bohatá historie a velké množství památek (5 bodů) – ekologické zemědělství (3 body) – velké množství maloplošných chráněných území a CHKO Slavkovský les (2 body) – zájem zahraničních turistů (2 body) – vliv větrných elektráren na klimatické změny (1 bod) 	<ul style="list-style-type: none"> – vzhled sídel a veřejných prostranství (9 bodů) – nepřipravenost na rozvoj (9 bodů) – spekulace s pozemky (8 bodů) – špatná struktura zemědělství (5 bodů) – opuštěné stavby (vojenské, církevní, tovární, zemědělské), (5 bodů) – nedostatečné využití území bývalé železné opony (4 body) – cestovní ruch (mimo lázeňství (3 body) – stav drobných sakrálních památek (3 body) – velká migrace obyvatelstva (2 body) – komunikace s Lesy ČR, Povodím Ohře a s většinovými vlastníky půdy (2 body) – rušení tradiční cestní sítě (1 bod) – solární farmy (1 bod) – vznik satelitů – periferie Karlovarského kraje – prostupnost hranic
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> – kvalitní strategické plánování regionů (10 bodů) – tvorba pracovních míst (9 bodů) – příliv podnikatelů (7 bodů) – příliv nových obyvatel (6 bodů) – přilákání investorů do dřevozpracujícího průmyslu (4 body) – účast finančně silných hráčů na rozvoji regionu (4 body) – napojení na Německo (2 body) – lepší přeshraniční spolupráce (lepší využití OP Přeshraniční spolupráce) 	<ul style="list-style-type: none"> – zákon o veřejných zakázkách (10 bodů) – nedostatek financí na dofinancování projektů u menších obcí (8 bodů) – nekoncepční rozhodování v regionálním rozvoji (řepka, solární panely, apod.), (5 bodů) – změna charakteru krajiny (4 body) – spekulace s pozemky (4 body) – politika státu ve vztahu k lázeňství (3) – zemědělské dotace (2 body) – hnědouhelná pánev v Chebské pánvi – lobisté

SWOT analýza pro oblast „ Rozvoj pracovních příležitostí a rozvoj podnikání“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – poloha regionu a spolupráce s německými partnery (18 bodů) – unikátní příroda (10 bodů) – lázeňství a cestovní ruch (10 bodů) – nízká hustota osídlení s potenciálem naplnění (6 bodů) – dostatečná technická infrastruktura všeho 	<ul style="list-style-type: none"> – nezaměstnanost a málo pracovních příležitostí pro mladé lidi, nízké výdělky (31 bodů) – orientace na cestovní ruch, především lázeňství, chybí infocentra (13 bodů) – snižující se dopravní obslužnost (9 bodů) – nepřipravenost na rozvoj (9 bodů)

<p>(5 bodů)</p> <ul style="list-style-type: none"> – ekologické zemědělství (3 body) – velké množství památek (3 body) – dostupnost území (existence 1/21, železniční síť), (2 body) – zájem zahraničních turistů (2 body) – příznivá demografická skladba 	<ul style="list-style-type: none"> – odliv mladých lidí z regionu (8 bodů) – chybějící tradice (8 bodů) – vzdělanostní struktura, malé zastoupení VŠ vzdělaných lidí (7 bodů) – vylidňování okrajových obcí a největší výměna obyvatelstva (7 bodů) – špatná struktura zemědělství (5 bodů) – opuštěné stavby (vojenské, církevní, tovární, zemědělské), (5 bodů) – vysoké sociální rozdíly (4 body) – chybí VŠ v regionu (4 body) – nedostatečné využití území bývalé železné opony (4 body) – nedostatečná spolupráce podnikatelů, NNO a veřejné správy (4 body) – nedostatečná orientace na Německo, malá jazyková vybavenost (NJ), (4 body) – nedostatečná dostupnost odborné lékařské péče (2 body) – solární farmy (1 bod) – myšlenková orientace – vše řešit pouze v rámci ČR (1 bod) – prostupnost hranic – periferie Karlovarského kraje – chybějící firemní dárcovství
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> – kvalitní strategické plánování regionů (10 bodů) – tvorba pracovních míst (9 bodů) – příliv podnikatelů (7 bodů) – příliv nových obyvatel (6 bodů) – spolupráce a rozvoj v cestovním ruchu (6 bodů) – účast finančně silných hráčů na rozvoji regionu (4 body) – přilákání investorů do dřevozpracujícího průmyslu (4 body) – napojení na Německo (2 body) – spolupráce školství a podnikatelů (2 body) – zvýšení leteckých linek na západ – lepší přeshraniční spolupráce(lepší využití OP Přeshraniční spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatek financí na rozvoj obcí a regionů (10 bodů) – zákon o veřejných zakázkách (10 bodů) – absence dotací do silniční infrastruktury (9 bodů) – málo peněz na dofinancování projektů u menších obcí (8 bodů) – nekoncepční rozhodování v regionálním rozvoji (řepka, solární panely, apod.) (5 bodů) – změna charakteru krajiny (4 body) – překážky při rozvoji podnikání (4 body) – spekulace s pozemky (4 body) – politika státu ve vztahu k lázeňství (3) – zemědělské dotace (2 bodů) – nedostavba R6 (2 body) – odchod VŠ z Chebu (1 bod) – integrace školství (1 bod) – hnědouhelná pánev v Chebské pánvi – lobisté

SWOT analýza pro oblast „Cestovní ruch“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – zdravé životní prostředí a unikátní příroda (23 bodů) – poloha regionu a spolupráce s německými partnery (18 bodů) – prostupnost krajiny (cyklostezky, naučné stezky a turistické trasy), (10 bodů) – lázeňství a cestovní ruch (10 bodů) – vzhled sídel a veřejných prostranství (9 bodů) – nízká hustota osídlení s potenciálem naplnění (6 bodů) – prameny (5 bodů) – dostatečná technická infrastruktura všeho (5 bodů) – bohatá historie a velké množství památek (5 bodů) – ekologické zemědělství (3 body) – velké množství maloplošných chráněných území a CHKO Slavkovský les (2 body) – dostupnost území (existence 1/21, železniční síť, blízkost mezinárodních letišť), (2body) – zájem zahraničních turistů (2 body) 	<ul style="list-style-type: none"> – nezaměstnanost a málo pracovních příležitostí pro mladé lidi, nízké výdělky (31 bodů) – orientace na cestovní ruch, především lázeňství, chybí infocentra (13 bodů) – špatný stav komunikací II. a III. třídy a chybějící obchvaty obcí, (12 bodů) – snižující se dopravní obslužnost (9 bodů) – nepřipravenost na rozvoj (9 bodů) – vzhled sídel a veřejných prostranství (9 bodů) – chybějící tradice (8 bodů) – vysoké sociální rozdíly (4 body) – malé zastoupení VŠ vzdělaných lidí (4 body) – opuštěné stavby (vojenské, církevní, tovární, zemědělské), (4 body) – nedostatečná spolupráce podnikatelů, NNO a veřejné správy (4 body) – nedostatečná využití území bývalé železné opony (4 body) – stav drobných sakrálních památek v krajině (3 body) – největší výměna obyvatelstva (2 body) – nedostatečná orientace na Německo, nižší prostupnost hranic (2 body) – malá jazyková vybavenost (NJ), (2 body) – nezájem Františkových Lázní o spolupráci periferie Karlovarského kraje
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> – kvalitní strategické plánování regionů (10 bodů) – tvorba pracovních míst (9 bodů) – příliv podnikatelů (7 bodů) – spolupráce a rozvoj v cestovním ruchu (6 bodů) – účast finančně silných hráčů na rozvoji regionu (4 body) – nové tradice (2 body) – napojení na Německo (2 body) – zvýšení leteckých linek na západ – lepší přeshraniční spolupráce (lepší využití OP Přeshraniční spolupráce) 	<ul style="list-style-type: none"> – chybí dotační tituly pro základní infrastrukturu obcí (18 bodů) – zákon o veřejných zakázkách (10 bodů) – nedostatek financí na dofinancování projektů u menších obcí (8 bodů) – změna charakteru krajiny (4 body) – překážky při rozvoji podnikání (4 body) – politika státu ve vztahu k lázeňství (3) – nedostavba R6 (2 body) – hnědouhelná pánev v Chebské pánvi – lobisté

SWOT analýza pro oblast „Spolupráce, komunikace“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – unikátní příroda (10 bodů) – spolupráce obcí a mikroregionů (10 bodů) – vzhled sídel a veřejných prostranství (9 bodů) – poloha regionu a spolupráce s německými partnery (18 bodů) – fungující hasičské spolky a spolková činnost (9 bodů) – prostupnost krajiny, (4 body) – ekologické zemědělství (3 body) – bezpečnost (3 body) – zájem zahraničních turistů (2 body) – bohatá historie (v souvislosti s osobnostmi) (2 body) – iniciativní zastupitelé obcí a mikroregionů (2 body) – multikulturnost území (2 body) – CHKO Slavkovský les – Příznivá demografická skladba 	<ul style="list-style-type: none"> – nezaměstnanost a málo pracovních příležitostí pro mladé lidi (21 bodů) – orientace jenom na cestovní ruch, především lázeňství, chybí infocentra (13 bodů) – neochota pracovat (12 bodů) – vysoký podíl rizikových skupin a špatná komunikace s nimi (12 bodů) – nárůst kriminality a absence veřejné ochrany (málo policistů) (11 bodů) – malá angažovanost a vzdělanost zastupitelů (9 bodů) – snižující se dopravní obslužnost (9 bodů) – nepřípravenost na rozvoj (9 bodů) – spekulace s pozemky (8 bodů) – chybějící tradice (8 bodů) – odchod mladých lidí z regionu (8 bodů) – vzdělanostní struktura obyvatelstva (7) – nízká aktivita obyvatelstva (6 bodů) – nedostatečná orientace na Německo a malá jazyková vybavenost (NJ)(4 body) – velké sociální rozdíly (4 body) – nedostatečná spolupráce podnikatelů, NNO a veřejné správy (4 body) – opuštěné stavby (vojenské, církevní, tovární, zemědělské), (4 body) – nedostatečně využitá území bývalé železné opony (4 body) – chybí VŠ v regionu (4 body) – málo volnočasových aktivit (i dostupnost), (3 body) – stav drobných sakrálních staveb v krajině (3 body) – chybí diferenciací bydlení a malometrážní byty (3 body) – nedostatečná dostupnost odborné lékařské péče (2 body) – komunikace s Lesy ČR a s Povodím a s většinovými vlastníky půdy (2 body) – největší výměna obyvatelstva (2 body) – nerovnoměrné hodnocení projektů v rámci regionu Severozápad (2 body) – chybí spolková činnost (1 bod) – myšlenková orientace – vše řešit pouze v rámci ČR (1 bod) – nízká kvalifikovanost učitelů (1 bod) – solární farmy (1 bod) – rušení tradiční cestní sítě (1 bod) – vysoká finanční negramotnost obyvatelstva (1

	bod) – dostupnost hranic – nespolečnickující Františkovy Lázně – chybějící přirozené centrum – periferie Karlovarského kraje – chybějící firemní dárcovství
Příležitosti	Hrozby
– kvalitní strategické plánování regionů (10 bodů) – tvorba pracovních míst (9 bodů) – příliv podnikatelů (7 bodů) – příliv nových obyvatel (6 bodů) – účast finančně silných hráčů na rozvoji regionu (4 body) – přilákání investorů do dřevozpracujícího průmyslu (4 body) – nové tradice (2 body) – spolupráce školství a podnikatelů – lepší přeshraniční spolupráce (lepší využití OP Přeshraniční spolupráce)	– absence dotací do základní a technické infrastruktury (27 bodů) – úpadek hodnoty rodiny (11 bodů) – zákon o veřejných zakázkách (10 bodů) – nedostatek financí na dofinancování projektů u menších obcí (8 bodů) – vliv médií na mladé lidi (hodnoty, priority), (8 bodů) – nekoncepční rozhodování v regionálním rozvoji (řepka, solární panely, apod.) (5 bodů) – změna charakteru krajiny (4 body) – překážky při rozvoji podnikání (4 body) – spekulace s pozemky (4 body) – politika státu ve vztahu k lázeňství (3) – integrace školství, zánik gymnázia v Aši (3 body) – míra korupce ve veřejné správě (2 body) – zemědělské dotace (2 body) – odchod VŠz Chebu (1 bod) – vliv větrných elektráren na klimatické změny (1 bod) – hnědouhelná pánev v Chebské pánvi – lobisté

5.15.2 Shrnutí analýz a popis rozvojových potřeb území

Rozvojové potřeby území byly stanoveny na základě výsledků socioekonomické analýzy, SWOT analýzy a zjišťování mezi cílovými skupinami (klíčovými aktéry realizace strategie). Jsou rozděleny podle jednotlivých oblastí rozvoje.

Občanská vybavenost

- V regionu MAS 21 hrozí snižování kvality občanské vybavenosti a dostupnosti služeb zejména v malých sídlech.
- Zázemí pro konání kulturního a společenského života je ve všech obcích MAS 21 kromě Podhradí a Vojtanova. Problémem těchto zařízení je, že většina z nich je v nevyhovujícím technickém stavu a často se jedná o naddimenzované stavby. Rekonstrukce, modernizace či výstavba kulturních a společenských center je tak jednou z neaktuálnějších potřeb v této oblasti.

- Na území MAS 21 je řada aktivních sdružení a spolků pořádajících společensko-kulturní akce. Pořádají se zde jak akce nadregionálního významu, tak i řada regionálních a místních kulturních akcí a slavností. Konání těchto akcí je potřeba podporovat a rozvíjet.
- Na území MAS 21 se rovněž nachází velké množství kulturních památek i historicky cenných staveb. Největší podmnožinu tohoto celku tvoří sakrální nemovitě památky. I přes značné dosavadní úsilí místních obcí i dalších iniciativ o jejich obnovu, je řada z nich v současnosti ve špatném až v havarijním stavu. Vedle sakrálních staveb jsou v regionu ohroženy i další kulturní památky, které souvisí s kulturní či ekonomickou historií měst a obcí MAS 21.
- Území MAS 21 disponuje širokou paletou sportovních zařízení, která jsou důležitou součástí života obyvatel regionu. Pouze 4 obce nemají žádné sportovní zázemí (hřiště, tělocvičnu...). Zkvalitňování sportovní infrastruktury je tedy dalším aktuálním tématem rozvoje území MAS 21. Důležité je i rozšíření nabídky v oblasti sportovních a volnočasových aktivit a to jak v letních, tak i v zimních sportech.
- Mateřské a základní školství je v rámci území rozmístěno rovnoměrně a pokrývá potřeby území. Mateřské školy (většinou s více než jednou třídou) jsou ve 21 obcích ze 34. Střední školství se v území MAS 21 soustřeďuje do větších sídel v regionu. Důležitou potřebou je podpora zvyšování kvality výuky v těchto zařízeních, a to jak z hlediska jejího obsahu tak technického zázemí (objekty a vybavení).
- Na území MAS je potřeba podporovat především následující sociální služby: denní stacionáře, osobní asistenci, pečovatelskou službu o víkendech a v noci, chráněné dílny, domovy pro seniory a azylové domy. Pro kvalitnější a efektivnější zacílení sociálních služeb v regionu MAS 21 je vhodné zpracování a pravidelná aktualizace komunitních plánů sociálních služeb na úrovni ORP, které by řešily kvalitu a dostupnost služeb i v menších obcích regionů MAS 21. Obce se v sociální oblasti (vzhledem k demografickému vývoji) plánují zaměřit především na zajištění služeb pro seniory.
- Lékařská péče je na území MAS 21 silně centralizovaná ve dvou velkých sídlech regionu. Ordinance praktického lékaře jsou mimo tato dvě města v provozu v 5 obcích. Dostupnost lékařské péče je tedy nižší především v menších sídlech regionu a je silně provázána se zajištěním dopravní obsluhy veřejnou dopravou, jejíž rozvoj je nutné podporovat. Další problém je omezování zdravotnických služeb v jediné nemocnici v regionu (v Mariánských Lázních).
- Jedním z největších problémů v této oblasti jsou nevyužité objekty. Jedná se zejména o objekty škol v obcích, kde v současné době není ani polovina předválečného stavu obyvatelstva, dále o bývalé hospodářské či průmyslové budovy, které sice mají historickou hodnotu, ale v současné době jsou nevyužívané a ve špatném technickém stavu, a o bývalé vojenské objekty/areály či bývalé výrobní prostory vzniklé po druhé světové válce. Stejně jako i v jiných venkovských oblastech, tak i v regionu MAS 21 je množství nevyužívaných a naddimenzovaných zemědělských budov a areálů, které v současné době nemají smysluplné využití. Možnosti jejich využití je potřeba propagovat a podporovat.

Infrastruktura

- Na území MAS 21, o. p. s. je poměrně hustá síť silnic I., II. a III. třídy, což s kvalitním napojením na Spolkovou republiku Německo s sebou nese i zvýšené dopravní zatížení v některých obcích MAS 21. Nadměrnou dopravní zátěž pociťují především obce, které leží na průtazích silnic I. a II. třídy, ale větší dopravní zátěž je problémem i dalších obcí regionu. Potřebná tedy je minimalizace této zátěže, popř. podpora opatření na minimalizaci jejích dopadů na životní prostředí a kvalitu života obyvatel.
- Jedním z nejvýznamnějších problémů v oblasti infrastruktury v regionech MAS 21 je špatný stav místních komunikací. Z tohoto důvodu všechny obce MAS 21 plánují obnovu místních komunikací.
- Frekvence autobusové a železniční dopravy v jednotlivých obcích odpovídá velikosti sídla. Kromě obce Vlkovice, kam nezajíždí žádný autobusový spoj, je autobusová doprava zabezpečena ve všech obcích s min. intenzitou 4 spoje v jednom směru ve všední den. Nedostatek autobusových spojů je (s výjimkou Aše a Mariánských Lázní) pociťován zejména ve večerních hodinách, o víkendech a o svátcích. Ve všední dny je dopravní obslužnost v regionu dobrá a je potřeba tento stav přinejmenším zachovat.
- Veřejné vodovody a systém kanalizace pokrývá většinu obcí MAS 21, problémy v této oblasti představuje napojení místních částí na vodohospodářskou infrastrukturu. I v období 2014 – 2020 bude potřeba podporovat rozšíření (popř. revitalizaci) vodovodní a kanalizační sítě.
- V minulých letech mnoho obcí regionu investovalo do úprav veřejných prostranství, obnovy veřejného osvětlení a na některých místech byl instalován veřejný rozhlas a radarový měřič rychlosti. Finanční podporu ve většině případů získaly obce převážně ze zdrojů EU. I přes viditelné pozitivní změny, které v oblasti kvality i funkčnosti veřejných prostranství v minulých letech proběhly, je kvalita veřejných prostranství v mnoha obcích MAS 21 nedostatečná a další úpravy veřejných prostranství jsou nezbytné.

Příroda a krajina

- Krajinným rázem je sledované území velmi rozmanité. Využití půdy na území MAS 21, o. p. s. se výrazně neliší od struktury využití půdy na území celé České republiky. Struktura zemědělské půdy se liší především v podílu trvalého travního porostu. V oblasti MAS 21, o. p. s. zemědělci nejvíce využívají svou půdu pro extenzivní chov dobytka (převážně skotu). Vzhled krajiny na území MAS 21, o. p. s. je ovlivněn působením člověka a vlivem historických událostí. V důsledku velkoplošného obdělávání půdy došlo k zániku polních cest, přirozených liniových a dalších přírodních a krajinných prvků. Došlo tím k narušení ekologické stability krajiny, devastaci zemědělského půdního fondu vodní a větrnou erozí, snížení biodiverzity a narušení krajinného rázu. Tyto problémy je potřeba i nadále řešit.
- Mimořádný význam pro přírodní charakter území MAS 21 mají svým počtem a složením minerální léčivé prameny. V oblasti Mariánských Lázní se nachází 40 železitých a alkalicko-salinických pramenů, ve Františkových Lázních (mimo území MAS 21) je 24 minerálních pramenů. Na území MAS 21, o. p. s. zasahuje velkoplošné chráněné území CHKO Slavkovský

les. A dále se zde nachází 26 maloplošných chráněných území. Toto dědictví je potřeba chránit a propagovat pro rozvoj šetrných forem turistiky.

- Oblast Chebska je velmi postižena tzv. černými skládkami, které představují pro obce v oblasti odpadového hospodářství nejnákladnější problém.
- Na území MAS 21, o. p.s. působí relativně malé množství subjektů aktivně se zabývajících ochranou přírody a krajiny. Působí zde pouze 9 nestátních neziskových organizací, které svou činnost primárně orientují na ochranu přírody a krajiny studovaného území. Potřebný je rozvoj jejich činnosti, posilování vzájemné spolupráce a iniciace vzniku dalších NNO.
- Všechny obce na území MAS 21 získávají většinu elektrické energie z tradičních zdrojů, tzn. z hnědého uhlí nebo zemního plynu. Pouze ČOV Aš má bioplynové využití. Na území MAS 21 je 9 lokalit, kde se vyskytují větrné elektrárny. Jejich energie je ale využívána především k podnikatelským účelům vlastníků. V dalším období je potřeba podpory vzdělávacích aktivit v oblasti obnovitelných zdrojů a investice do zařízení sloužících k posílení energetické soběstačnosti regionu.

Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání

- V regionu MAS 21 je v porovnání s Karlovarským krajem i Českou republikou vysoká nezaměstnanost. Důležitou potřebou je vytváření nových pracovních míst (včetně částečných pracovních resp. sezónních úvazků či brigád) zejména v menších sídlech regionu.
- V území MAS 21 resp. v jeho blízkosti jsou dostatečné podmínky pro průmyslové investory. Výhodou je dobrá poloha, nevýhodou je nedostatečná infrastruktura. Vzhledem k rizikům spojeným s příchody velkých investorů je v budoucnu potřeba více se zaměřit na podporu udržení a rozvoje drobného, malého a středního podnikání (zejména v místech s velkou nezaměstnaností).
- I přes útlum primárního sektoru působí prakticky ve všech obcích MAS 21 zemědělská podnikatelé, včetně provozovatelů agroturistiky. Rozvoj a rozšiřování jejich činnosti, včetně modernizace jejich strojového parku, budov, technologií a jejich propagace a marketingová podpora jsou velmi potřebné.
- V území nejsou žádné možnosti společného přímého prodeje zemědělských či řemeslných produktů a je potřebné vytvoření podmínek pro rozvoj farmářských trhů, prodeje ze dvora, bedýnkování apod.
- Regiony MAS 21 nemají v současné době žádný společný nástroj marketingu či propagace. Potřebou je zajištění kvalitnější propagace podnikatelů z celého území MAS.

Cestovní ruch

- Území MAS 21 nabízí značné množství přírodních a kulturních atraktivit a má potenciál stát se významnou destinací pro cestovní ruch. Propagace v oblasti cestovního ruchu není dostatečně diverzifikovaná a cíleně zaměřená na různé cílové skupiny obyvatel. Vzhledem k potenciálu území z hlediska cestovního ruchu zde existuje jen velmi málo kvalitních

produktů cestovního ruchu zaměřených na různé cílové skupiny návštěvníků (s výjimkou oblasti lázeňství).

- Území MAS 21 disponuje kvalitní sítí turistických a cykloturistických tras. V následujícím období je potřeba zajištění zkvalitnění mobiliáře a zázemí pro turisty i cykloturisty a vytváření projektů, které povedou k větší provázanosti stávající sítě turistických a cykloturistických tras. V území MAS 21 by měla být širší síť cyklostezek a mělo by dojít k dalšímu rozvoji hippoturistiky v území (stezky, stanice).
- Území MAS 21 má potenciál pro rozvoj zimního cestovního ruchu. Lze říci, že v území je kvalitní infrastruktura pro sjezdové lyžování (vzhledem k podmínkám). Nicméně infrastruktura pro běžecké lyžování i další zimní sporty je v současné době nedostačující.
- Stávající informační centra jsou kvalitní a poskytují dobré služby pro území své působnosti. Chybí informační centrum pro region Lubska.
- Území MAS 21 nedisponuje dostatečnou ubytovací kapacitou vhodnou pro pěší turisty a cykloturisty (zejména v návaznosti na stávající síť tras).

Spolupráce, komunikace

Jedná se o důležité průřezové téma. Posílení spolupráce a zefektivnění komunikace přispěje k naplnění cílů ve všech výše uvedených rozvojových oblastech. Tato oblast bude naplněna především animační činností managementu MAS. V budoucím období dojde k navázání užší spolupráce s dalšími partnery z řad podnikatelů, NNO i veřejné správy (CHKO Slavkovský les). Cílem této oblasti je zvýšení zájmu obyvatel o rozvoj regionu a to především názornými ukázkami příkladů realizovaných projektů a pomocí při přípravě projektů a jejich realizaci.

6. Strategická část

Ve strategické části jsou vytýčeny:

Vize, která

- jasně a stručně vyjadřuje, čeho bude realizací ISÚ a činností MAS 21 dosaženo.

Mise, která

- vymezuje principy realizace ISÚ MAS 21

Strategické cíle, které

- naplňují vizi a misi a
- rozdělují je na šest oblastí rozvoje, na něž bude ISÚ a činnost MAS 21 zaměřena

Specifické cíle, které

- konkretizují jednotlivé strategické cíle
- definují podoblasti jednotlivých oblastí rozvoje

Opatření, která

- naplňují jednotlivé specifické cíle,
- konkretizují je a
- specifikují kroky, jimiž bude naplnění ISÚ (a tedy i vize) dosaženo.

V následujících oddílech jsou výše uvedené cíle a opatření nejprve popsány a poté následuje podrobnější přehled

- **zdrojů inspirace**, jenž budou realizovány v rámci získávání zkušeností a které povedou k rozvoji činnosti MAS 21
- **integračních a inovačních prvků**, které budou při realizaci ISÚ využity,
- **monitorovacích indikátorů**, prostřednictvím kterých bude realizace ISÚ monitorována a hodnocena.

6. 1. Vize

Území MAS 21 překonává socioekonomické a demografické zátěže v souvislosti s historickým vývojem sudetských (příhraničních) oblastí a staví základy pro ekonomicky, kulturně, environmentálně a sociálně udržitelný rozvoj svých regionů.

6. 2. Mise

- V obcích je dobře fungující občanská infrastruktura a dostupné služby.
- V území MAS 21 jsou dobré podmínky pro lokální podnikatele a dostatek pracovních příležitostí.
- Území MAS 21 je vyhledávanou turistickou destinací s kvalitním zázemím pro návštěvníky regionů.
- V obcích MAS funguje činnorodý spolkový život a místní obyvatelé, obce i mikroregiony ve vzájemné koordinaci přispívají k udržitelnému rozvoji regionu.
- Rozvoj území MAS probíhá v souladu s potřebami přírody a krajiny .

6. 3. Popis strategických cílů

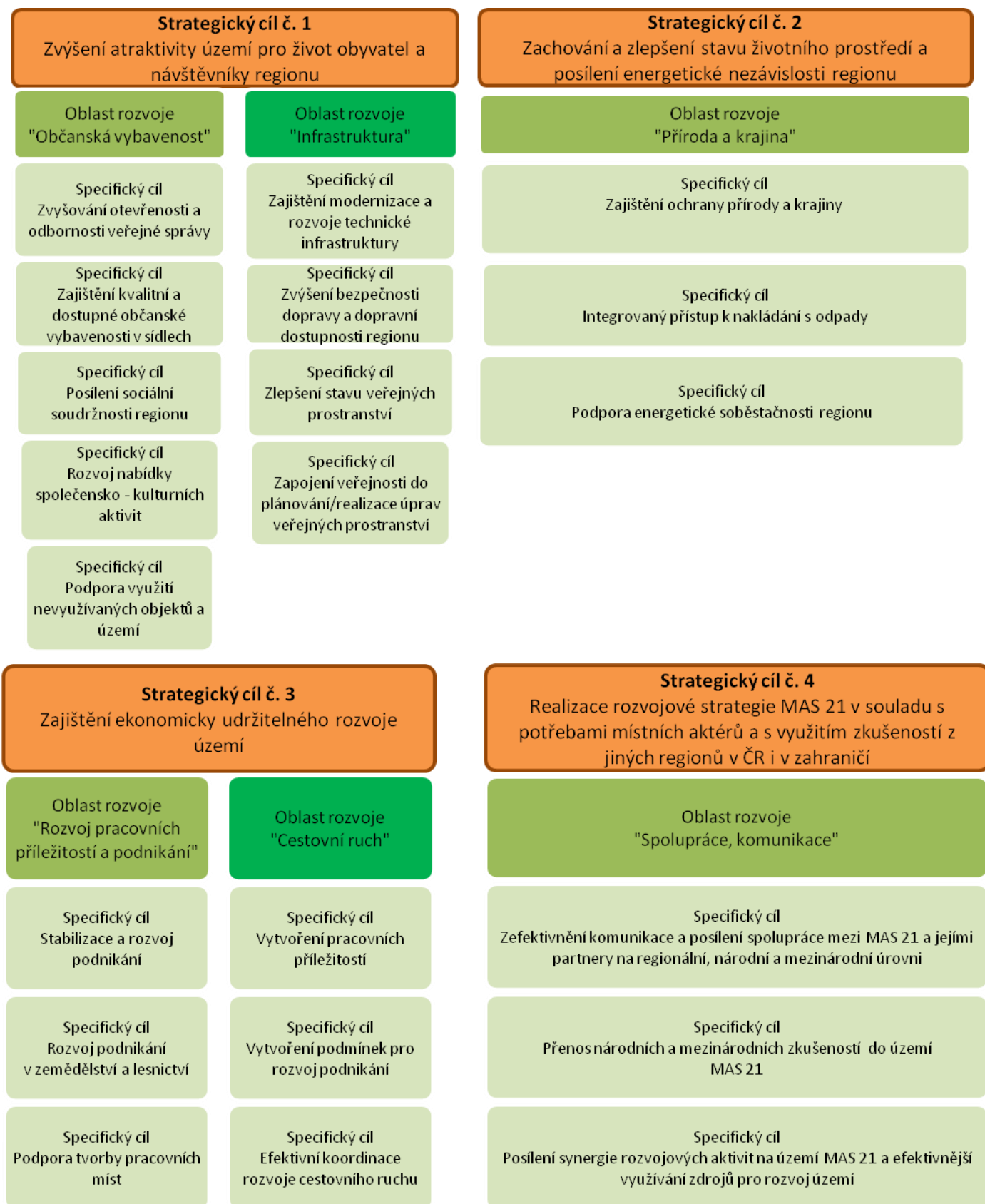
Realizací ISÚ MAS 21 bude dosaženo následujících čtyř strategických cílů:

Strategický cíl č. 1	Zvýšení atraktivity území pro život obyvatel a návštěvníky regionu
Popis cíle	
Oblast rozvoje - Občanská vybavenost	Naplněním tohoto cíle se zlepší kvalita občanské vybavenosti jednotlivých obcí a zvýší se transparentnost veřejné správy. Důležitou oblastí realizace tohoto cíle je i zvýšená kvalita a dostupnost sociálních a zdravotních služeb. Vedle kvalitní občanské vybavenosti a dostupnosti služeb je tématem tohoto strategického cíle také rozvoj kulturního a společenského života v regionu a využití nepoužívaných budov a ploch.
Oblast rozvoje - Infrastruktura	K naplnění tohoto cíle chce MAS 21 přispět zvýšením kvality dopravní i technické infrastruktury. Součástí tohoto cíle je také péče o veřejná prostranství, což zvýší atraktivitu obcí pro místní obyvatele i návštěvníky regionu.
Strategický cíl č. 2	Zachování a zlepšení stavu životního prostředí a posílení energetické nezávislosti regionu
Popis cíle	
Oblast rozvoje - Příroda a krajina	Území MAS 21 patří mezi přírodně nejatraktivnější místa v České republice. Přírodní dědictví se prostřednictvím léčebných pramenů výrazným způsobem podílí i na ekonomické činnosti regionu. Důležitým úkolem je tedy péče o životní prostředí a krajinu regionu a její uchování v co nejlepším stavu i pro příští generace. K naplnění tohoto cíle chce MAS 21 přispět péčí o krajinu, zvýšením biodiverzity, zkvalitněním odpadového hospodářství, likvidací černých skládek a environmentálním vzděláváním i osvětou. Dalším tématem tohoto cíle je také zvýšení energetické soběstačnosti regionu prostřednictvím podpory udržitelného a ekologicky šetrného využívání obnovitelných zdrojů energie.

Strategický cíl č. 3	Zajištění ekonomicky udržitelného rozvoje území
Popis cíle	
Oblast rozvoje – Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání	Vzhledem k tomu, že regiony MAS patří mezi území s nadprůměrnou nezaměstnaností, je logické, že jedním z cílů realizace ISÚ MAS 21 musí být podpora rozvoje ekonomické činnosti. Hlavním smyslem realizace a naplňování tohoto cíle je podpora a stabilizace podnikatelského prostředí v regionech MAS (zemědělského i nezemědělského). Součástí realizace tohoto cíle je podpora vzniku sociálních firem, které zaměstnávají lidi sociálně či zdravotně znevýhodněné na trhu práce.
Oblast rozvoje – Cestovní ruch	Vzhledem k velkému množství přírodních i kulturních atraktivit má území MAS velký potenciál v oblasti cestovního ruchu. Prostřednictvím lázeňství již dnes patří území MAS k nejvyhledávanějším turistickým destinacím v ČR. Realizací ISU chce MAS 21 rozšířit nabídku cestovního ruchu o další formy a přispět tak ke zvýšení ekonomické aktivity na území ve své působnosti.
Strategický cíl č. 4	Realizace rozvojové strategie MAS 21 v souladu s potřebami místních aktérů a s využitím zkušeností z jiných regionů v ČR i zahraničí
Popis cíle	
Oblast rozvoje – Spolupráce, komunikace	Obsahem tohoto cíle je zkvalitnit místní partnerství v území a zkvalitnit a zefektivnit spolupráci na místní, regionální, národní i mezinárodní úrovni. Součástí realizace tohoto cíle je v neposlední řadě také zvyšování absorpční kapacity území a rozvíjení místního občanského života.

6. 4. Popis specifických cílů a opatření

Specifické cíle a s ním související opatření (priority) konkretizují jednotlivé strategické cíle ISÚ, definují podoblasti jednotlivých oblastí rozvoje a specifikují kroky, jimiž bude naplnění ISÚ dosaženo.

Oblast rozvoje „Občanská vybavenost“	
Specifický cíl	Opatření (priority)
Zvyšování otevřenosti a odbornosti veřejné správy	Obnova obecních a městských úřadů pro zkvalitnění výkonu a zajištění dostupnosti veřejné správy
Zajištění kvalitní a dostupné občanské vybavenosti v sídlech	Obnova a výstavba objektů pro zajištění občanské vybavenosti (kulturní domy, společenská centra, knihovny, sály, klubovny, tělocvičny, sportoviště, objekty školního i předškolního vzdělávání, objekty pro poskytování sociálních a zdravotnických služeb, provozovny služeb apod.)
	Pořízení a modernizace vybavení pro zajištění občanské vybavenosti (stoly, židle, sportovní potřeby, technické vybavení apod.)
	Obnova a úpravy okolí objektů veřejné vybavenosti a jejich příslušenství (zahrady, parky, dvory, parkoviště apod.)
	Podpora zajištění dostupnosti zdravotní péče (např. výměna zkušeností, koordinace poskytování služeb, přeshraniční spolupráce při jejich zajištění)
	Podpora zavádění nových a zkvalitnění stávajících sociálních služeb
	Výstavba a přestavba malometrážních bytů pro seniory, nízkopříjmové skupiny obyvatel, mladé rodiny s dětmi (sociální bydlení)
	Obnova movitých i nemovitých kulturně-historických a technických památek a pietních míst (např. historické hřbitovy, místa zaniklých obcí a objektů)
Posílení sociální soudržnosti regionu	Podpora činnosti NNO a dobrovolnictví (obnova a výstavba objektů jako zázemí pro činnost NNO, obnova a pořízení vybavení a technických prostředků pro činnost NNO)
	Podpora procesů komunitního plánování sociálních služeb a zvyšování informovanosti o nabídce sociálních služeb
Rozvoj nabídky společensko – kulturních aktivit	Podpora konání sportovních a společensko-kulturních akcí
Podpora využití nevyužitých objektů a území	Podpora využívání nevyužitých objektů a území (např. studie obnovy, revitalizace objektů a areálů)

Oblast rozvoje „Infrastruktura“	
Specifický cíl	Opatření (priority)
Zajištění modernizace a rozvoje technické infrastruktury	Modernizace a výstavba vodohospodářské infrastruktury (např. vodovody, kanalizace a čističky odpadních vod, teplovodní sítě)
Zvýšení bezpečnosti dopravy a dopravní dostupnosti regionu	Obnova a výstavba místních komunikací včetně projektové přípravy a pasportizace
Zlepšení stavu veřejných prostranství	Obnova veřejných prostranství v obcích včetně zeleně, vodních cest a související infrastruktury (např. osvětlení, veřejný rozhlas, protipovodňová opatření)
	Pořízení techniky pro údržbu zeleně a veřejných prostranství
Zapojení veřejnosti do plánování/realizace úprav veřejných prostranství	Využívání nástrojů pro zjišťování názorů a potřeb veřejnosti a pro zapojení veřejnosti do realizace projektů
	Podpora dobrovolnické činnosti při úpravách veřejných prostranství

Oblast rozvoje „Příroda a krajina“	
Specifický cíl	Opatření (priority)
Zajištění ochrany přírody a krajiny	Obnova tradičních cest a dalších krajinných prvků a podpora opatření na posílení prostupnosti krajiny a zvýšení biodiverzity
	Podpora odstraňování černých skládek
	Podpora EVVO a zpracování studií průzkumů týkajících se přírody a krajiny a energetické nezávislosti regionu
	Podpora přeshraniční spolupráce a výměny zkušeností v oblasti ochrany přírody a krajiny a energetické nezávislosti regionu
Integrovaný přístup k nakládání s odpady	Podpora modernizace a výstavby zařízení pro třídění a využívání odpadu a rozvoj systémů nakládání s odpady a koordinovaného postupu v této oblasti (sběrné dvory, kontejnery, spolupráce obcí)
	Podpora odstraňování černých skládek
Podpora energetické soběstačnosti regionu	Podpora EVVO a zpracování studií průzkumů týkajících se přírody a krajiny a energetické

	nezávislosti regionu
	Podpora zařízení a opatření přispívajících k energetické nezávislosti regionu
	Podpora přeshraniční spolupráce a výměny zkušeností v oblasti ochrany přírody a krajiny a energetické nezávislosti regionu

Oblast rozvoje „Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání“	
Specifický cíl	Opatření (priority)
Stabilizace a rozvoj podnikání	Podpora strojního vybavení pro podnikatele
	Podpora modernizace provozu a technického vybavení provozoven pro podnikatele
	Podpora marketingových a propagačních aktivit na úrovni MAS 21
Rozvoj podnikání v zemědělství a lesnictví	Diverzifikace zemědělské činnosti na rozvoj agroturistiky
	Investice do zařízení na zpracování biomasy
	Podpora strojního vybavení pro podnikatele
	Podpora modernizace provozu a technického vybavení provozoven pro podnikatele
	Podpora marketingových a propagačních aktivit na úrovni MAS 21
Podpora tvorby pracovních míst	Vytváření či rozšiřování sociálních podniků
	Informační a vzdělávací aktivity MAS 21 v oblasti podpory zaměstnanosti a podnikatelských aktivit, podpora výměny zkušeností

Oblast rozvoje „Cestovní ruch“	
Specifický cíl	Opatření (priority)
Vytvoření pracovních příležitostí	Podpora zvyšování a zkvalitňování ubytovacích a stravovacích kapacit
	Podpora rekonstrukce kulturního dědictví pro využití v cestovním ruchu
Vytvoření podmínek pro rozvoj podnikání	Rozvoj infrastruktury pro turistiku (pěší a cykloturistiku, hippoturistiku,...)
	Podpora zvyšování a zkvalitňování ubytovacích a stravovacích kapacit
	Podpora rekonstrukce kulturního dědictví pro využití v cestovním ruchu
Efektivní koordinace rozvoje cestovního ruchu	Zkvalitnění sítě a koordinace činnosti informačních center v území MAS 21
	Podpora propagace, marketingu a tvorby integrovaných produktů cestovního ruchu a nástrojů interpretace místního dědictví
	Podpora výměny zkušeností s rozvojem cestovního ruchu, koordinace činností aktérů cestovního ruchu a posilování přeshraniční spolupráce

Oblast rozvoje „Spolupráce, komunikace“	
Specifický cíl	Opatření (priority)
Zefektivnění komunikace a posílení spolupráce mezi MAS 21 a jejími partnery na regionální, národní a mezinárodní úrovni	Stanovení klíčových subjektů pro spolupráci a komunikaci na území MAS 21 (obce, podnikatelé, NNO) a iniciace vzájemné spolupráce
	Nastavení standardních mechanismů komunikace uvnitř území a navenek, jejich pravidelné vyhodnocování a aktualizace
	Poradenství a iniciace projektů na území MAS 21
	Vzdělávání a přenos zkušeností pro aktéry z území MAS 21
	Intenzivnější zapojení členů MAS 21 do její činnosti, nalézání nových aktivních členů
Přenos národních a mezinárodních zkušeností do území MAS 21	Definování témat pro národní a mezinárodní spolupráci, nalezení vhodných partnerů a

	navázání pravidelné spolupráce s nimi
Posílení synergie rozvojových aktivit na území MAS 21 a efektivnější využívání zdrojů pro rozvoj území	Koordinace rozvojových aktivit na území MAS 21 a zjišťování potřeb a záměrů jednotlivých aktérů z území MAS 21

6. 5. Výměna zkušeností, inspirace

Regionální, nadregionální i mezinárodní spolupráce je jednou z klíčových oblastí ISÚ MAS 21. V rámci této klíčové oblasti navážeme na již realizované aktivity v oblasti výměny zkušeností i získávání inspirace. Cílem je nejen pokračovat v současných aktivitách, ale také rozvíjet další možné činnosti v této oblasti.

Setkávání aktérů rozvoje venkova

Budeme se účastnit akcí a setkání na kterých jsme se účastnili již v předcházejícím období a která probíhají nejen za účasti velkého počtu zástupců MAS z různých regionů, ale také zástupců ostatních subjektů, kteří mají bohaté zkušenosti s rozvojem venkovských oblastí:

- LEADERfest, na němž jsme se účastnili v roce 2011
- Výstava Země živelka, kde jsme propagovaly naše území v letech 2012 - 2013
- Výstava Má vlast, která proběhla s naší účastí v letech 2013 - 2014
- Valné hromady NS MAS, kterých se účastníme od roku 2012 každoročně
- Národní konference Venkov, na níž jsme se doposud účastnily v letech 2009, 2010 a 2012.

Výstupy z těchto akcí budou zpracovány a publikovány na internetových stránkách MAS či prostřednictvím zpravodaje.

Setkávání v rámci Krajské sítě NS MAS Karlovarského kraje

Náměty pro řešení problémů budou i nadále získávány na pravidelných jednáních Krajské sítě NS MAS Karlovarského kraje. Těchto setkání se účastní MAS Sokolovsko, MAS Naš Region, MAS Krušné hory západ, MAS Vladař a MAS 21. S ohledem na společné charakteristiky zúčastněných MAS zde řešíme podobné problémy a navzájem si vyměňujeme zkušenosti a postřehy při jejich řešení. V tom budeme i nadále pokračovat.

Setkávání v rámci individuálních návštěv

Vedle výměny zkušeností v rámci Krajské sítě NS MAS Karlovarského kraje jsou dobrým nástrojem pro získávání zkušeností a inspirace i exkurze v dalších MAS v okolních regionech. V letech 2007 – 2013 jsme uskutečnili exkurzi do MAS Český Západ – Místní partnerství (2009) a v roce 2012 jsme zavítali do MAS Moravský kras. Obě tyto MAS patří mezi nejúspěšnější v ČR a exkurze management MAS 21 obohatili o zkušenosti a inspiraci pro další práci. I v období 2014 – 2020 uskutečníme minimálně dvě exkurze do dalších MAS v rámci České republiky. Výstupy z těchto akcí pak budou zpracovány formou textů, které budou publikovány na internetových stránkách MAS či prostřednictvím zpravodaje.

Společné hodnocení činnosti partnerských MAS

Dalším zdrojem pro výměnu zkušeností a inspirace je vzájemná evaluace činnosti mezi MAS 21 a naší partnerskou MAS Sokolovsko. V letech 2011 a 2012 proběhlo vzájemné střednědobé vzájemné hodnocení obou těchto MAS. Na základě výsledků šetření v místech pracovišť byly vypracovány závěrečné zprávy, ve kterých si navzájem obě MAS vyhodnotily své poznatky a doporučily možnosti pro zlepšení. Závěry z těchto doporučení byly postupně zapracovány do další činnosti MAS 21. Tento způsob výměny zkušeností MAS bude pokračovat i v období 2014 – 2020, kdy proběhne jedno toto vzájemné hodnocení činnosti, které se uskuteční v rámci střednědobého hodnocení realizace ISU. Tato spolupráce je deklarována společným prohlášením obou partnerů, které je uvedeno v příloze č. 32. Výstupem z tohoto procesu bude evaluační zpráva, která bude součástí střednědobého hodnocení realizace ISÚ MAS 21.

Přeshraniční spolupráce

Velký potenciál má MAS 21 vzhledem ke své poloze v přeshraniční spolupráci s německými MAS či svazky obcí. V období 2007 – 2013 probíhala přeshraniční spolupráce převážně na platformě mikroregionů či přeshraničních regionů. V období 2014 – 2020 je jednou z priorit MAS navázání partnerských vztahů min. s jednou ze sousedních německých MAS - Sechsamterland Innovativ (Bavorsko), InitiAktivkreis Tirschenreuth (Bavorsko) a Vogtland (Sasko). Obsahem této spolupráce bude právě vzájemná výměna zkušeností formou exkurzí a společné přeshraniční projekty. Výstupy z exkurzí budou publikovány prostřednictvím internetových stránek a zpravodaje MAS.

6. 6. Integrovaní prvky

Důležitým prvkem realizace ISU jsou aktivity či principy, jejichž účelem je integrace rozvojového potenciálu MAS (lidského, finančního, materiálního, organizačního) za účelem naplňování cílů tohoto dokumentu. Cílem využití integrovaného potenciálu MAS 21 je:

1. Zvýšit zapojení odborné i laické veřejnosti do udržitelného rozvoje regionů MAS

Opatření:

1.1. Permanentní komunitní plánování – jedná se o integrovaný prvek, který je průřezový všemi rozvojovými oblastmi strategie. Každý z projektů ISÚ MAS 21 bude hodnocen nejenom z obsahového a formálního hlediska, ale bude se hodnotit i komunitní a nadregionální efekt projektu, tedy počet subjektů či jednotlivců, kteří se do plánování či realizace tohoto projektu zapojili.

1.2. Tématické pracovní skupiny (cestovní ruch, infrastruktura, občanská vybavenost, příroda a krajina, spolupráce a komunikace, rozvoj pracovních příležitostí a podnikání), které byly ustanoveny v průběhu tvorby ISU MAS 21, budou fungovat i v průběhu realizace ISÚ. Jednání pracovních skupin budou probíhat minimálně 2x ročně a účelem jednání těchto pracovních skupin v době realizace ISU je:

- informovanost o aktivitách realizovaných v území v dané tématické oblasti
- vzdělávací a informační aktivity
- vytváření nadregionálních projektů

2. Koordinovaný rozvoj cestovního ruchu v regionech MAS

Opatření:

2.1. Vytvoření společné marketingové strategie v oblasti cestovního ruchu – smyslem této aktivity je vytvoření jednotné a koordinované propagace cestovního ruchu. Účelem tohoto integračního prvku je:

- najít ústřední téma (témata) propagace území
- vytvořit integrované balíčky cestovního ruchu
- koordinovat jednotlivé aktivity v rámci cestovního ruchu
- zajistit činnost destinačního managementu cestovního ruchu

Výstupem tohoto integračního prvku bude jednotný systém podpory a propagace území v rámci cestovního ruchu.

3. Společná podpora místních podnikatelských subjektů

Opatření:

3.1. Certifikace místních výrobků a podnikatelů – důležitým integračním prvkem realizace ISU bude vytvoření marketingového systému podpory místních podnikatelů a producentů. Účelem tohoto integračního prvku je:

- propagace místních podnikatelských subjektů
- vytvoření podmínek pro prodej místních výrobků
- propagace regionů MAS 21

6. 7. Inovační prvky

Smyslem této kapitoly je definovat a popsat nástroje, které budou využity pro realizaci cílů ISÚ MAS 21 a jejich společným jmenovatelem je, že zavádí do regionů postupy či systémy, které zde doposud využívány nebyly. Účelem inovačních aktivit MAS 21 je zavádění efektivních postupů, které fungují v jiných venkovských regionech v ČR i zahraničí, ale v regionech MAS 21 tyto postupy dosud využívány nejsou. Hlavním účelem inovačních prvků je naplnění strategických a specifických cílů ISÚ MAS 21.

1. Realizace rozvojové strategie MAS 21 v souladu s potřebami místních aktérů a s využitím zkušeností z jiných regionů v ČR i zahraničí

1.1. Zefektivnění komunikace a posílení spolupráce mezi MAS 21 a jejími partnery na regionální, národní a mezinárodní úrovni

1.2. Posílení synergie rozvojových aktivit na území MAS 21 a efektivnější využívání zdrojů pro rozvoj území

Inovativní prvky pro realizaci těchto cílů:

Kreativní demokratická škola – účelem této aktivity je zapojení základních škol do problematiky rozvoje regionu. Kreativní demokratická škola je vzdělávací modul, jehož cílem je probouzet v žácích škol zájem o prostředí, ve kterém žijí, nenásilnou formou je zapojovat do řešení problémů místní komunity a posilovat jejich občanské cítění. Pilotní implementaci vzdělávacího modulu Kreativní demokratická škola realizovalo v letech 2010 – 2011 ve školách v Plzeňském kraji Centrum pro

komunitní práci a občanské sdružení GEMINI. Výstupem z této pilotní implementace je evaluovaný metodický postup a akreditovaný vzdělávací materiál, který se využívá pro výuku průřezového tématu základního vzdělávání na některých školách v Plzeňském kraji. Kreativní demokratická škola je i součástí aktivit v souvislosti s projektem Plzeň – Evropské město kultury 2015. Cílem MAS 21 je, prostřednictvím tohoto nástroje, získat platformu pro komunikaci a spolupráci s nejmladšími generacemi obyvatel MAS 21. V období 2014 – 2020 budou osloveny všechny školy v MAS 21 s výzvou na spolupráci v této oblasti.

Vzdělávací a metodické materiály o zapojování veřejnosti do místního rozvoje – obsahem tohoto inovativního prvku je vytvořit soubor vzdělávacích a metodických postupů zapojování veřejnosti do místního a regionálního rozvoje. Tyto materiály budou zveřejněny na internetových stránkách MAS 21 a budou zpracovány formou e-learningových kurzů. Zároveň tyto postupy a materiály budou i součástí školení pro žadatele o podporu z jednotlivých programových rámců ISÚ.

Vytvoření nabídky pro školní exkurze – obsahem tohoto inovačního prvku je vytvoření internetové nabídky exkurzí (v regionech MAS), které mohou školní i předškolní zařízení v MAS 21 využívat při vzdělávacím procesu. Tato nabídka bude obsahovat tipy na podnikatelské, neziskové či veřejné subjekty (včetně předmětů či částí výuky, do které mohou danou exkurzi zařadit), které mohou školy při výuce navštívit, Součástí nabídky bude i přehled regionálních dopravců. Cílem tohoto inovačního prvku je posílit prvky regionálního vzdělávání ve vyučovacím procesu školních i předškolních zařízení a zvýšit tak povědomí mladé generace o místě a regionu kde žijí a studují.

2. Zajištění ekonomicky udržitelného rozvoje území

2.1. Stabilizace a rozvoj podnikání

2.2. Rozvoj podnikání v zemědělství a lesnictví

2.3. Podpora tvorby pracovních míst

Marketingová značka místních výrobků a podnikatelů – obsahem tohoto prvku je vytvoření jednotného systému podpory místních podnikatelských subjektů a zároveň zvýšit povědomí o místních producentech i výrobcích. Celá marketingová značka bude prezentovat systém, jehož součástí budou i další, v rámci regionu MAS, inovativní prvky:

Místní tržnice – přehled podnikatelských subjektů v regionu. Přehled bude určen místním obyvatelům a návštěvníkům regionu, aby byly lépe orientovány v nabídce produktů a služeb místních subjektů. Tento přehled bude zpracován jak elektronicky (webové stránky či aplikace), tak i jako informační tabule v jednotlivých obcích.

Databáze brigád a částečných úvazků – vytvoření ucelené a aktuální nabídky brigádnických příležitostí v obcích a regionech MAS. Smyslem této nabídky bude zvýšit zaměstnanost osobám sociálně znevýhodněným na trhu práce a zároveň také absolventům či studentům.

Celý systém podpory podnikatelů bude koordinovaný a realizovaný sekretariátem MAS, který zajistí jeho udržitelnost a aktuálnost.

Sociální podnikání – obsahem tohoto prvku je iniciovat v regionu rozvoj sociálních firem, které jsou zaměřeny na zaměstnávání občanů znevýhodněných na trhu práce. V současné době žádná sociální

firma na území MAS nepůsobí. Iniciace sociálního podnikání bude probíhat prostřednictvím informačních a vzdělávacích kampaní a prostřednictvím dotací do rozvoje sociálních firem.

6. 8. Monitorovací indikátory

Indikátory, stanovené pro jednotlivé specifické cíle, prostřednictvím kterých bude realizace ISÚ monitorována a hodnocena . Bude aktualizováno a dopracováno v rámci finalizace ISÚ.

Strategický cíl	Indikátor
Zvýšení atraktivity území pro život obyvatel a návštěvníky regionu	Počet projektů realizovaných v oblasti „Občanská vybavenost“ a „Infrastruktura“
	Celkový finanční objem projektů realizovaných v oblasti „Občanská vybavenost“ a „Infrastruktura“
Oblast „Občanská vybavenost“	
Specifický cíl	Indikátor
Zvyšování otevřenosti a odbornosti veřejné správy	Občané využívající internet pro komunikaci s veřejnou správou
	Počet uskutečněných školení, seminářů, workshopů a konferencí
Zajištění kvalitní a dostupné občanské vybavenosti v sídlech	Počet zrekonstruovaných památkových objektů
	Počet vzdělávacích zařízení s novým nebo modernizovaným vybavením
	Počet nově pořízeného vybavení pro zvýšení kvality vzdělávání
	Počet regenerovaných, revitalizovaných a nových objektů v podpořených městech a obcích
	Počet nových a zrekonstruovaných vzdělávacích zařízení a počet zařízení nově se vzdělávacím účelem
	Počet zrekonstruovaných zdravotnických zařízení a počet zařízení nově se zdravotnickým účelem
	Počet nových a zrekonstruovaných zařízení pro volnočasové aktivity a počet zařízení nově s účelem pro volnočasové aktivity
Posílení sociální soudržnosti regionu	Počet podpořených projektů zaměřených na podporu

	sociálních služeb
	Počet nových a zrekonstruovaných zařízení v oblasti sociální integrace a počet zařízení nově s účelem v oblasti sociální integrace
Rozvoj nabídky společensko - kulturních aktivit	Počet podpořených projektů zaměřených na podporu kultury a volnočasových aktivit
	Počet podpořených kulturních akcí
Podpora využití nevyužívaných objektů a území	Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem
	Upravená plocha v bezprostředním okolí areálů a objektů brownfields
Oblast „Infrastruktura“	
Specifický cíl	Indikátor
Zajištění modernizace a rozvoje technické infrastruktury	Počet obyvatel nově připojených na vodovod
	Počet obyvatel nově připojených na kanalizaci
	Počet ekvivalentních obyvatel nově napojených na vyhovující ČOV
Zvýšení bezpečnosti dopravy a dopravní dostupnosti regionu	Délka rekonstruovaných místních (městských) komunikací celkem
Zlepšení stavu veřejných prostranství	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území
	Plocha nově založené nebo rekonstruované veřejné zeleně
Zapojení veřejnosti do plánování/realizace úprav veřejných prostranství	Počet projektů zvyšující participaci veřejnosti na tvorbě úprav veřejných prostranství

Strategický cíl	Indikátor
Zachování a zlepšení stavu životního prostředí a posílení energetické nezávislosti regionu	Počet projektů realizovaných v oblasti „Příroda a krajina“
	Celkový finanční objem projektů realizovaných v oblasti „Příroda a krajina“
Oblast „Příroda a krajina“	

Specifický cíl	Indikátor
Zajištění ochrany přírody a krajiny	Počet realizovaných opatření v souvislosti s obnovou krajinných struktur
	Počet realizovaných opatření v souvislosti s podporou biodiverzity
	Počet projektů zaměřených na zlepšování stavu přírody a krajiny
Integrovaný přístup k nakládání s odpady	Počet projektů zaměřených na nakládání s odpady
	Plocha rekultivovaných starých skládek
Podpora energetické soběstačnosti regionu	Počet podpořených projektů zaměřených na zvýšení kapacit pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů
	Počet objektů využívající OZE
	Počet podpořených projektů zaměřených na snižování energetické náročnosti

Strategický cíl	Indikátor
Zajištění ekonomicky udržitelného rozvoje území	Počet projektů realizovaných v oblasti „Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání“ a „Cestovní ruch“
	Celkový finanční objem projektů realizovaných v oblasti „Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání“ a „Cestovní ruch“
Oblast „Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání“	
Specifický cíl	Indikátor
Stabilizace a rozvoj podnikání	Počet podpořených projektů zaměřených na rozvoj podnikatelského prostředí
Rozvoj podnikání v zemědělství a lesnictví	Počet podniků, které obdržely investiční podporu
	Počet podpořených nových prvků turistické infrastruktury
Podpora tvorby pracovních míst	Počet nově vytvořených pracovních míst
	Počet nově vytvořených krátkodobých pracovních míst (FTE)
	Počet nově vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny
	Počet podpořených osob - nezaměstnaní
	Počet podpořených pracovních míst
	Počet podpořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny
	Počet podpořených nových podnikatelských záměrů v oblasti sociální ekonomiky
Oblast „Cestovní ruch“	
Specifický cíl	Indikátor
Vytvoření pracovních příležitostí	Počet podpořených podniků cestovního ruchu
	Počet nových a technicky zhodnocených objektů turistické infrastruktury
Vytvoření podmínek pro rozvoj podnikání	Počet nových a zrekonstruovaných ubytovacích zařízení
	Počet vybudovaných naučných stezek a dalších objektů

	návštěvnické infrastruktury
	Délka nově vybudovaných turistických tras
	Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras
Efektivní koordinace rozvoje cestovního ruchu	Počet nových a technicky zhodnocených turistických informačních center
	Počet subjektů, které se zapojí do podpořených marketingových systémů

Strategický cíl	Indikátor
Realizace rozvojové strategie MAS 21 v souladu s potřebami místních aktérů a s využitím zkušeností z jiných regionů v ČR i zahraničí	Počet projektů realizovaných v oblasti „Spolupráce, komunikace“
	Celkový finanční objem projektů realizovaných v oblasti „Spolupráce, komunikace“
	Počet subjektů zapojených do plánování a realizace projektů ve všech oblastech.
Oblast „Spolupráce, komunikace“	
Specifický cíl	Indikátor
Zefektivnění komunikace a posílení spolupráce mezi MAS 21 a jejími partnery na regionální, národní a mezinárodní úrovni	Počet projektů meziregionální kooperace
	Realizovaná spolupráce se sdělovacími prostředky a komunikace s veřejností
Přenos národních a mezinárodních zkušeností do území MAS 21	Počet realizovaných vzdělávacích a prevenčních akcí realizovaných na základě mezinárodní nebo meziregionální kooperace
Posílení synergie rozvojových aktivit na území MAS 21 a efektivnější využívání zdrojů pro rozvoj území	Počet uskutečněných školení, seminářů, workshopů a konferencí

6. 9. Finanční plán a časový harmonogram

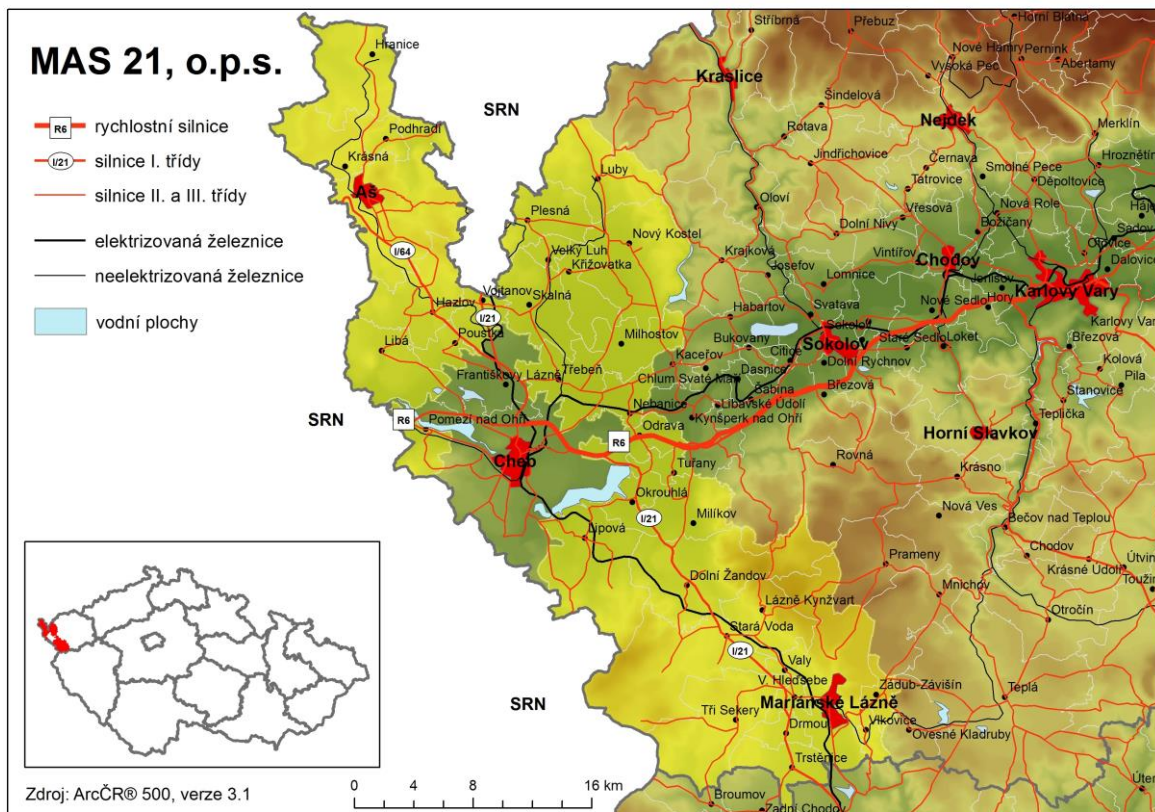
Popis možného způsobu kofinancování jednotlivých opatření. Bude doplněno v rámci finalizace ISÚ.

6. 10. Nastavení Implementace strategie a jejího monitoringu

Bude doplněno v rámci finalizace ISÚ.

Přílohy

Příloha č. 1: Územní působnost MAS 21

Příloha č. 2: Vyhodnocení dotazníkového šetření

Obsahem této přílohy, která je součástí samostatného souboru, je vyhodnocení dotazníkového šetření, které bylo provedeno v rámci komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014 – 2020.

Příloha č. 3: Silniční síť

Obsahem této přílohy, která je součástí samostatného souboru, je znázornění silniční sítě na území MAS 21 s návazností na okolní regiony.

Příloha č. 4: Zdroje znečištění ovzduší mimo území MAS 21

název obce	Provozovna	Emise
Cheb	ČD, a.s. - Depo kolejových vozidel Plzeň, provozní jednotka Cheb	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org.látky (TOC)
	EURON STEEL s.r.o. - Cheb	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org.látky (TOC), těkavé org.látky (VOC)
Hradiště u Chebu	Chebská obalovna, spol. s r.o. - Cheb	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org. látky (TOC), těkavé org. látky (VOC)
Cheb	KOVO Engineering s.r.o. - provozovna	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org.látky (TOC), těkavé org.látky (VOC)
	SAP TRADING s.r.o. - ECO-CLEAN - rachločistírna oděvů	těkavé org.látky (VOC)
	SCHNEEBERGER Mineralgusstechnik s.r.o.	tuhé emise, těkavé org. látky (VOC)
	Strojírny Cheb, a.s.	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org.látky (TOC), těkavé org.látky (VOC)
	TEREA Cheb s.r.o. - výtopna Nemocnice, Cheb	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org. látky (TOC)
	TEREA Cheb s.r.o. - výtopna Riegrova, Cheb	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org. látky (TOC)
	TEREA Cheb s.r.o. - výtopna Skalka, Cheb	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org. látky (TOC)
	TEREA Cheb s.r.o. - výtopna Zlatý vrch, Cheb	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org. látky (TOC)
Františkovy Lázně	MH Energo s.r.o. - Františkolázeňská výtopna, s.r.o.	tuhé emise, SO ₂ , oxidy dusíku, CO, org.látky (TOC), těkavé org.látky (VOC)
Hradiště u Chebu	Ofsetový tisk Cheb - DPL, k.s.	těkavé organické látky (VOC)

Zdroj: ČHMÚ (http://old.chmi.cz/uoco/emise/geoprehled/plants/cheb_CZ.html)

Příloha č. 5: Zdroje vytápění v obcích MAS 21

název obce	Zdroje vytápění
Krásná	spalování pevných fosilních paliv, plyn
Podhradí	spalování pevných fosilních paliv
Vojtanov	spalování pevných fosilních paliv
Aš	spalování pevných fosilních paliv, plyn
Hazlov	spalování pevných fosilních paliv, plyn
Hranice	spalování pevných fosilních paliv, plyn
Pomezí nad Ohří	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, elektřina (akumulační a přímotop)
Milíkov	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulační)
Okrouhlá	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulační)
Odava	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulační)
Tuřany	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, lehký topný olej, elektřina (přímotop, akumulační)
Libá	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulační)
Lipová	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulační)
Nebanice	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulační)
Poustka	elektřina(akumulační, přímotop), plynové bomby, spalování fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů
Třebeň	spalování pevných fosilních paliv a plynem (v částech, kde je zaveden plyn)
Křižovatka	spalování pevných fosilních paliv
Luby	plynová kotelna města, plyn, tuhá paliva
Milhostov	spalování pevných fosilních paliv
Nový Kostel	spalování pevných fosilních paliv
Plesná	spalování pevných fosilních paliv
Skalná	spalování pevných fosilních paliv
Velký Luh	spalování pevných fosilních paliv, elektřina (přímotop, akumulační)
Stará Voda	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulační)

Velká Hleďsebe	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulací)
Vlkovice	spalování pevných fosilních paliv, plyn
Zádub-Závišín	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulací)
Valy	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulací)
Dolní Žandov	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulací)
Drmoul	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulací)
Lázně Kynžvart	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulací)
Mariánské Lázně	dálkové vytápění - Dalkia, spalování pevných fosilních paliv, topný plyn, elektřina(přímotop, akumulací)
Trstěnice	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulací)
Tři Sekery	spalování pevných fosilních paliv, dřevo z místních zdrojů, topný plyn, elektřina (přímotop, akumulací)

Zdroj: Vlastní šetření

Příloha č. 6: Přehled maloplošných zvláště chráněných území na území MAS 21

Kategorie	Název	Obec	Katastrální území
Národní přírodní rezervace	Kladské rašeliny	Mariánské Lázně	Mariánské Lázně
		Lázně Kynžvart	Lázně Kynžvart
		Prameny	Prameny
		Rovná	Vranov u Rovné
Národní přírodní rezervace	Soos	Třebeň	Dvorek, Nový Drahov
		Křížovatka	Nová Ves u Křížovatky
		Skalná	Vonšov
Přírodní rezervace	Bystřina	Hranice	Hranice u Aše, Trojmezí
Přírodní rezervace	Děvín	Křížovatka	Nová Ves u Křížovatky
		Milhostov	Děvín, Milhostov
Přírodní rezervace	Hamrnický mokřad	Mariánské Lázně	Úšovice
Přírodní rezervace	Holina	Lázně Kynžvart	Lázně Kynžvart
Přírodní rezervace	Kosatcová louka	Trstěnice	Trstěnice u Mariánských Lázní
Přírodní rezervace	Lipovka	Dolní Žandov	Horní Žandov
Přírodní rezervace	Mechové údolí	Dolní Žandov	Brtná u Dolního Žandova
		Lipová	Palič, Salajna
Přírodní rezervace	Pomezí rybník	Pomezí nad Ohří	Pomezí nad Ohří
Přírodní rezervace	Prameniště Teplé	Mnichov	Rájov u Mariánských Lázní
		Zádub – Závišín	Závišín
Přírodní rezervace	Rathsam	Cheb	Cheb
		Pomezí nad Ohří	Pomezí nad Ohří
		Libá	Pomezná, Rybáře u Libé
Přírodní rezervace	Smrad'och	Mariánské Lázně	Mariánské Lázně
Přírodní rezervace	Stráň u Dubiny	Libá	Dubina
Přírodní rezervace	Studna u Lužné	Cheb	Bříza nad Ohří
		Libá	Lužná u Františkových Lázní
Přírodní rezervace	U Sedmi rybníků	Vojtanov	Vojtanov
Přírodní rezervace	Ztracený rybník	Hazlov	Polná u Hazlova
Přírodní rezervace	Žižkův vrch	Mariánské Lázně	Mariánské Lázně
Národní přírodní památka	Lužní potok	Hranice	Pastviny u Studánky, Trojmezí
Národní přírodní památka	Železná hůrka	Lipová	Mýtina
Přírodní památka	Goethova skalka	Hazlov	Skalka u Hazlova
Přírodní památka	Košský pramen	Mariánské Lázně	Chotěnov u Mariánských Lázní
Přírodní památka	Kynžvartský kámen	Lázně Kynžvart	Lázně Kynžvart
Přírodní památka	Těšovské pastviny	Milíkov	Těšov u Milíkova
Přírodní památka	U cihelny	Hazlov	Hazlov
Přírodní památka	Verněřovské doly	Aš	Verněřov u Aše

Zdroj: drusop.nature.cz

Příloha č. 7: Památné stromy na území MAS 21, o. p. s.

název	Typ objektu	Datum vyhlášení	Katastrální území
Dub u Dolíšky	Jednotlivý strom	7.12.1995	Hranice u Aše
Štítarský klen	Jednotlivý strom	20.6.2005	Štítary u Krásné
Buk lesní a dub letní v Doubravě	Skupina stromů	14.2.1985	Doubrava u Lipové
Alej Doubrava	Stromořadí	14.2.1985	Doubrava u Lipové
Doubravský buk	Jednotlivý strom	14.2.1985	Doubrava u Lipové
Dub letní v Malé Šitboři	Jednotlivý strom	21.2.2006	Malá Šitboř
Alej Mostov	Stromořadí	15.6.2000	Mostov
Mostovský dub	Jednotlivý strom	29.12.2005	Mostov
Valdštejnův dub	Jednotlivý strom	14.2.1985	Okrouhlá u Chebu
Duby u statku Tuřany č. p. 3	Skupina stromů	9.8.2005	Tuřany u Kynšperku nad Ohří
Zámecká alej a skupina buků v Horních Lubech	Stromořadí	21.8.2002	Horní Luby
Javory u kaple	Skupina stromů	1.1.1986	Luby I
Duby u kaple	Skupina stromů	1.1.1986	Luby I
Lubská lípa	Jednotlivý strom	14.2.1985	Horní Luby
Buky v Kopanině	Skupina stromů	1.1.1986	Kopanina
Valdovské duby	Skupina stromů	31.7.1996	Lesina
Dub u zámeckého statku	Jednotlivý strom	29.1.1999	Lázně Kynžvart
Lípa za kynžvartským kostelem	Jednotlivý strom	7.10.1995	Lázně Kynžvart
Lípa u zámeckého pivovaru	Jednotlivý strom	15.9.1995	Lázně Kynžvart
Buk v Lazech (Pastýrský buk)	Jednotlivý strom	13.8.1995	Lazy
Javory u obrázku	Skupina stromů	13.10.2005	Háj u Staré Vody
Lípa u kostela v Trstěnicích	Jednotlivý strom	4.7.2013	Trstěnice u Mariánských Lázní
Dub letní v Chodovské Huti	Jednotlivý strom	14.2.1985	Chodovská Huť
Dub U oříšku	Jednotlivý strom	13.10.2005	Tři Sekery u Kynžvartu
Krásenská lípa	Jednotlivý strom	17.12.2005	Krásné u Tří Seker
Jasan U Čadilů	Jednotlivý strom	14.12.2006	Chodovská Huť
Smrk pod Ovčím vrchem	Jednotlivý strom	12.2.2011	Tachovská Huť, Tři Sekery u Tachova
Alej svobody	Stromořadí	1.1.1986	Valy u Mariánských Lázní, Mariánské Lázně
Jilm ve Vlkočích	Jednotlivý strom	21.10.1993	Vlkočice u Mariánských Lázní
Alej svobody	Stromořadí	1.1.1986	Mariánské Lázně, Valy u Mariánských Lázní
Dub u Hamrnického zámečku	Jednotlivý strom	17.4.1996	Úšovice
Král smrků	Jednotlivý strom	1.1.1986	Mariánské Lázně

Zdroj: <http://drusop.nature.cz/ost/chrobiecty/pstromy/index.php?frame>

Příloha č. 8: NATURA 2000 na území MAS 21, o. p. s.

Název obce	EVL	Ptačí oblasti
Aš	0	0
Hazlov	0	0
Hranice	Bystřina - Lužní potok	0
Krásná	Štítarský rybník	0
	Bystřina - Lužní potok	
Podhradí	0	0
Vojtanov	U sedmi rybníků	0
Libá	0	0
Lipová	Mechové údolí	0
Milíkov	0	0
Odrava	Ramena Ohře	0
Okrouhlá	0	0
Pomezí nad Ohří	0	0
Poustka	0	0
Tuřany	0	0
Nebanice	Ramena Ohře	0
Křižovatka	Soos	0
Luby	0	0
Milhostov	Soos	0
Nový Kostel	0	0
Plesná	0	0
Skalná	Soos	0
Třebeň	Soos	0
Velký Luh	0	0
Dolní Žandov	Mechové údolí	0
Drmoul	0	0
Lázně Kynžvart	Kladské rašeliny	0
Stará Voda	U Jedlové	0
Trstěnice	0	0
Tři Sekery	U Jedlové	0
Valy	0	0
Velká Hleďsebe	0	0
Vlkovice	0	0
Zádub - Závíšín	Prameny Teplé	0
Mariánské Lázně	Prameny Teplé	0
	Kladské rašeliny	

Zdroj: www.mapy.nature.cz

Příloha č. 9: Sběrné dvory na území MAS 21

Název obce	Provozovatel	Poznámky
Aš	Ašské služby, s.r.o.	pouze pro občany, kteří zaplatili poplatek za odpady
Hazlov	Obec Hazlov	pouze pro občany, kteří zaplatili poplatek za odpady; neveřejné sběrné místo
Třebeň - Chocovice	Marius Pedersen a.s.	pouze pro občany, kteří zaplatili poplatek za odpady
Luby	Město Luby	pouze pro občany, kteří zaplatili poplatek za odpady
Plesná	Město Plesná	pouze pro občany, kteří zaplatili poplatek za odpady; neveřejné sběrné místo
Mariánské Lázně	Technický a dopravní servis, s.r.o.	pouze pro občany, kteří zaplatili poplatek za odpady
Velká Hleďsebe - Klimentov	Marius Pedersen a.s.	pouze pro občany, kteří zaplatili poplatek za odpady
Valy	Obec Valy	pouze pro občany, kteří zaplatili poplatek za odpady

Zdroj: www.asekol.cz, www.sberne-dvory.cz

Legenda: území Ašska území Lubska území Mariánskolázeňska

Příloha č. 10: Zařízení na sběr a výkup odpadů na území MAS 21, o. p. s.

Provozovatel	IČ	Adresa	Obec	Název technologie
Ašské služby, s.r.o.	25222571	Hedvábnická 2493	Aš	sběrný dvůr
Jana Janošíková	46860207	Hedvábnická 60	Aš	sběr odpadu
Josef Vítek	46864652	Saská 1171/18	Aš	demontáž autovraků
PH KOVO - RECYCLING CHEB, s.r.o.	64361357	Mokřiny	Aš	třídění odpadu
SVOZ SYSTEM s.r.o.	29161410	Saská 2225/31	Aš	sběr odpadu drcení odpadu
VH - FB EURO, s.r.o.	29113466	Sibiřská 1495	Aš	třídění odpadu
Pragonet trade s.r.o.	27091309	Mokřiny	Aš	třídění odpadu
CHEVAK Cheb, a.s.	49787977	Klostermannova 4	Aš	fyzikálně - chemické procesy
Jitka Wernerová	64396053	Krásná,	Krásná	sběr odpadu
DRUSO spol. s r.o.	518972	Hazlov	Hazlov	sběr odpadu
František Brantl	12877999	Milíkov 65	Milíkov	demontáž autovraku
Skládka Chocovice s.r.o.	64361322	Třebeň 31	Třebeň	sběr odpadu využití odpadu k terénním úpravám recyklace odpadu kompostování odpadu
Marius Pedersen a.s.	42194920	Chocovice 20	Třebeň	sběr a třídění odpadu
Bílek stavby s.r.o.	29100666	Lesní 7	Plesná	sběr odpadu
Roman Pohořalý	72197081	Dolní Žandov 235	Dolní Žandov	sběr odpadu
APOSTAV spol. s r. o.	62618628	Plzeňská 159/1	Mariánské Lázně	sběr odpadu
Hana Baláková	73728993	Krátká	Mariánské Lázně	sběr odpadu
CHEVAK Cheb, a.s.	49787977	Luční 362/6	Mariánské Lázně	fyzikálně - chemické procesy

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s.(pracovní verze)

Josef Kvapil	71825711	Plzeňská 181	Mariánské Lázně	sběr odpadu
		Husova 564/21b	Mariánské Lázně	sběr odpadu
Petr Hráský	49769405	Stavební mlýn	Mariánské Lázně	sběr odpadu
TECHNICKÝ A DOPRAVNÍ SERVIS, s.r.o.	25213261	Chebská 113	Mariánské Lázně	sběr odpadu
Marius Pedersen a.s.	42194920	Velká Hleďsebe - Klimentov	Velká Hleďsebe	sběrný dvůr
WEISER SCHROTT, s.r.o.	25224263	Stará Voda 139	Stará Voda	sběr odpadu
Obec Valy	00572781	Valy	Valy	sběrný dvůr
Miroslav Opava	70725730	Vlkovice 35	Vlkovice	recyklace odpadu

Zdroj: <http://www.kr-karlovarsky.cz/websouhlasy/index.php?akce=typ&page=1>

Příloha č. 11: Nakládání s odpady v jednotlivých ORP

Produkce a nakládání s odpady (31. 12. 2012)	Produkce/převzetí (t)	Produkce (t)	Využito (%)	z toho		Odstraněno (%)	z toho	Jiné nakládání (%)
				Recyklace	Energeticky využito			
ORP Aš								
Celkově všechny odpady	27 406,90	19 884,20	20,20	74,16	-	-	-	79,80
Komunální odpady	9 818,84	8 519,26	4,04	-	-	-	-	95,96
ORP Cheb								
Celkově všechny odpady	218 470,46	73 357,98	63,70	54,70	-	-	-	36,30
Komunální odpady	51 165,86	25 384,26	14,83	-	-	-	-	85,17
ORP Mariánské Lázně								
Celkově všechny odpady	38 424,02	28 341,00	0,39	-	-	-	-	99,61
Komunální odpady	17 937,36	9 437,69	-	-	-	-	-	-

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/> a vlastní výpočty

Příloha č. 12: Obnovitelné zdroje energie na území MAS 21 o. p. s.

Název subjektu	Obec (sídlo provozovatele)	k.ú.	Typ	celkový elektrický výkon (MW)	celkový tepelný výkon (MW)
Karel Kolman	Aš	Aš	Sluneční	0,005	
Ing. Jiří Červenka	Aš	Aš	Sluneční	0,004	
Karel Pilař	Aš	Aš	Sluneční	0,003	
Vladimír Klouček	Aš	Aš	Sluneční	0,003	
Rudolf Kytka	Aš	Aš	Sluneční	0,005	
Bc. Stanislav Malý	Aš	Aš	Sluneční	0,005	
Ing. František Malý	Aš	Aš	Sluneční	0,005	
Viera Eliášová Romaníková	Aš	Doubrava u Aše	Sluneční	0,005	
MUDr. Vratislav Schreiner	Aš	Aš	Sluneční	0,005	
Radek Zich	Aš	Aš	Sluneční	0,005	
Jana Rodinová	Aš – Mokřiny	Mokřiny	Sluneční	0,04	
Mgr. Petr Mach	Aš	Verněřov u Aše	Sluneční	0,017	
Evžen László	Aš	Aš	Sluneční	0,01	
Ing. Jaroslav Radovnický	Aš	Aš	Sluneční	0,005	
L.max - správa nemovitostí s.r.o.	Aš	Aš	Sluneční	0,03	
SVOZ SYSTEM s.r.o.	Aš	Aš	Sluneční	0,247	
Lukáš Karhan	Drmoul	Drmoul	Sluneční	0,005	
Jitka Buriánková	Hazlov	Hazlov	Sluneční	0,005	
Eva Franke	Hazlov	Hazlov	Sluneční	0,005	
Ludvík Grísník	Hranice	Hranice u Aše	Sluneční	0,019	
Hospodyňka CZ s.r.o.	Hranice	Podhradí u Aše	Sluneční	0,029	
Jovan Caran	Cheb	Ostroh	Sluneční	0,005	
E.P. & O.S. Cheb spol. s r.o.	Cheb	Plánská Huť	Sluneční	0,005	
Ing. Josef Mecner	Cheb	Vojtanov	Sluneční	0,03	
Filip Kadlec	Cheb	Dolní Hraničná	Sluneční	0,004	
Radka Šindelářová	Cheb	Tuřany u Kynšperku nad Ohří	Sluneční	0,007	
Milan Vojík	Cheb	Aš	Sluneční	0,004	
Stanislav Lorenz	Lázně Kynžvart	Lázně Kynžvart	Sluneční	0,004	
Stanislav Baťko	Lázně Kynžvart	Lázně Kynžvart	Sluneční	0,004	
Ing. Rostislav Filip	Libá	Libá	sluneční	0,004	
Jaroslav Votík	Cheb	Libá	sluneční	0,005	
Milan Štětina	Lipová	Stebnice	sluneční	0,02	
Vojtěch Levora	Luby	Luby I	sluneční	0,005	
Ing. Zdeněk Horáček	Mariánské Lázně	Úšovice	sluneční	0,009	
Ing. Miloš Veselý	Mariánské Lázně	Jesenice u Chebu	sluneční	0,008	
Dalkia Mariánské Lázně, s.r.o.	Mariánské Lázně	Úšovice	sluneční	1,24	69,3
Ing. Jan Schlossar	Mariánské Lázně	Úšovice	sluneční	0,005	
Renata Kuncová	Mariánské Lázně	Drmoul	sluneční	0,005	
Bohuslav Salaba	Mariánské Lázně	Stará Voda u Mariánských Lázní	sluneční	0,005	

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s. (pracovní verze)

Ing. Martin Pospíšil	Mariánské Lázně	Úšovice	sluneční	0,005	
Jaroslav Hruška	Mariánské Lázně	Vlkovice u Mariánských Lázní	sluneční	0,003	
Solarwest s.r.o.	Mariánské Lázně	Dolní Žandov	sluneční	0,285	
Bc. Josef Balák	Mariánské Lázně	Úšovice	sluneční	0,01	
VOJÁČEK s.r.o.	Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	sluneční	0,009	
Zbyněk Hellmich	Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	sluneční	0,019	
Jan Vlach	Nebanice	Nebanice	sluneční	0,005	
Karel Hořejší	Nový Kostel	Kopanina	sluneční	0,011	
Josef Dirbák	Plesná	Šneky	sluneční	0,007	
Vlastimil Maška	Poustka	Ostroh	sluneční	0,004	
Jovana Sazimová Caranová	Poustka	Ostroh	sluneční	0,017	
První FVE Poustka s.r.o.	Poustka	Poustka u Františkových Lázní	sluneční	0,5	
Martin Seidl	Poustka	Klest	sluneční	0,03	
Roman Voborník	Skalná	Skalná	sluneční	0,008	
Jan Hoffmann	Skalná	Skalná	sluneční	0,017	
Martin Bureš	Skalná	Skalná	sluneční	0,004	
H.V. EKO s.r.o.	Skalná	Skalná	sluneční	0,029	
Michaela Maňovská	Stará Voda	Stará Voda u Mariánských Lázní	sluneční	0,005	
Ing. Jaroslav Hanzal	Třebeň	Nový Drahov	sluneční	0,004	
Petr Jíša	Tři Sekery	Krásné u Tří Seker	sluneční	0,005	
Richard Zadranský	Tři Sekery	Tři Sekery u Kynžvartu	sluneční	0,005	
Irena Škodová	Tuřany	Lipoltov	sluneční	0,003	
MVDr. Petr Hošek	Tuřany	Lipoltov	sluneční	0,003	
MUDr. Věra Hroudová	Valy	Valy u Mariánských Lázní	sluneční	0,003	
Ing. Petr Hrouda	Valy	Valy u Mariánských Lázní	sluneční	0,004	
Eva Krčková	Valy	Valy u Mariánských Lázní	sluneční	0,005	
Marek Todovič	Velká Hleďsebe	Velká Hleďsebe	sluneční	0,004	
Karel Danko	Velká Hleďsebe	Velká Hleďsebe	sluneční	0,003	
Anna Marvanová	Velká Hleďsebe	Velká Hleďsebe	sluneční	0,006	
Pavel Květoň	Velká Hleďsebe	Velká Hleďsebe	sluneční	0,005	
SOKODVOL s.r.o.	Vlkovice	Vlkovice u Mariánských Lázní	sluneční	0,025	
FTL Fire Testing Laboratory s. r. o.	Františkovy Lázně	Hazlov	sluneční	0,502	
Mgr. Milada Körnigová	Františkovy Lázně	Hazlov	sluneční	0,029	
IDEA TRADE s.r.o.	Františkovy Lázně	Štítary u Krásné	sluneční	0,292	
Farma Trojmezí a. s.	Hranice	Trojmezí	větrný	2,7	
Aleš K a s t l, dřevovýroba	Skalná	Čížebná	větrný	1,815	
APB Plzeň, a.s.	Nezvěstice	Újezd u Krásné	větrný	6	
		Štítary u Krásné	větrný	2	
		Horní Paseky	větrný	10	
		Hranice u Aše	větrný	4	
Jiří Král	Hranice	Hranice u Aše	větrný	0,007	
Jaroslav Motyčka	Hranice	Hranice u Aše	větrný	0,007	

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s.(pracovní verze)

CHEVAK Cheb, a.s.	Cheb	Chotěnov u Mariánských Lázní	plynový a spalovací	0,034	0,06
AGRO & KOMBINÁT Dolní Žandov spol. s r.o.	Dolní Žandov	Okrouhlá u Chebu	plynový a spalovací	0,999	1,059
TEREA Cheb s.r.o.	Cheb	Aš	plynový a spalovací	0,042	0,065
SPA RESORT St.Moritz s.r.o.	Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	plynový a spalovací	0,03	0,062
Miroslav Kubeš	Cheb	Podhradí u Aše	vodní	0,015	
Zbyněk Vlach	Aš	Podhradí u Aše	vodní	0,008	
Jiří Hucl	Cheb	Doubrava u Aše	vodní	0,011	

Zdroj: www.eru.cz - energetický regulační úřad

Příloha č. 13: Přehled kulturní vybavenosti v obcích MAS 21

Název obce	kino	divadlo	muzeum	knihovna	Středisko pro volný čas dětí a mládeže	Kulturní středisko(sál)	hřbitov
Aš	ne	ne	ano	ano	ano	ano	ano
Hazlov	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ano
Hranice	ne	ne **	ne	ano	ano***	ano	ano
Krásná	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ano
Podhradí	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ano
Vojtanov	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Libá	ne	ne **	ne	ano	ne	ne	ano
Lipová	ne	ne	ne	ano	ne	ano	ano
Milíkov	ne	ne	ano	ano	ne	ano	ano
Odrava	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Okrouhlá	ne	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Pomezí nad Ohří	ne	ne	ne	ne	ne	ano	ano*****
Poustka	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Tuřany	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Nebanice	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ano
Křižovatka	ne	ne	ne	ano	ne	ano	ano
Luby	ano	ne	ano	ano	ano	ano	ano
Milhostov	ne	ne	ano	ano	ano***	ano	ano
Nový Kostel	ne	ne	ne	ano	ano***	ano	ano
Plesná	ano	ne	ne	ano	ne	ano	ano
Skalná	ne	ne	ano	ano	ano	ne	ano
Třebeň	ne	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Velký Luh	ne	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Dolní Žandov	ne	ne	ano	ano	ano	ano	ano
Drmoul	ne	ne	ne	ano	ano***	ano	ne
Lázně Kynžvart	ne	ne	ano	ano	ano***	ne	ano
Stará Voda	ne	ne	ne	ano	ano***	ne	ano
Trstěnice	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ano
Tři Sekery	ne*	ne	ano	ano	ano***	ano	ano
Valy	ne	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Velká Hleďsebe	ne	ne	ne	ano	ano***	ne	ano
Vlkovice	ne	ne	ne	ano	ne	ano****	ne
Zádub - Závíšíň	ne	ne	ne	ano	ne	ano	ano
Mariánské Lázně	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano

Zdroj: ČSÚ, vlastní šetření Legenda: Obce Ašska Obce Chebska Obce Lubska Obce Mariánskolázeňska

*Tři Sekery mají pouze občasné letní kino

**Ochotnické divadelní spolky

***Součástí Základní školy

****není v majetku obce

*****kolumbárium

Příloha č. 14: Přehled kulturních a společenských akcí pořádaných obcemi / městy

Obec	Kulturní a společenské akce
Aš	Ašský střevec - taneční soutěž, každoroční Letní slavnosti města, Slavnosti Ašského milíře, Rozsvícení vánočního stromu, Dětský den,
Hazlov	Oslavy dětského dne, Stavění májky, Hurá prázdniny, oslavy Masopustu, Zdobení vánočních a velikonočních dekorací, Velikonoční jarmark,
Hranice	Hranické divadelní léto, Setkání na trojstátí, Knedlík a nok, Mariánská pouť, Vítání občánků, Pálení čarodějnic, Prvomájové oslavy, Rozsvěcení vánočního stromu, Oslava MDŽ, Den dětí, Sokýč fest - vystoupení rockových a metalových kapel, Varhaní koncerty, fotbalový pohár
Krásná	Stavění májky, Oslavy dětského dne, Lampionový průvod, Rozsvěcení vánočního stromu, maškarní a masopustní pochody, Slavnosti sena, běžkařské a in - line maratony, pochody a závody pro děti, rodinné výlety.
Podhradí	Podhradské posvícení, Stavění májky, Oslavy dětského dne, živý betlém
Vojtanov	Prvomájová oslava, Dětský den, Letní slavnosti obce, Rozsvícení vánočního stromu, Mikulášská nadílka, Vítání občánků a výročí narození nejstarších občanů, stavění májky,
Libá	Rozsvícení vánočního stromu, Mikulášská nadílka, Vánoční setkání na hranicích, Libské slavnosti přátelství, Dětský den, rybářské závody, fotbalové zápasy TJ Start Libá, Drakiáda, vypouštění balónků, vítání občánků
Lipová	Plesy, Stavění májky, různé sportovní akce, Oslavy dětského dne, Masopust, venkovské veletrhy - 1. ročník v roce 2013,
Milíkov	Masopust, Milíkovský den žen, Stavění máje, Dětský den, Zájezd dětí za vysvědčení, Dětská hasičská soutěž, Vánoční besídka, Krabičkový turnaj, turnaj v kopané, střelecká soutěž Snajper, turnaj ve stolním tenise
Odrava	Maškarní bál, Pálení čarodějnic, Dětský den, Mikulášská nadílka, diskotéky, Setkání seniorů, Stavění májky, sportovní utkání v kopané
Okrouhlá	Oslavy MDŽ, Ukončení školního roku, Ukončení prázdnin, Den šikovných rukou, Stavění májky, Rozsvícení vánočního stromu, Kuchařská soutěž, Vítání občánků, Mikuláš
Pomezí nad Ohří	Jakubské slavnosti, oslavy MDŽ, Den dětí, Maškarní bál, Májové veselice, Pálení čarodějnic, Vítání prázdnin, Koncerty v kostele sv. Jakuba, Mitte Europe
Poustka	Stavění májky, Výstavy a koncerty v kostele sv. Wolfganga, Dětský den, Vánoční a Velikonoční setkání, Lampionový masopustní průvod, Májové slavnosti, Divadelní léto na Seebergu, Hovory s občany, Turnaj o pohár starosty v nohejbalu
Tuřany	Loučení s prázdninami, Oslavy masopustu, Mikulášská nadílka, akce k MDD, předvánoční posezení
Nebanice	Pálení čarodějnic a stavění májky, jejíž součástí je také lampionový průvod, Dětský den, Neckyáda, Rozloučení s prázdninami, Drakyáda, Rozsvícení vánočního stromu, Mikulášská besídka,
Křižovatka	Stavění májky, Masopust, Den dětí, folkové a rockové koncerty, Velikonoční a Vánoční oslavy, Maškarní bál, Folkové a rockové koncerty,
Luby	Hraniční slavnosti, Vánoční slavnosti a pečení vánoční štol, Lubský podzimní jarmak, plesy, koncerty, dětský den
Milhostov	Mikulášská nadílka, Dětský den, další akce většinou věnované dětem a seniorům,
Nový Kostel	Akce věnované dětem, vítání nových občánků, sportovní dny pro děti
Plesná	Masopust, Maškarní dětský rej, Maškarní ples, oslavy MDŽ, Noc s Andersenem, Pálení čarodějnic, Plesenský jarmark, Dětský den, Rozloučení s prázdninami, Hlavičko lámání, Rozsvícení vánočního stromu, Adventní lampionový průvod, vánoční koncerty, Stavění májky, Plesenský půlmaratón, Plesenský výšlap

Skalná	Masopust, Pálení čarodějnic, Maškarní ples, společenské plesy, Taneční soutěž "Cena města Skalná", Dětská požární soutěž, Setkání tří generací, Dětský den, Pouť ke sv. Janu Křtiteli, Setkání harmonikářů, Dožínky, Rozsvěcení vánočního stromu, Adventní koncert, Šibřinky
Třebeň	Maškarní bál, Stavění máje, Pálení čarodějnic, Adventní koncerty, Svatý Martin v Třebeni, Dětský den, plesy, Mikulášská, Oslavy MDŽ
Velký Luh	Maškarní zábava, Stavění máje, soutěž o pohár starosty (fotbal)
Dolní Žandov	Rozsvícení vánočního stromu, Stavění májky, Pouť, Den dětí, Oslavy MDŽ, Mikulášská nadílka, setkání se seniory, Školní akademie, Hasičský ples, Memoriál Karla Snopka, Žandovská smeč
Drmoul	Drmoulské slavnosti, Stavění máje, Rej čarodějnic, fotbalové turnaje
Lázně Kynžvart	Vítání nového roku, Pálení čarodějnic, Pohádková cesta na hrad, Koncert tří generací, Dětský maškarní karneval, Svěcení pramenů, Dětský den, Pouť sv. Markéty, Pohádková cesta na hrad, Rozsvěcení vánočního stromku, Mikulášská besídka, Předvánoční setkání seniorů, Noc s Andersenem, Kynžvartský pohár - turnaj v házené dívek, Káza Cup - turnaj ve fotbale
Stará Voda	Oslavy Hasičů, Anenské slavnosti, českoněmecká mše v kostelíku sv. Jana Křtitele ve Vysoké, Svatoanenská mše v kapli sv. Anny, Maškarní ples, sportovní akce, koncerty v kostelíku sv. Jana Křtitele ve Vysoké
Trstěnice	Loučení s prázdninami, Trstěnická pouť, Mikulášská nadílka, Loučení s prázdninami, Setkání seniorů, Pálení čarodějnic, Masopust, Dětský den, Hledání pokladů, adventní koncert v místním kostele sv. Víta
Tři Sekery	Zahradní slavnost, výstavy, Vánoce v lese, Masopust, Stavění májky, Dětský den, sportovní turnaje
Valy	Čtení pro děti, Posvícení, Valské slavnosti, Valský klátílák, Struny na terase, Rozloučení s prázdninami, Setkání seniorů, Mikuláš, Dětský den, Stavění máje, Maškarní bál, sportovní turnaje
Velká Hleďsebe	Adventní koncerty v kostele, Mikulášská nadílka, Velikonoční akce, Masopust, Vánoční dílna, Vánoční trhy, Předvánoční setkání se seniory, rozsvěcení vánočního stromu, velikonoční dílny, Masopust, Slet čarodějnic a stavění májky, školní akademie, Dětský den, Den pro dospěláky, fotbalové turnaje
Vlkovice	Vlkovická letka, Stavění máje, Kácení máje, Dětský den, Nasvícení vánočního stromu, Mikulášská nadílka, oslavy životních jubileí občanů, vítání nových občánků
Zádub - Závišín	Maškarní ples, Mikulášská nadílka, Milhostovský bál, Malování velikonočních vajíček, Rozloučení se školním rokem, Rozloučení s prázdninami, dětský den, Golfový turnaj ZZ masters
Mariánské Lázně	Koncerty, klavírní soutěže, Svatováclavské setkání lidí dobré vůle, Starostafest, Zahájení lázeňské sezóny

Zdroj: vlastní šetření

Příloha č. 15: Přehled zájmových sdružení a spolků dle jednotlivých členských obcí

Obec	Zájmové sdružení, spolek
Aš	Karel Ašler, o.s.; Farní charita Aš; Vodácký klub Š.Rum; Myslivecké sdružení Halštrov-Aš; Občanské sdružení Ašští bajkeři; MS KRÁSNÁ u AŠE; Klub českých turistů Aš; LK JASAN Aš; MS Háj Aš; Tělovýchovná jednota Jiskra Aš; "Zelený dědek o.s."; Český rybářský svaz; Český kynologický svaz
Hazlov	Golf Club Františkovy Lázně; Český svaz včelařů, ZO Hazlov; MS Hazlov; kuželkářský klub Jiskra Hazlov; FC Jiskra Hazlov, Rybářská společnost Hazlov; SDH Hazlov
Hranice	Tělovýchovná jednota SIGMA Hranice, o.s.; HC centrum Hranice; Skleník Hranice o.p.s.
Krásná	Sbor dobrovolných hasičů; Krásenské Buchtý; Jezdecký klub Krásná
Podhradí	Jezdecký oddíl Bára; S.K. Podskalán Podhradí, o.s.
Vojtanov	FC Vojtanov
Libá	Rybářská společnost Libá; MS Kachní Kámen; TJ Libá
Lipová	Myslivecké sdružení PALIČ o.s.
Milíkov	SDH Milíkov
Odrava	Myslivecké sdružení Hubertus Odrava; Tělovýchovná jednota SPARTAK ODRAVA
Okrouhlá	Outdoor sports Okrouhlá
Pomezí nad Ohří	-
Poustka	"RUF"; "Rybáři Poustka o.s."; NT NATURAM-OBČANSKÉ SDRUŽENÍ PRO OCHRANU PŘÍRODY
Tuřany	-
Nebanice	Jezdecký oddíl TJ Agro; Sportovní klub Nebanice, oddíl kopané; Západočeský svaz chovatelů sportovního koně; MS Diana Nebanice; Sdružení chovatelů koní a jezdců Karlovarského kraje
Křižovatka	ZD KŘÍŽOVATKA; T.J. Křižovatka; Rybáři Křižovatka o.s.
Luby	Golf club Luby o.s.; Junák - svaz skautů a skautek ČR, středisko Vysoký kámen Luby; Myslivecký spolek Libocký důl; Sportovní klub Luby; TJ Strunal Luby u Chebu; Myslivecké sdružení LESNÍK-LUBY
Milhostov	MS Milhostov, TJ Sokol Milhostov
Nový Kostel	MS Stopař Nový Kostel; TJ Jiskra Nový Kostel; Vesnický mažoretky
Plesná	Karting klub Plesná o.s.; Občanské sdružení Plesná za životní prostředí; Myslivecké sdružení Zelený háj - Pelhřimov; TJ Jiskra Plesná; MS Plesná
Skalná	Sbor dobrovolných hasičů Skalná; Český svaz včelařů, o.s., ZO Skalná; TJ Tatran Skalná; Myslivecké sdružení Vackov; MS Skalná Les; TRAKTOR KLUB Luby-Skalná o. s.; Muzejní úzkorozchodná dráha Kateřina, o.p.s.; MS HUBERT SKALNÁ; FK Skalná; vStaň se mnou, o.s.; ASPV Skalná
Třebeň	Myslivecké sdružení Třebeň o.s., AC VIKTORIE Třebeň, Jezdecká stáj EGRENSIS, občanské sdružení
Velký Luh	Klub stolního tenisu ve Velkém Luhu
Dolní Žandov	Český kynologický svaz; TJ SOKOL DOLNÍ ŽANDOV; SK Salajna; MS Dyleň Dolní Žandov
Drmoul	Folklórní soubor Marjánec o.s.; TJ Sokol Drmoul, SDH Drmoul; rybářské sdružení Sumeček, Myslivecké sdružení "Srnc" Drmoul
Lázně Kynžvart	GOLF CLUB KYNŽVART občanské sdružení; Tělovýchovná jednota Sokol Lázně Kynžvart; Myslivecké sdružení Tetřívky; Myslivecké sdružení Lázně Kynžvart 2; ZÁMECKÝ PARK LÁZNĚ KYNŽVART, občanské sdružení; Občanské sdružení pro rozvoj regionu Kynžvartska a Slavkovského Lesa;
Stará Voda	Sbor dobrovolných hasičů; Český svaz včelařů,o.s.; TJ Sokol Stará Voda; Lovecká

	společnost Úbočí - Střelnice
Trstěnice	TJ Rozvoj Trstěnice; myslivecké sdružení HUBERTUS
Tři Sekery	Sbor dobrovolných hasičů; Myslivecké sdružení KAMENEC; rybářský spolek Sekerka; T.J. Tatran Tři Sekery
Valy	Centrum pro volný čas; Sportovní společnost PEGAS - VALY
Velká Hleďsebe	TJ Sokol Velká Hleďsebe; MYSLIVECKÉ SDRUŽENÍ RÁJOV HONITBA VALY o.s.; Sdružení zájmových a společenských organizací Velká Hleďsebe; MS Velká Hleďsebe; turistický kroužek Velká Hleďsebe; RC Autoklub Velká Hleďsebe;
Vlkovice	MS Vlkovický Hvozd
Zádub - Závišín	SEB o. s.; Myslivecké sdružení "Háje" Zádub; Golfový a turistický klub Závišín, občanské sdružení; Ski Nordic Mariánské Lázně; Jezdecký klub Otradovec Zádub
Mariánské Lázně	Klub českého pohraničí, o.s.; TJ Sokol Mariánské Lázně; ZO ČSOP Kladská; Kotec o.s.; Český spolek žen Mariánské Lázně; Myslivecké sdružení Salajna; Mariánskolázeňská asociace cestovního ruchu o.s.; Čtyřlístek, rodinné centrum Mariánské Lázně; Klub přátel Slavkovského lesa; Divadelní soubor GOA Mariánské Lázně, o. s.; "TJ Lokomotiva Mariánské Lázně, o.s."; TJ AGRO Stolní tenis Mariánské Lázně; Folklorní soubor Marjánek, Hravý pramen o.s.

Zdroj: vlastní šetření

Příloha č. 16: Sportovní infrastruktura obcí MAS 21, o. p. s.

Název obce	koupaliště	bazény	hřiště (včetně dětských)	tělocvičny (včetně školních)	stadiony	zimní stadiony	lyžařské středisko
Aš	ne	ano	ano	ano	ano	ne	ano
Hazlov	ne	ne	ano	ano	ne	ne	ne
Hranice	ne	ne	ano	ano	ne	ne	ne
Krásná	ne	ne	ano	ne	ano	ne	ne
Podhradí	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Vojtanov	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Libá	ano*	ne	ano	ano	ano	ne	ne
Lipová	ne	ne	ano	ano	ne	ne	ne
Milíkov	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Odrava	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Okrouhlá	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Pomezí nad Ohří	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Poustka	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Tuřany	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Nebanice	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Křižovatka	ne	ne	ano	ano	ne	ne	ne
Luby	ne	ne	ano	ano	ano	ne	ne
Milhostov	ano*	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Nový Kostel	ne	ne	ano	ano	ne	ne	ne
Plesná	ne	ne	ano	ano	ano	ne	ne
Skalná	ano*	ne	ano	ano	ano	ne	ne
Třebeň	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Velký Luh	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Dolní Žandov	ne	ne	ano	ano	ne	ne	ne
Drmoul	ne	ne	ano	ano	ne	ne	ne
Lázně Kynžvart	ne	ne	ano	ano	ne	ne	ne
Stará Voda	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Trstěnice	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Tři Sekery	ne	ne	ano	ano	ne	ne	ne
Valy	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Velká Hleďsebe	ano*	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Vlkovice	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Zádub - Závišín	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Mariánské Lázně	ne	ano	ano	ano	ano	ano	ano

Zdroj: ČSÚ, vlastní šetření

*přírodní nádrž, rybník

Obec	Sportovní zařízení
Aš	sportovní areál Vrch Háj (multifunkční hřiště, tři hřiště, lezecká stěna, minigolf, in-line dráha), areál běžeckého i sjezdového lyžování, plavecký bazén, sportovní haly, hřiště, fitness studia
Hazlov	fotbalové hřiště, golfové hřiště
Hranice	fotbalové hřiště, tenisové kurty, sokolovna
Krásná	fotbalové hřiště, multifunkční hřiště, upravované trasy pro běžecké lyžování, in-line dráha
Podhradí	-
Vojtanov	fotbalové hřiště
Libá	fotbalové hřiště, volejbalové a nohejbalové hřiště
Lipová	fotbalové hřiště
Milíkov	fotbalové hřiště
Odrava	fotbalové hřiště
Okrouhlá	fotbalové hřiště
Pomezí nad Ohří	fotbalové hřiště
Poustka	volejbalové a nohejbalové hřiště
Tuřany	-
Nebanice	fotbalové hřiště
Křižovatka	fotbalové hřiště a tělocvična s posilovnou
Luby	multifunkční venkovní sportovní areál, fotbalové hřiště, tělocvična, golfové hřiště
Milhostov	fotbalové hřiště a bývalá požární nádrž, která slouží jako koupaliště
Nový Kostel	fotbalové hřiště
Plesná	fotbalové hřiště, multifunkční hřiště, hřiště u školy a tělocvična
Skalná	sportovní hala, hřiště u školy, fotbalový areál, tenisové kurty, multifunkční hřiště a přírodní koupaliště
Třebeň	fotbalové a multifunkční hřiště
Velký Luh	fotbalové hřiště
Dolní Žandov	fotbalové hřiště, tenisové kurty
Drmoul	fotbalové hřiště, nohejbalové hřiště, tenisové kurty
Lázně Kynžvart	hřiště na házenou, fotbalové hřiště, tělocvična, krytý bazén, golfové hřiště, multifunkční hřiště u ZŠ
Stará Voda	fotbalové hřiště
Trstěnice	fotbalové hřiště
Tři Sekery	fotbalové hřiště
Valy	tenisové kurty
Velká Hleďsebe	fotbalové hřiště, tělocvična v objektu bývalých kasáren
Vlkovice	-
Zádub - Závášín	-
Mariánské Lázně	kryté bazény (městský bazén a dalších 10 bazénů v místních hotelích a lázeňských zařízeních), přírodní koupaliště, tenisové kurty, golfové hřiště, Skiareál Mariánky – nabídka sjezdového i běžkařského lyžování, zimní stadion, sportovní haly a hřiště (stadion Viktorka, 2 víceúčelové haly TJ Slovan a TJ Sokol, hřiště TJ Lokomotiva), sport studia, lanové centrum

Zdroj: vlastní šetření

Příloha č. 17: Vzdělávací zařízení na území MAS 21 – školní rok 2012/2013

	Ašsko	Chebsko	Lubsko	Mariánskolázeňsko	Celkem MAS 21
Mateřská škola - POČET	7	3	6	14	30
Mateřská škola - POČET TŘÍD					70
Mateřská škola - POČET DĚTÍ					1692
Základní škola - POČET	5	2	5	8	20*
Základní škola – jen první stupeň (1. – 5. ročník) POČET TŘÍD					12
Základní škola – jen druhý stupeň (6. – 9. ročník) POČET TŘÍD					0
Základní škola – první i druhý stupeň (1. – 9. ročník) POČET TŘÍD					180
Základní škola – celkem POČET TŘÍD					192
Základní škola – jen první stupeň (1. – 5. ročník) POČET ŽÁKŮ					155
Základní škola – jen druhý stupeň (6. – 9. ročník) POČET ŽÁKŮ					0
Základní škola – první i druhý stupeň (1. – 9. ročník) POČET ŽÁKŮ					3570
Základní škola – celkem POČET ŽÁKŮ					3725
Střední škola - obory gymnázií - POČET ŠKOL	1	0	0	1	2
Střední škola - obory gymnázií - POČET ŽÁKŮ					512
SŠ - obory středních odborných a praktických škol - POČET ŠKOL	2	0	0	3	5
SŠ - obory středních odborných a praktických škol - POČET ŽÁKŮ					522
SŠ - obory středních odborných učilišť a odb. učilišť POČET ŠKOL	0	0	0	1	1
SŠ - obory středních odborných učilišť a odb. učilišť POČET ŽÁKŮ					259
Základní umělecké školy POČET ŠKOL	1	0	1	1	3
Základní umělecké školy POČET ŽÁKŮ					1459

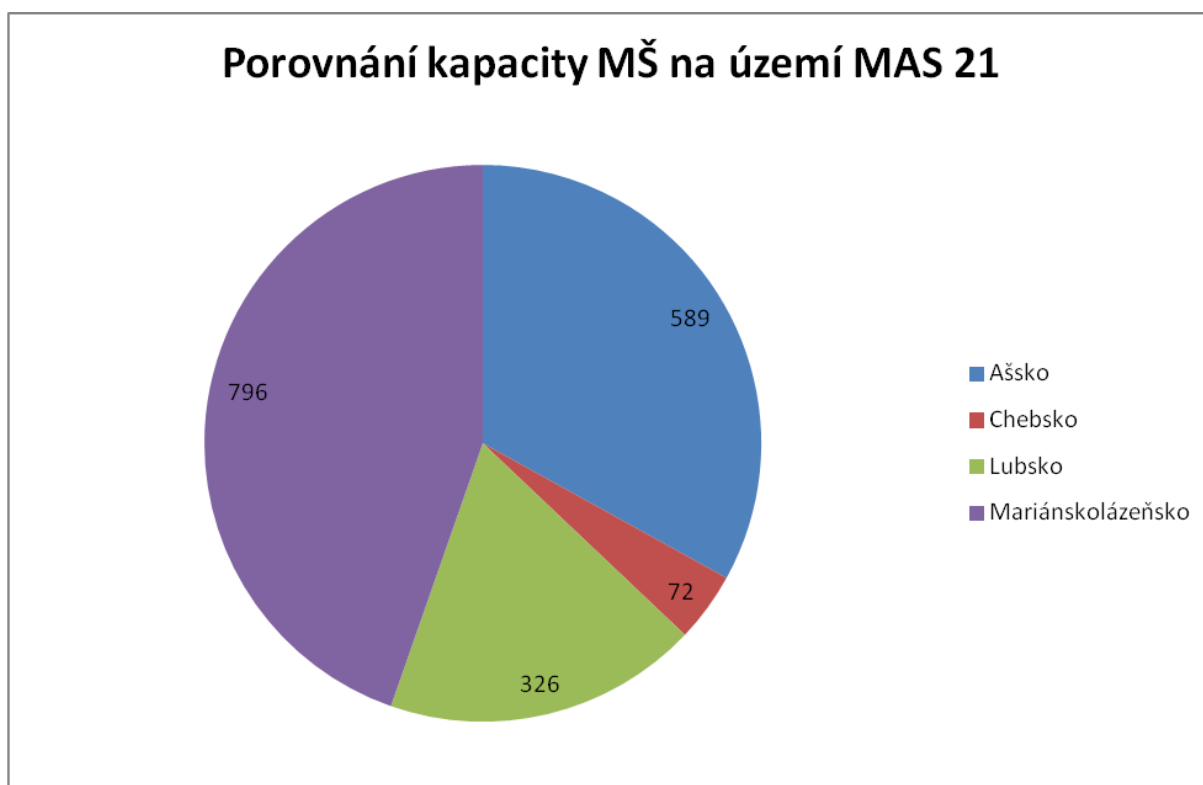
Zdroj: ČSÚ, vlastní šetření, *rozdíl oproti hodnotě uvedené v analýze z důvodu otevření soukromé ZŠ Čtyřlístek v Mariánských Lázních od 1. 9. 2013

Příloha č. 18: Přehled mateřských škol na území MAS 21

Území	počet MŠ	Obce s MŠ	Název	kapacita
Ašsko	7	Krásná	MŠ Krásná	26
		Aš	MŠ Neumannova	100
			MŠ Nohova	70
			MŠ Moravská	80
			ZŠ a MŠ Okružní	183
		Hranice	MŠ Hranice	75
		Hazlov	ZŠ a MŠ Hazlov	55
Chebsko	3	Okrouhlá	MŠ Okrouhlá	20
		Lipová	MŠ Lipová	24
		Libá	ZŠ a MŠ Libá	28
Lubsko	6	Nový Kostel	MŠ Nový Kostel	25
		Skalná	MŠ Skalná	81
		Luby	MŠ Luby	75
		Milhostov	MŠ Milhostov	24
		Plesná	ZŠ a MŠ Plesná	100
		Třebeň	MŠ Třebeň	21
Mariánskolázeňsko	14	Mariánské Lázně	MŠ pramínek, v.o.s.	30
			MŠ Hlavní	75
			MŠ Křížíkova	100
			MŠ Na Třešňovce	56
			MŠ Vora	60
			MŠ Úšovice	150
		Velká Hleďsebe	MŠ Klimentov	28
			MŠ Velká Hleďsebe	56
		Trstěnice	MŠ Trstěnice	28
		Drmoul	ZŠ a MŠ Drmoul	48
		Lázně Kynžvart	ZŠ a MŠ Lázně Kynžvart	50
		Stará Voda	ZŠ a MŠ Stará Voda	35
		Dolní Žandov	ZŠ a MŠ Dolní Žandov	50
		Tři Sekery	ZŠ a MŠ Tři Sekery	30
Celkem za MAS 21	30			1783
Ašsko				589
Chebsko				72
Lubsko				326
Mariánskolázeňsko				796

Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz/>

Porovnání kapacity v MŠ na území MAS 21

Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz/>

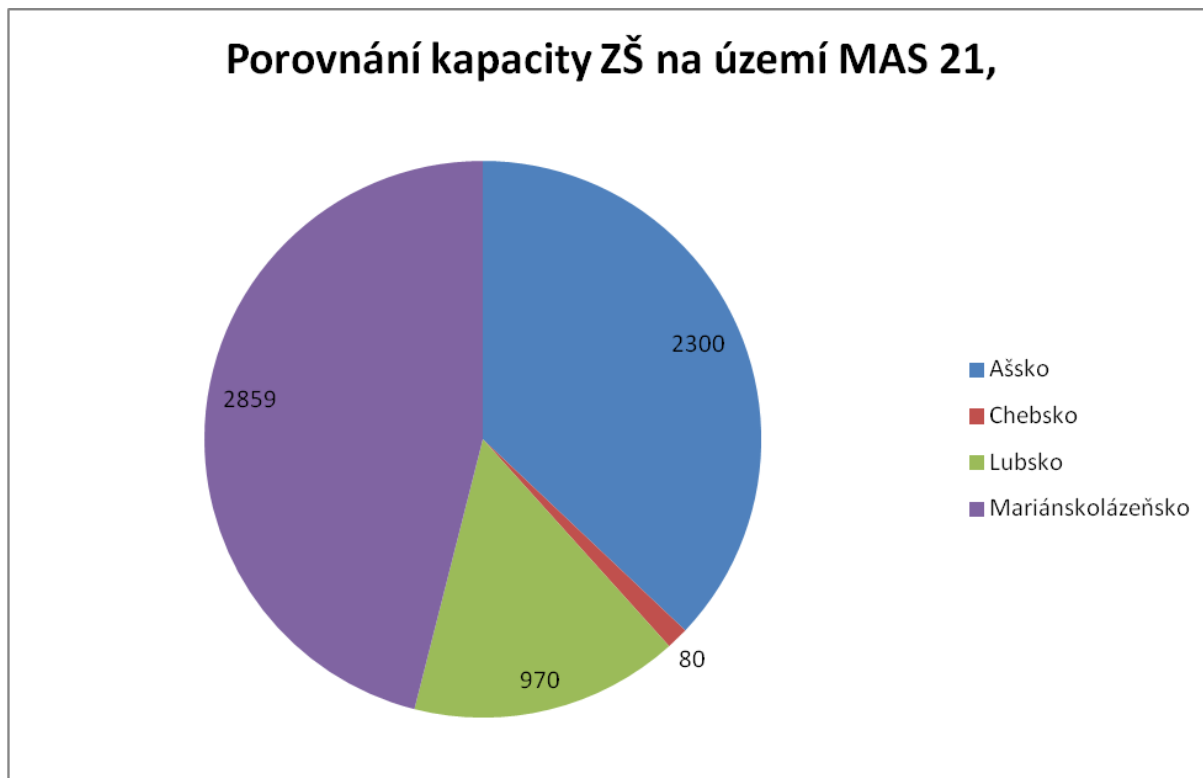
Příloha č. 19: Přehled základních škol včetně speciálních a území MAS 21

Území	počet ZŠ	Obce se ZŠ	Název	kapacita
Ašsko	5	Aš	ZŠ Kamenná	600
		Aš	ZŠ Hlávkova	630
		Aš	ZŠ a MŠ Okružní	350
		Aš	ZŠ a Praktická škola	120
		Hazlov	ZŠ a MŠ Hazlov	300
		Hranice	ZŠ Hranice	300
Chebsko	2	Lipová	ZŠ a MŠ Lipová	30
		Libá	ZŠ a MŠ Libá	50
Lubsko	5	Nový Kostel	ZŠ a MŠ Nový Kostel	50
		Luby	ZŠ Luby	300
		Plesná	ZŠ a MŠ Plesná	320
		Skalná	ZŠ Skalná	270
		Milhostov	ZŠ a MŠ Milhostov	30
Mariánskolázeňsko	9	Drmoul	ZŠ a MŠ Drmoul	70
		Lázně Kynžvart	ZŠ a MŠ Lázně Kynžvart	250
		Mariánské Lázně	ZŠ Jih	700
		Mariánské Lázně	ZŠ Úšovice	1150
		Mariánské Lázně	Čtyřlístek	54
		Mariánské Lázně	ZŠ praktická a speciální	120
		Stará Voda	ZŠ a MŠ Stará Voda	40
		Dolní Žandov	ZŠ a MŠ Dolní Žandov	225

		Tři Sekery	ZŠ a MŠ Tři Sekery	50
		Velká Hleďsebe	ZŠ Velká Hleďsebe	200
Celkem za MAS 21	21			6209
Ašsko	5			2300
Chebsko	2			80
Lubsko	5			970
Mariánskolázeňsko	9			2859

Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz/>

Porovnání kapacity ZŠ včetně speciálních na území MAS 21

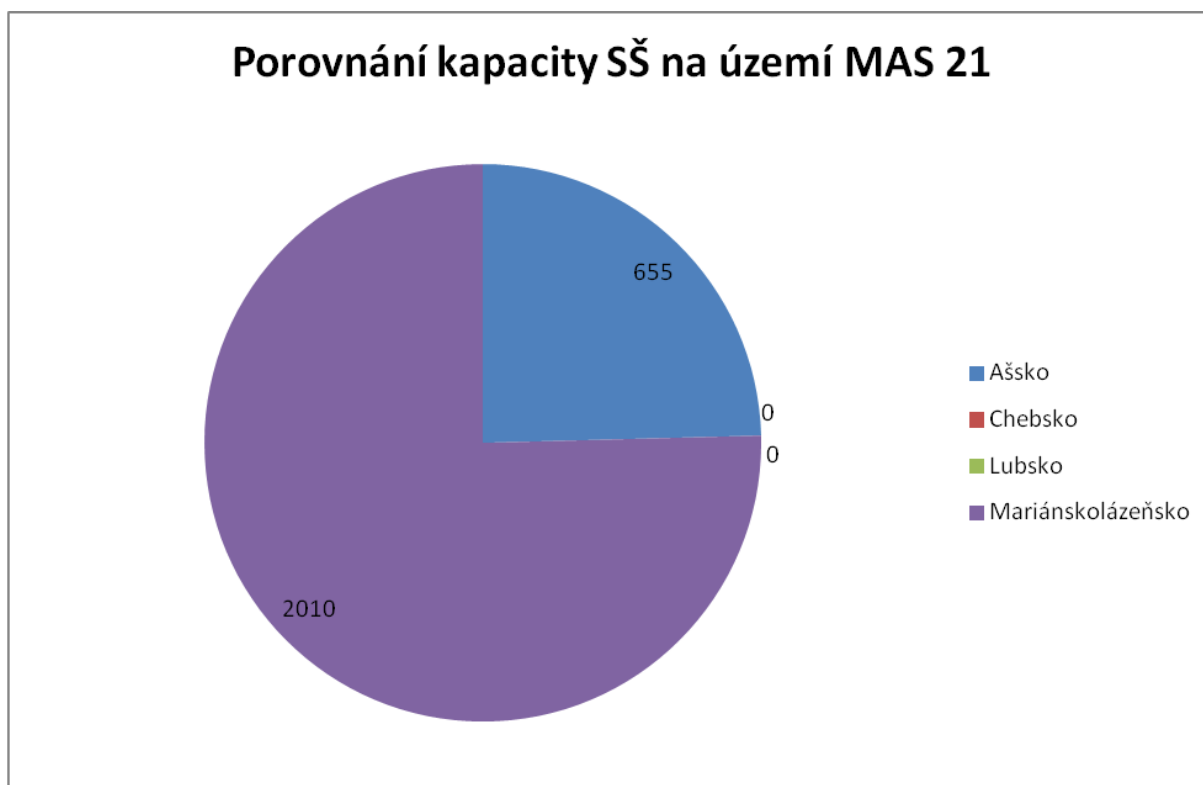
Zdroj: Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz/>

Příloha č. 20: Přehled středních škol na území MAS 21

Území	Počet SŠ	Obce se SŠ	Název	kapacita
Ašsko	2	Aš	Gymnázium a střední odborná škola Aš	615
		Aš	Základní škola a praktická škola Aš	40
Mariánskolázeňsko	3	Mariánské Lázně	Gymnázium a obchodní akademie Mariánské Lázně	790
		Mariánské Lázně	Hotelová škola Mariánské Lázně	1070
		Mariánské Lázně	Jezdecká akademie	150
Celkem za MAS 21	5			2665
Ašsko	2			655
Chebsko	0			0
Lubsko	0			0
Mariánskolázeňsko	3			2010

Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz/>

Porovnání kapacity SŠ na území MAS 21

Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz/>

Příloha č. 21: Přehled základních uměleckých škol na území MAS 21

Území	počet ZUŠ	Obce s MŠ	Název	kapacita
Ašsko	1	Aš	ZUŠ Roberta Schumanna	600
Lubsko	1	Luby	ZUŠ Luby	250
Mariánskolázeňsko	1	Mariánské Lázně	ZUŠ Frederyka Chopina	1100
Celkem za MAS 21	3			1950
Ašsko	1			600
Chebsko	0			0
Lubsko	1			250
Mariánskolázeňsko	1			1100

Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz/>

Příloha č. 22: Poskytovatelé sociálních služeb pro obyvatele MAS 21, o. p. s. (mimo území MAS)

Poskytovatel	Místo poskytování	Druh
Útočiště o.p.s.	Cheb	Sociálně aktivační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
Město Františkovy Lázně	Františkovy Lázně	Pečovatelská služba
Mravenec, spol.s r.o.	Cheb	Chráněné bydlení
Kotec o.s.	Cheb	Terénní programy, kontaktní centrum, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
Sociální služby , příspěvková organizace	Cheb	Odborné sociální poradenství
TyfloCentrum Karlovy Vary o.p.s.	Cheb	Průvodcovské a předčitatelské služby, sociální rehabilitace, sociálně aktivační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje	Cheb	Osobní asistence, odborné sociální poradenství
Joker o.s.	Cheb	Osobní asistence, sociálně terapeutické dílny
Domov pro seniory v Chebu, příspěvková organizace	Cheb	Domov pro seniory
Pomoc v nouzi, o. p. s.	Cheb	Intervenční centrum, dům na půl cesty
Diecézní charita Plzeň	Cheb	Noclehárna, odborné sociální poradenství, nízkoprahové denní centrum, sociální rehabilitace, azylový dům, krizová pomoc
Domov pro seniory „SKALKA“ v Chebu, příspěvková organizace	Cheb	Domov pro seniory
Správa zdravotních a sociálních služeb Cheb, příspěvková orgaizace	Cheb	Denní stacionář, pečovatelská služba, týdenní stacionář, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, odlehčovací služby, raná péče, domov pro osoby se zdravotním postižením
Domov pro seniory „SPÁLENIŠTĚ“ v Chebu, příspěvková organizace	Cheb	Domov pro seniory
Domov pro osoby se zdravotním postižením „PRAMEN“ v Mnichově, příspěvková organizace	Mnichov	Domov se zdravotním postižením

Zdroj: <http://iregistr.mpsv.cz/>

Příloha č. 23: Přehled zařízení sociálních služeb na území MAS 21(rok 2012)

území	Azylové domy - počet/místa	Noclehárny - počet/místa	Denní stacionáře - počet/místa	Domovy pro osoby se zdravotním postižením - počet/místa	Domovy pro seniory - počet/místa	Chráněné bydlení - počet/místa	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež - počet	Sociální poradny - počet
MAS 21	1/18	0/0	1/10	2/145	4/241	0/0	1	1

Zdroj: ČSÚ

Příloha č. 24: Přehled zdravotnických zařízení na území MAS 21(rok 2012)

Zdravotnické zařízení	Území				
	Ašsko	Chebsko	Lubsko	Mariánskolázeňsko	Celkem MAS 21
Sdružená ambulantní zařízení	0	0	0	1	1
Detašovaná pracoviště sdruž. ambulant. zařízení	0	0	0	1	1
Zdravotní střediska	0	0	0	0	0
Detaš. pracoviště zdravotních středisek	0	0	0	0	0
Nemocnice	0	0	0	1	1
Detašované pracoviště nemocnice	0	0	0	2	2
Odborné léčebné ústavy(mimo LDN)	0	0	0	0	0
Detašov. pracoviště odborného léčeb. ústavu	0	0	0	0	0
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	0	0	0	1
Detašov. pracoviště léčebny dlouhodobě nemocných	0	0	0	0	0
Samostatná ordinace prakt. lékaře pro dospělé vč. detaš. prac.	5	0	2	13	20
Samost. ordinace prakt. lék. pro děti a dorost vč. detaš. prac.	5	0	2	7	14
Samost. ordinace prakt. lék. stomatologa vč. detaš. prac.	9	0	1	9	19

Samost. ordinace prakt. lék. gynekologa vč. detaš. prac.	3	0	0	4	7
Samost. ordinace lékaře specialisty vč. detaš. prac.	8	0	0	59	67
Ostatní samostatná zařízení vč. detaš. pracovišť	11	0	0	23	34
Zařízení lékárenské péče (lékárny) vč. detaš. pracovišť	9	0	2	12	23

Zdroj: ČSÚ

Příloha č. 25: Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity dle SLDB 2011

Obec název	Obyvatelstvo celkem	Ekonomicky aktivní (počet)	Ekonomicky aktivní (%)	Ekonomicky aktivní - zaměstnaní	Ekonomicky aktivní zaměstnaní (podíl v %)
Krásná	507	258	50,9	228	88,4
Podhradí	175	100	57,1	81	81,0
Vojtanov	203	92	45,3	80	87,0
Aš	12 643	5 776	45,7	5 179	89,7
Hazlov	1 573	685	43,5	596	87,0
Hranice	2 096	977	46,6	905	92,6
Pomezí nad Ohří	151	89	58,9	82	92,1
Milíkov	243	123	50,6	101	82,1
Okrouhlá	245	120	49,0	101	84,2
Odrava	223	121	54,3	106	87,6
Tuřany	130	69	53,1	62	89,9
Libá	715	366	51,2	320	87,4
Lipová	654	299	45,7	257	86,0
Nebanice	347	162	46,7	139	85,8
Poustka	153	63	41,2	51	81,0

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s. (pracovní verze)

Třebeň	388	212	54,6	186	87,7
Křižovatka	258	128	49,6	117	91,4
Luby	2 197	1 009	45,9	885	87,7
Milhostov	325	149	45,8	127	85,2
Nový Kostel	484	231	47,7	195	84,4
Plesná	2 021	987	48,8	870	88,1
Skalná	1 836	861	46,9	772	89,7
Velký Luh	127	58	45,7	51	87,9
Stará Voda	458	222	48,5	197	88,7
Velká Hleďsebe	2 106	1 101	52,3	1 006	91,4
Vlkovice	124	65	52,4	55	84,6
Zádub-Závišín	308	145	47,1	128	88,3
Valy	419	223	53,2	209	93,7
Dolní Žandov	1 161	574	49,4	510	88,9
Drmoul	923	483	52,3	442	91,5
Lázně Kynžvart	1 443	687	47,6	635	92,4
Mariánské Lázně	12 906	6 187	47,9	5 627	90,9
Trstěnice	361	201	55,7	184	91,5
Tři Sekery	845	394	46,6	348	88,3
MAS 21	48 748	23 217	47,6	20 832	89,7
Okres Cheb	90 188	42 271	46,9	37 441	88,6
Karlovarský kraj	295 595	139 871	47,3	123 100	88,0
ČR	10 436 560	5 080 573	48,7	4 580 714	90,2

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Legenda: Obce Ašska Obce Chebska Obce Lubska Obec Mariánskolázeňska

Příloha č. 26: Míra nezaměstnanosti na území MAS 21, v porovnání s vyššími územními celky (2008 – 2011)

Obec		2008				2009				2010				2011			
	Míra nezam. (z EA SLDB20 01) - Dosažité Iní uchaz. celkem	Míra nezam. (z EA SLDB20 01) - Dosažité Iní uchaz. muži	Míra nezam. (z EA SLDB20 01) - Dosažité Iní uchaz. ženy	Míra nezam. (z EA SLDB20 01) - Dosažité Iní uchaz. celkem	Míra nezam. (z EA SLDB20 01) - Dosažité Iní uchaz. muži	Míra nezam. (z EA SLDB20 01) - Dosažité Iní uchaz. ženy	Míra nezam. (z EA SLDB20 01) - Dosažité Iní uchaz. celkem	Míra nezam. (z EA SLDB20 01) - Dosažité Iní uchaz. muži	Míra nezam. (z EA SLDB20 01) - Dosažité Iní uchaz. ženy	Míra nezam. (z EA SLDB20 01) - Dosažité Iní uchaz. celkem	Míra nezam. (z EA SLDB20 01) - Dosažité Iní uchaz. muži	Míra nezam. (z EA SLDB20 01) - Dosažité Iní uchaz. ženy					
Krásná	8,1	10,6	4,3	11,1	8,5	14,9	14,0	13,5	14,9	11,1	11,4	10,6					
Podhradí	12,6	14,3	10,5	18,4	24,5	10,5	11,5	12,2	10,5	14,9	10,2	21,1					
Vojtanov	15,0	11,5	20,5	19,0	16,4	23,1	20,0	18,0	23,1	18,0	14,8	23,1					
Aš	6,7	7,1	6,1	10,7	11,8	9,3	9,4	9,6	9,2	7,6	7,6	7,6					
Hazlov	9,0	8,6	9,4	10,7	10,7	10,7	11,4	11,6	11,3	10,2	9,3	11,3					
Hranice	7,4	8,5	5,9	11,3	11,9	10,6	7,4	7,9	6,9	5,2	6,4	3,9					
Pomezí nad Ohří	10,4	7,1	15,0	6,3	10,7	0,0	6,3	10,7	0,0	10,4	7,1	15,0					
Milíkov	15,2	15,8	14,3	24,2	26,3	21,4	25,3	28,1	21,4	14,1	15,8	11,9					
Okrouhlá	5,0	1,5	9,6	7,4	7,3	7,7	14,9	18,8	9,6	9,1	10,1	7,7					
Odrava	12,4	6,3	20,4	13,3	12,5	14,3	16,8	15,6	18,4	23,0	15,6	32,7					
Tuřany	11,3	6,7	17,4	24,5	20,0	30,4	9,4	10,0	8,7	5,7	6,7	4,4					
Libá	10,7	7,8	14,0	17,2	19,5	14,7	18,6	22,1	14,7	13,1	14,3	11,8					
Lipová	13,1	12,4	13,9	12,7	11,8	13,9	18,2	17,2	19,7	17,5	15,4	20,5					
Nebanice	10,1	5,5	15,6	11,3	12,1	10,4	14,3	15,4	13,0	12,5	9,9	15,6					
Poustka	20,3	16,7	27,3	23,4	21,4	27,3	23,4	26,2	18,2	20,3	14,3	31,8					
Třebeň	8,8	6,4	11,8	13,9	15,6	11,8	16,5	19,3	12,9	11,9	11,9	11,8					
Křižovatka	8,1	3,5	14,3	11,4	8,1	15,9	8,1	5,8	11,1	6,0	4,7	7,9					
Luby	9,5	9,0	10,1	13,6	12,9	14,5	13,6	12,9	14,5	8,6	6,9	11,0					
Milhosto	14,4	8,8	21,5	21,0	16,7	26,6	19,9	16,7	24,1	10,5	8,8	12,7					

v												
Nový Kostel	8,6	6,8	11,1	9,6	8,6	11,1	16,1	16,0	16,2	13,9	12,9	15,4
Plesná	8,5	6,0	11,6	13,7	11,4	16,6	14,5	11,0	18,7	12,8	9,8	16,6
Skalná	7,4	5,8	9,4	14,4	12,7	16,4	11,6	10,3	13,3	8,8	8,7	8,9
Velký Luh	22,4	22,0	23,1	31,3	36,6	23,1	19,4	22,0	15,4	9,0	9,8	7,7
Stará Voda	3,8	2,7	5,0	8,6	10,2	6,7	7,9	10,2	5,0	8,2	6,8	10,0
Velká Hleďsebe	5,3	5,9	4,5	6,4	7,1	5,4	8,5	8,7	8,2	5,9	6,0	5,6
Vlkovice	7,9	9,3	6,1	13,2	14,0	12,1	9,2	9,3	9,1	9,2	9,3	9,1
Zádub - Závášín	2,9	5,1	0,0	6,5	8,9	3,3	13,7	11,4	16,7	7,2	7,6	6,7
Valy	7,0	5,9	8,2	6,3	4,7	8,2	9,5	9,4	9,6	8,2	5,9	11,0
Dolní Žandov	6,4	6,4	6,4	11,4	11,9	10,8	12,8	12,5	13,2	10,1	8,6	11,8
Drmoul	4,8	5,2	4,3	8,6	7,3	10,1	9,5	8,2	11,2	7,1	8,2	5,9
Lázně Kynžvart	3,3	4,2	2,2	5,4	4,4	6,5	5,5	3,4	8,0	5,6	4,2	7,2
Mariánské Lázně	4,8	5,3	4,3	6,9	6,9	6,9	6,9	7,2	6,6	6,5	6,6	6,4
Trstěnice	3,8	5,7	1,3	19,0	21,0	16,5	10,3	13,3	6,3	8,2	9,5	6,3
Tři Sekery	7,9	6,1	10,3	13,0	9,4	18,1	13,6	10,3	18,1	10,8	8,4	14,2
MAS 21	9,2	7,9	10,9	13,4	13,3	13,5	13,2	13,4	12,9	10,6	9,5	12,2
okres Cheb	5,7			8,9			9,3			8,4		
Karlovarský kraj	6,9			9,9			10,8			10,2		
ČR	5,4			8,0			9,0			8,6		

Zdroj: ČSÚ, MPSV

Legenda: Obce Ašska Obce Chebska Obce Lubska Obce Mariánskolázeňska

Příloha č. 27: Podíl nezaměstnaných osob na území MAS 21 v porovnání s vyššími územními celky (2008 – 2011)

Název obce	Podíl nezaměstnaných osob (dosaž. uchaz./obyv. 15-64) - stav k 31.12.			
	2008	2009	2010	2011
Krásná	5,1	6,9	8,4	6,7
Podhradí	9,0	13,6	8,6	9,5
Vojtanov	10,1	13,1	14,4	12,6
Aš	4,6	7,5	6,7	5,6
Hazlov	6,2	7,2	7,7	7,0
Hranice	5,5	8,7	5,7	4,0
Pomezí nad Ohří	4,9	2,9	2,8	4,1
Milíkov	9,3	14,8	15,1	7,7
Okrouhlá	3,3	5,0	9,6	6,1
Odrava	9,5	9,9	13,1	16,3
Tuřany	7,1	16,0	5,8	3,3
Libá	6,0	9,5	10,0	7,1
Lipová	7,8	7,5	10,5	10,3
Nebanice	7,2	7,2	9,0	7,6
Poustka	11,6	13,6	13,0	11,9
Třebeň	5,3	8,4	10,0	6,8
Křižovatka	5,4	7,9	5,7	4,6
Luby	6,9	10,0	10,1	7,0
Milhostov	9,5	14,3	13,5	7,5
Nový Kostel	6,1	6,8	11,7	10,7
Plesná	5,9	9,5	10,0	9,2

Skalná	5,0	9,6	7,8	6,2
Velký Luh	14,4	19,3	11,8	5,5
Stará Voda	2,8	6,5	5,9	6,7
Velká Hleďsebe	3,8	4,6	6,1	4,4
Vlkovice	6,3	10,5	7,7	8,0
Zádub - Závíšíň	1,8	4,0	8,4	4,3
Valy	3,7	3,2	4,7	4,2
Dolní Žandov	4,7	8,5	9,5	7,7
Drmoul	3,2	5,8	6,5	4,7
Lázně Kynžvart	2,5	4,2	4,2	4,7
Mariánské Lázně	3,9	5,7	5,8	5,6
Trstěnice	2,6	13,0	7,0	5,5
Tři Sekery	4,7	7,8	8,0	6,6
MAS 21	6,0	8,9	8,7	7,1
okres Cheb	5,4	7,9	8,0	6,8
Karlovarský kraj	5,8	8,7	8,9	8
ČR	4,5	7,1	7,4	6,8

Zdroj: ČSÚ, MPSV

Legenda: Obce Ašska Obce Chebska Obce Lubska Obec Mariánskolázeňska

Příloha č. 28: Struktura uchazečů o zaměstnání (2008 – 2011)

Název obce	2008							2009						
	Počet uchazečů - celkem	Počet uchazečů - OZP - celkem	Počet mladistvých uchazečů (do 18 let věku) - celkem	Počet uchazečů ve věku 50 let a více - celkem	Průměrný věk uchazečů - celkem	Počet uchazečů - absolventů - celkem	Počet uchazečů - evidence nad 24 měsíců - celkem	Počet uchazečů - celkem	Počet uchazečů - OZP - celkem	Počet mladistvých uchazečů (do 18 let věku) - celkem	Počet uchazečů ve věku 50 let a více - celkem	Průměrný věk uchazečů - celkem	Počet uchazečů - absolventů - celkem	Počet uchazečů - evidence nad 24 měsíců - celkem
Krásná	20	1	0	8	39,7	0	4	26	2	1	6	38,0	1	3
Podhradí	11	1	0	4	38,1	1	2	17	1	0	5	39,9	0	4
Vojtanov	15	1	0	6	41,6	0	2	19	3	0	8	41,8	0	2
Aš	455	36	13	129	38,2	21	55	722	47	6	215	39,8	21	58
Hazlov	75	6	2	25	40,2	6	5	89	4	0	25	39,3	5	7
Hranice	87	6	2	26	39,2	0	4	135	11	5	45	41,1	0	6
Pomezí nad Ohří	5	0	0	1	34,6	0	0	3	0	0	1	39,7	0	0
Milíkov	15	4	0	6	40,6	2	4	24	4	0	9	41,4	0	2
Okrouhlá	6	0	0	0	31,2	0	0	9	1	0	1	36,2	0	0
Odrava	14	1	0	1	31,9	2	2	15	1	0	3	37,1	0	1
Tuřany	6	0	0	1	35,0	0	0	13	1	0	6	43,9	0	1
Libá	31	3	0	7	38,4	3	4	50	5	0	13	36,8	4	7
Lipová	38	2	0	11	38,8	1	5	37	3	3	9	37,9	2	3
Nebanice	18	3	0	4	35,7	2	2	19	4	1	6	36,0	1	1
Poustka	13	0	1	3	35,0	0	0	15	2	1	3	36,5	0	1
Třebeň	17	2	0	7	40,9	1	1	27	3	0	16	47,2	1	0
Křižovatka	12	0	0	1	35,6	3	0	17	2	1	3	37,9	1	0
Luby	130	26	1	38	38,4	5	14	178	28	4	49	39,3	6	17
Milhostov	26	2	1	5	33,5	1	4	38	2	3	8	37,1	0	2
Nový Kostel	25	1	0	5	38,2	3	3	28	3	1	7	36,9	1	4
Plesná	91	9	1	21	38,0	3	7	144	11	1	42	39,7	3	7
Skalná	73	19	0	25	39,0	2	11	132	15	0	41	40,3	4	11
Velký Luh	16	2	0	5	41,8	1	2	21	3	0	7	43,4	1	2
Stará Voda	10	1	0	3	38,6	0	1	23	3	0	11	43,0	0	1
Velká Hleďsebe	65	7	0	22	41,6	3	2	75	8	1	23	39,9	1	5
Vlkovice	6	0	0	0	35,2	0	1	10	0	0	1	36,2	0	1

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s.(pracovní verze)

Zádub - Závašín	5	2	0	1	35,6	0	0	12	4	0	5	43,8	1	1
Valy	11	1	1	3	37,4	0	0	10	2	0	3	39,4	0	0
Dolní Žandov	43	2	0	7	34,4	5	4	75	5	0	13	36,3	1	2
Drmoul	20	3	0	3	37,8	0	3	37	7	0	10	39,3	1	1
Lázně Kynžvart	29	2	2	8	39,1	0	2	47	2	3	9	36,6	3	2
Mariánské Lázně	395	56	5	135	39,7	8	68	559	63	5	168	39,6	15	62
Trstěnice	8	1	0	3	41,8	0	0	36	3	0	10	38,5	3	1
Tři Sekery	30	2	0	13	44,4	0	2	51	0	0	13	36,5	1	3
MAS 21	1 821	202	29	537	37,9	73	214	2 713	253	36	794	39,3	77	218
Podíl (%)	100	11,1	1,6	29,5		4,0	11,8	100	9,3	1,3	29,3		2,8	8,0

Zdroj: ČSÚ

Název obce	2010							2011						
	Počet uchazečů - celkem	Počet uchazečů - OZP - celkem	Počet mladistvých uchazečů (do 18 let věku) - celkem	Počet uchazečů ve věku 50 let a více - celkem	Průměrný věk uchazečů - celkem	Počet uchazečů - absolventů - celkem	Počet uchazečů - evidence nad 24 měsíců - celkem	Počet uchazečů - celkem	Počet uchazečů - OZP - celkem	Počet mladistvých uchazečů (do 18 let věku) - celkem	Počet uchazečů ve věku 50 let a více - celkem	Průměrný věk uchazečů - celkem	Počet uchazečů - absolventů - celkem	Počet uchazečů - evidence nad 24 měsíců - celkem
Krásná	34	3	1	13	42,2	0	3	28	4	0	10	40,1	1	6
Podhradí	11	1	0	3	42,4	0	1	14	1	1	5	43,2	0	2
Vojtanov	21	0	0	4	37,4	0	3	18	1	0	6	34,3	2	4
Aš	641	36	8	173	38,9	19	67	530	34	9	152	39,3	17	96
Hazlov	96	5	1	32	40,8	7	9	84	10	1	23	40,0	2	14
Hranice	89	4	1	32	41,1	2	11	66	6	0	26	43,1	1	16
Pomezí nad Ohří	3	0	0	1	42,0	1	0	5	0	0	1	44,0	0	0
Milíkov	25	3	0	7	37,9	1	1	14	1	0	0	29,4	2	1
Okrouhlá	18	2	0	5	38,7	0	0	11	1	0	3	39,4	1	1
Odrava	19	1	0	5	35,1	1	0	26	2	0	5	37,8	1	2
Tuřany	5	0	0	2	38,2	1	0	3	0	0	1	42,0	0	0
Libá	56	4	1	12	38,0	4	10	41	3	0	11	40,6	0	9
Lipová	54	3	2	12	35,2	6	3	51	2	2	12	38,1	1	7
Nebanice	27	4	0	9	39,0	1	2	21	2	0	4	36,0	2	2
Poustka	15	1	0	5	35,9	0	3	13	0	0	6	40,8	0	1
Třebeň	32	4	0	15	41,8	4	2	23	4	0	8	38,6	3	3
Křižovatka	12	2	0	5	39,9	1	2	9	1	0	3	41,1	0	1

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s.(pracovní verze)

Luby	184	23	0	46	37,9	7	24	113	13	1	24	39,5	2	18
Milhostov	36	2	2	8	36,8	0	4	19	2	0	4	36,8	0	3
Nový Kostel	45	7	1	7	36,0	4	3	39	7	0	8	37,6	2	6
Plesná	151	11	0	31	37,7	13	12	135	10	1	35	38,3	6	18
Skalná	110	14	1	36	39,6	8	11	81	13	0	25	38,5	5	12
Velký Luh	13	1	0	3	38,2	0	0	6	0	0	1	34,5	1	0
Stará Voda	22	4	1	9	39,5	1	4	22	2	1	9	41,5	0	3
Velká Hleďsebe	103	9	0	33	40,7	5	9	70	6	0	19	39,3	3	8
Vlkovice	7	0	0	1	36,0	0	0	7	0	0	2	43,9	0	1
Zádub - Závašín	19	5	0	8	42,7	1	2	10	5	1	6	47,7	1	2
Valy	15	2	0	8	43,3	0	2	13	0	0	4	39,2	1	1
Dolní Žandov	87	9	0	22	37,3	1	3	67	11	2	14	36,5	2	6
Drmoul	41	6	0	13	40,6	2	6	31	4	0	12	41,1	4	4
Lázně Kynžvart	52	4	1	19	41,9	0	5	50	5	1	16	40,2	1	5
Mariánské Lázně	564	58	8	173	40,2	12	75	528	60	7	166	40,0	18	98
Trstěnice	19	2	0	7	41,4	0	1	16	1	0	6	40,9	0	4
Tři Sekery	50	1	1	10	36,3	5	3	40	2	1	13	41,3	3	2
MAS 21	2 676	231	29	769	39,1	107	281	2 204	213	28	640	39,5	82	356
Podíl (%)	100	8,6	1,1	28,7		4,0	10,5	100	9,7	1,3	29,0		3,7	16,2

Zdroj: ČSÚ

Legenda: Obce Ašska Obce Chebska Obce Lubska Obec Mariánskolázeňska

Příloha č. 29: Počet podnikatelských subjektů podle CZ NACE v porovnání let 2008 a 2012 v jednotlivých regionech MAS 21.

RES Subjekty	Ašsko		Chebsko		Lubsko		Mariánskolázeňsko		MAS 21	
	2008	2012	2 008	2012	2008	2012	2008	2012	2008	2012
RES - počet podnikatelských subjektů celkem	1871	1934	352	396	715	736	3337	3575	6 275	6641
RES - subjekty v CZ-NACE- A Zemědělství, lesnictví, rybářství	79	88	51	57	56	59	157	178	343	382
RES - subjekty v CZ-NACE B-E Těžba a Průmysl celkem	290	275	47	58	137	112	362	370	836	815
RES - subjekty v CZ-NACE- B Těžba a dobývání	0	0	0	2	0	0	1	0	1	2
RES - subjekty v CZ-NACE- C Zpracovatelský průmysl	275	255	45	47	132	104	344	337	796	743
RES - subjekty v CZ-NACE- D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	3	7	0	5	1	6	5	20	9	38
RES - subjekty v CZ-NACE- E Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpad. vodami, odpady a sanacemi	12	13	2	4	4	2	12	13	30	32
RES - subjekty v CZ-NACE- F Stavebnictví	234	242	53	52	104	115	323	353	714	762
RES - subjekty v CZ-NACE- G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	584	486	67	59	150	120	754	677	1 555	1342

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s.(pracovní verze)

RES - subjekty v CZ-NACE- H Doprava a skladování	51	53	17	15	30	24	130	126	228	218
RES - subjekty v CZ-NACE- I Ubytování, stravování a pohostinství	143	153	33	26	60	61	366	388	602	628
RES - subjekty v CZ-NACE- J Informační a komunikační činnosti	19	24	4	5	4	5	44	51	71	85
RES - subjekty v CZ-NACE- K Peněžnictví a pojišťovnictví	26	35	10	11	10	14	89	66	135	126
RES - subjekty v CZ-NACE- L Činnosti v oblasti nemovitostí	58	59	5	8	13	13	184	257	260	337
RES - subjekty v CZ-NACE- M Profesní, vědecké a technické činnosti	131	140	18	28	49	52	316	352	514	572
RES - subjekty v CZ-NACE- N Administrativní a podpůrné činnosti	22	28	5	10	10	10	99	108	136	156
RES - subjekty v CZ-NACE- O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	8	9	9	9	11	12	14	15	42	45
RES - subjekty v CZ-NACE- P Vzdělávání	27	29	3	3	13	14	60	61	103	107
RES - subjekty v CZ-NACE- Q Zdravotní a sociální péče	41	34	0	1	3	5	87	90	131	130
RES - subjekty v CZ-NACE- R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	26	25	4	3	14	14	78	103	122	145
RES - subjekty v CZ-NACE- S Ostatní činnosti	121	134	22	35	50	62	263	281	456	512
RES - subjekty v CZ-NACE- T Činnosti domácností jako zaměstnavatelů ... a činnosti pro vl. potřebu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s.(pracovní verze)

RES - subjekty v CZ-NACE- U Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RES - subjekty v CZ-NACE- Nezařazeno	11	120	4	16	1	44	11	99	27	279

Zdroj: ČSÚ

Příloha č. 30: Množství ubytovacích zařízení na území MAS 21(rok 2012) dle obcí

Obec	Hromadná ubytovací zařízení - hotely, motely	Hromadná ubytovací zařízení - penziony	Hromadná ubytovací zařízení - turistické ubytovna	Hromadná ubytovací zařízení - kempy, chatové osady	Hromadná ubytovací zařízení - ostatní
Aš	1	0	1	0	1
Hazlov	0	0	0	0	0
Hranice	0	0	0	0	0
Krásná	0	0	0	0	0
Podhradí	0	0	0	0	0
Vojtanov	0	1	0	0	0
Libá	0	0	0	0	0
Lipová	0	0	0	2	0
Milíkov	0	0	0	0	0
Odrava	2	0	0	0	0
Okrouhlá	0	0	0	1	0
Pomezí nad Ohří	0	0	0	0	0
Poustka	1	0	0	0	0
Tuřany	0	0	0	0	0
Nebanice	0	0	0	0	0
Křižovatka	0	0	0	0	0
Luby	0	0	0	0	0
Milhostov	0	0	0	0	0
Nový Kostel	0	0	0	0	0
Plesná	0	0	0	0	0
Skalná	2	1	1	0	0
Třebeň	0	1	0	0	0

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS 21, o. p. s. (pracovní verze)

Velký Luh	0	0	0	0	0
Dolní Žandov	0	0	0	0	0
Drmoul	0	0	0	0	0
Lázně Kynžvart	2	0	0	0	1
Stará Voda	0	0	0	1	0
Trstěnice	0	0	0	0	0
Tři Sekery	0	0	0	0	0
Valy	0	0	0	0	0
Velká Hleďsebe	2	0	0	1	0
Vlkovice	0	0	0	0	0
Zádub-Závišín	1	1	0	0	0
Mariánské Lázně	56	11	1	1	7
Celkem MAS 21	67	15	3	6	9

Zdroj: ČSÚ

Legenda: Obce Ašska Obce Chebska Obce Lubska Obec Mariánskolázeňska

Příloha č. 31: Finanční spolupráce na projektech

Název projektu	Dotační titul	Celkové výdaje (Kč)	Kofinancování (Kč)	Realizace	Finanční zdroje
Realizátor MAS 21, o. p. s.					
Kraj živých vod	PRV – projekty spolupráce	3 649 281	625 553	2010 - 2011	Předfinancování ve spolupráci partnerů projektu * a MAS 21, o. p. s.
Kraj živých vod II.	PRV – projekty spolupráce	1 220 525	140 053	2011 - 2013	Předfinancování ve spolupráci partnerů ** a MAS 21, o. p. s.
Příprava podkladů pro následnou realizaci úprav veřejných prostranství obcí	ROP Severozápad	1 924 588	288 689	2010 - 2013	Předfinancování partnery projektu ***

Realizátor Sdružení Ašsko					
Poznej svého souseda	Cíl3 ČR- Bavorsko	1 500 000	150 000	2008 - 2009	Předfinancování členskými obcemi sdružení
Poznej svého souseda	Cíl3 ČR- Sasko	2 000 000	200 000	2008 - 2009	
Integrovaná přeshraniční cyklostezka Wunsiedel - Selb - Aš	Cíl 3 - Česká republika - Bavorsko 2007-2013	27 800 000	2 780 000	2010 - 2013	
Koncepce přeshraniční sítě pod záštitou Zeleného pásu	Dispoziční fond Euregia Egrensis - ČR- Bavorsko	612 500	91 875	2010	
Detailní plánování pro přeshraniční síť "Zelený pás"	Dispoziční fond Euregia Egrensis - ČR- Bavorsko	614 250	92 138	2010 – 2011	
Strategie rozvoje přeshraniční spolupráce oblasti Smrčiny/Fichtelgebirge	Dispoziční fond Euregia Egrensis - ČR- Bavorsko	530 000	79 500	2012	
Evropský den spolupráce - 10 let přeshraničního svazku Přátelé v srdci Evropy	Dispoziční fond Euregia Egrensis - ČR- Sasko	155 000	23 250	2012	
Hvězdicový pochod Aš, Hof, Plauen	Dispoziční fond Euregia Egrensis - ČR- Sasko	163 000	24 450	2013	
Název projektu	Dotační titul	Celkové výdaje (Kč)	Kofinancování(Kč)	Realizace	
Realizátor Svazek obcí Kamenné Vrchy					
Rozhlasový systém pro Kamenné Vrchy	PRV- LEADER	1 940 000	482 000	2010	Předfinancování členskými obcemi svazku
Cykloturistická mapa česko – saského příhraničí	Cíl 3, Česko - Sasko	254 000	38 100	2012	

Bezpečné silnice	PRV-LEADER	611 200	110 700	2013 - 2014	
Projektová příprava pro rozvoj mikroregionu Kamenné Vrchy	ROP Severozápad	3 838 867	586 530	2012 - 2013	
Společnou cestou	PRV- LEADER	605000	435 000	2014	
Realizátor – Mikroregion Chebsko					
Podpora marketingu a rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Chebsko	ROP Severozápad	9 462 936	1 419 440	2009 - 2013	Předfinancování členskými obcemi svazku
Učení v přírodě – bylinné zahrady bez hranic	Cíl 3 Česko - Bavorsko	2 200 000	330 000	2010 – 2013	
Realizátor Mariánskolázeňsko					
Zavedení regionální dimenze výuky ve školách na Mariánskolázeňsku	Grantové řízení pro regionální projekty	90 000	27 000	2007	Financování z prostředků svazku
Informační a vzdělávací kampaň pro venkovské aktéry rozvíjející aktivity podporované v rámci PRV ČR	-----	458 100	-----	2009	Financování z prostředků svazku
Budování kapacity pro místní rozvoj Mariánskolázeňska	ROP Severozápad	5 016 966	401 041	2009 - 2011	Předfinancování členskými obcemi svazku
Prezentace úspěšných projektů zaměřených na obnovu a rozvoj mariánskolázeňského venkova	POV 2010	105 000	32 000	2010	Předfinancování z prostředků svazku
Mariánskolázeňskem	-----	1 620 000	-----	2011 - 2013	Předfinancování členskými obcemi svazku
Náš region	Dispoziční fond INTERREG III A (ČR-	115 500	17 325	2012	Předfinancování členskými obcemi Svazku

	Bavorsko)				
Společné cyklotrasy - partnerství v českém a německém pohraničí	Cíl3-Česká republika– Bavorsko 2007 - 2013	105 651	15 860	2012	Předfinancování z prostředků svazku
Společná výsadba zeleně	Cíl3- Česká republika – Bavorsko 2007 - 2013	308 060	46 206	2013	Předfinancování členskými obcemi svazku

*Partneři projektu Kraj živých vod – Obec Dolní Žandov, Město Lázně Kynžvart, Obec Velká Hleďsebe, Obec Krásná, Obec Stará Voda, Obec Vlkovice, Obec Tři Sekery, Obec Drmoul, Obec Křižovatka, Mariánskolázeňsko, Římskokatolická farnost Cheb

**Partneři projektu Kraj živých vod II – Obec Tři Sekery, Město Lázně Kynžvart, Obec Stará Voda, Obec Křižovatka, Římskokatolická farnost Cheb

***Partneři projektu Příprava podkladů pro následnou realizaci úprav veřejných prostranství obcí – Obec Krásná, Město Plesná, Obec Tuřany, Obec Tři Sekery, Obec Dolní Žandov, Město Lázně Kynžvart, Obec Velká Hleďsebe, Obec Drmoul, Obec Vlkovice

Příloha č. 32: Prohlášení o spolupráci

Prohlášení o spolupráci v oblasti vzájemného hodnocení

Toto prohlášení uzavírají následující smluvní strany:	
Partner č. 1:	MAS Sokolovsko o. p. s.
Statutární zástupce:	Ing. Ivana Jágriková , ředitelka
Sídlo:	Nám. Míru 230 357 61 Březová
IČ:	27 96 20 08

Partner č. 2:	MAS 21, o. p. s.
Statutární zástupce:	Miroslav Podlipský, ředitel
Sídlo:	Plzeňská 32 354 71 Velká Hleďsebe
IČ:	26 40 83 09

Oba partneři prohlašují, že v programovacím období 2014 – 2020 bude pokračovat jejich spolupráce z minulých let v oblasti vzájemného hodnocení činnosti obou místních akčních skupin.

V Březové dne 30. 7. 2014

V Chebu dne 30. 7. 2014

.....

.....

Ing. Ivana Jágriková,

Miroslav Podlipský,

ředitelka MAS Sokolovsko o.p.s.

ředitel MAS 21, o. p. s.

Příloha č. 33: CHKO Slavkovský les

Obsahem této přílohy, která je součástí samostatného souboru, jsou podrobnější informace o maloplošných zvláště chráněných územích, včetně informací z oblasti cestovního ruchu na území CHKO Slavkovský les.